

Budapest,
2001. január 17.,
szerda

6. szám

Ára: 1736,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
2/2001. (I. 17.) Korm. r.	A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről 210
3/2001. (I. 17.) Korm. r.	A biztosítási alkuszi, a többes biztosítási ügynöki és a biztosítási szaktanácsadói felelősségbiztosítási szerződés minimális tartalmi követelményeiről 230
4/2001. (I. 17.) Korm. r.	A „Közbeszerzési Értesítő, a Közbeszerzések Tanácsának Hivatalos Lapja”-ban történő közzététel rendjéről és térítési díjáról szóló 128/1995. (X. 20.) Korm. rendelet módosításáról 230
5/2001. (I. 17.) Korm. r.	A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet módosításáról 231
6/2001. (I. 17.) Korm. r.	A könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről 231
7/2001. (I. 17.) Korm. r.	A kiemelt építésügyi igazgatási ügyekben eljáró hatóságok illetékességi területéről, a kijelölési eljárásról, valamint a szakmai feltételekről szóló 220/1997. (XII. 5.) Korm. rendelet módosításáról 232
7/2001. (I. 17.) FVM r.	A növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól 267
1/2001. (I. 17.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 356
2/2001. (I. 17.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 361
1004/2001. (I. 17.) Korm. h.	A közszolgálati ellenőrzés 2001. évi vizsgálati tárgyköréről és a vizsgálat alá vont közigazgatási szervekről 375
	Helyesbítés 375

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelete

a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről

A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51. §-ának *f*—*i* és *l*) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

I.

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Értelmező rendelkezések

1. §

E rendelet alkalmazásában:

a) felső küszöbértékű veszélyes üzem: ahol a veszélyes anyagok az 1. számú melléklet alapján meghatározható felső küszöbértéket elérő mennyiségben vannak jelen, illetve — az alkalmazott berendezésekre és eljárásokra figyelemmel, vagy a technológia irányíthatatlanná válása miatt — jelen lehetnek (a továbbiakban együtt: jelen van);

b) alsó küszöbértékű veszélyes üzem: ahol a jelen lévő veszélyes anyagok az 1. számú melléklet alapján meghatározható alsó küszöbértéket elérő mennyiségben vannak jelen, de mennyiségük nem éri el a felső küszöbértéket;

c) veszélyességi övezet: a veszélyes tevékenység folytatása esetén bekövetkező súlyos baleset egészség-, illetve környezetkárosító hatásainak csökkentése érdekében a hatóság által kijelölt, a veszélyforrás jellegéhez igazodó terület;

d) tárolás: a veszélyes anyag jelenléte raktározás vagy készletezés céljából;

e) hatóság: BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság;

f) szakhatóság: Műszaki Biztonsági Főfelügyelet;

g) súlyos balesetek veszélyének azonosítása és kockázatok elemzése: elemző tevékenység, amely során a veszélyes üzem tekintetében a súlyos baleset kialakulásának lehetőségei és azok bekövetkezésének valószínűsége határozható meg.

A rendelet hatálya

2. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed arra a veszélyes ipari üzemre (a továbbiakban: veszélyes üzem), ahol a veszélyes anyag vagy veszélyes készítmény (a továbbiakban: veszélyes anyag) az 1. számú melléklet alapján meghatározható legalább alsó küszöbértéket elérő mennyiségben van jelen.

(2) A veszélyes üzem azonosításának részletes szabályait az 1. számú melléklet tartalmazza.

Engedélyezési és felügyeleti tevékenység

3. §

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzése és az ellenük való védekezés engedélyezési, illetve felügyeleti tevékenysége az alábbi területek vizsgálatára terjed ki:

- a) a veszélyes tevékenység azonosítása;*
- b) a súlyos balesetek veszélyének azonosítása és kockázatok elemzése;*
- c) a biztonsági irányítási rendszer;*
- d) a súlyos balesetek káros hatásainak értékelése, a lehetséges dominóhatás;*
- e) a belső, illetve a külső védelmi terv és ezek végrehajtási feltételeinek megléte;*
- f) a településrendezési tervezés;*
- g) a lakossági tájékoztatás és a nyilvánosság biztosítása.*

II.

A VESZÉLYES TEVÉKENYSÉG, VALAMINT A SÚLYOS BALESET VESZÉLYÉNEK AZONOSÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE, A BIZTONSÁGI RENDSZER

4. §

A veszélyes tevékenység azonosításának ellenőrzése és a veszélyes tevékenység által okozott kockázat szintjének minősítése a biztonsági elemzésben, illetve biztonsági jelentésben szereplő veszélyeztetettségi mutatók elemzése alapján történik.

A biztonsági elemzés és biztonsági jelentés

5. §

(1) Az alsó küszöbértékű veszélyes üzem üzemeltetője a 2. számú mellékletben meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelő biztonsági elemzést; a felső

küszöbértékű veszélyes üzem üzemeltetője a 3. számú *mellékletben* meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelő biztonsági jelentést készít, amelynek a biztonságos működést bizonyító összefoglaló változatát küldi meg a hatóságnak.

(2) A biztonsági elemzésben, illetve a biztonsági jelentésben az üzemeltető bemutatja a súlyos baleset megelőzésével és hatásai elleni védekezéssel kapcsolatban kialakított fő célkitűzéseit, valamint azt az üzemi szervezeti és eszközrendszert, amely biztosítja az egészség és a környezet magas fokú védelmét.

(3) A biztonsági elemzésben, illetve a biztonsági jelentésben a súlyos balesetek veszélyének azonosítása és kockázatuk elemzése alapján az üzemeltető meghatározza a veszélyes anyagok és károsító hatások környezetbe kerülésének lehetőségeit, esetleges módjait, valószínűségét, a veszélyes anyagok vagy a fizikai hatások terjedését, a személyek, valamint az anyagi javak és a környezet veszélyeztetettségének mutatóit, ezzel összefüggésben javaslatot tesz veszélyes üzem körüli veszélyességi övezet kijelölésére.

(4) A biztonsági jelentésben az üzemeltető részletesen mutatja be a (2) és (3) bekezdésben meghatározott szervezeti és eszközrendszert, valamint a kockázatelemzés eredményét, továbbá bizonyítja azt is, hogy a súlyos balesetek kialakulásának lehetőségeit a biztonsági irányítási rendszer kialakítása során figyelembe vette.

(5) Az üzemeltető a lakossági tájékoztatás céljából elkészíti a biztonsági jelentés kivonatát. A kivonat a nyilvánosságra hozható biztonsági jelentés részét képezi, amelyben — ha arra lehetőség van — a szakmai kifejezések helyett annak köznapi megfelelőjét tartalmazza.

6. §

(1) Az üzemeltető a biztonsági elemzést, illetve a biztonsági jelentést legalább ötvenként felülvizsgálja, és szükség esetén módosítja.

(2) A biztonsági elemzés, illetve a biztonsági jelentés soron kívüli felülvizsgálatát mind a hatóság, mind az üzemeltető kezdeményezheti.

(3) A biztonsági elemzést, illetve a biztonsági jelentést soron kívül felül kell vizsgálni, ha

a) az üzemen olyan változások történtek, amelyek súlyos baleset kockázatát növelő vagy a védelmi rendszert érintő hatása van;

b) a súlyos balesetek, rendkívüli események értékeléséből levont tanulságok vagy a műszaki fejlődés következtében új információk állnak az üzemeltető rendelkezésére;

c) a veszélyazonosításban vagy a hatások értékelésében kialakult korszerűbb módszerek erre okot adnak.

(3) A biztonsági elemzés, illetve a biztonsági jelentés soron kívüli felülvizsgálatát mind a hatóság, mind az üzemeltető kezdeményezheti. A felülvizsgálatról készült jegyzőkönyvet vagy — ha a felülvizsgálatot követően a biztonsági elemzést, illetve biztonsági jelentést módosították —

az okmányok módosítással érintett részét, jelentős terjedelmű módosítás esetén az új okmányt az üzemeltető a hatóságnak haladéktalanul megküldi.

7. §

(1) Amennyiben a biztonsági elemzés, illetve a biztonsági jelentés üzleti, üzemi titkot vagy az üzem külső támadás elleni biztonságára vonatkozó lényeges adatot tartalmaz, az üzemeltető írásban felhívja erre a hatóság figyelmét, és a teljes tartalmú, valamint a titkokat, illetve védendő adatokat nem tartalmazó változatot nyújtja be a hatóságnak.

(2) A hatóság és a szakhatóság a veszélyesség megítélését a nem nyilvános, teljes tartalmú biztonsági elemzés, illetve biztonsági jelentés alapján végzi el, de a titkokat, illetve a védendő adatokat nem tartalmazó változatot hozzáteljesítésre és küldi meg a (3) bekezdésben felsorolt szerveknek.

(3) A biztonsági elemzés, illetve a biztonsági jelentés egy-egy példányát a hatóság tájékoztatás céljából megküldi a Honvédelmi Minisztériumnak, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnak, az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőségnek, az illetékes környezetvédelmi felügyelőségnek, közlekedési felügyelet területi szervének, indokolt esetben az illetékes nemzeti park igazgatóságnak.

(4) A hatóság a (2) bekezdésben foglalt korlátozások figyelembevételével a biztonsági jelentést a veszélyes üzem hatásai által veszélyeztetett település polgármesterének, fővárosban a főpolgármesternek is megküldi.

(5) A hatóság és a szakhatóság az üzleti vagy üzemi titkot, illetve védendő adatot tartalmazó iratokat az ezek megőrzését szolgáló külön ügyirat-kezelési szabályok szerint dolgozza fel és tárolja.

Felmentési szabályok

8. §

(1) Ha a felső küszöbértékű veszélyes üzem üzemeltetője a biztonsági jelentés készítése vagy felülvizsgálata során a veszélyes anyagok teljes körét, mennyiségét és a jelenléti feltételeit figyelembe véve bizonyítani tudja, hogy a 4. számú *mellékletben* szereplő valamely felmentési feltétel közül legalább egy fennáll, akkor kérheti, hogy a hatóság a biztonsági jelentésben megkövetelt tájékoztatást azokra a súlyos baleseti veszélyekre korlátozza, amelyek a felmentési kérelemben nem szerepelnek.

(2) Amennyiben a hatóság a felmentésre vonatkozó kérelmet elfogadja, akkor az üzemeltető a biztonsági jelentést a felmentésre vonatkozó korlátozott tartalommal nyújthatja be.

(3) A hatóság a felmentési kérelem elbírálásához az üzemeltetőtől kiegészítő információkat kérhet, és helyszíni vizsgálatokat végezhet.

(4) A hatóság által kiadott határozat tartalmazza, hogy a felmentés milyen anyagra, és az üzem melyik létesítményére vonatkozik, valamint azt, hogy a biztonsági jelentés — a felmentés alkalmazása esetén — mely részeiben korlátozható.

9. §

(1) A veszélyes üzem a felmentési szabály alkalmazása esetében is felső küszöbértékűnek tekintendő.

(2) Új üzem létesítése esetén az üzemeltető a felmentésre vonatkozó kérelmét a létesítésre vonatkozó kérelemmel együtt küldi meg a hatóságnak. Minden további felmentésre vonatkozó kérelem a biztonsági jelentés felülvizsgálatakor nyújtható be.

Az azonosítás ellenőrzése

10. §

(1) A hatóság és a szakhatóság a biztonsági elemzés, illetve biztonsági jelentés valóságtartalmát — az 5. számú mellékletben megfogalmazott szempontrendszer alapján — szükség szerint helyszíni vizsgálattal ellenőrzi, illetőleg az üzemeltetőtől kiegészítő tájékoztatást kér.

(2) Amennyiben a veszélyes tevékenység által jelentett kockázat szintje meghaladja az 5. számú mellékletben meghatározott elfogadható szintet, vagy az üzemeltető által tervezett intézkedések nem elégségesek a súlyos balesetek megelőzéséhez és veszélyeztető hatásaik mérsékléséhez, akkor a hatóság az üzemeltetőt olyan kiegészítő intézkedések megtételére kötelezi, amelyek eredményeképpen a kockázat szintje elfogadható mértékűre csökken. A kiegészítő intézkedések érinthetik a biztonsági elemzés vagy biztonsági jelentés tartalmát, illetve az ezekben szereplő feladatok végrehajtási feltételeit.

(3) Amennyiben a kockázat szintje nem csökkenthető elfogadható szintre, akkor a hatóság dönt a veszélyes tevékenység korlátozásáról vagy megszüntetéséről, illetve az engedélyezésre vonatkozó kérelem elutasításáról.

11. §

(1) A hatóság a szakhatóság közreműködésével — előre meghatározott terv szerint — a felső küszöbértékű veszélyes ipari üzemeket legalább tizenkét havonta, az alsó küszöbértékű üzemeket legalább huszonnégy havonta egyszer a biztonsági irányítási rendszerre is kiterjedően ellenőrzi. Az ellenőrzés eredményéről a hatóság jelentést készít, melyet tizenöt napon belül megküld az üzemeltetőnek.

(2) A jelentésben feltárt műszaki, vezetési és szervezeti hiányosságok kiküszöbölésére a hatóság megfelelő határidő biztosításával kötelezi az üzemeltetőt, aki a megtett intézkedéseiről tájékoztatja a hatóságot.

12. §

(1) A biztonsági elemzés vagy a biztonsági jelentés alapján a hatóság a dominóhatás veszélyének csökkentése és az irányítás összehangolása érdekében, az érintett üzemeket kölcsönös adatszolgáltatásra kötelezi. Ennek célja, hogy a kölcsönösen szolgáltatott adatok felhasználásával a baleset-megelőzési fő célkitűzések, az irányítási rendszer, a tervrendszerek és a veszélyek csökkentését szolgáló műszaki megoldások összehangolhatók legyenek, amivel a dominóhatás kizárható, vagy lehetőségének valószínűsége csökkenhet.

(2) A hatóság a dominóhatás kizárása érdekében adatszolgáltatásra kötelezheti azon üzemek üzemeltetőit, ahol veszélyes anyagok vannak jelen, de azok mennyisége nem éri el az 1. számú mellékletben meghatározott alsó küszöbértéket. Az adatszolgáltatás valóságtartalmát a hatóság és a szakhatóság helyszíni vizsgálattal ellenőrizheti.

13. §

A belső védelmi terv és a külső védelmi terv vizsgálata során a hatóság ellenőrzi, hogy az azokban szereplő veszélyhelyzeti irányítás, a védekezéssel kapcsolatos infrastruktúra és a védekezést végrehajtó szervezetek alkalmasak-e a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetből (a továbbiakban: súlyos baleset) biztonsági elemzésből, illetve a biztonsági jelentésből fakadó veszélyhelyzeti feladatok ellátására, valamint a szervezetek felszerelése és felkészítése megfelel-e a biztonság követelményeinek. Amennyiben a biztonság növelése ezt indokolja, a hatóság az üzemeltetőt a belső védelmi terv (14. §) kiegészítésére kötelezi, illetve a külső védelmi terv (18. §) esetében kiegészítő intézkedéseket javasol a polgármesternek.

III.

A VÉDELMI TERVEK, A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEZÉS, A LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÁS ÉS A NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA

A belső védelmi terv

14. §

(1) A veszélyes üzem üzemeltetője a biztonsági elemzésben, illetve a biztonsági jelentésben szereplő veszélyek következményeinek elhárítására a 6. számú mellékletben meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelő belső védelmi tervet készít.

(2) A belső védelmi tervben megjelölt feladatok végrehajtásához szükséges feltételeket az üzemeltető biztosítja.

(3) Az üzemeltető a terv készítése során lehetőséget biztosít arra, hogy a tervről a veszélyes üzem dolgozói véleményt nyilvánítsanak.

15. §

(1) A belső védelmi terv a biztonsági elemzés, illetve a biztonsági jelentés melléklete, elkészítésére ezekkel egy időben kerül sor.

(2) Az üzemeltető a belső védelmi terv felülvizsgálatát legalább háromévenként, továbbá a biztonsági elemzés, illetve a biztonsági jelentés soron kívüli felülvizsgálata esetén elvégzi.

(3) Az üzemeltető a belső védelmi tervben foglaltak megvalósíthatóságát rendszeresen ellenőrzi. Ennek érdekében évente folytat le olyan gyakorlatot, ahol a tervben megjelölt szervezetek valamely részét, valamint háromévente olyan gyakorlatot, ahol a tervben megjelölt szervezetek egészét gyakoroltatja.

(4) Az üzemeltető a súlyos baleset vagy a rendkívüli esemény bekövetkezése esetén a belső védelmi tervben foglalt intézkedéseket azonnal foganatosítja.

A lakosság tájékoztatása és a külső védelmi terv

16. §

(1) A polgármester a hatóságtól érkezett biztonsági jelentés kézhezvételét [7. § (4) bek.] követő nyolc napon belül a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) területi szervével együttműködésben elkészíti a külső védelmi terv koncepcióját, és erről, valamint a biztonsági jelentésről hirdetményt tesz közzé.

(2) A külső védelmi terv koncepciója tartalmazza a lakosság védelme érdekében alkalmazandó védelmi módszerek és intézkedések elgondolását.

(3) A biztonsági jelentést és a külső védelmi terv koncepcióját a hirdetmény közzétételét követő huszonegy napig hozzáférhetővé kell tenni, ezen idő alatt a lakosság azokhoz észrevételeket tehet.

(4) A polgármester — amennyiben a 17. § (1) bekezdése alapján nyilvános meghallgatást kell tartani — a biztonsági jelentéssel kapcsolatos észrevételeit a hozzá érkezett lakossági észrevételekkel együtt, a nyilvános meghallgatás időpontja előtt legalább három nappal megküldi a hatóságnak.

17. §

(1) Új veszélyes üzem építése vagy már működő ilyen üzem tevékenységének a veszélyeztető hatás jelentős növe-

kedésével együtt járó bővítése esetén, a veszélyes üzem telepítési helye szerint illetékes polgármester a biztonsági jelentés kézhezvételétől számított harmincötödik és negyvenötödik nap közötti időben nyilvános meghallgatást tart.

(2) A polgármester a nyilvános meghallgatásra meghívja az érintett települések polgármestereit, az üzemeltetőt, a hatóságot, a szakhatóságot, valamint a 7. § (3) bekezdésében felsorolt hatóságokat, és az érintett, előzetesen részvételi szándékukat bejelentő társadalmi szervezeteket, továbbá a veszélyeztetett településen elhelyezkedő katonai helyőrség képviselőjét is.

(3) A nyilvános meghallgatáson elhangzottakról a polgármester jegyzőkönyvet készít, amit a hatóságnak megküld. A hatóság a jegyzőkönyvben foglaltakat a döntésének meghozatalakor mérlegeli.

(4) A nyilvános meghallgatás — amennyiben lehetséges — a külön jogszabály¹ szerint szervezett közmeghallgatás keretében is megtartható.

18. §

(1) A veszélyes tevékenység megkezdésének engedélyezéséhez benyújtott vagy már működő veszélyes üzem üzemeltetője által a hatóságnak eljuttatott biztonsági jelentés elfogadását követő 6 hónapon belül, a 7. számú mellékletben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő külső védelmi terv készül. A külső védelmi tervet a BM OKF területi szerve a polgármesterrel együttműködve készíti el.

(2) Egy külső védelmi terv készül abban az esetben is, ha az adott települést több felső küszöbértékű veszélyes üzem veszélyeztető hatásai érik.

(3) A külső védelmi tervről, annak előkészítése során az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat megyei (fővárosi) intézete, az illetékes környezetvédelmi és a természetvédelmi hatóság véleményt nyilvání.

(4) A külső védelmi terv a külön jogszabályban² meghatározott települési veszélyelhárítási terv része.

(5) A tervet a megyei (fővárosi) védelmi bizottság elnöke — a hatóság egyetértésével — hagyja jóvá.

(6) A külső védelmi tervet legalább háromévente, illetve az új vagy módosított biztonsági jelentés hatóság által történő elfogadását követően felül kell vizsgálni.

(7) A külső védelmi tervben végrehajtott változtatást jegyzőkönyvben kell rögzíteni, a jegyzőkönyvet a hatóságnak jóváhagyásra haladéktalanul meg kell küldeni.

¹ A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény.

² A polgári védelmi tervezés rendszeréről és követelményeiről szóló 20/1998. (IV.10.) BM rendelet.

19. §

(1) A polgármester a külső védelmi tervben foglaltak megvalósíthatóságát rendszeresen ellenőrzi. Ennek érdekében évente folytat le olyan gyakorlatot, ahol a tervben megjelölt szervezetek valamely részét, valamint háromévente olyan gyakorlatot, ahol a tervben megjelölt szervezetek egészét gyakoroltatja.

(2) A polgármester a súlyos baleset vagy a rendkívüli esemény bekövetkezése esetén a külső védelmi tervben foglalt intézkedéseket azonnal foganatosítja.

20. §

(1) A felső küszöbértékű veszélyes üzem által veszélyeztetett település polgármestere a BM OKF helyi szervének közreműködésével, a külső védelmi terv jóváhagyásával egyidejűleg tájékoztató kiadványt készít. Ebben a lakosságot tájékoztatja a veszélyes üzembről, a lehetséges súlyos balesetokról és az ellenük való védekezés lehetőségeiről.

(2) A tájékoztató kiadvány a biztonsági jelentés és a külső védelmi terv alapján közérthető formában, a 8. számú mellékletben meghatározott tartalommal készül. A kiadvány nyilvánosságra hozataláról a polgármester gondoskodik.

(3) A tájékoztató kiadványt a biztonsági jelentés vagy a külső védelmi terv módosítása esetén haladéktalanul, de legalább háromévente felül kell vizsgálni. A tájékoztató kiadványt szükség esetén, de legalább ötvenként újra ki kell adni.

21. §

A hatóság hozzájárulása alapján nem készül külső védelmi terv, ha a lehetséges súlyos balesetek következményeinek értékelése alapján alaposan feltételezhető, hogy a településen nem alakulhat ki az egészséget és a környezetet veszélyeztető hatás.

22. §

A hatóság felügyeletet gyakorol a veszélyes tevékenységről folyó lakossági tájékoztatás, a tevékenységgel kapcsolatos okmányok nyilvánosságának biztosítása felett. Ha a hatóság úgy ítéli meg, hogy az üzemeltető vagy a polgármester nem teljesíti az e jogszabályban meghatározott tájékoztatási kötelezettségeit, vagy a nyilvánosság számára biztosított okmányok nem a valóságot tartalmazzák, kötelezi az üzemeltetőt, illetve felhívja a polgármester figyelmét az előírt feladat teljesítésére.

Településrendezési tervezés

23. §

(1) A hatóság a súlyos baleset következményeinek csökkentése érdekében, a biztonsági jelentés vagy a biztonsági elemzés alapján kijelöli a veszélyes üzem körüli veszélyességi övezet határait.

(2) A hatóság a veszélyességi övezet határaitól tájékoztatja az érintett polgármestert, és kezdeményezi a veszélyességi övezetnek a településrendezési tervben való fel tüntetését. A hatóság a veszélyességi övezet kijelöléséről tájékoztatja a megyei területfejlesztési tanács tagjaként eljáró megyei közgyűlés elnökét.

(3) A veszélyes üzem veszélyességi övezete határainak kijelölését, vagy azok módosítását követően a hatóság megvizsgálja a veszélyeztetett települések településrendezési tervét. Amennyiben a településrendezési tervben nem vették kellő mértékben figyelembe a veszélyességi övezetben lehetségesen fellépő károsító hatásokat, úgy a hatóság erre a polgármester figyelmét felhívja, és javasolja a szükséges intézkedések megtételét.

(4) A veszélyességi övezetben történő fejlesztéssel kapcsolatos állásfoglalás kialakítására a polgármester vagy a hatóság kezdeményezésére, a hatóság, a szakhatóság, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, a környezetvédelmi, indokolt esetben a természetvédelmi hatóság, továbbá a veszélyes üzem és az önkormányzat képviselőiből bizottság alakul. A bizottság az 5. számú mellékletben meghatározott szempontok figyelembevételével nyilvánít véleményt a veszélyességi övezetben tervezett fejlesztésekről.

Jelentési rendszer

24. §

(1) Az üzemeltető a hatóságnak a veszélyes üzemben történt súlyos balesetről — annak kivizsgálását követően haladéktalanul — jelentést készít. A baleseti jelentést az üzemeltető akkor küldi meg a hatóságnak, ha a baleset a 9. számú mellékletben meghatározott feltételek közül legalább egynek megfelel.

(2) Az üzemeltető a hatóságnak a veszélyes üzemben történt súlyos balesetről kiegészítő jelentést küld, ha a balesetről új tény vagy körülmény jut tudomására.

(3) A jelentési kötelezettség független a BM OKF területi vagy helyi szerveinek a védekezésben való részvételétől.

(4) Az üzemeltető tájékoztatást küld a hatóságnak az üzemben bekövetkezett rendkívüli eseményről, annak kivizsgálását követő tizenöt napon belül.

(5) Az üzemeltető tájékoztatást küld a hatóságnak abban az esetben is, ha a technológia, a berendezések, a biztonsági irányítási rendszer alkalmazásakor, vagy a védekezés területén szerzett saját tapasztalatok, továbbá a technikai fejlődés kapcsán tudomására jutó ismeretek a súlyos balesetek megelőzése, és az ellenük való védekezés rendszerének áttekintését teszik szükségessé.

25. §

(1) A hatóság a veszélyes létesítményekről, a végrehajtott feladatairól, valamint a 24. §-ban foglaltak szerint kapott információkról nyilvántartást vezet, és annak tartalmáról a Kormányzati Koordinációs Bizottság vezetőjének éves jelentést készít.

(2) A Kormányzati Koordinációs Bizottság vezetője a jelentést évente egy alkalommal továbbítja az Európai Unió illetékes szervének.

(3) A hatóság az üzemeltetők által benyújtott kérelmekről, biztonsági elemzésekről és biztonsági jelentésekről, külső védelmi tervekről és más, a nyilvánosságra tartozó információkról tájékoztatási rendszert hoz létre.

Záró rendelkezések

26. §

(1) E rendelet hatálybaléptetéséről külön jogszabály rendelkezik.

(2) Az eljárásra az Áe. szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az érdemi határozat meghozatalára hatvan nap, a szakhatóság előzetes hozzájárulásának megadására harminc nap áll rendelkezésre.

(3) Felhatalmazást kap a gazdasági miniszter, hogy a szakhatósági hozzájárulás kiadásának részletes feltételeit a belügyminiszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza.

(4) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban összeegyeztethető szabályozást tartalmaz a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kockázatának ellenőrzéséről szóló 96/82/EK tanácsi irányelvvel, és összeegyeztethető a 95/82/EK tanácsi irányelv 9. Cikke szerinti egységes felmentési szabályokra vonatkozó 98/433/EK bizottsági határozattal.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. számú melléklet a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A veszélyes üzem azonosítása

1. A veszélyes anyagoknak két küszöbmennyisége van: alsó és felső küszöbmennyiség (1. és 2. táblázat 2. és 3. oszlop).
2. Ha az üzemben jelen lévő veszélyes anyag mennyisége eléri vagy meghaladja a 2. oszlopban meghatározott értéket, akkor az üzem alsó küszöbértékű, ha eléri vagy meghaladja a 3. oszlopban meghatározott értéket, akkor az üzem felső küszöbértékű.

3. Amennyiben többféle veszélyes anyag van jelen az üzemben, akkor a veszélyes anyagok mértékadó mennyiségét az üzemeltető az alábbiak szerint számítja ki, és a veszélyes tevékenység azonosításánál ezt veszi figyelembe:

ha az alábbi összeg

$q_1/Q+q_2/Q+q_3/Q+q_4/Q+q_5/Q+\dots > 1$, akkor az üzem a rendelet hatálya alá tartozik, azaz alsó vagy felső küszöbértékű.

A megadott képletben:

q_x — az 1. vagy a 2. táblázatban megjelölt valamely veszélyességi osztályba tartozó jelen lévő veszélyes anyag mennyisége,

Q — az 1. vagy a 2. táblázat alapján meghatározott alsó küszöbmennyiség (2. oszlop);
a felső küszöbértékű üzem azonosításakor

Q — az 1. vagy a 2. táblázat alapján meghatározott felső küszöbmennyiség (3. oszlop).

A veszélyes anyagok összegezésére vonatkozó szabályokat alsó vagy felső küszöbértékű üzem esetében értelemszerűen kell alkalmazni.

Ez a szabály a következő esetekben alkalmazható:

a) az 1. táblázatban felsorolt anyagokra és készítményekre, olyan mennyiség esetén, amely kevesebb, mint a rájuk vonatkozó mértékadó küszöbmennyiség, és az üzemben olyan anyagokkal együtt fordulnak elő, amelyek a 2. táblázat

szerint ugyanabba a veszélyességi osztályba tartoznak, továbbá olyan anyagok és készítmények összegzésénél, amelyeknek a 2. táblázatban ugyanabba a veszélyességi osztályba tartoznak;

- b) az egy üzemben jelen lévő 1., 2. és 9. veszélyességi osztályba tartozó anyagok összegzésekor;
- c) az egy üzemben jelen lévő 3., 4., 5., 6., 7. a), 7. b) és 8. veszélyességi osztályba tartozó anyagok összegezésékor;
- d) az összegzést nem kell elvégezni abban az esetben, ha egy veszélyes anyag vagy egy veszélyességi osztályba tartozó anyagok jelen lévő mennyisége meghaladja a felső küszöbértékét.

4. E melléklet a veszélyes anyagokat két táblázatban határozza meg. Az 1. táblázat a leggyakrabban előforduló veszélyes anyagokat és a hozzájuk tartozó alsó és felső küszöbmennyiségeket határozza meg. A 2. táblázat a veszélyes anyagok veszélyességi osztályait és a hozzájuk tartozó alsó és felső küszöbmennyiségeket tartalmazza. Ha egy adott veszélyes anyag esetében — akár az alsó, akár a felső küszöbmennyiség vonatkozásában — a két táblázat között eltérés van, akkor mindig az 1. táblázatban meghatározott mennyiséget kell figyelembe venni.

5. A veszélyes anyag vagy készítmény (a továbbiakban együtt: veszélyes anyag) az, amely az 1. táblázatban szerepel, vagy a 2. táblázat valamely veszélyességi osztályába tartozik, és az üzemben mint nyersanyag, termék, félkész termék, melléktermék vagy hulladék van jelen.

6. A táblázatokban meghatározott küszöbmennyiségek egy üzemre vonatkoznak.

7. Az üzemeltető kötelezettsége szempontjából mértékadónak számít a veszélyes anyagnak az üzemben egyidejűleg jelen lévő legnagyobb mennyisége. Az a veszélyes anyag, amely az üzemben az alsó vagy a felső küszöbmennyiség 2%-át meg nem haladóan van jelen, a teljes veszélyes anyagmennyiség meghatározásakor figyelmen kívül hagyható, ha az alsó vagy felső küszöbértékű üzemben belül úgy helyezkedik el, hogy az súlyos balesetet nem okozhat.

1. táblázat

Anyaglista

1. oszlop	2. oszlop	3. oszlop
Veszélyes anyagok	Küszöbmennyiség (tonnában)	
	alsó	felső
Ammónium-nitrát1	350	2 500
Ammónium-nitrát2	1 250	5 000
Arzén-pentoxid, arzén (V) sav és/vagy sói	1	2
Arzén-trioxid, arzén (III) sav és/vagy sói		0,1
Bróm	20	100
Klór	10	25
Nikkelvegyületek belélegezhető formában (nikkel-monoxid, nikkel-dioxid, nikkel-szulfid, trinikkel-diszulfid, dinikkel-trioxid)		1
Etilén-imin	10	20
Fluor	10	20
Formaldehid (töménység ≥ 90%)	5	50
Hidrogén	5	50
Hidrogén-klorid (cseppfolyós gáz)	25	250
Ólom-alkilátok	5	50
Rendkívül gyúlékony cseppfolyósított gázok (beleértve a cseppfolyósított szénhidrogén gázokat) és a földgáz	50	200
Acetilén	5	50
Etilén-oxid	5	50
Propilén-oxid	5	50
Metanol	200	5 000
4,4-Metilén-bisz (2-klóranilin) és/vagy sói, por alakban		0,01
Metil-izocianát		0,15
Cseppfolyós oxigén	200	2 000

1. oszlop	2. oszlop	3. oszlop
Veszélyes anyagok	Küszöbmennyiség (tonnában)	
	alsó	felső
Toluol-diizocianát	10	100
Karbonil-diklorid (foszgén)	0,3	0,75
Arzén-trihidrid (arzin)	0,2	1
Foszfor-trihidrid (foszfin)	0,2	1
Kén-diklorid	1	1
Kén-trioxid	15	75
Poliklór-dibenzo-furánok és poliklór-dibenzo-dioxinok3 (beleértve a TCDD-t) TCDD egyenértékben számolva		0,001
A következő rákkeltő anyagok: 4-Amino-bifenil és/vagy sói, benzidin és/vagy sói, bisz (klórmetil)-éter, klórmetil-metil-éter, Dimetil-karbamoil-klorid, dimetil-nitrózamin, hexametil-foszfor-triamid, 2-naftil-amin és/vagy sói és 1,3-propán-szulton, 4-nitro-difenil	0,001	0,001
Motorbenzin és más benzin készítmény	5 000	50 000

Megjegyzések az 1. táblázathoz

1. Ammónium-nitrát (350/2500)

Ammónium-nitrátra és ammónium-nitrátot tartalmazó készítményekre vonatkozik, amelyekben az ammónium-nitrátból származó nitrogéntartalom több mint 28 súly% (kivéve a 2. megjegyzésben szereplő vegyületeket), és azokra a vizes ammónium-nitrát oldatokra, ahol az ammónium-nitrát töménysége több mint 90 súly%.

2. Ammónium-nitrát (1250/5000).

A termésközelítő anyagok forgalomba hozataláról és felhasználásáról szóló FVM rendeletnek megfelelő egykomponensű ammónium-nitrát műtrágyákra vonatkozik, és azokra a komplex műtrágyákra, amelyekben az ammónium-nitrátból származó nitrogéntartalom több mint 28 súly%. (A komplex műtrágya az ammónium-nitráton kívül foszfátot és/vagy kálisót tartalmaz.)

3. Poliklór-dibenzo-furánok és poliklór-dibenzo-dioxinok

A poliklór-dibenzo-furánok és poliklór-dibenzo-dioxinok mértékadó tömegét a következő együtthatók segítségével számítjuk ki:

Rokon vegyületek nemzetközi toxicitás egyenérték együtthatói (ITEF) (a NATO CCM kompatibilitáshoz)			
2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeDD	0,5	2,3,4,7,8-PeCDF	0,5
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,05
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1		
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
OCDD	0,001	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
		OCDF	0,001

T=tetra, Pe=penta, Hx=hexa, Hp=hepta, O=octa

2. táblázat

Az 1. táblázatban nem szereplő anyagok és készítmények veszélyességi osztályai

1. oszlop	2. oszlop	3. oszlop
Veszélyes anyag veszélyességi osztályok	Küszöbmennyiség (tonnában)	
	alsó	felső
1. nagyon mérgezők	5	20
2. mérgezők	50	200
3. oxidáló anyagok és készítmények	50	200
4. robbanóanyagok és készítmények [ha az anyagra vagy készítményre a 2. a) megjegyzés definíciója vonatkozik]	50	200
5. robbanóanyagok és készítmények [ha az anyagra vagy készítményre a 2. b) megjegyzés definíciója vonatkozik]	10	50
6. tűzveszélyes anyagok és készítmények [ha az anyagra vagy készítményre a 3. a) megjegyzés definíciója vonatkozik]	5 000	50 000
7. a) fokozottan tűzveszélyes anyagok és készítmények [ha az anyagra vagy készítményre a 3. b) 1. megjegyzés definíciója vonatkozik]	50	200
7. b) tűzveszélyes folyadékok [ha az anyagra vagy készítményre a 3. b) 2. megjegyzés definíciója vonatkozik]	5 000	50 000
8. fokozottan tűzveszélyes folyadékok [ha az anyagra vagy készítményre a 3. c) megjegyzés definíciója vonatkozik]	10	50
9. környezetre veszélyes anyagok és készítmények R-mondatokkal kiegészítve:		
(I) R50: „nagyon mérgező a vízi szervezetekre”	200	500
(II) R51: „mérgező a vízi szervezetekre” és R53: „a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat”	200	2 000
10. egyéb osztályozás a fentiekén kívül, R-mondatokkal kiegészítve:		
(I) R14: „vízzel hevesen reagál” (R 14/15-öt beleértve)	100	500
(II) R29: „vízzel érintkezve mérgező gázok képződnek”	50	200

Megjegyzések a 2. táblázathoz

1. a) A vegyi anyagok és készítmények veszélyességi osztályba sorolása a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény és végrehajtási rendelete szerint történik.

b) A veszélyes anyagok tulajdonságairól, veszélyességi osztályba sorolásukról szóló információ a Fodor József Közegészségügyi Központ Országos Kémiai Biztonsági Intézete Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálatától kérhető.

c) A súlyos balesetek veszélyének meghatározása során 2. és 3. pontban felsorolt anyagsoportok esetében az ott szereplő feltételeket is figyelembe kell venni.

2. A „robbanó anyagok és készítmények” veszélyességi osztályba a következő tulajdonságok alapján soroljuk az anyagokat:

a) (I) Olyan anyag vagy készítmény, amely együtés, dörzsölés, tűz vagy gyújtás hatására robbanást okoz (R2 mondattal jellemzett kockázat).

(II) A pirotechnikai anyag olyan anyag (vagy anyagok keveréke), amelyet hő-, fény-, hang-, gáz- vagy füsthatás vagy ezek kombinációinak előidézésére hoztak létre. Ez a hatás robbanást nem okozó, önfenntartó, hőtermelő vagy nem hőtermelő vegyi reakció útján keletkezik.

(III) Termékekbe töltött robbanó- vagy pirotechnikai anyag vagy készítmény.

b) Olyan anyag vagy készítmény, amely egy ütés, dörzsölés, gyújtás hatására különösen nagy robbanásveszélyt okoz (R3 mondattal jellemzett kockázat).

3. A 6., 7. és 8. veszélyességi osztályba sorolt „kevésbé tűzveszélyes” „tűzveszélyes” és „fokozottan tűzveszélyes” anyagok jelentése:

a) Olyan anyagok és készítmények, amelyek lobbanáspontja 21 °C és 55 °C között van, és elősegítik az égést (R10 mondattal jellemzett kockázat).

- b) Tűzveszélyes folyadékok:
- anyagok és készítmények, amelyek a környező levegő hőmérsékletén, külső energiaforrás nélkül felhevülnek, majd meggyulladnak (R17 mondattal jellemzett kockázat),
— anyagok, amelyeknek lobbanáspontja 55 °C-nál alacsonyabb, nyomás alatt is folyadékfázisban maradnak, és feldolgozásuk során fellépő különleges körülmények között (mint magas nyomás vagy hőmérséklet) súlyos balesetet okozhatnak;
  - olyan anyagok és készítmények, amelyek lobbanáspontja nem éri el a 21 °C-t, és nem rendkívül gyúlékonyak (R11/2 mondattal jellemzett kockázat).
- c) Fokozottan tűzveszélyes gázok és folyadékok:
- folyékony anyagok és készítmények, amelyek lobbanáspontja 0 °C alatt van, forráspontja (vagy fokozatos forrás esetén a forrás kezdőpontja) normális légnyomás esetén nem haladja meg a 35 °C-t (R 12/1 mondattal jellemzett kockázat), és
  - gáz halmazállapotú anyagok vagy készítmények, amelyek a környezeti hőmérsékleten és nyomáson, a levegővel érintkezve gyúlékonyak (R12/2 mondattal jellemzett kockázat). Ez független attól, hogy az anyagot gáz vagy nyomás alatti folyadék fázisban tárolják. Kivételt képeznek a nyomás alatt cseppfolyósított könnyen gyúladó gázok (beleértve a PB gázt), és az 1. táblázatban felsorolt földgáz, és
  - folyadék halmazállapotú anyagok és készítmények, amelyeket a forráspontjuknál magasabb hőmérsékleten tárolnak.

2. számú melléklet
a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A biztonsági elemzés elkészítésének tartalmi és formai követelményei

1. Általános követelmények

1.1. A biztonsági elemzés készítésénél az üzemeltető figyelembe veszi azt, hogy a megelőzéssel és a védekezéssel kapcsolatban meghatározott követelmények arányosak legyenek a súlyos balesetek kialakulásának kockázatával.

1.2. A biztonsági elemzés tartalmazza az üzemeltetőnek a súlyos balesetek megelőzésével illetőleg a bekövetkezett balesetek elleni védekezéssel kapcsolatos fő célkitűzéseit, a balesetek megelőzésével, illetőleg a bekövetkezett balesetek elleni védekezéssel kapcsolatos elveit.

1.3. A biztonsági elemzés részét képezi az olyan irányítási rendszer bemutatása, amely biztosítja a súlyos balesetek megelőzését, hatásainak csökkentését.

1.4. A biztonsági elemzés hatóságnak megküldendő összefoglaló változatához az üzemeltető kizárólag azokat az okmányokat (az üzemeltető által készített okmányokat, hatósági határozatokat vagy arra hivatott minőségtanúsító szervezetek tanúsítványait) csatolja, amelyek a biztonságos üzemeltetés bizonyításához elengedhetetlenek. Minden további — az előzőeket alátámasztó — okmányokra elegendő hivatkozni, de azokat a hatóság kérésére hozzáférhetővé kell tenni.

1.5. Az üzemeltető az 1.4. pontban meghatározott dokumentumot a veszélyes tevékenység bejelentéséhez, illetőleg új veszélyes üzem létesítésével kapcsolatos engedély kéréséhez mellékeli.

2. Tartalmi követelmények

2.1. Az üzemeltető — a 4. számú melléklet 2.5. pontjában meghatározottak szerint — felméri, hogy az üzemben

milyen súlyos baleset fordulhat elő, valamint értékeli ezek lehetséges hatásait. A felmérést és az értékelést mind a normál üzemi, mind az ettől eltérő üzemmódokra elvégzi. A lehetséges veszélyeket módszeresen felderíti, és hatásaik előrejelzésére megfelelő értékelési eljárásokat alkalmaz. A veszélyek meghatározása és értékelése során figyelembe veszi az adott súlyos baleset lehetőségének valószínűségét és hatásainak súlyosságát.

2.2. Az üzemeltető biztonsági elemzésben, a súlyos balesetek veszélyének azonosítása alapján, meghatározza a veszélyes üzemek körüli veszélyességi övezetet. A veszélyazonosításhoz, a kockázatelemzéshez, a hatásértékeléshez valamint a veszélyességi övezetben való veszélyeztetéshez, az üzemeltető, a 4. számú mellékletben leírt módszert az alacsonyabb veszélyes anyagmennyiséggel járó kisebb kockázatnak megfelelően, értelemszerűen alkalmazza.

2.3. A feltárt veszélyek elhárítására az üzemeltető a biztonsági elemzés mellékleteként belső védelmi tervet dolgoz ki. A más jogszabályok alapján kidolgozott tervek (pl. tűzvédelmi terv) a belső védelmi terv részét képezhetik.

3. Formai követelmények

3.1. Az üzemeltető biztonsági elemzést írásban készíti el, amelynek a hatóság részére küldendő összefoglaló változatát elektronikus adathordozón biztosítja.

3.2. A térképeken ki kell emelni az üzem megközelítési útvonalait, valamint a kimenekítéssel vagy más, a súlyos balesetek során felmerülő tevékenységgel kapcsolatos útvonalakat.

3.3. Az üzem alaprajza (vázlata) vagy helyszínrajza kellő méretarányban tartalmazza annak egész területét és annak minden létesítményét és a veszélyeztetett területeket. A létesítményeket, azok berendezéseit a használhatóságuk megfelelő méretarányú ábrákon kell megjeleníteni.

3. számú melléklet
a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A biztonsági jelentés elkészítésének tartalmi és formai követelményei

1. Általános követelmények

1.1. A biztonsági jelentés készítésénél az üzemeltető figyelembe veszi azt, hogy a megelőzéssel és a védekezéssel kapcsolatban meghatározott követelmények arányosak legyenek a súlyos balesetek kialakulásának kockázatával.

1.2. A biztonsági jelentés hatóság részére küldendő összefoglaló változatához az üzemeltető kizárólag azokat az okmányokat (az üzemeltető által készített okmányokat, hatósági határozatokat vagy arra hivatott minőségbiztosító szervezetek tanúsítványait) csatolja, amelyek a biztonságos üzemeltetés bizonyításához elengedhetetlenek. Minden további — az előzőeket alátámasztó — okmányokra elegendő hivatkozni, de azokat a hatóság kérésére hozzáférhetővé kell tenni.

2. Tartalmi követelmények

2.1. Súlyos baleset megelőzésével kapcsolatos fő célkitűzések és a biztonsági irányítási rendszer

2.1.1. A biztonsági jelentés e részében tartalmazza az üzemeltetőnek a súlyos balesetek veszélye csökkentésével kapcsolatos fő célkitűzéseit, a balesetek megelőzésével, illetőleg a bekövetkezett balesetek elleni védekezéssel kapcsolatos elveit.

2.1.2. A biztonsági jelentésnek szerves része a biztonsági irányítási rendszer bemutatása. Az üzemeltető a biztonsági irányítási rendszert beépíti a veszélyes üzem általános vezetési rendszerébe.

2.1.3. A biztonsági irányítási rendszer tartalmazza a biztonsági jelentésbe foglalt, a súlyos balesetek megelőzésével és elhárításával kapcsolatos feladatok végrehajtásához szükséges irányító szervezet felépítését, a felelős személyek feladat- és hatásköreit, az elvégzendő feladatokat, azok megvalósításánál követendő rendszeres belső ellenőrzések, szemlék és a független szakértők által végzett felülvizsgálatok módszereit, eljárásait, valamint a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat. A súlyos baleset megelőzéssel kapcsolatos fő célkitűzéseket és a biztonsági irányítási rendszert az üzem vezetése tervszerűen felülvizsgálja és megerősíti. A biztonsági irányítási rendszer bemutatásával kapcsolatos követelményeket a 2.6. pont tartalmazza.

2.2. A veszélyes üzem környezete

2.2.1. A veszélyes üzem környezetének bemutatásakor az üzemeltető bizonyítja, hogy a kockázatokat és a súlyos balesetek hatásai által veszélyeztetett területeket a szükséges mértékben elemezte.

2.2.2. Az üzemeltető bemutatja az üzem környezetének területrendezési elemeit. Ehhez felhasználható a telepü-

lésrendezési terv. A bemutatás a következő adatokat tartalmazza:

- a) a lakott területek jellemzése,
- b) a lakosság által leginkább látogatott létesítmények (állandó, ideiglenes), közintézmények (iskolák, kórházak, templomok, rendőrség, tűzoltóság stb.),
- c) a különleges természeti értéket képviselő területek, műemlékek és turisztikai nevezetességek,
- d) a súlyos ipari baleset által potenciálisan érintett köz-művek.

2.2.3. A biztonsági jelentésnek bizonyítania kell, hogy elemezték az üzem kivül más üzemeltetők által folytatott veszélyes tevékenységeket és lehetséges hatásait.

2.2.4. A természeti környezetre vonatkozó legfontosabb információk:

- a) a területre jellemző, az esetleges súlyos balesetek kialakulására és a következmények alakulására hatást gyakorló meteorológiai jellemzők,
- b) a helyszínt jellemző, az üzem biztonságos tevékenységére hatást gyakorló, legfontosabb geológiai, hidrológiai és hidrográfiai jellemzők.

2.2.5. A biztonsági jelentésnek tartalmaznia kell továbbá a természeti környezetnek a súlyos balesetből adódó veszélyeztetettségét jellemző információkat.

2.3. Az üzem leírása

A biztonsági jelentésnek ebben a részében az üzemeltető a súlyos balesetek szempontjából jellemzi az üzemet. Ez tartalmazza:

2.3.1. Az üzemnek a biztonság szempontjából fontos — az általános tevékenységre, a termékekre, a súlyos balesetek forrásaira, azok körülményeire vonatkozó — információit. Ezek a következők:

- a) az üzem rendeltetése,
- b) a fő tevékenysége és a gyártott termékek,
- c) a technológia fejlődése és előzmények, a jövőben létesítendő technológiák és azok engedélyezésének pillanatnyi helyzete,
- d) a dolgozók létszáma, a munkaidő, a műszakszám stb.,

e) az üzemre vonatkozó általános megállapítások, különös tekintettel a veszélyes anyagokra és technológiákra.

2.3.2. Az üzem alaprajza (vázlata) vagy helyszínrajza — a veszélytelen működést bizonyító részletességgel — bemutatja az üzem egészét. Vázlatosan feltünteti a létesítményeket és a technológiákat jellemző lényeges információkat. Ezek a következők:

- a) a nagyobb raktárak és a tároló létesítmények,
- b) az egyes veszélyes létesítmények,
- c) a veszélyes anyagok elhelyezkedése és azok mennyisége,
- d) a belső tárolók, a csővezetékek és a technológia más elemei,

e) a veszélyes létesítmények közötti távolságok és a biztonságot szolgáló berendezések, építmények,

f) a tároló létesítményekben a tűzveszélyes folyadék-tároló tartályok egymás közötti távolsága és más jellemző adatok,

g) a közművek, az infrastruktúra és a tűzoltáshoz szükséges víznyerőhelyek,

h) az üzemből és a létesítményekből kivezető, kimenekítésre alkalmas útvonalak,

i) a vezetési rendszer elemei, körletei,

j) az üzem adminisztratív épületei.

2.3.3. A veszélytelen működést bizonyító részletességgel bemutatja veszélyes tevékenységet jellemző gyártási folyamatokra vonatkozó legfontosabb információkat. Ezek a következők:

a) az alaptevékenység technológiai folyamatai,

b) a kémiai reakciókat, a fizikai vagy a biológiai folyamatok,

c) a veszélyes anyagok átmeneti tárolása,

d) a tárolással kapcsolatos műveletek: az átfertés, a szállítás (a csővezetéken történőt is figyelembe kell venni), stb.,

e) a végtermékek csomagolása, a hulladékok hasznosítása,

f) a gáznemű hulladékok kezelése,

g) más, a veszélyes technológiával kapcsolatos lépések.

2.3.4. Az üzem egésze veszélyeztető hatásainak felmérése után, a biztonság szempontjából lényeges létesítményekről további információk megadása is szükségessé válhat.

A technológia bemutatása a veszélytelen működést bizonyító részletességgel a következőket írja:

a) folyamatábrákat, csővezési és műszerezési ábrákat;

b) technológiai utasításokat, szükség esetén egyes gyártóberendezések, tárolóeszközök vagy csővezetékek leírását és alapvető paramétereit;

c) a technológiát jellemző alapvető paramétereket, mint például:

ca) a töménységet, a nyomást, a hőmérsékletet, a hőátadást jellemző mutatókat, illetőleg ezen mutatóknak a biztonságos tevékenységre vonatkozó értékeiket,

cb) a technológia leírásban megadott és a szélsőséges, de a biztonságot még nem veszélyeztető anyagmérlegeket, a reakciókhoz szükséges fogyasztást, a félkész és a késztermékek, melléktermékek gyártására jellemző információkat,

cc) a technológia szerint jelen lévő, tárolt, feldolgozott anyagok átlagos és eseti mennyiségeit,

cd) a melléktermékek, főként a technológiában nem tervezett veszélyes anyagok kialakulási feltételeit,

ce) a végtermékek jellemzőit;

d) a műszerezettséget, az irányítást bemutató ábrákat, a riasztó és az egyéb biztonsági rendszerek leírását;

e) a technológia, az energiaellátás és az anyagmozgatás legfontosabb információit:

ea) a technológiai leírás szerint,

eb) az indítás és a leállítást során,

ec) az esetleges üzemzavarok során.

2.3.5. A biztonsági jelentés tartalmazza az egyes technológiai lépésekhez tartozó biztonságos üzemeltetés vázlatos leírását:

a) üzem módokat, például a technológiai leírás szerinti üzemelést, az indítást és a leállítást, a veszélyhelyzeti teendők és a védekezéssel kapcsolatos eljárást,

b) a veszélyes anyagok tulajdonságai miatti különleges bánásmódot a tárolás, szállítás vagy a gyártás folyamán, mint például a vibráció és a nedvesség elleni védelmet.

2.3.6. A biztonsági jelentésnek — a veszélytelen működést bizonyító terjedelemben — része a veszélyes létesítmények tervezési filozófiájának bemutatása is. Ez kiemeli azokat a létesítményeket, ahol súlyos baleseti veszéllyel lehet számolni. A dokumentációnak része lehet:

a) a felhasznált anyag kiválasztása,

b) az alapozás tervezése,

c) nagy nyomáson és magas hőmérsékleten üzemelő berendezések tervezése,

d) a méretezés,

e) a statikai megfontolások,

f) a külső behatás elleni védelem.

2.3.7. A biztonsági jelentésben, összefoglaló jellemzéssel be kell mutatni a gyártáshoz kapcsolódó infrastruktúrát. Ennek során a lényeges jellemzők meghatározásával be kell mutatni a veszélyhelyzeti feladatok ellátását szolgáló infrastruktúrát is. A leírásban el kell különíteni az egyes létesítményekhez tartozó külön, és az egész üzemhez tartozó alap és tartalék infrastruktúrát. Ezek a következők:

a) a külső elektromos- és más energiaforrások,

b) a külső vízellátás,

c) a folyékony és szilárd anyagokkal történő ellátás,

d) a belső energiatermelés, üzemanyag-ellátás és ezen anyagok tárolása,

e) a belső elektromos hálózat,

f) a tartalék elektromos áramellátás (veszélyhelyzeti ellátás is),

g) a tűzoltóvíz hálózat,

h) a melegvíz és más folyadék hálózatok,

i) a híradó rendszerek,

j) a sűrített levegő ellátó rendszerek,

k) a munkavédelem,

l) foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás,

m) a vezetési pontok és a kimenekítéshez kapcsolódó létesítmények,

n) az elsősegélynyújtó és mentő szervezetek,

o) a biztonsági szolgálat,

p) a környezetvédelmi szolgálat,

q) az üzemi műszaki biztonsági szolgálat,

r) katasztrófaelhárítási szervezet,

s) a javító és karbantartó tevékenység,

t) a laboratóriumi hálózat,

u) a szennyvízhálózatok,

v) az üzemi monitoring hálózatok,
w) a tűzjelző és robbanási töménységet érzékelő rendszerek,

x) a beléptető és az idegen behatolást érzékelő rendszerek.

2.3.8. A biztonsági jelentés bemutatja az üzemben jelen lévő veszélyes anyagokat. Ennek része a veszélyes anyagok leltára, amely a következőket tartalmazza:

a) az anyag megnevezése (CAS-szám, IUPAC név, kereskedelmi megnevezés, empirikus formula, kémiai összetétel, tisztaság, a legfontosabb szennyező anyagok stb.),

b) fizikai és kémiai tulajdonságok: a normálüzemi technológiára és a rendellenes működési állapotra jellemző hőmérsékleti, nyomás- és töménység értékek, a technológiához, esetleg a balesetek kezdetéhez tartozó egyensúlyi feltételek, a termodinamikai jellemzők, a fázisváltások, a lobbanáspont, a gyulladási hőmérséklet, a robbanási (alsó, felső) határértékek, a hőstabilitás, a jellemző reakciók stb. információk,

c) a fizikai, a kémiai, a toxikológiai és a természetet károsító tulajdonságok, valamint az emberre és a környezetre gyakorolt rövid távú és hosszú távú hatások,

d) az egyéb információk (pl: a tárolásra vonatkozó információk),

e) a veszélyes anyagok jelen levő maximális mennyisége.

2.3.9. A veszélyes anyagok leltára a következő anyagcsoportokat veszi figyelembe:

a) a nyersanyagok,

b) a félkész termékek,

c) a végtermékek,

d) a melléktermékek,

e) a hulladékok és a segédanyagok,

f) a folyamatok ellenőrizhetetlenné válásakor keletkező anyagok.

2.4. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés

A biztonsági jelentésnek ez a része a súlyos balesetek hatásai elleni védekezéssel és a következményeik csökkentésével kapcsolatos eszközöket, rendszereket tartalmazza. Bemutatja a veszélyes üzemben a súlyos baleset következményei csökkentésére rendszeresített felszereléseket és a vezetéshez, illetőleg a döntés-előkészítéshez szükséges infrastruktúrát:

a) a veszélyhelyzeti vezetési létesítményeket,

b) a vezetőállomány veszélyhelyzeti értesítésének eszköztáráját,

c) az üzemi dolgozók veszélyhelyzeti riasztásának eszköztáráját,

d) a veszélyhelyzeti híradás eszközeit és rendszereit,

e) a távérzékelő rendszereket,

f) a helyzet értékelését és a döntések előkészítését segítő informatikai rendszereket,

g) a riasztást, a védekezést és a következmények csökkentését végző végrehajtó szervezetek:

— a rendszeresített egyéni védőeszközöket,

— a rendszeresített szaktechnikai eszközeit,

— a védekezésbe bevonható (nem közvetlenül erre a célra létrehozott) belső és a külső erőket és eszközöket.

A belső védelmi tervben az itt bemutatott információkat kell felhasználni.

2.5. A súlyos baleset által való veszélyeztetés értékelése

2.5.1. Az üzemeltető az üzem által okozott veszélyeztetést, a kockázatot és a következmények értékelését együttesen figyelembe vevő módszerrel értékeli. E módszer szerint az értékelés a következő szakaszokra osztható:

a) a veszély meghatározása (a súlyos baleset lehetőségének azonosítása),

b) a súlyos baleset előfordulásának kockázata (gyakoriságának) meghatározása,

c) az azonosított súlyos baleset következményeinek értékelése,

d) a súlyos baleset valószínűségének és következményeinek integrálása, a hatások által érintett terület minden pontján való egyéni és társadalmi kockázat meghatározása céljából,

e) az előző lépés eredményeképpen kapott veszélyeztetési mutatók összevetése az engedélyezési kritériumokkal.

2.5.2. Az üzemeltető részletesen elemzi a reálisan feltételezhető súlyos balesetek előfordulásának lehetőségét, valószínűségét, okait és körülményeit. Ennek során bemutatja a balesetek üzemben belüli vagy kívüli kiváltó okait és a baleset kifejlődésének valószínűsíthető stádiumait. A veszélyazonosításhoz és a súlyos baleset kockázatának értékeléséhez az üzemeltető bármilyen, e célra a nemzetközi gyakorlatban, a szakma által általánosan elfogadott módszert használhat.

2.5.3. Az üzemeltető értékeli a reálisan feltételezett balesetek lehetséges következményeit. Az üzemeltető, a súlyos balesetek következményeinek értékelését bármilyen, a nemzetközi gyakorlatban, az adott típusú súlyos balesetre, a szakma által általánosan elfogadott módszerrel végezheti el. Az értékelést a technológiában feltárt minden balesetre el kell végezni, de a biztonsági elemzésben vagy a biztonsági jelentésben csak a leg súlyosabb következményekkel járó balesetfajtákat kell bemutatni.

2.5.4. Az üzemeltető a biztonsági jelentésben — azonosított súlyos baleset gyakorisága és következményei alapján — a veszélyességi övezet minden pontjára meghatározza a kockázat mértékét. Ha a veszélyes üzem súlyos baleseteinek többfajta károsító hatása lehet (mérgező anyagok légköri terjedése, túlnyomás vagy sugárzó hő), akkor minden egyes hatásra külön határoz meg veszélyességi övezetet. A kockázat mértékének — a súlyos balesetek előző pontokban leírt gyakoriságának és súlyosságának figyelembevételével történő — meghatározásakor az üzemeltető bármilyen, a nemzetközi gyakorlatban, az e célra a szakma által általánosan elfogadott módszert használhat. Az emberi halált okozó hatások mellett figyelembe kell venni a veszélyes üzem körül a környezetet és — ha ilyenek vannak — a különleges természeti értékeket is.

2.6. A biztonsági irányítási rendszer bemutatása

2.6.1. Az üzemeltető bemutatja a biztonsági irányítási rendszer szervezeti felépítését. A leírásban a szervezet minden szintjén megjelöli a súlyos balesetek megelőzésébe és az ellenük való védekezés irányításába, végrehajtásába bevont személyeket, azok feladat- és hatáskörét. E személyek részére meghatározza a felkészültségükkel kapcsolatos követelményeket, és biztosítja az ilyen irányú felkészítésüket. A biztonsági irányítási rendszerbe nem csupán az üzemeltető alkalmazásában álló személyeket vonja be, ahol erre szükség van, ott az alvállalkozók és az alkalmazásokban álló személyek is feladat- és hatáskört kapnak, és ennek ellátásához biztosítja felkészítésüket is.

2.6.2. Az előzetesen elvégzett veszélyazonosítás és kockázatelemzés alapján az üzemeltető kialakítja a biztonsági irányítási rendszer normáit: kidolgozza és alkalmazza a biztonságos üzemre vonatkozó technológiai leírásokat, utasításokat és más szabályzókat. A normák kialakításába — az őket érintő területeken és mértékben — a végrehajtó személyzetet is bevonja. Részükre a megfelelő feltételeket és felkészítést biztosítja. A normarendszer kidolgozása során figyelembe veszi a normálüzemi technológiákat és a berendezések karbantartását, a leállításokat, illetőleg az indításokat is. A biztonsági irányítási rendszer normáit megismerteti a gyártásban dolgozó, valamint a berendezések karbantartásában érintett személyekkel is.

2.6.3. Figyelmet fordít a berendezésekben, a tárolóeszközökben és a gyártásban végrehajtott változtatásokra. E változtatásoknak a biztonságra vonatkozó vetületeit már a változtatások tervezése és kivitelezése során előzetesen figyelembe veszi.

2.6.4. A feltárt veszélyek elhárítására az üzemeltető belső védelmi tervet dolgoz ki. Ennek során a súlyos balesetek elleni védekezéssel kapcsolatos feladatokat módszeres elemzéssel feltárja, majd megjelöli a végrehajtásukkal kapcsolatos feltételeket, személyeket, erőket és eszközöket. Az üzemeltető megteremti a tervben megjelölt feladatok végrehajtásához szükséges mindennemű feltételt: megalkotja, felkészíti és a megfelelő eszközökkel felszereli a védekezésben érintett végrehajtó szervezeteket, létrehozza a védekezéshez szükséges üzemi infrastruktúrát.

2.6.5. A súlyos balesetek megelőzésével és a biztonsági irányítási rendszerrel kapcsolatosan kitűzött célok elérésének folyamatos vizsgálata érdekében az üzemeltető módszereket dolgoz ki, és ezek szerint cselekszik. A megelőzéssel kapcsolatos feladatok végrehajtásának helyzetét folyamatosan értékeli. A hiányosságokat feltárja, és kialakítja az azok kiküszöböléséhez szükséges módszereket. A feladatok érintik a jelentési rendszert is, amelyben az üzemeltető a súlyos balesetekről vagy eseményről ad tájékoztatást. A jelentésekben külön figyelmet érdemelnek az olyan baleseti események, amelyek a biztonsági rendszer zavarait mutatják. Az ilyen események hátterét alaposan feltárja, tapasztalatait levonja, és ezek alapján intézkedik a megelőzéssel vagy az elhárítással kapcsolatban szükségessé vált feladatokra.

2.6.6. Amennyiben az üzemeltető a biztonsági irányítási rendszerről — arra hivatott és a nemzetközi gyakorlatban elfogadott — minőségtanúsító szervezet tanúsítványát mellékeli a biztonsági jelentés hatóság részére történő megküldésekor, akkor a biztonsági irányítási rendszer 2.6.1—2.6.5. szerinti bemutatását nem kell megküldeni, de azokat a hatóság kérésére hozzáférhetővé kell tenni.

3. Formai követelmények

3.1. Az üzemeltető biztonsági jelentést írásban készíti el, amelynek a hatóság részére küldendő összefoglaló változatát elektronikus adathordozón biztosítja.

3.2. Ha az üzem leírása térképet (vázlatot) vagy helyszínrajzot tartalmaz, a benyújtott térkép legyen a jó eligazodást biztosító méretarányú.

3.3. A térképeken (vázlaton) vagy helyszínrajzon ki kell emelni az üzem megközelítési útvonalaival, valamint a kimenekítéssel vagy más, a súlyos balesetek során felmerülő tevékenységgel kapcsolatos útvonalatokat.

3.4. Az üzem alaprajza (vázlata) vagy helyszínrajza kellő méretarányban tartalmazza annak egész területét és annak minden létesítményét és a veszélyeztetett területeket.

4. A veszélyes üzem építési engedélyezési eljárásával egy időben a hatósághoz benyújtandó biztonsági jelentés tartalma: az 1., 2., 1., 2.2., 2.3.1., 2.3.2. a)–c), e), f); 2.3.3. a veszélytelen működést leíró részletességgel; 2.3.7. a tervezési elvek bemutatásával; 2.3.8., 2.4. a tervezett felszerelések és infrastruktúra; 2.5. az építési stádiumban előre látható szinten. A biztonsági jelentések formai követelményei minden esetben azonosak.

4. számú melléklet

a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

Felmentési szabályok

1. Ha a felső küszöbértékű veszélyes üzem üzemeltetője a biztonsági jelentés készítése vagy felülvizsgálata során a veszélyes anyagok teljes körét és mennyiségét figyelembe véve bizonyítani tudja, hogy a jelen lévő veszélyes anyagok valamelyike a felmentési kritériumok közül legalább egynek megfelel, akkor kérheti, hogy a hatóság a biztonsági jelentésben megkövetelt tájékoztatást azokra a kérdésekre korlátozza, amelyek a súlyos balesetek fennmaradó veszélyének megelőzésével, az egészségre és a környezetre káros következményeinek korlátozásával kapcsolatosak. A felmentési szabály alkalmazása az üzemeltetőt nem menti fel a biztonsági jelentés elkészítése és a jogszabályban meghatározott rend szerinti benyújtása alól.

2. A jelen lévő veszélyes anyagnak a biztonsági jelentésben való figyelembevétele alól felmentés csak akkor adható, ha veszélyes anyag megfelel az alábbi kritériumok közül legalább egynek.

A felmentés során figyelembe vehető kritériumok

	A kritérium megnevezése	A kritérium leírása	Magyarázat
1.	Az anyag halmazállapota	Szilárd halmazállapotú anyag, amely normál üzemi feltételek vagy anyag- és energiakibocsátással járó üzemzavar körülményei között nem képes súlyos balesetet okozni.	Ilyenek lehetnek például az anyaglistán szereplő nikkelt származékok, amelyek por alakban belélegezve toxikusak, szilárd alakban azonban nem képesek súlyos balesetet okozni.
2.	Tárolóeszköz és mennyiség	Olyan tárolóeszközben lévő és olyan mennyiségű anyag, amely bármely módon kiszabadulva nem képes súlyos balesetet okozni.	Ha a tárolóeszközben csak olyan mennyiségben lehet jelen anyag, hogy abból bármely módon kiszabadulva nem képes súlyos balesetet okozni. Ha a tárolóeszköz olyan méretű és felépítésű, hogy sérülése vagy más tárolóeszközökkel való kölcsönhatása miatt kiszabaduló anyag nem vezethet súlyos balesethez.
3.	Elhelyezkedés és mennyiség	Ha az anyag olyan tömegben, és más veszélyes anyagoktól olyan távolságban van vagy lehet jelen egy létesítményben, amely miatt önmagában vagy más anyaggal kölcsönhatásba lépve nem képes súlyos balesetet okozni.	Ezt a szabályt akkor kell alkalmazni, ha a veszélyes anyagok kis és izolált mennyiségben, illetve más súlyos baleseti veszélyt jelentő más anyagoktól vagy más veszélyes létesítménytől megfelelő biztonsági távolságban vannak jelen. Ez a kritérium csak az üzemen tartóan jelen lévő anyagokra, illetve azok közvetlen és közvetett hatásaira vonatkozik. A veszélyes anyagok üzemen belüli szállítására nem vonatkozik.
4.	Osztályozás	Anyag, amely tulajdonságai miatt az 1. számú melléklet 2. táblázat valamely veszélyességi osztályába tartozik, de nem okozhat súlyos balesetet. Nem emiatt került sor ugyanis az adott veszélyességi osztályba való sorolására.	Az anyagok osztályozása a veszélyt okozó tulajdonságukon alapszik, de előfordul, hogy az anyag nem okozhat súlyos balesetet. A kritérium például olyan anyag esetében alkalmazható, amely bár toxikus, de hatását közvetlenül a szervezetbe kerülve képes kifejteni, súlyos baleset esetén kizárható keletkezése és környezetbe kerülése.

A felmentési szabályok alkalmazása

1. Az üzemeltető a felmentési kérelemben az alábbiakról tájékoztatja a hatóságot:

- az üzem székhelyének, tulajdonosának és üzemeltetőjének megnevezése, címe és elérhetőségi adatai;
- az üzem neve címe és elérhetőségi adatai;
- az üzemeltetésért felelős személy neve, beosztása;
- a tevékenység általános leírása és a felmentés kérését indokoló kiegészítő információk;
- az üzem közvetlen környezetének a felmentési kérelem által érintett részének leírása;
- azon veszélyes anyagok leírása, amelyekre vonatkozóan a felmentést kéri;
- a veszélyes anyagok leltára, belefoglalva:

ga) a veszélyes anyagok megnevezése: kémiai elnevezés, IUPAC nómenklatura szerinti megnevezés és CAS-szám,

gb) a veszélyes anyagok jelen levő legnagyobb mennyisége,

gc) fizikai, kémiai, toxikológiai és ökotoxikológiai jellemzők,

gd) fizikai és kémiai tulajdonságok normál üzemi feltételek fennállásakor, vagy reálisan elképzelhető balesetek körülményei között;

h) a felsorolt anyagokra vonatkozó felmentési kritérium vagy kritériumok;

i) a kritériumok megfelelő alkalmazhatóságának bizonyítása;

j) a biztonsági jelentés olyan módosított tervezete, amelyben a felmentést figyelembe vették.

2. Az üzemeltető a felmentés iránti kérelmet a jogszabályban meghatározott határidők figyelembevételével úgy küldi meg a hatóságnak, hogy annak vizsgálatára és elbírálására, esetleges kiegészítésére elegendő idő álljon a hatóság, illetve a kérelmező rendelkezésére. Ha a hatóság a kérelmet elfogadja, akkor az üzemeltető a biztonsági jelentést a felmentésre vonatkozó korlátozott tartalommal nyújthatja be. A kérelem elutasítása esetén az üzemeltetőnek teljes tartalmú biztonsági jelentést kell előírt határidőig benyújtania.

5. számú melléklet

a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A hatósági engedélyezési és felügyeleti tevékenység során alkalmazott követelmények, módszerek és kritériumok

1. A veszélyes üzem által okozott veszélyeztetettség minősítése

1.1. A veszélyes üzem biztonsági színvonala alapvető mutatóit a biztonsági jelentés, illetve a biztonsági elemzés tartalmazza. A hatóság ezek alapján minősíti a veszélyes üzem által okozott veszélyeztetettséget.

1.2. A veszélyeztetettség értékelésének és minősítésének az alapja a kockázatot és a hatások értékelését figyelembe vevő módszer, amely a súlyos balesetből adódó következményeknek, valamint a bekövetkezés valószínűségének együttes figyelembevételével határozza meg a veszélyeztetést. A hatóság az engedélyezési és a felügyeleti tevékenysége során, a meghatározott minősítési követelményekkel összevetve minősíti a veszélyes tevékenységet. A veszélyeztetettség értékelése szolgáltat alapot a településrendezési tervezéshez.

1.3. A biztonsági jelentésben, a technológia minden elemére és minden üzemmódjára elvégzett veszélyazonosítást és kockázateértékelést a szakhatóság külön jogszabályban meghatározott módon vizsgálja felül.

1.4. Az üzemeltető biztonsági jelentésben értékeli az azonosított súlyos baleset lehetséges következményeit. A hatóság felülvizsgálja az értékelés során alkalmazott módszereket és kiindulási mutatókat. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy

— az üzemeltető, a következmények értékelésekor a súlyos balesetet feltételeihez, a veszélyes hatások terjedéséhez és a vizsgálat tárgyának (lakosság, környezet vagy természeti értékek) a hatások iránti érzékenységéhez a megfelelő kiindulási mutatókat, számítási módszereket, modelleket helyesen alkalmazta-e,

— a kiindulási feltételezések igazolhatóak-e, nem tartalmaznak-e a kelleténél kedvezőbb körülményeket.

1.5. Az üzemeltető a biztonsági jelentésben azonosított súlyos baleset gyakorisága és következményeinek súlyossága alapján a veszélyességi övezetnek a 2.1. pontban megnevezett zónák határoló görbéire meghatározza az egyéni és a társadalmi kockázat mértékét. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy az üzemeltető, a kockázatok meghatározásakor a

megfelelő kiindulási mutatókat, számítási módszereket helyesen alkalmazta-e, az alkalmazott feltételezések igazolhatóak-e.

1.6. Az egyéni kockázat elfogadhatóságának feltétele

A hatóság a veszélyességi övezetben élő lakosság veszélyeztetettségének megítélésére az egyéni kockázat mértékét veszi alapul. Az elfogadhatóság feltétele:

a) Elfogadható szintű veszélyeztetettséget jelent, ha a lakóterület olyan övezetben fekszik, ahol súlyos baleset következtében történő halálozás egyéni kockázata nem haladja meg a 10^{-6} esemény/év értéket.

b) Nem jelent elfogadható veszélyeztetettségi szintet, ha lakóterületen a halálozás egyéni kockázata 10^{-6} esemény/év és 10^{-5} esemény/év között van. Ekkor a hatóság kötelezi az üzemeltetőt, hogy hozzon intézkedést a tevékenység kockázatának csökkentésére, vagy olyan biztonsági intézkedések (riasztás, egyéni védelem, elzárkózás stb.) feltételeinek biztosítására, amelyek a kockázat szintjét csökkentik.

c) Nem elfogadható, ha a halálozás egyéni kockázata a veszélyességi övezet adott részén meghaladja a 10^{-5} esemény/év értéket. Ha a kockázat a településrendezési eljárás keretein belül nem csökkenthető, a hatóság kötelezi az üzemeltetőt tevékenység korlátozására vagy megszüntetésére.

1.7. A társadalmi kockázat elfogadhatóságának feltétele

Ha a veszélyességi övezet vizsgált részében nem csak lakóépületek vannak, hanem ott nagy számban időszakosan is tartózkodnak emberek (például munkahelyen, bevásárló központban, iskolában, szórakoztató intézményben stb.), akkor a veszélyeztetés megítélésénél a társadalmi kockázatra kialakított kritériumokat kell alapul venni. Minél több embert érint a halálos hatás, a társadalmi kockázat annál kevésbé elfogadható. Így az egyéni kockázati szintek állandó értékeivel ellentétben, a társadalmi kockázati szintet csak a halálos áldozatok várható számának függvényeként lehet meghatározni.

A tevékenység kockázatának csökkentése érdekében a hatóság kötelezi az üzemeltetőt, hogy hozzon olyan biztonsági intézkedést (riasztás, egyéni védelem, elzárkózás stb.), amelyek a kockázat szintjét csökkentik.

Elfogadhatatlan szintű veszélyeztetettség esetén, ha a kockázat más eszközökkel nem csökkenthető, a hatóság kötelezi az üzemeltetőt tevékenység korlátozására vagy megszüntetésére.

2. A veszélyességi övezetben történő fejlesztésre vonatkozó állásfoglaláshoz kapcsolódó általános követelmények

2.1. A 14. § (5) bekezdésében említett bizottság ajánlásaihoz a kiinduló adatokat a hatóság által felülvizsgált biztonsági jelentés szolgáltatja. Az üzemeltető a biztonsági jelentésben a veszélyességi övezet minden pontjára meghatározza a sérülések egyéni kockázatát. Az így kialakított veszélyességi övezetet belső, középső és külső zónára osztja.

a) Belső zóna. Itt a sérülés egyéni kockázata meghaladja a 10^{-5} esemény/év értéket.

b) Középső zóna. Itt a sérülés egyéni kockázata 10^{-5} és 10^{-6} esemény/év értékek között alakul.

c) Külső zóna. Itt a sérülés egyéni kockázata nem éri el a 10^{-6} esemény/év értéket, de nagyobb mint 3×10^{-7} .

2.2. A zónákban történő fejlesztésekről kialakított állásfoglalások során az alábbiakat szükséges figyelembe venni:

Az építmény jellege	Belső zóna	Középső zóna	Külső zóna
A. Lakóház, szálloda, nyaralók	A fejlesztés nem ajánlott.	Az engedélyezés részletes hatásvizsgálaton alapuló egyedi feltételekhez kötött.	A fejlesztés megengedett.
B. Munkahelyek, parkolók	A fejlesztés megengedett.	A fejlesztés megengedett.	A fejlesztés megengedett.
C. Kiskereskedelmi üzletek, kis közösségi létesítmények, szabadidőközpontok	Az engedélyezés részletes hatásvizsgálaton alapuló feltételekhez kötött.	Az engedélyezés részletes hatásvizsgálaton alapuló egyedi feltételekhez kötött.	A fejlesztés megengedett.
D. Nagy közösségi létesítmények	A fejlesztés nem ajánlott.	Az engedélyezés részletes hatásvizsgálaton alapuló egyedi feltételekhez kötött.	Az engedélyezés részletes hatásvizsgálaton alapuló egyedi feltételekhez kötött.

2.3. A fenti csoportosítás alól az alábbi kivételeket kell figyelembe venni:

Az építmény jellege	Kivételek
A. Lakóépület, kereskedelmi szálláshely, nyaraló	<ol style="list-style-type: none"> Ha a lakóház háromnál kevesebb lakást foglal magába, vagy ha kereskedelmi szálláshely 10 főnél kisebb férőhelyes, a B. kategóriába kell sorolni. Idős vagy fogyatékos személyeknek épült lakóházakat, közösségi otthonokat a C. kategóriába kell sorolni. Ötszintes vagy magasabb házakat a D. kategóriába kell sorolni.
B. Munkahely, parkoló	<ol style="list-style-type: none"> Ha 200 gépjárműnél nagyobb befogadó képességű a parkoló, vagy más létesítmények tartoznak hozzá, a C. kategóriába kell sorolni. A 100 főnél több személyt befogadó, vagy 3 szintesnél magasabb kereskedelmi vagy ipari épületet, vagy mozgásérülteknek készült ipari vagy kereskedelmi építményeket a C. kategóriába kell sorolni.
C. Kiskereskedelmi üzlet, kisbefogadó képességű közösségi létesítmény, szabadidős létesítmény	<ol style="list-style-type: none"> A 250 m²-nél kisebb a kisipari célú, 100 m²-nél kisebb közösségi épületek és szabadidőközpontok a B. kategóriába tartoznak. Az 5000 m²-nél nagyobb épületek a D. kategóriába tartoznak. A nyitott terű létesítmények, ahol alkalmanként 1000-nél több ember lehet jelen (piac, stadion stb.) a D. kategóriába tartoznak.
D. Nagybefogadó képességű közösségi létesítmény	A 16 évnél idősebbek oktatására szolgáló oktatási létesítmények a C. kategóriába tartoznak.

2.4. Ha a tervezett építmény jellege nem szerepel a táblázatban, akkor a bizottság dönt arról, hogy jellegében, érzékenységében mely kategóriához áll a legközelebb.

3. A belső védelmi terv minősítése

3.1. A hatóság felülvizsgálja az üzemeltető által benyújtott belső védelmi tervet. Ennek során megvizsgálja, hogy a belső védelmi tervben meghatározott védelmi intézkedések arányban állnak-e a biztonsági elemzésben vagy a biztonsági jelentésben meghatározott veszélyeztető hatások-

kal, továbbá megvizsgálja, hogy a tervezett intézkedésekben megjelölt feladatok végrehajtásának megvannak-e a feltételei. A feladatok és a feltételek realizálását a hatóság helyszíni vizsgálattal is ellenőrzi. Ennek során:

3.2. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy a belső védelmi terv a súlyos balesetek minden feltárt károsító hatása következményeinek hatékony csökkentésére reálisan végrehajtható feladatokat tartalmaz-e. Megvizsgálja a biztonsági elemzésben vagy a biztonsági jelentésben feltárt súlyos balesetek veszélyeit és e balesetek következményeinek

értékelését. Ellenőrzi azt, hogy a belső védelmi tervben megjelölt intézkedések lefedik-e az üzemben belül prognosztizált minden károsító hatást. Megfelelőnek minősíthető az a belső védelmi terv, amelyben az üzemeltető a felmért súlyos balesetek minden károsító hatásának csökkentésére megfelelő intézkedést tervez.

3.3. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy a belső védelmi tervben megjelölt irányító szervezet alkalmas-e a védelmi intézkedésekben megjelölt feladatok hatékony irányítására, rendelkezik-e a feladatai ellátásához szükséges híradással, valamint a helyzetről szóló információkat biztosító és döntés-előkészítő rendszerekkel.

3.4. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy a súlyos balesetek károsító hatásai fajtájának és volumenének megfelelő számú és rendeltetésű erő és eszköz van-e a tervben megjelölve. Ennek során felméri a szervezetek — hiteles források alapján kiszámítható — teljesítménymutatóit, és ezeket összeveti a kárcsökkentő tevékenység nagyságrendjével. Megfelelőnek minősíthető az a belső védelmi terv, amelyben az üzemben belüli kárcsökkentő tevékenység — az élet és az egészség és a környezet megóvása követelményeinek megfelelően — reális idő alatt elvégezhető.

3.5. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy a belső védelmi tervben megjelölt szervezetek az alaprendeltetésükben meghatározott feladataiknak megfelelő szakfelszereléssel és egyéni védőfelszereléssel rendelkeznek-e, és ezek műszaki állapota lehetővé teszi-e az alkalmazásukat. Hasonlóképpen ellenőrzi azt, hogy a feladataikra való felkészítésük, illetve az előírt rendben való gyakoroltatásuk dokumentáltan megtörtént-e.

4. A külső védelmi terv minősítése

4.1. A hatóság felülvizsgálja a polgármester által benyújtott külső védelmi tervet. Ennek során megvizsgálja, hogy a külső védelmi tervben meghatározott védelmi intézkedések arányban állnak-e az üzemeltető által megadott veszélyeztető hatásoknak, továbbá megvizsgálja, hogy a tervezett intézkedésekben megjelölt feladatok végrehajtásának megvannak-e a feltételei. Ennek során:

4.2. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy a külső védelmi terv a súlyos balesetek minden feltárt károsító hatása következményeinek hatékony csökkentésére reálisan végrehajtható feladatokat tartalmaz-e. Ellenőrzi azt, hogy a külső védelmi tervben megjelölt intézkedések lefedik-e a biztonsági jelentésben leírt, a települést esetlegesen érintő károsító hatásokat. Megfelelőnek minősíthető az a külső védelmi terv, amelyben a készítő minden, az üzemeltető által megadott károsító hatás csökkentésére megfelelő intézkedést tervez a lakosság és a környezet védelmére.

4.3. A hatóság felülvizsgálja, hogy a külső védelmi tervben megjelölt irányító szervezet alkalmas-e a védelmi intézkedésekben megjelölt feladatok hatékony irányítására, rendelkezik-e a feladatai ellátásához szükséges híradással.

4.4. A hatóság felülvizsgálja azt, hogy a súlyos baleset károsító hatásai fajtájának és volumenének megfelelő számú és rendeltetésű erő és eszköz van-e a külső tervben megjelölve. Ennek során felméri a szervezetek — hiteles források alapján kiszámítható — teljesítménymutatóit, és ezeket összeveti a kárcsökkentő tevékenység nagyságrendjével. Megfelelőnek minősíthető az a külső védelmi terv,

amelyben az üzemben belüli kárcsökkentő tevékenység — az élet és az egészség és a környezet megóvása követelményeinek megfelelően — reális idő alatt elvégezhető.

4.5. A hatóság felülvizsgálja, hogy a külső védelmi tervben megjelölt szervezetek az alaprendeltetésükben meghatározott feladataiknak megfelelő szakfelszereléssel és egyéni védőfelszereléssel rendelkeznek-e, és ezek műszaki állapota lehetővé teszi-e az alkalmazásukat. Hasonlóképpen ellenőrzi azt, hogy a feladataikra való felkészítésük, illetve az előírt rendben való gyakoroltatásuk dokumentáltan megtörtént-e.

6. számú melléklet

a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A belső védelmi terv tartalmi és formai követelményei

1. Általános követelmények

1.1. A belső védelmi tervben meghatározott feladatok álljanak arányban a biztonsági elemzésben vagy biztonsági jelentésben leírt veszélyeztetéssel, és a meghatározott szervezetek, erők és eszközök pedig legyenek képesek a súlyos balesetek megelőzésére, következményeinek csökkentésére.

1.2. A belső védelmi terv alaptervből, valamint a megjelölt veszélyhelyzeti feladatok végrehajtását előíró és más szükséges teendőket tartalmazó mellékletekből áll. E mellékletek átemelhetők más jogszabály alapján elkészített okmányokból, amennyiben így a belső védelmi terv az 1.1. pontban megadott követelményeknek eleget tesz.

1.3. A belső védelmi tervben megjelölt feladatok végrehajtásához biztosíthatók más jogszabály alapján létrehozott, e feladatok ellátására alkalmas erők és eszközök, amennyiben az a jogszabályban meghatározott feladataikat nem érinti, és azok az 1.1. pontban megadott követelményeknek is eleget tesznek.

2. Tartalmi követelmények

2.1. A súlyos balesetek elleni védekezés és a hatások csökkentésére irányuló tevékenység leírása. Ezen belül:

- a súlyos baleset következtében kialakuló helyzetek, a hatások elleni védekezéssel kapcsolatos feladatok, a védekezésbe bevont szervezetek, erők és eszközök,
- a súlyos balesetek elleni védekezésbe bevonható üzemi infrastruktúra, berendezések és anyagok,
- az üzemi dolgozók védelme érdekében hozott intézkedések, beleértve a riasztásuk és a riasztás vételét követő magatartási rendszabályok.

2.2. A veszélyhelyzeti irányítás bemutatása. Ennek részei:

- a veszélyhelyzeti irányító szervezet,
- a védekezési tevékenységet elindító, a védekezést irányító és más megjelölt, feladat- és hatáskörrel bíró személyek neve, beosztása és elérhetőségi adatai,
- a külső szervekkel kapcsolatot tartó, valamint a külső védelmi tervvel, a veszélyhelyzeti értesítéssel és adatszolgáltatással kapcsolatos üzemi tevékenységet végző személyek neve, beosztása és elérhetőségi adatai,
- az irányításhoz, a helyzet értékeléséhez és a döntések előkészítéséhez szükséges technikai infrastruktúra.

2.3. A külső védelmi tervhez kapcsolódó feladatok leírása:
 a) a külső védelmi terv beindításáért felelős szervezet riasztásának módja, a riasztáskor közlendő információk, a helyzet kialakulását követő részletes információk tartalma, és az információk átadásának módja,

b) az üzem környezetében kialakult veszélyhelyzet elhárításához a segítségnyújtás lehetőségei és annak feltételei.

2.4. A védekezési tevékenységben érintett személyek felkészítésével kapcsolatos feladatok bemutatása.

3. Formai követelmények

A belső védelmi terv a biztonsági jelentés vagy elemzés részét képezi, így elkészítésénél az ott meghatározott formai követelmények irányadóak.

7. számú melléklet

a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A külső védelmi terv tartalmi és formai követelményei

1. Tartalmi követelmények

1.1. A külső védelmi tervben meghatározott feladatok feleljenek meg a biztonsági jelentésben leírt veszélyeztetésnek, a meghatározott szervezetek, erők és eszközök pedig legyenek képesek e feladatok ellátására.

1.2. A külső védelmi terv tartalma

1.2.1. A súlyos balesetek elleni védekezés és a káros hatások csökkentésére irányuló tevékenység leírása:

a) a súlyos baleset következtében kialakuló helyzetek leírását, a káros hatások elleni védekezéssel kapcsolatos feladatok, a védekezésbe bevont szervezetek, erők és eszközök;

b) a súlyos balesetek elleni védekezésbe bevonható települési infrastruktúra, berendezések és anyagok;

c) a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében hozott intézkedések:

ca) vezetési és együttműködési feladatok,

cb) a riasztás, figyelmeztetés és tájékoztatás,

cc) a kitelepítés, kimenekítés és elhelyezés,

cd) az elzárkóztatás,

ce) a lakosság egyéni védelmi és kimenekítő eszközökkel való ellátása,

cf) a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme,

cg) a kulturális javak, fontos vagyontárgyak védelme,

ch) a polgári védelmi szervek és szervezetek készenlétbe helyezése,

ci) a vegyi mentesítés,

cj) az ideiglenes helyreállítás,

ck) a tűzoltás,

cl) a híradás, valamint

cm) az áldozatokkal kapcsolatos tevékenység;

d) a veszélyes üzemből folyó védelmi tevékenység segítségével kapcsolatos intézkedések.

1.2.2. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés irányítása:

a) a veszélyhelyzeti irányítás és együttműködés,

b) a súlyos balesetek elleni védekezéshez történő külső segítségkérés,

c) a védekezési tevékenységet elindító, a védekezést irányító és más megjelölt, feladat- és hatáskörrel bíró személyek neve, beosztása és elérhetőségi adatai,

d) az irányításhoz, a helyzet értékeléséhez és a döntések előkészítéséhez szükséges technikai infrastruktúra.

1.2.3. A lakosság tájékoztatásának feladatai a súlyos baleset bekövetkezése után:

a) a tájékoztatás tartalma,

b) a lakosság tájékoztatásához szükséges eszközrendszer.

1.2.4. A hatóság tájékoztatásának feladatai:

a) a védelmi igazgatás szervei tájékoztatásának tartalma és eszközei,

b) a hatóság tájékoztatásának tartalma és eszközei.

1.3. A külső védelmi terv részét képezheti más jogszabály alapján létrehozott védelmi tervnek, de önálló okmányként úgy kell kialakítani, hogy tartalma és végrehajthatósága megítélhető legyen.

2. Formai követelmények

2.1. A benyújtott térképnek (vázlatnak) a jó eligazodást biztosító méretarányúnak kell lennie. Ábrázolnia kell a veszélyes üzemet és a lehetséges baleseti hatások által érintett környező területeket. A méretarányt fel kell tüntetni. Nagy terjedési távolságok esetén különböző méretarányú térképek is fel lehet használni.

2.2. A térképeken (vázlaton) ki kell emelni a veszélyes üzem megközelítési útvonalait, valamint a kimenekítési és egyéb, a súlyos baleset hatásai elleni védekezéssel kapcsolatos tevékenységek során igénybe vehető útvonalakat.

8. számú melléklet

a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A lakossági tájékoztatás követelményei

1. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek vonatkozásában a polgármester a lakosság részére tájékoztató kiadványt készít, amely a következőket tartalmazza:

1.1. A veszélyes üzembről szóló információkat. Ezek:

a) az üzem (gazdasági társaság) cégneve, székhelye,

b) az üzemeltető neve, a létesítmény címe,

c) az üzem tájékoztatásért felelős személy neve, beosztása, elérhetősége,

d) tájékoztatás arról, hogy az üzem e jogszabály alapján felső küszöb értékű,

e) annak kinyilatkoztatása, hogy az üzemeltető minden tőle elvárható megtett a súlyos balesetek megelőzésére, és a kialakult balesetek üzemen belüli hatásainak mérséklésére.

1.2. A veszélyes tevékenységről és a lehetséges súlyos balesetekről szóló információkat. Ezek:

a) az üzemből folyó tevékenységek, a jelen lévő veszélyes anyagok, jelenlétük körülményei,

b) a veszélyes anyagok tulajdonságai, veszélyességi osztályuk, az esetleges súlyos balesetek során kialakuló egészség-, esetleg környezetkárosító hatások,

c) a lehetséges súlyos balesetek kialakulása, a károsító hatások lehetséges területi eloszlása,

d) a veszélyes üzem veszélyhelyzeti tevékenysége, és az elhárításban érintett felelős személyek, szervezetek, azok felkészültsége és felszereltsége.

1.3. A súlyos balesetek elleni védekezésről szóló információkat. Ezek:

a) a külső védelmi tervben leírtak rövid összefoglalása;
b) a település súlyos balesetek elleni védelmét biztosító felelős személyek, szervezetek azok felszereltsége és felkészültsége;

c) a súlyos balesetek során kialakuló káros hatások elleni védekezés módjai, eszközei és a baleset során követendő magatartási szabályok, így:

ca) a lakosság riasztásának módszerei, eszközei, a riasztás jelzései (szirénajelek), a riasztásért felelős szervezetek és azok felkészültsége (a korábbi lakossági riasztási gyakorlatokra utalni kell),

cb) a riasztást követő lakossági tájékoztatás eszközei (helyi elektronikus és írott sajtó vagy más tájékoztatási formák), és a riasztást követő magatartási rendszabályok,

cc) a lakosságvédelem módszerei (elzárkózás, kitelepítés, kimenekítés, egyéni védőeszközök viselete), és a lakosság ebben való közreműködésének feladatai.

2. A tájékoztató kiadvány alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező személyek számára is érthetően, idegen szavak és kifejezések kerülésével készül el. Nemzetiségek által lakott településen a nemzetiség vagy nemzetiségek nyelvén is készül kiadvány. Olyan településen, ahol rendszeresen tartózkodnak idegen állampolgárok, ott a megfelelő idegen nyelven is készül tájékoztató kiadvány.

3. Az új üzem létesítése vagy már működő üzem fejlesztése előtt készül tájékoztató kiadvány, csak a jövőben létrehozandó települési erők és eszközök leírását tartalmazza. A veszélyes tevékenység megkezdését és a települési védelem lehetőségeinek kialakítását követően új tájékoztató kiadvány készül.

4. Elkészíthető a tájékoztató kiadvány színes, rövidített, de minden lényeges információt tartalmazó változata, amely — megfelelő módon való terjesztéssel — minden családhoz eljuttatható. A kiadvány e változata a helyi médiában is közzé tehető.

5. A lakossági tájékoztató kiadvány tartalmazza a hatóság és a szakhatóság elérhetőségi adatait, beleértve a hatósági elektronikus tájékoztató rendszer címét.

6. A biztonsági jelentés közzétételéről és nyilvános meghallgatásról szóló hirdetés tartalmazza:

a) a veszélyes üzem telepítési vagy működési helye, a veszélyes tevékenység rövid leírása;

b) a biztonsági jelentés hol és milyen időpontokban tekinthető meg;

c) arról szóló felhívás, hogy a veszélyes üzemmel vagy a biztonsági jelentéssel kapcsolatosan a település jegyzőjénél írásbeli észrevételeket lehet tenni;

d) a polgármester a veszélyes üzemmel kapcsolatosan hol és mikor tart nyilvános meghallgatást.

9. számú melléklet

a 2/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

A súlyos balesetről történő jelentés küldésének feltételei

Az üzemeltető a súlyos balesetről akkor küld jelentést a hatóságnak, ha az alábbi feltételek közül legalább egy teljesül:

1. Ha a súlyos balesetet legalább az 1. számú melléklet 1. és 2. táblázat 3. oszlopában közölt felső küszöbmenyiség 5%-nak megfelelő tömegű veszélyes anyag okozta.

2. Ha emberi életben és anyagiakban a súlyos baleset kárt okozott, így:

a) egy vagy több ember halálát okozta;

b) hat vagy több ember az üzem területén belül úgy sérült meg, hogy 24 órát meghaladó kórházi ellátásra szorult;

c) egy vagy több ember az üzem területén kívül úgy sérült meg, hogy 24 órát meghaladó kórházi ellátásra szorult;

d) az üzem területén kívül egy vagy több lakóház lakhatatlanná válik;

e) emberek kimenekítésére vagy két órát meghaladó elzárkóztatására volt szükség (elzárkóztatás esetén a feltétel az, hogy az $N \times h > 500$, ahol: N — az elzárkóztatott személyek száma, h — az elzárkóztatás időtartama órában),

f) közműszolgáltatások (ivóvíz, elektromos áram, gáz, távbeszélő) két órát meghaladó időtartamú szünetelése (a feltétel az, hogy az $N \times h > 1000$, ahol: N — az érintett személyek száma, h — a szünetelés időtartama órában).

3. Ha a természeti környezetben a következő azonnali károsodás jött létre:

3.1. A szárazföldi élőhelyek végleges vagy tartós károsodása:

a) természetvédelmi oltalom alatt álló terület;

b) 0,5 ha vagy ennél nagyobb területű környezet- vagy természetvédelem szempontjából fontos élőhelyek (ökológiai folyosók, természeti területek);

c) 10 ha vagy ennél nagyobb területű élőhelyek, beleértve a mezőgazdasági művelés alatt álló területeket is.

3.2. A felszíni vizek végleges vagy tartós károsodása:

a) 10 km-t meghaladó hosszúságú folyó, patak vagy csatorna;

b) 1 ha vagy ennél nagyobb területű tó vagy víztározó.

3.3. Felszín alatti vizek számottevő károsodása: 1 ha vagy ennél nagyobb területen.

4. Ha a következő anyagi károk keletkeztek:

a) az üzemben bekövetkezett anyagi kár meghaladja a 2 millió EUR-t;

b) az üzem területén kívül bekövetkezett anyagi kár meghaladja a 0,5 millió EUR-t.

5. Ha a súlyos baleset államhatáron túli hatásokat okozott.

A Kormány 3/2001. (I. 17.) Korm. rendelete

a biztosítási alkuszi, a többes biztosítási ügynöki és a biztosítási szaktanácsadói felelősségbiztosítási szerződés minimális tartalmi követelményeiről

A biztosítóintézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló 1995. évi XCVI. törvény 168. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) A biztosítóintézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló 1995. évi XCVI. törvény alapján biztosítási alkuszi, többes biztosítási ügynöki, valamint biztosítási szaktanácsadói tevékenységet végzők (a továbbiakban: biztosított) felelősségbiztosítási szerződésének ki kell terjednie a biztosított szakmai tevékenységével okozott minden olyan kárra, amelyért jogszabály alapján felelősséggel tartozik.

(2) A biztosítási szerződés a biztosítási összeg erejéig fedezetet nyújt a károsultnak a kárral összefüggésben jelentkező minden olyan költségére is, amelynek viselésére egyébként a biztosított lenne köteles.

(3) A felelősségbiztosítási szerződés hatálya kiterjed a biztosított alkalmazottjára, illetve megbízottjára által okozott kárra is, feltéve, hogy az az (1) bekezdésben foglalt tevékenység eredményeképpen keletkezik.

(4) A felelősségbiztosítási szerződésnek — a szerződés hatálya alatt folyamatosan — legalább 50 millió forint összeghatárig kell fedezetet biztosítania káreseményként az okozott károkra. Az önrészesedés mértéke káreseményenként nem haladhatja meg a 300 ezer forintot.

2. §

A felelősségbiztosítási szerződésben a biztosítási fedezetből csak az olyan károk zárhatók ki, amelyeket

a) a biztosított alkalmazottainak, illetve a biztosított és alkalmazottai hozzátartozóinak [Ptk. 685. §-ának b) pontja] okoztak,

b) a gazdasági társaság formájában működő biztosított olyan tulajdonosának okozott, amely a társaságban a szavazatok több mint 25%-ával rendelkezik,

c) olyan gazdasági társaságnak okoztak, amelyben a biztosított, illetve alkalmazottai a szavazatok több mint 25%-ával rendelkeznek,

d) a biztosított jogszabályban meghatározott felelősségénél szigorúbb, szerződésben vagy egyoldalú nyilatkozatban vállalt helyállási kötelezettsége alapján kellene megtéríteni.

3. §

(1) A felelősségbiztosítási szerződés határozatlan időtartamú. A biztosítási időszak egy év.

(2) A biztosító köteles 15 napon belül tájékoztatni a szerződő felet, illetve a biztosítottat a felelősségbiztosítási szerződés megszűnéséről.

4. §

(1) Ez a rendelet 2001. január 1. napján lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépése napján már működő biztosítási alkusz, többes biztosítási ügynök és biztosítási szaktanácsadó e rendelet előírásainak meg nem felelő felelősségbiztosítása a szerződő fél által a rendelet hatálybalépésétől számított három hónapon belül — harminc napra — írásban felmondható.

(3) Az e rendelet hatálybalépése napján már működő biztosítási alkusz és biztosítási szaktanácsadó — amennyiben a tevékenységéből eredő károk fedezetére felelősségbiztosítási szerződést kötött — 2001. április 30-tól köteles e rendeletben meghatározottaknak megfelelő felelősségbiztosítással rendelkezni.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 4/2001. (I. 17.) Korm. rendelete

a „Közbeszerzési Értesítő, a Közbeszerzések Tanácsának Hivatalos Lapja”-ban történő közzététel rendjéről és térítési díjáról szóló 128/1995. (X. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény 96. §-a (1) bekezdésének c) pontjában kapott felhatalmazás alapján — az egyes miniszterek feladat- és hatáskörének változásával összefüggésben szükséges törvénymódosításokról szóló 2000. évi LXXXIX. törvény 2—6. §-aiban foglaltakra is figyelemmel — a következőket rendeli el:

1. §

A „Közbeszerzési Értesítő, a Közbeszerzések Tanácsának Hivatalos Lapja”-ban történő közzététel rendjéről és térítési díjáról szóló 128/1995. (X. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 5. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A levél, távirat, telex vagy telefax formájában kézhez vett kérelmekről a Szerkesztőbizottság nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a kérelmező nevét, székhelyét (lakhelyét), a hirdetmény tárgyát, valamint a következő események időpontját:

- a) a hirdetmény feladása és kézhezvétele,
- b) a hiánypótlásra való felhívás elküldése,
- c) a hirdetmény 6. § (5) bekezdés szerinti visszaküldése,
- d) a hirdetmény 6. § (7) bekezdés szerinti — a Szerkesztőbizottság általi — megküldése az informatikai kormánybiztosnak,
- e) a hirdetmény visszavonása,
- f) a hiánypótlásra való felhívás alapján benyújtott hirdetmény feladása és kézhezvétele,
- g) a hirdetmény közzététele.”

2. §

Az R. 6. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(1) A Szerkesztőbizottság a kérelem kézhezvételét követő öt munkanapon belül megvizsgálja, hogy

- a) a hirdetmény megfelel-e a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályoknak,
- b) a hirdetményt az arra jogosult nyújtotta-e be,
- c) a központi költségvetési szerv rendszerjellegű informatikai beruházása esetén mellékelte-e a hirdetményhez az informatikai kormánybiztos nyilatkozatát arról, hogy az információs társadalom megvalósításával összefüggő feladatokról, az informatikai kormánybiztos feladat- és hatásköréről szóló 100/2000. (VI. 23.) Korm. rendelet 2. § e) pontja szerinti koordináló tevékenységet látott el a beruházással kapcsolatban.”

„(7) Ha a központi költségvetési szerv rendszerjellegű informatikai beruházásáról szóló hirdetményhez nem mellékelte az informatikai kormánybiztos (1) bekezdés c) pontja szerinti nyilatkozatát, akkor a Szerkesztőbizottság a hirdetményt az (1) bekezdés a)—b) pontjaiban foglaltak érdemi vizsgálata nélkül megküldi az informatikai kormánybiztosnak és erről a kérelmezőt egyidejűleg tájékoztatja. Ha a hirdetményt az ajánlatkérő a kormánybiztos nyilatkozatával ellátva ismételt megküldi a Szerkesztőbizottságnak, az (1)—(6) bekezdés szerinti eljárás újra indul, de a 9. § (1) bekezdésében meghatározott térítési díjat nem kell ismételt megfizetni.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően az R. 5. §-ának (4)—(5) bekezdései szerint kézhez vett hirdetmények tekintetében kell alkalmazni.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 5/2001. (I. 17.) Korm. rendelete

a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 100. §-a (1) bekezdésének *i)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet mellékletének II. része a következő 13. ponttal egészül ki:

(A rendőrség által folyamatosan őrzött létesítmények és értékek)

„13. A Miniszterelnöki Hivatal Központi Irodaháza.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 6/2001. (I. 17.) Korm. rendelete

a könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről

A Kormány a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdésének *b)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

Nyilvános könyvtárban az érvényes diákigazolvánnyal rendelkező tanulók, hallgatók számára a beiratkozási díjból 50%-os kedvezményt kell adni.

2. §

(1) A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 19. § (2) bekezdésében a pedagógusok számára meghatározott ingyenes látogatási kedvezmény nem jelenti a beiratkozási díj megfizetése alóli mentességet.

(2) A nemzeti kulturális örökség minisztere és az oktatási miniszter évente közös közleménnyel közzéteszi az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában azoknak a könyvtáraknak a jegyzékét, amelyek mentesítik a pedagógusokat a beiratkozási díj megfizetése alól.

3. §

(1) A könyvtári dolgozó valamennyi nyilvános könyvtárban mentesül a beiratkozási díj fizetése alól.

(2) A nyilvános könyvtárban nem kell beiratkozási díjat fizetni a muzeális intézmények és a levéltárak dolgozóinak.

4. §

A fenntartó mentesítheti az általa fenntartott könyvtár beiratkozási díjának megfizetése alól különösen a pedagógusokat, a közművelődési intézmények dolgozóit, a felsőoktatási intézmények főfoglalkozású oktatóit, továbbá azokat az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeket, akik munkanélküli járadékban, nyugdíj előtti munkanélküli segélyben, jövedelempótló támogatásban vagy rendszeres szociális segélyben részesülnek.

5. §

A fenntartó által biztosított kedvezményeket a könyvtár használati szabályzatában kell meghatározni.

6. §

Az 1., a 3. és a 4. §-ban meghatározott kedvezményekre való jogosultságot a beiratkozáskor igazolni kell.

7. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően történő beiratkozás esetén kell alkalmazni.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 7/2001. (I. 17.) Korm. rendelete

a kiemelt építésügyi igazgatási ügyekben eljáró hatóságok illetékességi területéről, a kijelölési eljárásról, valamint a szakmai feltételekről szóló 220/1997. (XII. 5.) Korm. rendelet módosításáról

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. §-a (1) bekezdésének a)–e) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A kiemelt építésügyi igazgatási ügyekben eljáró hatóságok illetékességi területéről, a kijelölési eljárásról, valamint a szakmai feltételekről szóló 220/1997. (XII. 5.) Korm. rendelet 1. és 2. számú melléklete helyébe az e rendelet 1. és 2. számú melléklete lép.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. számú melléklet
a 7/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

BUDAPEST FŐVÁROS

I. kerület
II. kerület
III. kerület
IV. kerület
V. kerület
VI. kerület
VII. kerület
VIII. kerület
IX. kerület
X. kerület
XI. kerület
XII. kerület
XIII. kerület
XIV. kerület
XV. kerület
XVI. kerület
XVII. kerület
XVIII. kerület
XIX. kerület
XX. kerület
XXI. kerület
XXII. kerület
XXIII. kerület

BARANYA MEGYE

Pécs m. j.

Abaliget
 Aranyosgadány
 Bakonya
 Berkesd
 Birján
 Bogád
 Cserkút
 Ellend
 Görcsöny
 Gyód
 Husztót
 Keszü
 Kovácsszénája
 Kozármisleny
 Kökény
 Kővágószőlős
 Kővágóóttős
 Lothárd
 Magyarsarlós
 Nagykozár
 Ócsárd
 Orfű
 Pécsudvard
 Pellérd
 Pereked
 Pogány
 Regenye
 Romonya
 Szemely
 Szilágy
 Szőke

Bóly

Babarc
 Belvárdgyula
 Borjád
 Hásságy
 Kisbudmér
 Liptód
 Máriakéménd
 Monyoród
 Nagybudmér
 Olasz
 Pócsa
 Szajk
 Szederkény
 Töttös
 Versend

*Harkány**Komló*

Alsómocsolád
 Bikal

Bodolyabér
 Egyházaskozár
 Hegyhátmaróc
 Hosszúhetény
 Kárász
 Köblény
 Liget
 Mágocs
 Magyaregregy
 Magyarhertelend
 Magyarszék
 Mánfa
 Máza
 Mecsekpölöske
 Mekényes
 Nagyhajmás
 Szalatnak
 Szárász
 Szászvár
 Tófű
 Vékény

Mohács

Bár
 Bezedek
 Dunaszekcső
 Erdősmárok
 Feked
 Görcsönydoboka
 Himesháza
 Homorúd
 Ivándárda
 Kisnyárad
 Kölked
 Lánycsók
 Lippó
 Majs
 Nagynyárad
 Palotabozsok
 Sárok
 Sátorhely
 Somberek
 Szebény
 Székelyszabar
 Szűr
 Udvar
 Véménd

Pécsvárad

Apátvarasd
 Erdősmecske
 Erzsébet
 Fazekasboda
 Geresdlak
 Hidas
 Kátoly
 Kékesd

Lovászhetény
 Maráza
 Martonfa
 Mecseknádasd
 Nagypall
 Óbánya
 Ófalu
 Szellő
 Zengővárkony

Sásd

Ág
 Bakóca
 Baranyajenő
 Baranyaszentgyörgy
 Felsőegerszeg
 Gerényes
 Gödre
 Kisbeszterce
 Kishajmás
 Kisvaszar
 Meződ
 Mindszentgodisa
 Oroszló
 Palé
 Szágy
 Tarrós
 Tékes
 Tormás
 Varga
 Vásárosdombó
 Vázsnok

Sellye

Besence
 Bogdása
 Csányoszró
 Drávafok
 Drávaiványi
 Drávakeresztúr
 Drávasztára
 Felsőszentmárton
 Hirics
 Kákics
 Kemse
 Kórós
 Lúzsok
 Markóc
 Marócsa
 Nagycsány
 Okorág
 Páprád
 Piskó
 Sósvertike
 Vajszló
 Vejtí
 Zaláta

Siklós

Adorjás
 Alsószentmárton
 Áta
 Babarcszőlős
 Baksa
 Baranyahidvég
 Beremend
 Bisse
 Bogádmindszent
 Bosta
 Csarnóta
 Cún
 Diósvizlő
 Drávacsehi
 Drávacsepely
 Drávapalkonya
 Drávapiski
 Drávaszabolcs
 Drávaszerdahely
 Egerág
 Egyházasharaszti
 Garé
 Gilvánfa
 Gordisa
 Hegyszentmárton
 Ipacsfa
 Kásád
 Kémes
 Kisasszonyfa
 Kisdér
 Kisharsány
 Kisherend
 Kiskassa
 Kisszentmárton
 Kistapolca
 Kistótfalu
 Kovácshida
 Magyarmecske
 Magyartelek
 Márfa
 Matty
 Nagyharsány
 Nagytótfalu
 Old
 Ózdfalu
 Pécsdevecser
 Peterd
 Rádfalva
 Sámod
 Siklósbodony
 Siklósnagyfalu
 Szalánta
 Szaporca
 Szava
 Szilvás

Szőkéd
Tengeri
Tésenfa
Téseny
Túrony
Újpetre
Vokány

Szentlőrinc

Bicsérd
Boda
Bükkösd
Cserdi
Csonkamindszent
Dinnyeberki
Gerde
Gyöngyfa
Helesfa
Hetvehely
Kacsóta
Királyegyháza
Okorvölgy
Pécsbagota
Sumony
Szabadszentkirály
Szentkatalin
Velény
Zók

Szigetvár

Almamellék
Almáskeresztúr
Bánfa
Basal
Boldogasszonyfa
Botykapeterd
Bürüs
Csebény
Csertő
Dencsháza
Endróc
Gyöngyösmellék
Hobol
Horváthertelend
Ibafa
Katádfa
Kétújfalu
Kisdobsza
Kistamási
Magyarlukafa
Merenye
Molvány
Mozsgó
Nagydobsza
Nagypeterd

Nagyváty
Nemeske
Nyugotszenterzsébet
Patapoklosi
Pettend
Rózsafa
Somogyapáti
Somogyhárság
Somogyhatvan
Somogyviszló
Szendénes
Szentegát
Szentlászló
Szörény
Szulimán
Teklafalu
Tótszentgyörgy
Várad
Vásárosbéc
Zádor

Villány

Illocska
Ivánbattyán
Kisjakabfalva
Kislippó
Lapáncsa
Magyarbóly
Márok
Palkonya
Villánykövesd

*BÁCS-KISKUN MEGYE**Kecskemét m. j.*

Ágasegyháza
Ballószög
Fülöpháza
Helvécia
Jakabszállás
Kerekegyháza
Kunbaracs
Ladánybene
Lakitelek
Nyárlőrinc
Orgovány
Szentkirály
Városföld

Bácsalmás

Bácsbokod
Bácsborsód
Bácsszőlős
Csikéria

Katymár
Kunbaja
Madaras
Mátételke
Mélykút
Tataháza

Baja

Bácsszentgyörgy
Bátmonostor
Csátalja
Csávoly
Dávod
Dunafalva
Érsekcsanád
Érsekhalma
Felsőszentiván
Gara
Hercegszántó
Nagybaracska
Nemesnádudvar
Rém
Sükösd
Szeremle
Vaskút

Izsák

Jánoshalma

Borota
Kéleshalom

Kalocsa

Bátya
Drágszél
Dunapataj
Dunaszentbenedek
Dusnok
Fajsz
Foktő
Géderlak
Hajós
Harta
Homokmégy
Miske
Ordas
Öregcsertő
Szakmár
Újtelek
Úszód

Kecel

Kiskőrös

Akasztó

Bócsa
Császártöltés
Csengőd
Fülöpszállás
Kaskantyú
Páhi
Soltszentimre
Tabdi

Kiskunfélegyháza

Bugac
Bugacpusztaháza
Fülöpjakab
Gátér
Kunszállás
Pálmonostora
Petőfiszállás
Tiszaalpár

Kiskunhalas

Balotaszállás
Harkakötöny
Imrehegy
Kelebia
Kisszállás
Kunfehértó
Pirtó
Tompá
Zsana

Kiskunmajsa

Csolyospálos
Jászszentlászló
Kömpöc
Móricgát
Szank

Kunszentmiklós

Dunavecse
Kunadacs
Kunpeszér
Szalkszentmárton
Tass

Lajosmizse

Felsőlajos

Solt

Apostag
Dunaegyháza
Dunatétélen
Újsolt

Soltvadkert

Tázlár

*Szabadszállás**Tisza-kécske*

Tiszaug

*BÉKÉS MEGYE**Békéscsaba m. j.*

Csabasabadi

Doboz

Kétsoprony

Kondoros

Szabadkígyós

Telekgerendás

Újkígyós

*Battonya**Békés*

Bélmegyer

Murony

Tarhos

Dévaványa

Ecsegfalva

Elek

Lőkösháza

Füzesgyarmat

Bucsa

Kertészsziget

Gyomaendrőd

Hunya

Gyula

Kétegyháza

Mezőberény

Csárdaszállás

Kamut

Köröstarcsa

*Mezőhegyes**Mezőkovácsháza*

Almáskamarás

Dombegyház

Dombiratos

Kaszaper

Kevermes

Kisdombegyház

Kunágota

Magyarbánhegyes

Magyardombegyház

Medgyesbodzás

Medgyesegyháza

Nagybánhegyes

Nagykamarás

Pusztatölaka

Végegyháza

Orosháza

Csanádapáca

Csorvás

Gádoros

Gerendás

Kardoskút

Nagyszénás

Pusztaföldvár

Sarkad

Biharugra

Geszt

Körösnagyharsány

Kötegyán

Méhkerék

Mezőgyán

Sarkadkeresztúr

Újszalonta

Zsadány

Szarvas

Békésszentandrás

Csabacsúd

Kardos

Örménykút

Szeghalom

Körösladány

Körösújfalva

Okány

Vésztő

Tótkomlós

Békéssámson

*BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE**Miskolc m. j.*

Bükkaranyos

Bükkszentkereszt

Emőd

Harsány

Kisgyőr
Kistokaj
Mályi
Nyékládháza
Répáshuta
Szirmabesenyő

Edelény

Abod
Aggtelek
Balajt
Becskeháza
Bódvalenke
Bódvarákó
Bódvaszilas
Boldva
Borsodszirák
Damak
Égerszög
Hangács
Hegymeg
Hidvégardó
Irota
Jósvafő
Komjáti
Ládbesenyő
Lak
Nyomár
Perkupa
Szakácsi
Szendrőlád
Szin
Szinpetri
Szögliget
Szőlőszárdó
Teresztenye
Tomor
Tornabarakony
Tornakápolna
Tornanádaska
Tornaszentandrás
Tornaszentjakab
Varbóc
Ziliz

Encs

Abaújalpár
Abaújkér
Abaújvár
Alsógagy
Arka
Boldogkőújfalu
Boldogkőváralja
Csenyéte
Fáj

Fancsal
Felsőgagy
Fony
Forró
Fulókércs
Garadna
Gönc
Göncruszka
Hejce
Hernádbűd
Hernádcéce
Hernádpetri
Hernádszentandrás
Hernádszurdok
Hernádvécse
Hidasnémeti
Ináncs
Kéked
Korlát
Litka
Méra
Mogyoróska
Novajdrány
Pányok
Pere
Pusztaradvány
Regéc
Szalaszend
Szemere
Telkibánya
Tornyosnémeti
Vilmány
Vizsoly
Zsujta

Felsőzsolca

Alsózsolca
Arnót
Berzék
Bócs
Gesztely
Hernádkak
Hernádnémeti
Onga
Ónod
Sajólád
Sajópálfala
Sajópetri

Kazincbarcika

Alsószuha
Alsótelekes
Bánhorváti
Berente
Dédestapolcsány

Dövény
 Felsőkelecsény
 Felsőnyárad
 Felsőtelekes
 Imola
 Izsófalva
 Jákfalva
 Kánó
 Kurityán
 Mályinka
 Múcsony
 Nagybarca
 Ormosbánya
 Ragály
 Rudabánya
 Rudolftelep
 Sajóalgóc
 Sajóivánka
 Sajókaza
 Szuhafő
 Szuhakálló
 Tardona
 Trizs
 Vadna
 Zádorfalva
 Zubogy

Mezőcsát

Ároktő
 Gelej
 Hejőkeresztúr
 Hejőkürt
 Hejőpapi
 Hejőszalonta
 Igrici
 Szakáld
 Tiszadorogma
 Tiszakeszi
 Tiszatarján

Mezőkövesd

Bogács
 Borsodgeszt
 Borsodivánka
 Bükkábrány
 Bükkzsérc
 Cserépfalu
 Cserépváralja
 Csincse
 Egerlövő
 Kács
 Mezőkeresztes
 Mezőnagymihály
 Mezőnyárad
 Négyes
 Sály
 Szentistván
 Szomolya

Tard
 Tibolddaróc
 Tiszabábolna
 Tiszavalk
 Vatta

Ózd

Arló
 Bánréve
 Borsodbóta
 Borsodnádásd
 Borsodszentgyörgy
 Bükkmogyorósd
 Csernely
 Csokvaomány
 Domaháza
 Farkaslyuk
 Hangony
 Járdánháza
 Kissikátor
 Lénárddaróc
 Nekézsény
 Sajónémeti
 Sajópüspöki
 Sáta
 Uppony

Putnok

Dubicsány
 Gömörszőlős
 Hét
 Kelemér
 Királd
 Sajómercse
 Sajóvelezd
 Serényfalva

Sajószentpéter

Alacska
 Kondó
 Parasznya
 Radostyán
 Sajóbábonny
 Sajóecseg
 Sajókápolna
 Sajókeresztúr
 Sajólászlófalva
 Sajósenye
 Sajóvámos
 Varbó

Sárospatak

Bodrogolaszi
 Cigánd
 Erdőhorváti

Györgytarló
Háromhuta
Hercegkút
Kenézlő
Komlóska
Makkoshotyka
Olaszliszka
Sárazsadány
Tiszacsermely
Tiszakarád
Tolcsva
Vajdácska
Vámosújfalú
Viss
Zalkod

Sátoraljaiújhely

Alsóberecki
Alsóregmec
Bodroghalom
Bózsva
Dámóc
Felsőberecki
Felsőregmec
Filkeháza
Füzér
Füzérkajata
Füzérkomlós
Füzérradvány
Hollóháza
Karcsa
Karos
Kishuta
Kisrozvagy
Kovácsvágás
Lácacséke
Mikóháza
Nagyhuta
Nagyrozvagy
Nyíri
Pácin
Pálháza
Pusztafalu
Révleányvár
Ricse
Semjén
Vágáshuta
Vilyvitány
Zemplénagárd

Szendrő

Debréte
Galvács
Martonyi
Meszes

Rakaca
Rakacaszend
Szalonna
Szuhogy
Viszló

Szerencs

Abaújszántó
Alsódotsza
Baskó
Bekecs
Erdőbénye
Golop
Legyesbénye
Mád
Megyaszó
Mezőzombor
Monok
Prügy
Rátka
Sima
Sóstófalva
Taktaharkány
Taktakenéz
Taktaszada
Tállya
Tiszalúc
Újcsanános

Szikszo

Abaújlak
Abaújszolnok
Alsóvadász
Aszaló
Baktakék
Beret
Büttös
Csobád
Detek
Felsődotsza
Felsővadász
Gadna
Gagyapáti
Gagybátor
Gagyvendégi
Halmaj
Hernádkércs
Homrogd
Kány
Kázmárk
Keresztéte
Kiskinizs
Krasznokvajda
Kupa
Léh

Monaj
Nagykinizs
Nyésta
Pamlény
Perecse
Rásonysápberencs
Selyeb
Szászfa
Szentistvánbaksa

Tiszaújváros

Girincs
Hejőbába
Kesznyéten
Kiscséc
Köröm
Muhi
Nagycséc
Nemesbikk
Oszlár
Sajóhidvég
Sajóőrös
Sajósöged
Tiszapalkonya

Tokaj

Bodrogkeresztúr
Bodrogkisfalud
Csobaj
Szegi
Szegilong
Taktabáj
Tarcál
Tiszaladány
Tiszatardos

CSONGRÁD MEGYE

Szeged m. j.

Algyő
Deszk
Domaszék
Forráskút
Kübekháza
Röszke
Sándorfalva
Szatymaz
Tiszasziget
Újszentiván
Zsombó

Csongrád
Csanytelek
Felgyő
Tömörkény

Hódmezővásárhely m. j.

Mártély
Székkutas

Kistelek

Baks
Balástya
Csengele
Dóc
Ópusztaszer
Pusztaszer

Makó

Ambrózfalva
Apátfalva
Csanádalberti
Csanádpalota
Ferencszállás
Földeák
Királyhegyes
Kiszombor
Klárafalva
Kövegy
Magyarcsanád
Maroslele
Nagyér
Nagylak
Óföldeák
Pitvaros

Mindszent

Mórahalom

Ásotthalom
Bordány
Öttömös
Pusztamérges
Ruzsa
Üllés
Zákányszék
Szentes
Árpádhalom
Derekegyház
Eperjes
Fábiánsebestyén
Nagymágocs
Nagytóke
Szegevár

*FEJÉR MEGYE**Székesfehérvár m. j.*

Aba
Csór
Csősz
Iszkaszentgyörgy
Lovasberény
Moha
Nádasdladány
Pákozd
Pátka
Sárkeresztes
Sárkeszi
Sárszentmihály
Seregélyes
Soponya
Sukoró
Szabadbattyán
Szabadegyháza
Tác
Úrhida
Zámoly

Bicske

Alcsútdoboz
Bodmér
Csabdi
Csákvár
Etyek
Felcsút
Gánt
Mány
Óbarok
Szár
Tabajd
Újbarok
Vál
Vértesacsa
Vértesboglár

Dunaújváros m. j.

Adony
Baracs
Beloianisz
Besnyő
Előszállás
Ivácsa
Kisapostag
Kulcs
Mezőfalva
Nagykarácsony
Nagyvenyim
Perkáta
Pusztaszabolcs
Rácalmás

Enying

Dég
Igar
Lajoskomárom
Lepsény
Mezőkomárom
Mezőszilas
Szabadhidvég

Ercsi

Ráckeresztúr

Gárdony

Baracska
Gyúró
Kajászó
Kápolnásnyék
Martonvásár
Nadap
Pázmánd
Tordas
Velence
Vereb
Zichyújfalu

Mór

Bakonycsernye
Bakonykúti
Balinka
Bodajk
Csákberény
Csókakő
Fehérvárcsurgó
Isztimér
Kincsesbánya
Magyaralmás
Nagyveleg
Pusztavám
Söréd

Polgárdi

Füle
Jenő
Kisláng
Kőszárhegy
Mátyásdomb
Mezőszentgyörgy

Sárbogárd

Alap
Alsószentiván
Cece
Hantos
Káloz
Nagylók

Sáregres
Sárkeresztúr
Sárosd
Sárszentágota
Vajta

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE

Győr m. j.

Abda
Árpás
Bakonypéterd
Bóny
Börcs
Csikvánd
Dunaszeg
Dunaszentpál
Enese
Felpéc
Gönyű
Gyarmat
Gyömöre
Győrladamér
Győrság
Győrszemere
Győrújbarát
Győrújfalu
Győrzámoly
Ikrény
Kajárpéc
Kisbajcs
Koroncó
Kunsziget
Lázi
Lébény
Mecsér
Mezőörs
Mórichida
Mosonszentmiklós
Nagybajcs
Nagyszentjános
Nyalka
Nyúl
Öttevény
Pázmándfalu
Pér
Rábapatonna
Rábaszentmiklós
Rétalap
Sokorópátka
Szerecseny
Táp
Tápszentmiklós
Tényő
Tét

Töltéstava
Vámosszabadi
Vének

Csorna

Acsalag
Bágyogszovát
Barbacs
Bezi
Bodonyhely
Bogyoszló
Bósárkány
Cakóháza
Dör
Egyed
Farád
Fehértó
Győrsövényház
Jobaháza
Kisbábot
Kóny
Maglóca
Magyarkeresztúr
Markotabödöge
Mérgek
Páli
Pásztori
Potyond
Rábacsanak
Rábacsécsény
Rábapordány
Rábasebes
Rábaszentandrás
Rábaszentmihály
Rábatamási
Rábcakapi
Sobor
Sopronnémeti
Szany
Szil
Szilsárkány
Tárnokréti
Vág
Zsebeháza

Fertőd

Agyagosszergény
Fertőboz
Fertőendréd
Fertőhomok
Fertőszentmiklós
Fertőszéplak
Hegykő
Hidegség
Petőháza
Sarród

Kapuvár

Babót
 Beled
 Cirák
 Dénesfa
 Edve
 Gyóró
 Himod
 Hövej
 Kisfalud
 Mihályi
 Osló
 Rábakecöl
 Szárföld
 Vadosfa
 Vásárosfalu
 Veszvény
 Vitnyéd

Mosonmagyaróvár

Ásványráró
 Bezenye
 Darnózseli
 Dunakiliti
 Dunaremete
 Dunasziget
 Feketeerdő
 Halászi
 Hédervár
 Hegyeshalom
 Jánossomorja
 Kimle
 Kisbodak
 Levél
 Lipót
 Máriakálnok
 Mosonszolnok
 Püski
 Rajka
 Újrónafő
 Várbalog

Pannonhalma

Écs
 Gyórásszonyfa
 Ravazd
 Tarjánpuszta

Sopron m. j.

Ágfalva
 Csáfordjánosfa
 Csapod
 Csér
 Ebergőc
 Egyházasköves

Fertőrákos
 Gyalóka
 Harka
 Iván
 Kópháza
 Lövő
 Nagycenk
 Nagylózs
 Nemeskér
 Pereszteg
 Pinnye
 Pusztacsalád
 Répceszemere
 Répcevis
 Röjtökmuzsaj
 Sopronhorpács
 Sopronkövesd
 Szakony
 Újkér
 Und
 Völcséj
 Zsira

*HAJDÚ-BIHAR MEGYE**Debrecen m. j.*

Fülöp
 Hajdúsámson
 Nyírábrány
 Nyíracsa
 Nyírmártonfalva
 Vámospércs

Balmazújváros

Egyek
 Hortobágy

Berettyóújfalu

Bakonszeg
 Csökmő
 Darvas
 Furta
 Gáborján
 Hencida
 Komádi
 Körösszakál
 Körösszegapáti
 Magyarhomorog
 Mezőpeterd
 Mezősas
 Szentpéterszeg
 Újiráz
 Váncsod
 Vekerd
 Zsáka

Biharkeresztes

Ártánd
Bedő
Berekböszörmény
Bojt
Nagykerek
Told

Derecske

Esztár
Hajdúbagos
Kismarja
Konyár
Mikepércs
Pocsaj
Sáránd
Tépe

*Hajdúböszörmény**Hajdúdorog**Hajdúhadház**Hajdúnánás**Hajdúszoboszló*

Ebes
Hajdúszovát
Nagyhegyes

Létavértes

Álmosd
Bagamér
Hosszúpályi
Kokad
Monostorpályi
Újléta

*Nádudvar**Nyíradony**Polgár*

Folyás
Görbeháza
Tiszagyulaháza
Újtikos

Püspökladány

Báránd
Bihardancsháza
Biharnagybajom
Bihartorda

Földes

Kaba
Nagyrábé
Sáp
Sárrétudvari
Szerep
Tetétlen

Téglás

Bocskai kert

Tiszacsege

Újszentmargita

*HEVES MEGYE**Eger m. j.*

Andornaktálya
Balaton
Bátor
Bekölce
Bélapátfalva
Bodony
Bükkszentmárton
Demjén
Egerbakta
Egerbocs
Egercsehi
Egerszalók
Egerszólát
Felsőtárkány
Hevesaranyos
Kerecsend
Maklár
Mikófalva
Mónosbél
Nagytálya
Nagyvisnyó
Noszvaj
Novaj
Ostoros
Parád
Parádsasvár
Recsk
Sirok
Szilvásvár
Tarnaszentmária
Verpelét

Füzesabony

Aldebrő
Besenyőtelek
Dormánd
Egerfarmos

Feldebrő
Kál
Kápolna
Kompolt
Mezőszemere
Mezőtárkány
Nagyút
Poroszló
Sarud
Szihalom
Tófalu
Újlőrincfalva

Gyöngyös

Abasár
Adács
Atkár
Detk
Domoszló
Gyöngyöshalász
Gyöngyösoroszi
Gyöngyöspata
Gyöngyössolymos
Gyöngyöstarján
Halmajugra
Karácsond
Kisnána
Ludas
Markaz
Mátraszentimre
Nagyfüged
Nagyréde
Szűcsi
Vámosgyörk
Vécs
Visonta
Visznek

Hatvan

Boldog
Csány
Ecséd
Heréd
Hort
Nagykökényes

Heves

Átány
Boconád
Erdőtelek
Erk
Hevesvezekény
Kisköre
Kömlő
Pély

Tarnabod
Tarnaméra
Tarnaörs
Tarnaszentmiklós
Tarnazsadány
Tenk
Tiszanána
Zaránk

Lőrinci

Apc
Petőfibánya
Rózsaszentmárton
Zagyvaszántó

Pétervására

Bükkszék
Bükkszenterzsébet
Erdőkövesd
Fedémes
Istenmezeje
Ivád
Kisfüzes
Mátraballa
Mátraderecske
Szajla
Szentdomonkos
Szúcs
Tarnalelesz
Terpes
Váraszó

*KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE**Tatabánya m. j.*

Gyermely
Héreg
Környe
Szárliget
Szomor
Tarján
Várgesztes
Vértessomló
Vértesszőlős

Dorog

Annayölgy
Bajna
Csolnok
Dág
Epöl
Kesztölc
Leányvár
Máriaalom

Nagysáp
 Piliscsév
 Sárísáp
 Tokod
 Tokodaltáró
 Úny

Esztergom

Dömös
 Mogyorósbánya
 Pilismarót
 Tát

Kisbér

Ácsteszer
 Aka
 Bakonybánk
 Bakonysárkány
 Bakonyszombathely
 Bársonyos
 Császár
 Csatka
 Ete
 Kerékteleki
 Réde
 Súr
 Tárkány
 Vérteskethely

Komárom

Ács
 Almásfüzitő
 Bábolna
 Bana
 Csém
 Csép
 Kisigmánd
 Mocsa
 Nagyigmánd

Nyergesújfalu

Bajót
 Lábatlan
 Süttő

Oroszlány

Bokod
 Dad
 Kecskéd
 Kömlőd
 Szákszend

Tata

Baj
 Dunaalmás
 Dunaszentmiklós
 Kocs
 Naszály
 Neszmély
 Szomód
 Tardos
 Vértestolna

NÓGRÁD MEGYE

Salgótarján m. j.

Bárna
 Cered
 Egyházasgerge
 Etes
 Ipolytarnóc
 Karancsalja
 Karancsberény
 Karancskeszti
 Karancslapujtő
 Kazár
 Kishartyán
 Litke
 Mátraszele
 Mihálygerge
 Sóshartyán
 Szilaspogony
 Vizslás
 Zabar

Balassagyarmat

Becske
 Bercel
 Cserháthaláp
 Cserhátsurány
 Csesztve
 Csitár
 Debercsény
 Dejtár
 Drégelypalánk
 Érsekvadkert
 Galgaguta
 Herencsény
 Hugyag
 Iliny
 Ipolyvece
 Magyarnándor
 Mohora
 Nógrádkövesd
 Nógrádmárcal
 Órhalom

Patak
Patvarc
Szanda
Szécsénke
Szügy
Terény

Bátonyterenye

Dorogháza
Kisbárkány
Lucfalva
Márkháza
Mátramindszent
Mátranovák
Mátraterenye
Mátraverebély
Nagybárkány
Nagykeresztúr
Nemti
Sámsonháza
Szuha

Pásztó

Alsótold
Bér
Bokor
Buják
Csécse
Cserhátszentiván
Ecseg
Egyházasdengeleg
Erdőkürt
Erdőtarcsa
Felsőtold
Garáb
Héhalom
Jobbágyi
Kálló
Kisbágyon
Kozárd
Kutasó
Mátraszőlős
Palotás
Szarvasgede
Szirák
Szurdokpüspöki
Tar
Vanyarc

Rétság

Alsópetény
Bánk
Berkenye
Borsosberény
Diósjenő

Felsőpetény
Hont
Horpács
Keszeg
Kétbodony
Kisecset
Legénd
Nagyoroszi
Nézsza
Nógrád
Nógrádsáp
Nőtincs
Ősagárd
Pusztaberki
Romhány
Szátok
Szendehely
Szente
Tereske
Tolmács

Szécsény

Endrefalva
Hollókő
Karancsság
Ludányhalászi
Magyargéc
Nagylóc
Nógrádmegyer
Nógrádsipek
Nógrádszakál
Piliny
Rimóc
Ságújfalu
Szalmatercs
Szécsényfelfalu
Varsány

PEST MEGYE

Abony

Jászkarajenő
Kőröstetétlen
Újszilvás

Aszód

Bag
Domony
Galgagyörk
Galgahévíz
Galgamácsa
Hévízgyörk
Iklad
Kartal
Püspökhatvan

Tura
Vácegres
Váckisújfalu
Verseg

Budakeszi

Budajenő
Nagykovács
Páty
Perbál
Telki
Tök

Budaörs

Biatorbágy
Herceghalom
Törökbálint
Zsámbék

Cegléd

Albertirsa
Ceglédbercel
Csemő
Dánszentmiklós
Mikebuda
Tápiószőlős
Törtel

Dabas

Bugyi
Hernád
Inárcs
Kakucs
Ócsa
Örkény
Pusztavacs
Táborfalva
Tatárszentgyörgy
Újhartyán
Újlengyel

Dunaharaszti

Taksony

Dunakeszi

Fót

Érd

Diósd
Pusztazámor
Sóskút
Tárnok

*Göd**Gödöllő*

Csömör
Dány
Kerepes
Kistarcsa
Mogyoród
Nagytarcsa
Szada
Vácszentlászló
Valkó
Zsámbok

Gyál

Alsónémedi
Felsőpakony
Üllő
Vecsés

Monor

Bénye
Csévharaszt
Gomba
Gyömrő
Káva
Mende
Nyáregyháza
Péteri
Pilis
Sülysáp
Úri
Vasad

Nagykát

Farmos
Kóka
Pánd
Szentlőrinc-káta
Szentmárton-káta
Tápióbicske
Tápiógyörgye
Tápióság
Tápiószecső
Tápiószele
Tápiószentmárton
Tóalmás

Nagykőrös

Kocsér
Nyársapát

Nagymaros

Kismaros
Szokolya
Verőce
Zebegény

Pécel

Ecser
Isaszeg
Maglód

Pilisvörösvár

Pilisborosjenő
Piliscsaba
Pilisjászfalu
Pilisszántó
Pilisszentiván
Solymár
Tinnye
Üröm

Pomáz

Budakalász
Csobánka
Pilisszentkereszt

Ráckeve

Apaj
Áporka
Délegyháza
Dömsöd
Dunavarsány
Kiskunlacháza
Lórév
Majosháza
Makád
Szigetbecse
Szigetcsép
Szigetszentmárton
Szigetújfalu

*Százhalombatta**Szentendre*

Leányfalu
Pilisszentlászló
Pócsmegyer
Szigetmonostor
Tahitótfalu

Szigetszentmiklós

Halásztelek
Szigethalom
Tököl

Szob

Bernecebaráti
Ipolydamásd
Ipolytölgyes
Kemence

Kóspallag
Letskés
Márianosztra
Nagybörzsöny
Perőcsény
Tésa
Vámosmikola

Vác

Acsa
Csővár
Kisnémedi
Kosd
Orbottyán
Penc
Püspökszilágy
Rád
Sződ
Sződliget
Vácduka
Váchartyán
Vácrátót

Veresegyház

Csomád
Erdőkertes

Visegrád

Dunabogdány
Kisoroszi

*SOMOGY MEGYE**Kaposvár m. j.*

Alsóbogát
Bárdudvarnok
Baté
Bodrog
Bószénfa
Büssü
Cserénfa
Csoma
Csombárd
Csököly
Ecseny
Edde
Felsőmocsolád
Fonó
Gadács
Gálósfa
Gige
Gölle
Hajmás
Hedrehely

Hencse
Hetes
Igal
Jákó
Juta
Kadarkút
Kaposfő
Kaposgyarmat
Kaposhomok
Kaposkeresztúr
Kaposmérő
Kaposzterdahely
Kaposújlak
Kaszok
Kercseliget
Kisasszond
Kisgyalán
Kiskorpád
Kőkút
Magyaratád
Magyaregres
Mernye
Mezőcsokonya
Mike
Mosdós
Nagybajom
Nagyberki
Orci
Osztopán
Pálmajor
Patalom
Patca
Polány
Ráksi
Rinyakovácsi
Sántos
Simonfa
Somodor
Somogyaszaló
Somogygeszti
Somogyjád
Somogysárd
Somogyszil
Szabadi
Szenna
Szentbalázs
Szentgáloskér
Szilvásszentmárton
Taszár
Újvárfalva
Várda
Visnye
Zimány
Zselickisfalud
Zselickislak
Zselicszentpál

Balatonboglár

Balatonföldvár

Balatonőszöd
Balatonszárszó
Balatonszemes
Bálványos
Kereki
Kőröshegy
Kötcse
Nagycsepely
Pusztaszemes
Szántód
Szólád
Teleki

Balatonlelle

Gamás
Látrány
Somogybabod
Somogytúr
Visz

Barcs

Babócsa
Bélavár
Bolhó
Csokonyavisonta
Darány
Drávagárdony
Drávatamási
Heresznye
Homokszentgyörgy
Istvándi
Kálmánca
Kastélyosdombó
Kömölcsd
Lad
Lakócsa
Patosfa
Péterhida
Potony
Rinyaújlak
Rinyaújnép
Somogyaracs
Szentborbás
Szulok
Tótújfalu
Vízvár

Csurgó

Berzence
 Bolhás
 Csurgónagymarton
 Gyékényes
 Iharos
 Iharosberény
 Inke
 Órtilos
 Pogányszentpéter
 Porrog
 Porrogszentkirály
 Porrogszentpál
 Somogybükkösd
 Somogycsicsó
 Somogyudvarhely
 Szenta
 Zákány

Fonyód

Balatonberény
 Balatonfenyves
 Balatonkeresztúr
 Balatonmáriafürdő
 Balatonszentgyörgy
 Ordacsehi
 Tikos

Lengyeltóti

Buzsák
 Gyugy
 Hács
 Kisberény
 Öreglak
 Pamuk
 Somogyvámos
 Somogyvár
 Szőlősgyörök

Marcali

Balatonújlak
 Böhönye
 Csákány
 Csömend
 Főnyed
 Gadány
 Hollád
 Hosszúvíz
 Kelevíz
 Kéthely
 Libickozma
 Mesztegnyő
 Nagyszakácsi
 Nemesdéd
 Nemeskisfalud

Nemesvid

Nikla
 Pusztakovácsi
 Sávoly
 Somogyfajsz
 Somogysámson
 Somogysimonyi
 Somogyszentpál
 Somogyzsitfa
 Szegerdő
 Szenyér
 Szőkedencs
 Tapsony
 Táska
 Varásló
 Vése
 Vörs

Nagyatád

Bakháza
 Beleg
 Görgeteg
 Háromfa
 Kaszó
 Kisbajom
 Kutas
 Lábod
 Nagykorpád
 Ötvöskőnyi
 Rinyabesenő
 Rinyaszentkirály
 Segesd
 Somogyszob
 Szabás
 Tarany

Siófok

Ádánd
 Balatonendréd
 Balatonszabadi
 Nagyberény
 Nyim
 Ságvár
 Siójut
 Som
 Zamárdi

Tab

Andocs
 Bábonygyer
 Bedegkér
 Bonnya
 Fiad
 Kánya
 Kapoly

Kára
 Karád
 Kisbárapáti
 Lulla
 Miklósi
 Nágocs
 Sérsekszőlős
 Somogyacsa
 Somogydöröcske
 Somogyegres
 Somogymeggyes
 Szorosad
 Tengőd
 Torvaj
 Törökkoppány
 Zala
 Zics

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

Nyíregyháza m. j.

Apagy
 Bököny
 Demecser
 Geszteréd
 Kálmánháza
 Kék
 Kemece
 Kótaj
 Napkor
 Nyírbogdány
 Nyírpazony
 Nyírtelek
 Nyírtét
 Nyírtura
 Sényő
 Székely

Baktalórántháza

Besenyőd
 Levelek
 Magy
 Nyíribrony
 Nyírkákó
 Nyírkércs
 Ramocsaháza

Csenger

Csengersima
 Csengerújfalv
 Komlódótfalu
 Ökörítőfülpös
 Pátyod
 Porcsalma

Rápolc
 Szamosangyalos
 Szamosbecs
 Szamostatárfalva
 Tyukod
 Ura

Dombrád

Tiszakanyár
 Újdombrád

Fehérgyarmat

Botpalád
 Cégénydányád
 Csaholc
 Császló
 Csegöld
 Darnó
 Fülesd
 Gacsály
 Garbolc
 Gyügye
 Hermánszeg
 Jánkmajtis
 Kérsemjén
 Kisar
 Kishódos
 Kisnamény
 Kispalád
 Kisszekeres
 Kölcse
 Kömörő
 Magosliget
 Mánd
 Méhtelek
 Milota
 Nábrád
 Nagyar
 Nagyhódos
 Nagyszekeres
 Nemesborzova
 Olcsvaapáti
 Panyola
 Penyige
 Rozsály
 Sonkád
 Szamossályi
 Szamosújlak
 Szatmárcseke
 Tiszabecs
 Tiszacsécse
 Tiszakóród
 Tisztaberek
 Tunyogmatolcs
 Túrístvándi

Túrricse
 Uszka
 Vámosoroszi
 Zajta
 Zsarolyán

Ibrány

Balsa
 Buj
 Gávavencsellő
 Paszab
 Tiszabercel

Kisvárd

Ajak
 Anarcs
 Berkesz
 Döge
 Fényeslitke
 Gégény
 Gyulaháza
 Jéke
 Kékcse
 Laskod
 Lövőpetri
 Mezőladány
 Nyírkarász
 Nyírlövő
 Nyírtass
 Pap
 Pátroha
 Petneháza
 Rétközberencs
 Szabolcsbáka
 Szabolcsveresmart
 Tornyospálca
 Újkenéz

Máriapócs

Kisléta
 Nyírgyulaj
 Pócspetri

Mátészalka

Fülpösdaróc
 Géberjén
 Győrtelek
 Hodász
 Jármí
 Kántorjánosi
 Kocsord
 Nagydobos
 Nyírcsaholy
 Nyírkáta
 Nyírmeggyes

Nyírparasznya
 Ópályi
 Őr
 Papos
 Rohod
 Szamoskér
 Szamosszeg
 Vaja

Nagyecsed

Fábiánháza
 Mérk
 Tiborszállás
 Vállaj

Nagyhalász

Beszterec
 Tiszarád
 Tiszatelek
 Vasmegyer

Nagykálló

Balkány
 Biri
 Kállósemjén
 Szakoly

Nyírbátor

Bátorliget
 Encsencs
 Nyírbétek
 Nyírbogát
 Nyírcsászári
 Nyírderzs
 Nyírgelse
 Nyírlugos
 Nyírmihálydi
 Nyírpilis
 Nyírvasvári
 Ófehértó
 Önböly
 Penészlek
 Piricse
 Terem

Rakamaz

Szabolcs
 Timár
 Tiszanagyfalu

Tiszaölk

Tiszaeszlár

Tiszavasvári

Nagycserkesz
Tiszadada
Tiszadob

Újfehértó

Érpatak

Vásárosnamény

Aranyosapáti
Barabás
Beregdaróc
Beregsurány
Csaroda
Gelénes
Gemzse
Gulács
Gyüre
Hetefejércse
Ilk
Jánd
Kisvarsány
Lónya
Márokpapi
Mátyus
Nagyvarsány
Nyírmada
Olcsva
Pusztadobos
Tákos
Tarpa
Tiszaadony
Tizsakerecseny
Tizsaszalka
Tizsavid
Tivadar
Vámosatya

Záhony

Benk
Eperjeske
Győröcske
Komoró
Mándok
Tizsabezdéd
Tizsamogyorós
Tizsaszentmárton
Tuzsér
Zsurk

*JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE**Szolnok m. j.*

Besenyszög
Csataszög

Hunyadfalva

Kőtelek
Nagykörű
Rákóczi falva
Szajol
Tizsajenő
Tizsasüly
Tizsavárkony
Tószeg
Vezeny
Zagyvarékas

Jászapáti

Jászivány
Jászkisér
Jászladány
Jászszenandrá

Jászárokszállás

Jászágó
Jászdózsa

Jászberény

Alattyán
Jánoshida
Jászsószenegyörgy
Jászboldogháza
Jászfákóhalma
Jásztelek

Jászfényszaru

Jászfelsőszentgyörgy
Pusztamonostor

Karcag

Berekfürdő
Kunmadaras

Kisújszállás

Kenderes

Kunhegyes

Tizsabura
Tizsagyenda
Tizsarroff
Tomajmonostora

Kunszenmárton

Csépa
Cserkeszölő
Öcsöd
Szelevény
Tizsainoka
Tizsakürt
Tizsasas

Martfű

Rákócziújfalú

Mezőúr

Kétpó

Mesterszállás

Mezőhék

Tiszaöldvár

Cibakháza

Nagyrev

Tiszafüred

Abádszalók

Nagyiván

Tiszaderzs

Tiszaigar

Tiszaörs

Tiszaszentimre

Törökszentmiklós

Fegyvernek

Kengyel

Kuncsorba

Örményes

Tiszabő

Tiszapüspöki

Tiszatenyő

*Túrkeve**Újszász*

Szászberek

*TOLNA MEGYE**Szekszárd m. j.*

Decs

Felsőnána

Harc

Kéty

Kistormás

Kölesd

Medina

Murga

Ocsény

Sióagárd

Szálka

Szedres

Tengelic

Zomba

Bátaszék

Alsónána

Alsónyék

Báta

Pörböly

Sárpilis

Várdomb

Bonyhád

Aparhant

Bátaapáti

Bonyhádvarasd

Cikó

Grábóc

Györe

Izmény

Kakasd

Kisdorog

Kismányok

Kisvejke

Lengyel

Mórág

Mócsény

Mucsfa

Nagymányok

Nagyvejke

Tevel

Váralja

Závod

Dombóvár

Attala

Csibrák

Csikóstóttós

Dalmand

Döbrököz

Gyulaj

Jágónak

Kapospula

Kaposszekcső

Kocsola

Kurd

Lápfő

Nak

Szakcs

Várong

*Dunaföldvár**Paks*

Bikács

Bölcske

Dunaszentgyörgy

Györköny

Kajdacs

Madocsa

Nagydorog

Németkér

Pálfa

Pusztahencse
Sárszentlőrinc

Simontornya

Belecska
Kisszékely
Nagyszékely
Ozora
Pincehely
Tolnanémedi

Tamási

Diósberény
Dúzs
Értény
Felsőnyék
Fürged
Gyöng
Hogyész
Iregszemcse
Kalaznó
Keszőhidegkút
Koppányszántó
Magyarkeszi
Miszla
Mucsi
Nagykónyi
Nagyszokoly
Regöly
Szakadát
Szakály
Szárard
Udvari
Újireg
Varsád

Tolna

Bogyiszló
Fácánkert
Fadd
Gerjen

VAS MEGYE

Szombathely m. j.

Acsád
Balogunyom
Bozzai
Bucsu
Csempezkopács
Dozmat
Felsőcsatár
Gencsapáti
Gyanógeregye
Horvátlövő

Ják
Kisunyom
Meszlen
Nárai
Narda
Nemesbőd
Nemeskolta
Perenye
Pornóapáti
Rábatöttös
Rum
Salköveskút
Sé
Sorkifalud
Sorkikápolna
Sorokpolány
Söpte
Szentpéterfa
Tanakajd
Táplánszentkereszt
Torony
Vasasszonyfa
Vaskeresztes
Vassurány
Vasszécseny
Vasszilvagy
Vát
Vép
Zsenye

Cellödömök

Boba
Borgáta
Csöngé
Duka
Egyházashetye
Jánosháza
Karakó
Keléd
Kemeneskápolna
Kemenesmagasi
Kemenesmihályfa
Kemenespálfa
Kemenessömjén
Kemenesszentmárton
Kenyeri
Kissomlyó
Köcsk
Mersevát
Mesteri
Nagysimonyi
Nemeskeresztúr
Nemeskocs
Ostffyasszonyfa
Pápoc
Szergény

Tokorcs
Vönöck

Csepreg

Tormásliget
Tömörd

Körmend

Bajánsenye
Csákánydoroszló
Daraboshegy
Döbörhegy
Döröske
Egyházashollós
Egyházasrádóc
Felsőjánosfa
Felsőmarác
Halastó
Halogy
Harasztifalu
Hegyháthodász
Hegyhátsál
Hegyhátszentjakab
Hegyhátszentmárton
Ispánk
Ivánc
Katafa
Kemestaródfa
Kercaszomor
Kerkáskápolna
Kisrákos
Kondorfa
Magyarnadalja
Magyarszecsőd
Magyarszombatfa
Molnaszecsőd
Nádasd
Nagykölked
Nagymizdó
Nagyrákos
Nemesrempehollós
Órimagyarósd
Óriszentpéter
Pankasz
Pinkamindszent
Rádóckölked
Szaknyér
Szalafő
Szarvaskend
Szatta
Szőce
Vasalja
Velemér
Viszák

Kőszeg

Bozsok
Bük
Cák
Gyöngyösfalu
Horvátzsidány
Kiszidány
Kőszegdoroszló
Kőszegpaty
Kőszegszerdahely
Lukácsháza
Nemescsó
Ólmod
Peresznye
Pusztacsó
Velem

Sárvár

Bejcgertyános
Bó
Bögöt
Bögöte
Chernelházadamonya
Csánig
Csénye
Gérce
Gór
Hegyfalva
Hosszúpereszteg
Ikervár
Iklandberény
Jákfa
Káld
Kenéz
Lócs
Meggyeskovácsi
Megyehid
Mesterháza
Nagygeresd
Nemesládony
Nick
Nyógér
Ölbő
Pecöl
Porpác
Pósfa
Rábapaty
Répcelak
Répceszentgyörgy
Sajtoskál
Simaság
Sitke
Sótony
Szeleste
Tompaládony

Uraiújfalu
 Vámoscsalád
 Vásárosmiske
 Vasegerszeg
 Vashosszúfalu
 Zsédény

Szentgotthárd

Alsószölnök
 Apátistvánfalva
 Csörötnek
 Felsőszölnök
 Gasztony
 Kétvölgy
 Magyarlak
 Nemesmedves
 Orfalu
 Rábagyarmat
 Rátót
 Rönök
 Szakonyfalu
 Vasszentmihály

Vasvár

Alsóújlak
 Andrásfa
 Bérbaltavár
 Csehi
 Csehimindszent
 Csipkerek
 Egervölgy
 Gersekarát
 Győrvár
 Hegyhátszentpéter
 Kám
 Mikosszéplak
 Nagytilaj
 Olaszfa
 Oszkó
 Pácsony
 Petőmihályfa
 Püspökmolnári
 Rábahidvég
 Sárfimizdó
 Szemenye
 Telekes

VESZPRÉM MEGYE

Veszprém m. j.

Alsóörs
 Aszófő
 Balatonakali
 Balatoncsicsó
 Balatonfőkajár
 Balatonkenese

Balatonszepezd
 Balatonszőlős
 Balatonudvari
 Balatonvilágos
 Bánd
 Barnag
 Csajág
 Csopak
 Dörgicse
 Felsőörs
 Hajmáskér
 Hárskút
 Hidegkút
 Királyszentistván
 Küngös
 Litér
 Lovas
 Márkó
 Mencshely
 Monoszló
 Nagyvázsony
 Nemesvámos
 Óbudavár
 Örvényes
 Paloznak
 Papkeszi
 Pécsely
 Pula
 Sóly
 Szentantalfa
 Szentgál
 Szentjakabfa
 Szentkirályszabadja
 Tagyon
 Tihany
 Tótvázsony
 Vászoly
 Veszprémfajszt
 Vilonya
 Vöröstó
 Zánka

Ajka

Adorjánháza
 Apácatorna
 Bakonypölöske
 Csehbánya
 Csögle
 Dabrony
 Doba
 Egeralja
 Halimba
 Iszkáz
 Kamond
 Karakószörcsök
 Kerta
 Kisberzseny

Kiscsősz
 Kislőd
 Kispirit
 Kisszőlős
 Magyarpolány
 Nagyalásony
 Nagypirit
 Noszlop
 Oroszi
 Öcs
 Somlójenő
 Somlószőlős
 Somlóvásárhely
 Somlóvecse
 Szőc
 Tüskevár
 Úrkút
 Városlőd
 Vid

Balatonalmádi

Balatonfüred

Balatonfűzfő

Devecser
 Borszörcsök
 Kolontár
 Pusztamiske

Herend

Pápa
 Adásztevel
 Bakonyjákó
 Bakonykoppány
 Bakonyság
 Bakonyszentiván
 Bakonyszücs
 Bakonytamási
 Béb
 Békás
 Csót
 Dáka
 Döbrönte
 Egyházaskesző
 Farkasgyepű
 Ganna
 Gecse
 Homokbödöge
 Kemeneshőgyész
 Kemenesszentpéter
 Kup
 Külsővat

Lovászpataona
 Magyargencs
 Malomsok
 Marcalgergelyi
 Marcaltó
 Mezőlak
 Mihályháza
 Nagyacsád
 Nagydém
 Nagygyimót
 Nagytevel
 Nemesgörzsöny
 Nemesszalók
 Németbánya
 Nóráp
 Nyárad
 Pápadereske
 Pápakovácsi
 Pápasalamon
 Pápateszér
 Takácsi
 Ugod
 Vanyola
 Várkesző
 Vaszar
 Vinár

Sümege
 Bazsi
 Bodorfa
 Csabrendek
 Dabronc
 Gógánfa
 Gyepükaján
 Hetyefő
 Hosztót
 Káptalanfa
 Megyer
 Nemeshany
 Rigács
 Sümegeprága
 Szentimrefalva
 Ukk
 Veszprémgalsa
 Zalaerdőd
 Zalagyömörő
 Zalameggyes
 Zalaszegvár

Tapolca
 Ábrahámhegy
 Badacsonytomaj
 Badacsonytördemic
 Balatonederics
 Balatonhenye

Balatonrendes
 Gyulakeszi
 Hegyesd
 Hegymagas
 Kapolcs
 Káptalantóti
 Kékkút
 Kisapáti
 Kővágóörs
 Köveskál
 Lesencefalu
 Lesenceistvánd
 Lesencetomaj
 Mindszentkál
 Monostorapáti
 Nemesgulács
 Nemesvita
 Nyirád
 Raposka
 Révfülöp
 Salföld
 Sáska
 Szentbékakál
 Szigliget
 Taliándörögd
 Uzsa
 Vigántpetend
 Zalahaláp

Várpalota

Berhida
 Ősi
 Őskü
 Pétfürdő
 Tés

Zirc

Bakonybél
 Bakonygyirót
 Bakonyháza
 Bakonyoszlop
 Bakonyszentkirály
 Bakonyszentlászló
 Borzavár
 Csesznek
 Csetény
 Dudar
 Eplény
 Fenyőfő
 Gic
 Jásd
 Lókút
 Nagyesztergár
 Olaszfalu
 Pénzesgyőr
 Porva

Románd
 Sikátor
 Szápár
 Veszprémvarsány

ZALA MEGYE

Zalaegerszeg m. j.

Alibánfa
 Alsónemesapáti
 Babosdöbréte
 Bagod
 Bak
 Baktüttös
 Becsvölgye
 Bezeréd
 Bocfölde
 Boncodföldre
 Böde
 Bucsuszentlászló
 Csatár
 Csonkahegyhát
 Dobronhegy
 Egervár
 Gellénháza
 Gétye
 Gomboszeg
 Gósfalva
 Gyűrűs
 Hagyárosbörönd
 Hottó
 Iborfia
 Kávás
 Kemendollár
 Keménfa
 Kisbucsa
 Kiskutas
 Kispáli
 Kustánszeg
 Lakhegy
 Lickóvados
 Milejszeg
 Misefa
 Nagykapornak
 Nagykutas
 Nagylengyel
 Nagypáli
 Nemesapáti
 Nemeshetés
 Nemesrádó
 Nemessándorháza
 Nemesszentandrás
 Németfalu
 Orbánosfa
 Ormándlak
 Ozmánbük
 Pacsa

Padár
Pálfiszeg
Pethőhenye
Petrikeresztúr
Pókaszepetk
Pölöske
Puszaederics
Pusztaszentlászló
Salomvár
Sárhida
Söjtör
Szentkozmadombja
Szentpéterúr
Teskánd
Tófej
Vasboldogasszony
Vaspör
Vöckönd
Zalaboldogfa
Zalacséb
Zalaháshágy
Zalaigrice
Zalaistvánd
Zalaszentgyörgy
Zalaszentiván
Zalaszentlőrinc
Zalaszentmihály
Zalatárnok

Hévíz

Keszthely

Almásháza
Alsópáhok
Balatonyörök
Batyk
Bókaháza
Cserszegtomaj
Dióskál
Döbröce
Dötk
Egeraracsa
Esztergályhorváti
Felsőpáhok
Gyenesdiás
Kallósd
Karmacs
Kehidakustány
Kisgörbő
Kisvásárhely
Ligetfalva
Mihályfa
Nagygörbő
Nemesbük
Óhid
Pakod
Rezi
Sármellék
Sénye
Sümegecsehi

Szalapa
Szentgyörgyvár
Tilaj
Türje
Vállus
Várvölgy
Vindornyafok
Vindornyalak
Vindornyaszőlős
Vonyarcvashegy
Zalaapáti
Zalabér
Zalacsány
Zalaköveskút
Zalaszántó
Zalaszentlászló
Zalaszentmárton
Zalavár
Zalavég

Lenti

Alsószenterzsébet
Baglad
Barlahida
Belsőárd
Bödeháza
Csertalagos
Csesztreg
Csömödér
Dobri
Felsőszenterzsébet
Gáborjánháza
Gosztola
Gutorfölde
Hernyék
Iklódbördőce
Kálócfa
Kányavár
Kerkabarabás
Kerkafalva
Kerkakutas
Kerkateskánd
Kissziget
Kozmadombja
Külsőárd
Lendvadedes
Lendvajakabfa
Lovászi
Magyarföld
Márokföld
Mikekarácsonyfa
Nemesnép
Nova
Ortaháza
Páka
Pórszombat
Pördefölde
Pusztapáti
Ramocsa
Rédics

Resznek
Szécsisziget
Szentgyörgyvölgy
Szentpéterföldre
Szijártóháza
Szilvágy
Tornaföldre
Tornyiszentmiklós
Zalabaksa
Zalaszombatfa
Zebecke

Letenye

Bánokszentgyörgy
Bázakerettye
Becsehely
Borsfa
Bucsuta
Csörnyeföld
Kerkaszentkirály
Kiscsehi
Kistolmács
Lasztonya
Lispeszentadorján
Maróc
Molnári
Murarátka
Muraszemenye
Oltárc
Petrivente
Pusztamagyaród
Semjénháza
Szentliszló
Szentmargitfalva
Tótszentmárton
Tótszerdahely
Valkonya
Várföldre
Zajk

Nagykanizsa m. j.

Alsórajk
Balatonmagyaród
Belezná
Bocskai
Börzönce
Csapi
Eszteregnye
Felsőrajk
Fityeház
Füzvölgy
Galambok
Garabonc
Gelse
Gelsesziget
Hahót
Homokkomárom
Hosszúvölgy
Kacorlak

Kerecsény
Kilimán
Kisrécse
Liszó
Magyarszentmiklós
Magyarszerdahely
Mihály
Murakeresztúr
Nagybakónak
Nagyrada
Nagyrecse
Nemespátró
Orosztony
Pat
Pölöskefő
Pötréte
Rigyác
Sand
Sormás
Surd
Szepetnek
Újudvar
Zalacomár
Zalásárszeg
Zalaszabar
Zalászentbalázs
Zalászentjakab
Zalaújlak

Zalakaros

Zalamerenye

Zalalövő

Csöde

Zalászentgrót

2. számú melléklet

a 7/2001. (I. 17.) Korm. rendelethez

BARANYA MEGYE

1. Birján, Kozármisleny, Lothárd, Pécsudvard, Szemely
2. Bodolyabér, Liget, Magyarhertelend, Magyarszék, Mánfa, Mecsekpölöske
3. Bogád, Magyarsarlós, Romonya
4. Bűrös, Gyöngyösmellék, Szörény, Várad, Zádor
5. Endrőc, Teklafalu
6. Görcsöny, Ócsárd, Regenye, Szőke
7. Gyód, Keszü
8. Hosszúhetény
9. Husztót, Kovácsszénája
10. Orfű
11. Pellérd

12. Alsómocsolád, Bikal, Egyházaskozár, Hegyhátmaróc, Köblény, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás, Szárász, Tófű
13. Kárász, Szalatnak

BÁCS-KISKUN MEGYE

1. Bátya, Dusnok, Fajszt
2. Csátalja, Nagybaracska
3. Foktő, Homokmégy, Öregcsertő, Szakmár
4. Kerekegyháza, Kunbaracs
5. Mélykút
6. Nemesnádudvar
7. Pirtó
8. Borota, Csávoly, Rém
9. Dunapataj

BÉKÉS MEGYE

1. Csorvás
2. Kondoros
3. Körösújfalú, Vésztő
4. Békésszentandrás

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

1. Alsózsolca
2. Bogács
3. Borsodgeszt, Bükkábrány, Csincse, Kács, Mezőkeresztes, Mezőnyárad, Sály, Tibolddaróc, Vatta
4. Bócs
5. Bükkzsérc, Cserépfalu, Cserépváralja, Szomolya
6. Csobaj, Prügy, Taktabáj, Taktakenéz, Tiszaladány, Tiszatardos
7. Emőd
8. Kisrosvány, Lácacséke, Nagyrosvány, Ricse
9. Mályi
10. Szentistván
11. Alsóberecki, Bodroghalom, Felsőberecki, Karcsa, Karos, Pácin
12. Cigánd, TiszacsERMELY
13. Gesztely, Hernádkak, Hernádnémeti
14. Onga
15. Alsóregmec, Bózsza, Felsőregmec, Filkeháza, Füzér, Füzérkajata, Füzérkomlós, Füzérradvány, Hollóháza, Kishuta, Kovácsvágás, Mikóháza, Nagyhuta, Nyíri, Pálháza, Pusztafalu, Vágáshuta, Vilyvitány

CSONGRÁD MEGYE

1. Balástya, Dóc, Ópusztaszer, Pusztaszer
2. Csengele
3. Nagymágocs

4. Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa
5. Sándorfalva, Zsombó
6. Szatymaz

FEJÉR MEGYE

1. Aba, Káloz, Sárkeresztúr, Soponya
2. Balinka, Bodajk, Fehérvárcsurgó
3. Baracska, Gyúró, Kajászó, Martonvásár, Tordas
4. Bodmér, Csákvár
5. Kápolnásnyék, Nadap, Pázmánd, Sukoró
6. Kisapostag, Rácalmás
7. Velence
8. Kulcs
9. Adony
10. Pusztavám

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE

1. Abda, Bőrcs
2. Acsalag, Bezi, Farád, Fehértó, Györsövényház, Jobaháza
3. Ágfalva
4. Ásványráró, Darnózseli, Dunaremete, Hédervár, Kimle, Kisbodak, Lipót, Püski
5. Bősárkány, Maglóca, Tárnokréti
6. Dunaszeg, Dunaszentpál, Győrladamér, Győrzámoly
7. Ebergőc, Harka, Kópháza, Nagylózs, Pereszteg, Pinnye, Répceszemere, Röjtökmuzsaj, Sopronkövesd
8. Enese, Ikrény
9. Pannonhalma, Écs, Ravazd, Tarjánpuszta
10. Felpéc, Kisbajcs, Nagybajcs, Tényő, Vének
11. Fertőrákos
12. Győrasszonyfa, Győrság, Mezőörs, Nyalka, Pázmándfalva, Táp, Tápszentmiklós
13. Győrszemere
14. Győrújbarát, Nyúl
15. Jánossomorja, Levél, Újronafő, Várbalog
16. Petőháza
17. Tét
18. Lébény, Mecsér, Mosonszentmiklós
19. Hegyeshalom, Máriakálnok, Mosonszolnok
20. Lázi (Veszprém megyei társulásban)

HAJDÚ-BIHAR MEGYE

1. Álmosd
2. Báránd
3. Bihardancsháza, Nagyrábé
4. Bocskai kert
5. Ebes
6. Földes, Sáp, Tetétlen

7. Hajdúbagos, Hosszúpályi, Monostorpályi
8. Hajdúsámson
9. Hortobágy
10. Kaba
11. Nyíracsad
12. Fülöp, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Vámospércs
13. Vekerd, Zsáka

HEVES MEGYE

1. Aldebrő, Kál, Nagyút, Tófalva
2. Bélapátfalva, Bükkszentmárton, Mónosbél
3. Bodony
4. Domszló, Kisdána, Markaz, Vécs
5. Egerszalók, Feldebrő, Tarnaszentmária, Verpelét
6. Felsőtárkány
7. Gyöngyösoroszi, Gyöngyöspata, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Szücsi
8. Halmajugra, Karácsond, Ludas, Rózsaszentmárton
9. Kerecsend, Novaj, Ostoros
10. Kömlő, Sarud
11. Mátraballa, Mátraderecske, Parád, Parádsasvár, Recsk, Sirok, Szajla, Terpes
12. Abasár

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

1. Ács
2. Baj
3. Bábolna, Tárkány
4. Dág, Máriahalom, Sárísáp, Úny
5. Héreg, Tarján
6. Környe
7. Lábatlan
8. Leányvár
9. Pilismarót
10. Tát
11. Vértesszőlős
12. Dömös

NÓGRÁD MEGYE

1. Alsópetény, Felsőpetény, Keszeg, Kisecset, Legénd, Nézsza, Nógrádsáp, Nőtincs, Ősagárd, Romhány
2. Bánk, Borsosberény, Drégelypalánk, Horpács, Nagyoroszi, Pusztaberki, Szendehegy
3. Bárna, Cered, Mátraszele, Szilasbogony, Zabar
4. Becske, Bercel, Cserháthaláp, Cserhátsurány, Debercsény, Galgaguta, Herencsény, Magyarándor, Mohora, Nógrádkövesd, Szanda, Szécsénke, Terény
5. Dejtár, Érsekvadkert
6. Kazár
7. Mátraterenye, Nemti
8. Etes, Karancsberény, Karancskeszzi, Karancslapujtó

PEST MEGYE

1. Acsa, Galgagyörk, Püspökhatvan
2. Albertirsa
3. Alsónémedi, Ócsa
4. Apaj
5. Biatorbágy
6. Budakalász
7. Bénye, Csévharaszt, Gomba, Nyáregyháza, Vasad
8. Csobánka
9. Csömör
10. Diósd
11. Dömsöd
12. Dunavarsány
13. Veresegyház, Erdőkertes
14. Farnos, Tápiógyörgye, Tápiószéle, Újszilvás
15. Fót
16. Galgamácsa, Vácegres, Váckisújfalu
17. Gyömrő
18. Halásztelek
19. Inárcs
20. Isaszeg
21. Kistarcsa
22. Kosd, Penc, Rád
23. Leányfalu
24. Maglód
25. Mogyoród
26. Nagykovácsi
27. Orbottyán
28. Páty
29. Péteri
30. Pilis
31. Piliscsaba
32. Pilisszentiván
33. Pócsmegyer, Szigetmonostor
34. Pusztazámor, Tárnok
35. Szigetcsép, Szigetszentmárton
36. Szigethalom
37. Szigetújfalu
38. Solymár
39. Sós-kút
40. Tahitótfalu
41. Taksony
42. Telki
43. Tököl
44. Törökbálint
45. Törtel
46. Tura
47. Üllő
48. Üröm
49. Vecsés
50. Zebegény
51. Tök, Zsámbék
52. Bernecebaráti, Kemence, Nagybörzsöny, Perőcsény, Tésa, Vámosmikola
53. Dány
54. Pilisjászfalu
55. Sződ

56. Kóka
57. Nagytarcsa
58. Pilisborosjenő
59. Pilisszentkereszt
60. Szada
61. Szob, Ipolytölgyes, Letkés
62. Sződliget
63. Hernád, Kakucs, Táborfalva, Újhartyán
64. Tápiószőlős
65. Felsőpakony
66. Makád
67. Szentmártonkáta

SOMOGY MEGYE

1. Balatonszemes
2. Buzsák
3. Csoma, Kercseliget, Nagyberki, Szabadi
4. Gyékényes
5. Hedrehely, Hencse, Kadarkút, Kőkút, Mike, Visnye
6. Iharos, Iharosberény, Inke, Pogányszentpéter
7. Kőröshegy
8. Nagybjajom, Pálmajor
9. Zamárdi
10. Balatonfenyves
11. Kaposmérő, Kaposújlak

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

1. Ajak
2. Balsa, Gávavencsellő
3. Barabás, Beregdaróc, Gelénes, Vámosatya
4. Nyírlugos
5. Nyírtelek
6. Mérc, Tiborszállás, Vállaj
7. Tiszabездéd, Tuzsér
8. Bátorliget, Nyírvasvári, Terem
9. Kemece
10. Kisléta, Nyírbogát

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

1. Berekfürdő
2. Besenyszög
3. Fegyvernek
4. Kenderes
5. Tiszainoka, Tiszakürt
6. Cserkeszőlő
7. Szajol

TOLNA MEGYE

1. Gyöngyös, Hőgyész, Varsád
2. Irgszemce

VAS MEGYE

1. Balogunyom, Csempezkopács, Gyanógeregye, Ják, Kisunyom, Nemeskolta, Rábatöttös, Rum, Sorkifalud, Sorokpolány, Szentpéterfa, Tanakajd, Vasszécseny, Zsennye
2. Bozzai, Vép
3. Bozsok, Cák, Gyöngyösfalu, Horvátzsidány, Kiszsidány, Kőszegdorozló, Kőszegpaty, Kőszegszerdahely, Lukácsháza, Nemescsó, Ólmod, Peresznye, Pusztacsó, Velem
4. Bucsu, Dozmat, Felsőcsatár, Horvátlövő, Narda, Pornóapáti, Sé, Torony, Vaskeresztes
5. Bük, Iklanberény, Lócs, Nagygeresd, Nemesládony, Sajtoskál
6. Duka, Jánosháza, Karakó, Keléd, Kissomlyó, Nemeskeresztúr
7. Felsőjánosfa, Hegyhátszentjakab, Ispánk, Kisrákos, Kondorfa, Magyarszombatfa, Nagyrákos, Oriszentpéter, Pankasz, Szaknyér, Szalafő, Szatta, Szőce, Velemér, Viszák
8. Répcelak
9. Táplánszentkereszt

VESZPRÉM MEGYE

1. Aszófő, Pécsely, Tihany
2. Ábrahámhegy, Balatonrendes, Salföld
3. Badacsonytomaj, Káptalantóti
4. Bakonyoszló, Bakonyszentlászló, Fenyőfő, Sikátor, Veszprémvarsány
5. Balatonederics, Nemesvita
6. Balatonfőkajár, Balatonkenese, Balatonvilágos, Küngös
7. Dörgicse, Vászoly
8. Herend, Bánd
9. Berhida, Királyszentistván, Litér, Papkeszi
10. Csabrendek, Hosztót, Szentimrefalva, Veszprémgalsa, Zalaszegevár
11. Csopak, Paloznak
12. Hajmáskér, Sóly
13. Szentgál
14. Balatonakali, Balatonudvari, Monoszló, Zánka

ZALA MEGYE

1. Alsópáhok
2. Balatongyörök, Vállus
3. Becsehely, Valkonya
4. Cserszegtomaj, Rezi
5. Gyenesdiás
6. Csöde, Zalalövő

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 7/2001. (I. 17.) FVM rendelete

a növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól

A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény (a továbbiakban: Tv.) 65. §-a (2) bekezdésének a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Első fejezet

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

1. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *Behurcolás*: a károsító bekerülése, amely annak megtelepedéséhez vezet.
2. *Egyéb anyag*: növényegészségügyi veszélyt jelentő minden olyan vizsgálatköteles áru, amely nem tartozik a növény vagy a növényi termék fogalmába.
3. *Elterjedés*: a károsító előfordulási területének növekedése egy adott területen belül.
4. *EPPO*: Európai és Földközi-tenger Melléki Növényvédelmi Szervezet (European and Mediterranean Plant Protection Organization).
5. *Faanyag*: kéregben lévő vagy kéreg nélküli, hengeres vagy fűrészelt, illetve megmunkált vagy megmunkálatlan fa, fahulladék, a tárgyak szállítására, fuvarozására használt csomagolóanyag vagy a rakomány megtartására szolgáló fa, amennyiben az növényegészségügyi veszélyt jelent.
6. *Feladó*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagy külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, aki, amely a vizsgálatköteles árut termeli, előállítja, felvásárolja, raktározza, feldolgozza.
7. *Felderítés*: adott területen végzett felmérés annak meghatározására, hogy a károsítók ott előfordulnak-e.
8. *Felmérés*: egy károsító faj populációjának jellemzésére vagy előfordulásának meghatározására, egy adott területen folytatott hatósági eljárás.
9. *Fertőzés*: meghatározott növény vagy növényi termék élő károsítójának jelenléte az adott növényben, növényi termékben vagy egyéb anyagban.
10. *Fertőzött körzet*: fertőzött területek által alkotott, járványtanilag egységes terület.
11. *Helyi piac*: növény, növényi termék és egyéb anyag nem kereskedelmi célú eladására szolgáló belföldi értékesítési vonzáskörzet.

12. *Károsító bekerülése*: a károsító bejutása egy olyan területre, ahol az még nem fordult elő, vagy előfordult, de még nem terjedt el, és közérdekű védekezést folytatnak ellene.

13. *Kezelés*: hatóság által jóváhagyott eljárás a károsító elpusztítására vagy terméketlenné tételére.

14. *Kiegészítő nyilatkozat*: az importáló ország által kért és a növényegészségügyi bizonyítványra felvezetett, a küldemény növényegészségügyi helyzetére vonatkozó tájékoztatás.

15. *Kötelező növényvédelmi technológia*: hatóság által elrendelt olyan növényegészségügyi célú művelet vagy eljárás, amelyet a termelő saját költségére köteles végrehajtani.

16. *Megtelepedés (meghonosodás)*: a károsító folyamatos jelenléte a bekerülését követő belátható jövőben, egy adott területen.

17. *Re-export küldemény (szállítmány)*: az a küldemény, amelyet egy olyan országba vittek be, amelyből azt továbbszállították anélkül, hogy károsító általi szennyeződésnek vagy fertőzésnek kitették volna. A küldemény tárolható, felbontható, más szállítmánnyal keverhető, vagy csomagolóanyagát meg lehet változtatni.

18. *Szaporítóanyag*: a növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és a vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról szóló külön jogszabályban (a továbbiakban: vetőmagtörvény) meghatározott, a növényegészségügyi követelményeknek megfelelő vetőmag, vegetatív növényi rész vagy gyökeres növény.

19. *Szennyeződés*: olyan vizsgálatköteles áruk vagy károsítók jelenléte egy termékben, tárolóhelyen, szállító- vagy tárolóeszközben, amelyek ott nem okoznak fertőzést.

20. *Tábla*: egy termőhelyen jól körülhatárolható terület, amelyet növénytermesztésre használnak.

21. *Termőhely*: bármely telephely, táblák együttese vagy azok növényegészségügyi célból külön kezelt része, amelyet termelési vagy gazdálkodási egységként használnak.

22. *Terület*: ország, országrész vagy több ország területe, illetve ennek részei.

23. *Tétel*: összetétele, eredete, egyöntetűsége által azonosítható egyetlen termék olyan egységei, amelyek egy küldemény részeit képezik.

24. *Tranzit küldemény (szállítmány)*: az a küldemény, amelyet átszállítanak egy országon anélkül, hogy oda importálták volna, illetve hogy abban az országban károsító általi szennyeződésnek vagy fertőzésnek kitették volna. A küldeményt nem szabad felbontani, más küldeménnyel összekeverni vagy csomagolóanyagát megváltoztatni.

25. *Ültetvényanyag*: a vetőmagtörvényben meghatározott, a növényegészségügyi követelményeknek megfelelő, szaporítóanyagból felnevelt, közvetlen kiültetésre alkalmas növény.

26. *Vetőmag*: a vetőmagtörvényben meghatározott, a növényegészségügyi követelményeknek megfelelő, továbbszaporításra vagy árutermesztésre szánt generatív növényanyag.

27. *Visszautasítás*: a növényegészségügyi előírásoknak nem megfelelő küldemény vagy más vizsgálatköteles áru behozatalának, kivitelének és átvitelének hatósági megtiltása.

2. §

A növényegészségügyi feladatok körébe tartoznak a zárlati károsítók, a vizsgálatköteles nem zárlati károsítók vagy egyéb okból hatósági ellenőrzés alá vont károsítók természetes, valamint a növény, a növényi termék és az egyéb anyag (a továbbiakban: vizsgálatköteles áru) forgalma útján, illetve egyéb módon történő ki- és behurcolásának, megtelepedésének és terjedésének megelőzését szolgáló intézkedések, valamint a kártétel megszüntetésére alkalmas hatékony eljárások alkalmazása.

Második fejezet

VIZSGÁLATKÖTELES KÁROSÍTÓK

Zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítók elleni védekezés

3. §

(1) Tilos a meghatározott zárlati károsítók bármely fejlődési alakjának Magyarországra való behurcolása, terjedésének elősegítése, valamint ezek engedély nélküli fenntartása és szaporítása. A tilalmazott zárlati károsítók körét az 1. számú melléklet tartalmazza.

(2) Tilos a meghatározott vizsgálatköteles áruk Magyarországra történő behozatala, amennyiben azokon a 2. számú mellékletben felsorolt zárlati károsítók bármely fejlődési alakja, illetve fertőzésre utaló tünete megtalálható.

(3) A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) a (2) bekezdésben foglaltakon kívül más vizsgálatköteles áruk behozatalát is megtilthatja, ha azok behozatala a meghatározott zárlati károsítók behurcolásával vagy elterjedésével járhat.

4. §

A 3. számú mellékletben meghatározott vizsgálatköteles árukat tilos Magyarországra behozni, ha azokon a mellékletben felsorolt vizsgálatköteles nem zárlati károsítók bármely élő fejlődési alakja, illetve a kórokozók fertőzésére utaló tünetei megtalálhatók.

5. §

(1) Behozatali forgalomban a 4. számú mellékletben meghatározott országokból származó vizsgálatköteles árut Magyarországra behozni tilos. A behozatalra a Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat (a továbbiakban: Központi Szolgálat) rendkívüli esetekben engedélyt adhat.

(2) Behozatali forgalomban az 5. számú mellékletben meghatározott vizsgálatköteles árut csak a mellékletben

meghatározott különleges előírás betartásával lehet Magyarországra behozni.

(3) Behozatali forgalomban a 6. számú mellékletben meghatározott vizsgálatköteles áru csak a származási vagy a feladó ország hatósága által végzett növényegészségügyi vizsgálat alapján kiállított érvényes növényegészségügyi bizonyítvánnyal szállítható.

(4) A minisztérium előírhatja, hogy behozatali forgalomban a 6. számú mellékletben meghatározottakon kívül más növényt, növényi terméket és egyéb anyagot is hatóságilag megvizsgáljanak, amennyiben feltételezhető, hogy zárlati vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsító behurcolásának veszélye áll fenn.

6. §

Amennyiben a növényvédelmi felügyelő zárlati károsítóval vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsítóval való fertőzési veszélyt észlel — egyidejű mintavétel mellett — termelési, tárolási, szállítási, fuvarozási, forgalomba hozatali és felhasználási korlátozásokat (a továbbiakban együtt: korlátozás) rendelhet el. Ha a növényegészségügyi zárlat emberi fogyasztásra kerülő termékre vonatkozik és a károsító egészségkárosítást vagy egészségkockázatot jelenthet, a korlátozást az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ) területileg illetékes szervének is be kell jelenteni.

7. §

(1) Az 1. számú melléklet A) részében és a 2. számú melléklet A) részében meghatározott zárlati károsítók észlelését követően a fertőzött növényeket, növényi termékeket, területet és létesítményt, továbbá a fertőzés továbbterjedésének megakadályozásához szükséges környezetüket haladéktalanul növényegészségügyi zárlat (a továbbiakban: zárlat) alá kell helyezni.

(2) A fertőzött növényeket, növényi termékeket, valamint a környezetükben levő és a fertőzés terjesztésére alkalmas növényeket és növényi termékeket meg kell semmisíteni. A fertőzés továbbterjedésének megakadályozásához szükséges intézkedéseket, az állami védekezés keretében végzett kezelés, fertőtlenítés végrehajtását és a fertőzött terület további használatára vonatkozó előírásokat az adott fertőzés jellegének megfelelően a zárlati rendelkezés szabályozza.

8. §

Az 1. számú melléklet B) részében, és a 2. számú melléklet B) részében meghatározott zárlati károsítókra, továbbá a 3. számú mellékletben meghatározott vizsgálatköteles nem zárlati károsítókra vonatkozó növényegészségügyi

előírásokat, a korlátozást, valamint a zárlati intézkedéseket a 7. számú melléklet tartalmazza.

9. §

A zárlati károsítóval vagy a vizsgálatköteles nem zárlati károsítóval való fertőzés megállapítása esetén a zárlatot, ha

a) a fertőzés 6 hónapon belül megszüntethető, a növényvédelmi felügyelő,

b) a fertőzés megszüntetése 6 hónapnál hosszabb időt igényel, az illetékes megyei (fővárosi) Növény- és Talajvédelmi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) vezetője

rendelheti el.

10. §

(1) A zárlat alá helyezett területet, létesítményt a Szolgálatnak „Növényegészségügyi Zárlat” feliratú táblákkal, szembetűnő helyen, jól láthatóan és időtálló módon meg kell jelölnie.

(2) A zárlat alá helyezett területről, létesítményből, amennyiben arról az elrendelő határozat másként nem rendelkezik, a károsítót, illetve annak bármely fejlődési alakjával fertőzött anyagot kivinni vagy oda a fertőzés terjedését elősegítő tárgyat, illetőleg terményeket bevinni tilos. A zárlati területen csak az azt elrendelő határozatnak megfelelő tevékenység folytatható.

11. §

(1) A zárlati károsító elterjedésének megelőzése érdekében a Szolgálat biztonsági sávot jelölhet ki. Biztonsági sáv az a terület, ahol egy meghatározott károsító, amely ellen hatóságilag előírt módon védekeznek nem, vagy csak alacsony szinten fordul elő, illetve amely terület körülvesz egy fertőzött vagy károsítómentes területet vagy termőhelyet, illetve egy termőhely fertőzött vagy károsítómentes részét vagy azzal szomszédos, és ahol növényegészségügyi intézkedéseket, kötelező növényvédelmi technológiát vezetnek be a károsító terjedésének megakadályozására.

(2) A Szolgálat a kötelező növényvédelmi technológia alkalmazásának elrendelését megelőzően

a) védett természeti terület esetén az illetékes természetvédelmi hatóság,

b) erdőterület esetén, az illetékes erdészeti hatóság előzetes hozzájárulását köteles beszerezni.

12. §

Az 1—3. számú mellékletben meghatározott károsítók észlelése esetén a fertőzött körzetben, illetve ennek térbeli

elszigetelésére szolgáló biztonsági sávban a termelő köteles a Szolgálat által elrendelt védekezési előírásokat betartani.

13. §

Amennyiben a küldemény vagy a szállítóeszköz közvetlen terjedési veszélyt jelentő zárlati károsítóval fertőzött, azt azonnal fertőtleníteni kell. A védekezés költségei kivétel esetén a feladót, behozatal, valamint re-expot és tranzit (a továbbiakban együtt: átmenő) forgalom esetén a szállítót, fuvarozót vagy a szállítmányozót terhelik. Indokolt esetben a minisztérium ettől eltérően is rendelkezhet.

14. §

(1) Egy károsító gazdasági veszélyességének mértékét károsító veszélyesség-elemzéssel kell meghatározni. Az elemzés biológiai vagy más tudományos és gazdasági bizonyítékok értékelésének folyamata a károsító szabályozhatóságának, valamint a növényegészségügyi intézkedések mértékének meghatározására.

(2) A Magyarországon nem honos, az 1—3. számú mellékletben fel nem sorolt károsítók észlelése esetén a minisztérium növényegészségügyi intézkedéseket rendelhet el, amennyiben azt a károsító gazdasági veszélyessége indokolja.

(3) A Magyarországon nem honos, az 1—3. számú mellékletben felsorolt károsítók első előfordulásáról a minisztérium a vonatkozó nemzetközi szerződésekben foglaltaknak megfelelően értesíti a meghatározott szervezeteket és intézményeket.

Külön engedéllyel történő behozatal

15. §

(1) A Központi Szolgálat az 5. § (1) bekezdésében meghatározott tilalom alól kérelemre, rendkívüli esetben felmentést adhat.

(2) Az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a kérelmező nevét és címét,

b) a behozatalra szánt vizsgálatköteles áru tudományos nevét és mennyiségét,

c) a belépő növényegészségügyi határkirendeltség helyét,

d) a rendeltetési címet és a későbbi felhasználás helyét,

e) szaporító- és ültetvényanyag esetében az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (a továbbiakban: OMMI) behozatali engedélyét,

f) a behozatal részletes indoklását.

(3) A Központi Szolgálat az engedélyt határozat formájában adja ki, amelyben rendelkezik a vizsgálatköteles áru

szállításával, fuvarozásával, tárolásával és felhasználásával, valamint a zárlat feloldásával kapcsolatos intézkedésekről.

(4) A behozatalra engedélyezett vizsgálatköteles áruval folytatott valamennyi tevékenységet zárlati körülmények között kell végezni, amelynek betartását a Szolgálat ellenőrzi.

16. §

(1) Kísérleti vagy tudományos célú tevékenység, illetve fajtaszelekciós munka (a továbbiakban: kutatás) céljára az 1—5. számú mellékletben meghatározott, tilalmazott károsító, vizsgálatköteles áru, továbbá egyéb életképes növényi károsító minden fejlődési alakjának Magyarországra való behozatalát vagy belföldi szállítását, fuvarozását, illetve felhasználását kérelemre a Központi Szolgálat engedélyezheti, amennyiben a 8. számú mellékletben meghatározott általános feltételek fennállnak. Indokolt esetben a Központi Szolgálat kiegészítő feltételeket határozhat meg. A feltételek megváltozása az engedély visszavonásával jár. Amennyiben a károsító Magyarországon nem honos, a behozatalhoz a Környezetvédelmi Minisztérium (a továbbiakban: KöM) hozzájárulása is szükséges.

(2) Az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a kutatásért felelős intézmény és személy nevét, címét,
- b) a károsítót is magába foglaló kutatási anyag tudományos nevét (neveit),
- c) a kutatási anyag típusát és mennyiségét,
- d) a kutatási anyag származási helyének igazolását, a tervezett kutatás célját, jelentőségét, a munka vázlatát,
- e) a zárlati vagy a vizsgálati hely címét vagy egyéb, azonosítására alkalmas adatait,
- f) a kutatás engedélyezését követő első tárolás vagy első telepítés helyét,
- g) az engedélyezett tevékenységek befejezésekor az anyag megsemmisítésére vagy kezelésére javasolt módszert,
- h) import esetén a belépő növényegészségügyi határki-
rendeltség helyét.

(3) A kutatási tevékenység jóváhagyását követően a Központi Szolgálat a 8. számú mellékletben meghatározott minta szerinti engedélyt adja ki, amelynek minden esetben kísérnie kell a kutatási anyagot.

(4) A 6. számú mellékletben meghatározott vizsgálatköteles áruk behozatala esetén a kutatási anyagot a hatályos növényegészségügyi előírásoknak megfelelő vizsgálat alapján, a származási ország hatósága által kiállított növényegészségügyi bizonyítványnak kell kísérnie, melynek kiegészítő nyilatkozatában fel kell tüntetni az engedély számát és a következő megjegyzést: „Ezt az anyagot a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet 16. §-a értelmében importálják Magyarországra.” Az előírások nem érintik azt a károsítót, amellyel az (1) bekezdésben engedélyezett kutatást végzik.

(5) A 6. számú mellékletben felsorolt vizsgálatköteles áruk belföldi szállítása, fuvarozása esetén a kutatási anyagot a hatályos növényegészségügyi előírásoknak megfelelő

vizsgálat alapján, az illetékes Szolgálat által kiállított belföldi bizonyítványnak kell kísérnie, melynek kiegészítő nyilatkozatában fel kell tüntetni az engedély számát és a következő megjegyzést: „Ezt az anyagot a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet 16. §-a értelmében szállítják Magyarországon belül.” Az említett előírások nem érintik azt a károsítót, amellyel az (1) bekezdésben engedélyezett kutatást végzik.

(6) A kutatási anyaggal folytatott valamennyi tevékenységet (ideértve a behozatalt és a szállítást is) a 8. számú melléklet előírásai szerinti zárlati körülmények között kell végezni.

(7) A Szolgálat ellenőrzi a 8. számú mellékletben meghatározott zárlati intézkedések betartását és a kutatási anyag, valamint járulékos anyagai növényegészségügyi követelményeknek megfelelő kezelését, beleértve a sterilizálást, a fertőtlenítést, a megsemmisítést és az elrendelt egyéb eljárási módokat is.

17. §

(1) A zárlat akkor oldható fel, ha

a) a kutatási anyagot (ideértve a károsítót és a járulékos anyagokat is), valamint a kutatási anyaggal érintkezett növényt, növényi terméket vagy egyéb anyagot megsemmisítették, fertőtlenítették vagy más, a Szolgálat által elrendelt módon kezelték,

b) a kutatási tevékenységet folytató telephelyet fertőtlenítették vagy más, a Szolgálat által elrendelt módon kezelték.

(2) A kutatási anyag által megfertőzött vagy azzal valamilyen formában érintkezett növényt, növényi terméket és egyéb anyagot meg kell semmisíteni vagy a károsító elpusztítását célzó kezelésnek kell alávetni.

(3) A 4. számú mellékletben meghatározott és a 8. számú mellékletben nem szabályozott növényvel, növényi termékkel vagy más anyaggal folytatott tevékenységet növényegészségügyi szempontból a minisztérium külön is szabályozhatja.

Megsemmisítés

18. §

(1) Állami védekezés keretében hozott zárlati intézkedéssel a termelők növényállományának részleges vagy teljes megsemmisítését a Tv. 6. §-a alapján a minisztérium, illetve a Szolgálat határozattal rendeli el.

(2) A 9. §-ban szabályozott egyéb zárlati intézkedés esetén a megsemmisítést a növényvédelmi felügyelő, illetve a Szolgálat határozattal rendeli el.

(3) A megsemmisítési határozatnak tartalmaznia kell

a) a megsemmisítésre kerülő vizsgálatköteles anyag tulajdonosának (birtokosának) nevét, címét, a megsemmisítés helyét,

b) a megsemmisítendő növény fajtát, fajtáját, területét, illetve mennyiségét (darabszámát vagy tömegét), az ültetvény korát, típusát,

c) a megsemmisítendő növényi termék és egyéb anyag nevét és mennyiségét (darabszámát vagy tömegét),

d) valamint a megsemmisítést szükségessé tevő zárlati károsító nevét.

(4) Amennyiben a megsemmisítést a minisztérium rendeli el, a határozatban meg kell nevezni a megsemmisítési eljárást lefolytató Szolgálatot vagy Szolgálatokat.

(5) A megsemmisítési határozatot meg kell küldeni a termelőnek, az eljárás lefolytatásával megbízott Szolgálatnak, a megsemmisítést végző gazdálkodó szervezetnek és a kártalanítás kifizetésében illetékes Földművelésügyi Költségvetési Irodának (a továbbiakban: Iroda), erdészeti növények esetében az illetékes erdőfelügyelőségnek, védett növények esetén pedig a KöM Természetvédelmi Hivatal illetékes Nemzeti Park Igazgatóságának.

(6) Az illetékes Szolgálatnak, illetve a (4) bekezdés alapján a megsemmisítés végrehajtásával megbízott Szolgálatnak jegyzőkönyvben kell rögzítenie azokat a kárelőzményi és tényadatokat, amelyek a kártalanítás alapjául szolgálnak. A jegyzőkönyvet meg kell küldeni a minisztériumnak.

19. §

(1) A megsemmisítési határozat végrehajtásáról az illetékes Szolgálat és a 18. § (4) bekezdése alapján a megsemmisítés végrehajtásával megbízott Szolgálat köteles a minisztériumnak három napon belül írásban jelentést tenni.

(2) A jelentésben az eljáró szervnek meg kell jelölnie a megsemmisítési határozat számát, a 18. § (3) bekezdésében foglalt adatokat és a zárlat alá vont eszközök, tárgyak megnevezését, darabszámát.

(3) A jelentésben közölni kell a laboratóriumi vizsgálatot végző Szolgálat, illetve egyéb megbízott szakintézmény nevét és székhelyét, a vizsgálat időpontját és eredményét, valamint a vizsgálat eredményéről kiállított laboratóriumi bizonyítvány számát. A megsemmisítési határozat végrehajtásáról szóló jelentésben közölni kell továbbá a megsemmisítés módját, eredményét, valamint a növényi hulladékok eltávolításának és ártalmatlanná tételének módját.

20. §

(1) A Tv. 6. §-ának (5) bekezdése alapján a zárlati károsítók behurcolásának és elterjedésének megakadályozása érdekében hozott intézkedések során keletkezett növényi hulladék ártalmatlanná tétele állami feladat, amelynek végrehajtásáról a növényi hulladék keletkezésének helye szerint illetékes Szolgálat intézkedik. Amennyiben a hulladék ártalmatlanítása más megyében történik, értesíteni kell a megsemmisítés helye szerint illetékes Szolgálatot is.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak figyelembevételével a káresemény helye szerint illetékes Szolgálat a hulladék ártalmatlanná tétele érdekében meghatározza

a) a feladat végrehajtására kijelölt vállalkozót, illetve gazdálkodó szervezetet,

b) a végrehajtás kezdeti és a befejezés várható időpontját,

c) a szállítás, fuvarozás és a járműfertőtlenítés rendjét, figyelembe véve a vonatkozó egyéb jogszabályok előírásait is.

(3) Az ártalmatlanná tétel végrehajtására a káresemény helyszínéhez legközelebb lévő és a keletkezett növényi hulladék mennyiségének megsemmisítésére képes vállalkozó vagy gazdálkodó szervezet jelölhető ki.

(4) Az ártalmatlanná tételt végző vállalkozó vagy gazdálkodó szervezet a végrehajtást követően a számlát felülvizsgálatra és jóváhagyásra megküldi az ártalmatlanná tételt elrendelő, a növényi hulladék keletkezési helye szerint illetékes Szolgálatnak. A Szolgálat az igazolt számlát az Irodának haladéktalanul elküldi.

(5) Az Iroda a jóváhagyott összeget — a számlák beérkezésétől számított nyolc napon belül — a feladatot ellátó vállalkozó vagy gazdálkodó szervezet részére kifizeti.

(6) Ha az ártalmatlanná tétel a káresemény helyén történik (például elföldelés, elégetés), a (2), (4) és (5) bekezdésekben foglaltak szerint kell eljárni.

Kártalanítás

21. §

(1) A kártalanítási igényt a minisztérium az általa és a Központi Szolgálat közreműködésével lefolytatott becslési eljárás, valamint a Központi Szolgálat, illetve a megsemmisítés végrehajtásával megbízott Szolgálat jelentése alapján bírálja el.

(2) Ha a kártalanítási igény jogalapjának és összegének megállapításához a rendelkezésre álló adatok nem elegendők, a minisztériumnak a kellő szakismerettel rendelkező intézmény véleményét kell kikérnie.

(3) Ha az elbírálásra rendelkezésre álló adatokból az állapítható meg, hogy a Tv. 47. §-a (2) bekezdése alapján kártalanítás nem jár, erről a termelőt értesíteni kell.

(4) Amennyiben a kártalanítás megtagadásának alapjául szolgáló körülmények azt mutatják, hogy a tulajdonos (birtokos) által elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárást kell kezdeményezni, a határozathozatalt a büntetőeljárás jogerős befejezéséig fel kell függeszteni.

(5) A termelő a megsemmisítés végrehajtásával megbízott Szolgálatához, a mielőbbi termelés beindítása érdekében, részkártalanítási kérelmet nyújthat be. Ennek összege a várható teljes kártalanítás 50%-áig terjedhet. A Szolgálatnak a benyújtott kérelmet 3 napon belül fel kell terjesztenie a minisztériumhoz.

22. §

(1) A kártalanítás alapja a megsemmisített tulajdon mindenkor forgalmi értéke. A kártalanítás alapjául szolgáló forgalmi értéket — ha a kártalanítást kizáró ok nem áll fenn — becsléssel kell megállapítani.

(2) A becslési eljárást a megsemmisítési határozat végrehajtásával párhuzamosan meg kell kezdeni, de legkésőbb a végrehajtást követő három napon belül be kell fejezni.

(3) A forgalmi érték megállapításának alapjai:

a) a növény, növényi termék vagy egyéb anyag számlákkal igazolt beszerzési ára (beleértve az importárat is), ennek hiányában a könyv szerinti nyilvántartási ár,

b) az *a)* pontban felsoroltak hiányában az adott növényre, növényi termékre és egyéb anyagra vonatkozó, a káresemény időszakában kialakult piaci ár,

c) növényi szaporító- és ültetvényanyag esetében a káreseményt megelőző 6 hónapban kialakult piaci ár,

d) egyéves, illetve élő kultúrák esetében a szaporító- vagy ültetvényanyagnak az *a)* vagy *b)* pont alapján meghatározott beszerzési költsége, kiegészítve a vetés (ültetés) és a növényápolás költségeivel, valamint egy év becsült elmaradt hasznával,

e) növényi szaporító- és ültetvényanyag-előállító törzstulajdonosok, illetve termőültetvények esetében a beruházás bekerülési költsége, az aktiválástól a megsemmisítésig eltelt időszak ápolási költsége, szamóca esetében egy év, egyéb bogyós esetében három év, más fásszárú növény esetében öt év becsült elmaradt haszna.

(4) A fertőzés terjesztésére alkalmas anyagokat, tárgyakat és eszközöket, ha az egyes zárlati károsítók elleni védekezési szabályok lehetővé teszik, és alkalmas eljárással ártalmatlanná lehet tenni (például hőkezelés, fertőtlenítés), annak elvégzése után a tulajdonos rendelkezésére kell bocsátani, aki azokat felhasználhatja vagy értékesítheti. Ebben az esetben kártalanítás nem jár.

(5) A kártalanítás alapja védett növények esetében az egyéb jogszabályban közzétett eszmei érték.

(6) A genetikai alapok védelmét szolgáló géntartalékok becsült értékét az OMMI írásos szakvéleménye alapján kell megállapítani.

(7) A kár becsléséhez a minisztérium egyéb esetben is állásfoglalást kérhet az OMMI-től. A kártalanítás során a növények, növényi termékek és egyéb anyagok kártalanítási értéke nem haladhatja meg szaporító- és ültetvényanyag-előállításnál a (3) bekezdésben foglaltak alapján becsült érték 90%-át, egyéb növények esetében ennek 80%-át, növényi termékek és egyéb anyagok esetében pedig 70%-át.

23. §

Ha az egyes zárlati károsítók által okozott növényi betegségek elleni védekezésre vonatkozó szabályok lehetővé teszik, a Szolgálat rendelkezhet a laboratóriumi vizsgálat alapján egészséges, illetve a zárolt területen belül található, a

fertőzés továbbterjedésében bizonyítottan szerepet nem játszó növények, növényi termékek és egyéb anyagok felhasználásáról és forgalomba hozataláról. Az ily módon felhasznált vagy forgalomba hozott növények, növényi termékek és egyéb anyagok káresemény időszakában kialakult piaci értékét a becsült kártérítési összegből le kell vonni.

24. §

(1) A Tv. 47. §-ának (1) bekezdésében meghatározott esetekben, valamint ha a kárigény elbírálásánál a kártalanítást kizáró ok nem áll fenn, a kártalanítás összegét a minisztérium határozatban állapítja meg.

(2) A kártalanítási összeg nagysága a megsemmisített növény, növényi termék vagy egyéb anyag, eszköz, illetve tárgy 22. §, illetve 23. § szerinti becsült értéke.

(3) A kártalanítási határozat indoklásában meg kell jelölni, hogy

a) a növények, növényi termékek és egyéb anyagok megsemmisítése mely zárlati károsító fertőzése következtében történt, és mi a kártalanítási igény elismerésének alapja,

b) a megsemmisített eszközök, tárgyak ártalmatlanná tételét mely okból rendelték el.

25. §

(1) A kártalanításról hozott határozatot a tulajdonos (birtokos) részére kézbesíteni kell.

(2) A kártalanítási összeg kifizetése érdekében a minisztérium a kártalanításra vonatkozó határozatot, valamint a becslési jegyzőkönyv egy példányát — a határozat jogerőre emelkedése után haladéktalanul — az Irodának megküldi.

(3) A kártalanítási határozatban megjelölt összeget az Iroda a határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül a tulajdonosnak kifizeti.

Harmadik fejezet

SZAPORÍTÓ- ÉS ÜLTETVÉNYANYAGOK
VIZSGÁLATA

26. §

(1) Zárlati vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsító szaporító- és ültetvényanyaggal történő elterjedésének megakadályozása érdekében az ellenőrzésre kötelezett szaporító- és ültetvényanyag előállítására és forgalmazására vonatkozó növényegészségügyi követelmények betartását a növényvédelmi felügyelő rendszeresen ellenőrzi.

(2) A növényegészségügyi vizsgálati kötelezettség alá tartozó szaporító- és ültetvényanyag szaporítására, forgalmazására és vizsgálatára vonatkozó előírásokat a 9. számú melléklet tartalmazza.

27. §

A 9. számú mellékletben meghatározott szaporító- és ültetvényanyagok törzslütvényének, árutermelő iskolájának, forgalmazó lerakatának, valamint a behozatalból származó, továbbszaporítás céljára szolgáló, a 6. számú mellékletben meghatározott növények növényegészségügyi megfigyelésére kijelölt szaporító- és ültetvényanyag-előállító területének előzetes, a növényegészségügyi alkalmaságot igazoló hatósági vizsgálata szükséges.

28. §

Az EPPO tagországokon kívüli területekről származó bármely vetőmag és légyszárú dísznövény, valamint bármely országból származó gyümölcs, szőlő szaporító- és ültetvényanyag esetében az importőr vagy a termeltető felhasználás vagy forgalmazás előtt köteles az illetékes Szolgálatot az import szaporító- és ültetvényanyag menynységéről, fajáról, fajtájáról, származási, telepítési, illetve forgalmazási helyéről tájékoztatni.

29. §

(1) Az ellenőrzésköteles szaporító- és ültetvényanyagot előállító termelő a felhasznált szaporítási alapanyag fertőzésmentességét és származását a növényegészségügyi ellenőrzés során igazolni köteles.

(2) Az ellenőrzésköteles növényi szaporító- és ültetvényanyagot tilos növényegészségügyi ellenőrzés nélkül forgalomba hozni.

(3) Ha az ellenőrzésköteles szaporító- és ültetvényanyagot növényegészségügyi igazolás nélkül hozták forgalomba, arra a növényvédelmi felügyelő forgalomba hozatali korlátozást rendel el, és a szabálysértésről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 106. §-ának rendelkezése alapján elkobozza, és rendelkezik annak megsemmisítéséről.

30. §

Ha a növényegészségügyi ellenőrzés során az ellenőrzésre kötelezett szaporító- és ültetvényanyagon, termőterületén vagy annak 50 m-es körzetében zárlati vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsító fertőzése állapítható meg, e károsítókra vonatkozó és a 7. számú mellékletben meghatározott zárlati rendelkezéseket kell alkalmazni.

31. §

(1) A fertőzött szaporító- és ültetvényanyag növényegészségügyi okból elrendelt megsemmisítését csak a Szolgálat ellenőrzése mellett lehet végrehajtani.

(2) A termelő köteles a Szolgálat által növényegészségügyi szempontból továbbszaporításra alkalmatlannak minősített szaporító- és ültetvényanyagot azonosítható módon megjelölni, és megsemmisítésének időpontját annak megkezdése előtt legalább három munkanappal a Szolgálattal közölni.

32. §

A nemzetközi előírásoknak megfelelő minősítési és ellenőrzési rendszerben előállított, egészséges, illetve vírusmentes igazolással rendelkező szaporító- és ültetvényanyagra vonatkozó szabályokról külön jogszabály rendelkezik.

Negyedik fejezet

TERMELOI NYILVÁNTARTÁS

33. §

(1) A 9. számú mellékletben meghatározott növények termelőit, előállítóit, felvásárlóit, gyűjtőraktározóit, forgalmazóit és importőreit, valamint a mezőgazdasági termelő tulajdonában, használatában lévő terményraktár, malom és takarmánykeverő tulajdonosát, birtokosát (a továbbiakban együtt: nyilvántartásra kötelezett) a Szolgálatnak nyilvántartásba kell venni és egyedi azonosító számmal kell ellátni.

(2) Mentesül a nyilvántartásba vételi kötelezettség alól az a személy, aki teljes növény, növényi termék vagy egyéb anyagkészletét saját fogyasztásra használja, vagy a helyi piacon fogyasztás céljából értékesíti.

(3) A nyilvántartásra kötelezettnek haladéktalanul meg kell küldeni a Szolgálat részére a 9. számú mellékletben foglalt előírások alapján a 10. számú melléklet szerint kitöltött nyilvántartási űrlapot.

(4) A Szolgálat tartalmi és formai szempontból ellenőrzi a nyilvántartási űrlapon lévő adatokat, és erre a célra kialakított hatósági nyilvántartásba veszi azokat. A Szolgálat nem veszi nyilvántartásba azt a nyilvántartásra kötelezettet, aki, amely nem teljesíti a 36. § (1) bekezdésében foglaltakat.

(5) A nyilvántartásra kötelezett köteles bejelenteni, ha a nyilvántartott tevékenységén kívül a nyilvántartási kötelezettség szempontjából más kiegészítő tevékenységet folytat, vagy a korábban bejelentett adataiban egyéb változás történik. A Szolgálat a nyilvántartásra kötelezett bejelentése alapján módosítja a hatósági nyilvántartást.

(6) A Szolgálat — az országos nyilvántartás naprakész állapotban tartása érdekében — a hatósági nyilvántartást megküldi a Központi Szolgálatnak.

(7) A minisztérium a 9. számú mellékletben fel nem sorolt növény, növényi termék vagy egyéb anyag esetében

— a nyilvántartásra kötelezettek kivül — azok importőreire, illetve termelőire is nyilvántartásba vételi kötelezettséget írhat elő, amennyiben vizsgálatköteles zárlati károsító elterjedésének veszélye áll fenn.

34. §

A Szolgálat a vizsgálatokat minden esetben az 1—3. számú mellékletben felsorolt károsítók felderítésére, illetve a termőhely, tárolóhely vagy a növény ezen károsítóktól való mentességének megállapítása érdekében végzi el. A növényegészségügyi ellenőrzéseket a vizsgált növényen előforduló, az 1—3. számú mellékletben felsorolt károsítók felderítésére legalkalmasabb időszakban, legalább évente egy alkalommal (kivéve a 9. számú melléklet 7.2. pontjában meghatározottakat) kell elvégezni. Az ellenőrzések egységes rendjének szabályozása a Központi Szolgálat feladata.

35. §

(1) A növényegészségügyi ellenőrzéseknél alkalmazott speciális mintavételi, laboratóriumi és termőhelyi vizsgálati módszereket a minisztérium növényegészségügyi módszertani kézikönyvben teszi közzé.

(2) A vizsgálatok kiterjednek a termelő által termelt, előállított vagy felhasznált, vagy a telephelyén egyébként jelen lévő növényekre vagy növényi termékekre, valamint az ott használt termesztő közegre.

(3) A vizsgálati dokumentumok visszavonásig vagy a következő szemléig, a tárgyévi vegetációs időszakra érvényesek.

36. §

(1) A nyilvántartásra kötelezett köteles

a) naprakész nyilvántartást vezetni azokról a helyekről, ahol a vizsgálatköteles árut termeszt, előállítja, tárolja, tartja vagy felhasználja,

b) nyilvántartást vezetni azokról a vizsgálatköteles árukról, amelyeket tárolásra vásárolt vagy a telephelyen termeszt, termelésbe von vagy bármilyen célból továbbít,

c) a vonatkozó dokumentumokat legalább három évig megőrizni,

d) személyesen vagy a növényvédelem és egyéb növényegészségügyi témában szakmai tapasztalattal rendelkező megbízottja útján a Szolgálattal kapcsolatot tartani,

e) szükség szerint és a megfelelő időben, a Szolgálat által meghatározott módon megfigyeléseket folytatni,

f) növényvédelmi felügyelő számára lehetővé tenni a vizsgálatot, a mintavételezést, valamint a b) pontban meghatározott vonatkozó dokumentumok megtekintését, illetve együttműködni a Szolgálattal,

g) a Szolgálat intézkedésére a telephelyek növényegészségügyi helyzetének fenntartására, illetve az anyagok azonosságának megőrzésére vonatkozó különleges kötelezettségeket (különleges vizsgálat, mintavételezés, elkülönítés, felszámolás, kezelés, megsemmisítés) betartani.

(2) A Szolgálat a nyilvántartásoknak és a vonatkozó dokumentumoknak a 34. §-ban meghatározott időközönkénti vizsgálatával ellenőrzi az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségek betartását.

(3) A Szolgálat forgalomba hozatali és felhasználási korlátozást rendelhet el az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek teljesítéséig, ha a nyilvántartásra kötelezett azokat elmulasztja.

Ötödik fejezet

NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLAT A VIZSGÁLATKÖTELES ÁRUK SZÁLLÍTÁSA VAGY FUVAROZÁSA ESETÉN

Általános szabályok

37. §

A vizsgálatköteles árut szállításuk és fuvarozásuk esetén — amennyiben e rendelet másképp nem rendelkezik — növényegészségügyi ellenőrzésben kell részesíteni.

38. §

Növényegészségügyi vizsgálat szempontjából küldeménynek kell tekinteni az olyan, egyik országból egy másikba, illetve országon belül szállított, növényegészségügyi bizonyítvánnyal ellátott vizsgálatköteles árut, amely több tételből is állhat.

39. §

(1) A küldemény vizsgálatát behozatali és átmenő forgalomban a határátkelőhelyen a növényegészségügyi határkirendeltségtől, kiviteli forgalomban a feladás helye szerint illetékes Szolgálattól kell kérni.

(2) Behozatali és átmenő forgalomban a határátkelőhelyen

a) vasúti, közúti, vízi és légi szállítmánynál a szállító, fuvarozó szállítmányozó, illetve annak megbízottja,

b) postaforgalomban a nemzetközi postahivatal,

c) utasforgalomban az utas

köteles a vizsgálatra bejelentést tenni.

40. §

(1) A vizsgálatok zavartalan és szakszerű előkészítéséről, a vizsgálathoz szükséges személyi és tárgyi feltételekről kivétel esetén a feladó vagy megbízottja, behozatali vagy átmenő forgalomban pedig a szállító, fuvarozó, szállítmányozó vagy megbízottja köteles gondoskodni.

(2) A vizsgálatot úgy kell előkészíteni, hogy azt a növényvédelmi felügyelő a helyszínre érkezése után, a bejelentett időpontban azonnal megkezdhesse és a növényegészségügyi bizonyítvány kiállításához szükséges minden adat rendelkezésére álljon.

41. §

(1) A növényvédelmi felügyelő részére lehetővé kell tenni a szállításra, fuvarozásra előkészített áru ellenőrzését, illetve a rakodás közbeni vizsgálatot.

(2) A növényegészségügyi vizsgálati kötelezettség alá tartozó küldemény vizsgálatára mindig annyi időt kell fordítani, hogy a szállítmány zárlati károsítóktól, valamint vizsgálatköteles nem zárlati károsítóktól való mentessége, illetve a növényegészségügyi előírásoknak való megfelelése biztonsággal megállapítható legyen.

(3) A növényegészségügyi vizsgálat november, december, január és február hónapokban 8.00 órától 16.00 óráig, március, április, szeptember és október hónapokban 7.00 órától 17.00 óráig, május, június, július és augusztus hónapokban 7.00 órától 18.00 óráig végezhető. A felsorolt időpontokon túli vizsgálatot indokolt esetben a Szolgálat vezetőjének engedélyével lehet végezni. A besötétedés utáni, illetőleg az éjjeli vizsgálat-hoz nappali fényerőt biztosító mesterséges világítás szükséges. A világításról a feladó vagy az általa megbízott személy köteles gondoskodni.

(4) Vasárnap és ünnepnapon a Szolgálat vezetőjének engedélye nélkül csak 7.00—12.00 óráig lehet vizsgálatot végezni. Fizetett munkaszüneti napon, akkor is ha az szombatra vagy vasárnapra esik, vizsgálatot csak a Szolgálat vezetőjének engedélyével lehet végezni.

(5) A (2) és a (3) bekezdésben foglaltak nem vonatkoznak a folyamatos szolgálatban működő növényegészségügyi határkirendeltségekre. Az ideiglenesen vizsgálatra megnyitott határállomáson a szállító, fuvarozó, szállítmányozó vagy az általa megbízott személy köteles megfelelő világításról gondoskodni.

(6) A határállomásra vasúton érkező küldemény növényegészségügyi vizsgálatát azon a vágányon kell végrehajtani, amelyre a szerelvény érkezett. A vizsgálatot a technikai időn belül el kell végezni. Amennyiben ezt a vonatszerelvény határállomáson való tartózkodása alatt elvégezni nem lehet, a küldeményt tartalmazó vasúti kocsit a vonatból ki kell sorolni és a rakodó mellé kell állítani.

(7) Közúti teherjárművel érkező küldemény vizsgálatához a járművet a rakodótérhez kell irányítani.

(8) A határállomáson a küldeményekről naplót kell vezetni, amelynek a szállítmányra és annak vizsgálatára vonatkozó alapvető adatokat kell tartalmaznia.

42. §

(1) Behozatali és átmenő forgalomban csak olyan növényegészségügyi bizonyítvány fogadható el,

a) amelyet a küldemény feladását megelőzően 14 nappal nem régebben állított ki a származási vagy feladó ország növényegészségügyi hatósága,

b) amelyben a növényeket és a károsítókat nemzetközileg elfogadott tudományos nevükön is feltüntették,

c) amelyet magyar, angol, német vagy francia nyelven állítottak ki,

d) amely tartalmazza a *11. számú mellékletben* foglaltakat.

(2) A növényegészségügyi bizonyítvány kiegészítő nyilatkozat rovatában csak a Központi Szolgálat által külön behozatali engedélyben meghatározott igazolásokat köteles a származási vagy a feladó ország növényegészségügyi hatósága feltüntetni.

43. §

Postacsomagban szállított, növényegészségügyi vizsgálatra kötelezett küldemény a határon csak növényegészségügyi bizonyítvánnyal vagy a feladó ország növényegészségügyi szervének erre a célra rendszeresített külön bélyegző lenyomatával, illetve egyéb hatósági igazolással szállítható át.

44. §

A növényegészségügyi előírásoknak nem megfelelő behozatali, kiviteli és átmenő küldemény visszautasításáról a 11. számú melléklet szerint kiállított visszautasítási jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyv egy példányát a szállító, fuvarozó képviselőjének, behozatali, átmenő, valamint a Tv. 9. §-ának (1) bekezdése szerinti növényegészségügyi határkirendeltségen végzett vizsgálatkor kiviteli forgalomban a vámhivatalnak is át kell adni.

45. §

Egy raktéren belül valamely szállítmányrész növényegészségügyi fertőzöttsége a szállítmány egészére nézve nem visszautasítási ok, amennyiben a fertőzés elterjedésének a lehetősége kizárt.

46. §

(1) A szállító, fuvarozó köteles gondoskodni a szállító járműnek és a rakodáshoz használt eszközöknek a vizsgálatköteles károsítóktól való mentességéről.

(2) A szállításra, fuvarozásra kijelölt jármű külön kérelemre történő növényegészségügyi vizsgálatának költségei a szállítót, fuvarozót terhelik.

47. §

(1) A külföldön végzett behozatali növényegészségügyi vizsgálatokkal kapcsolatos költségek a vizsgálatot kérőt terhelik.

(2) A növényegészségügyi vizsgálatok költségei behozatali küldeményesetében a címzettet, kiviteli küldeményesetében a feladót, átmenő küldeményesetében pedig a szállítót, fuvarozót vagy a szállítmányozót terhelik. A díjtételeket a minisztérium külön jogszabályban határozza meg.

(3) A növényegészségügyi ellenőrzés során a laboratóriumi vizsgálat céljából való mintavétel költségeit az ellenőrzés díja tartalmazza.

48. §

(1) A határkirendeltségen a behozatali küldeményre vonatkozó előírások szerint kell megvizsgálni és kezelni minden olyan küldeményt is, amelyet belföldi átrakás, raktározás, átcsomagolás vagy egyéb, a termék jellegét nem érintő feldolgozás után kivitelre kívánnak szállítani. A kiviteli feladásakor végzett növényegészségügyi vizsgálat alapján e küldeményekhez a 11. számú melléklet szerinti export vagy re-export növényegészségügyi bizonyítványt kell kiállítani.

(2) A határról vámszabadterületre, közvámraktárba majd onnan kivitelre továbbított küldeményre az (1) bekezdés előírásai vonatkoznak. Vámszabadterületen vagy közvámraktárban a vizsgálat elvégzése az illetékes Szolgálat hatáskörébe tartozik.

49. §

Konténeres küldemény vizsgálatát csak a 61. § (2) bekezdése szerinti esetben kell a belépő határállomáson elvégezni.

A behozatal szabályai

50. §

A vizsgálatköteles áruk behozatala az 5. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak kivételével nem engedélyköteles.

51. §

Behozatali, illetve a 61. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelő átmenő forgalomban a vizsgálatköteles áru növényegészségügyi bizonyítványának meglétét a határállomáson működő vámhivatal, postaküldemény esetében pedig a postahivatal mellett működő vámhivatal köteles ellenőrizni. A vámhivatal a küldeményről értesíti a növényegészségügyi határkirendeltséget, amely az előírásoknak megfelelően elvégzi annak növényegészségügyi ellenőrzését. Ezt követően, az ellenőrzés eredményének megfelelően, a növényvédelmi felügyelő a küldeményt visszautasítja vagy belépteti, és visszaadja azt további vámigazgatási eljárás végrehajtása érdekében.

52. §

Vizsgálatköteles áruk behozatalát, a Tv. 9. §-a (1) bekezdésében meghatározott növényegészségügyi határkirendeltségeken történő behozatal kivételével, az illetékes határforgalmi kirendeltség köteles megakadályozni, és azt a növényegészségügyi határkirendeltségre irányítani.

53. §

Behozatali forgalomban a vizsgálatköteles áruk, valamint a szállítóeszköz növényegészségügyi vizsgálata kiterjed:

- a) a termék származásának és azonosságának megállapítására,
- b) a növényegészségügyi követelmények teljesítését igazoló okmányok ellenőrzésére,
- c) zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítótól való mentesség megállapítására.

54. §

(1) A behozatali küldemény korlátozás nélkül, véglegesen beléptethető az országba, ha az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy

- a) a feladó állam hatósági növényegészségügyi bizonyítványa kíséri, és az előírt növényegészségügyi igazolásokat tartalmazza,
- b) mentes zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítótól, valamint megfelel a behozatalra vonatkozó különleges növényegészségügyi előírásoknak,
- c) további vizsgálatával vagy növényegészségügyi megfigyelő természetével kapcsolatban nincs érvényben növényegészségügyi korlátozó intézkedés.

(2) A véglegesen beléptetett, az EPPO-n kívüli területekről szállított vetőmagvak és lágyszárú dísznövények érkezéséről a belföldiesítést végző növényvédelmi felügyelő köteles értesíteni az illetékes Szolgálatot.

(3) A véglegesen beléptetett küldemény fuvarokmányának első oldalán olyan bélyegzőlenyomatot kell alkalmazni, amely tartalmazza a következő feliratot: „A magyar növényegészségügyi rendelkezéseknek megfelel. Felhasználható.” Fel kell tüntetni a napló számát, a keltezés és az aláírás helyét is.

55. §

(1) A behozatali küldemény ideiglenes növényegészségügyi bizonyítvánnyal léptethető be az országba, ha

a) olyan zárlati vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsítóval fertőzött, amely a visszautasítást nem teszi szükségessé. Az ilyen küldeményeknél a 7. § és a 7. számú mellékletben előírt korlátozó intézkedéseket kell alkalmazni,

b) a feladó állam növényegészségügyi bizonyítványa, illetve az előírt növényegészségügyi igazolások hiányával érkezett, és a küldemény beléptetését a hiányzó, illetve hiányos okmányok pótlására tett nyilatkozatával, az importőr külön kéri, ebben az esetben a dokumentumokat az illetékes Szolgáltatnak 8 napon belül be kell mutatni,

c) felhasználása további növényegészségügyi korlátozó intézkedéshez kötött, ebben az esetben a külföldi növényegészségügyi bizonyítványt és a szállítmány állapotát igazoló egyéb okmányok másolatát a növényegészségügyi határkirendeltség köteles az illetékes Szolgáltat részére eljuttatni,

d) a belépő határállomáson a vizsgálat elvégzésére egyéb okból nem volt lehetőség,

e) feltételezhető, hogy a küldemény a megengedettnél több ártalmas anyagot tartalmaz,

f) re-export szállítási céllal vámzabacterületre, közvámraktárba, telephelyre kerül beszállításra,

g) a kiviteli küldeményt növényegészségügyi ok miatt visszautasították.

(2) Az országba ideiglenes növényegészségügyi bizonyítvánnyal beléptetett küldemény a határkirendeltségről csak a bizonyítványon feltüntetett kirakodási helyre továbbítható, és csak a Szolgáltat ellenőrzését követően vámkezelhető a belföldi forgalom számára. E rendelet előírásai nem érintik az egyes nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák forgalmának engedélyezéséről szóló kormányrendeletben és az annak végrehajtására a termékellenőrzési jegyzék megállapításáról szóló külön jogszabályban foglalt egyéb korlátozásokat.

(3) A Szolgáltat ellenőrzéséig az ideiglenes növényegészségügyi bizonyítvánnyal beléptetett küldeményeket a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámgazgatásról szóló törvény előírásainak megfelelően vámfelügyelet alatt kell tartani.

56. §

(1) A címzett haladéktalanul köteles a Szolgáltatnak vizsgálat céljából bejelenteni a határállomásról belföldre ideiglenes növényegészségügyi bizonyítvánnyal, illetve a növényegészségügyi határvizsgálat nélkül érkezett behozatali küldeményt.

(2) A Szolgáltat intézkedéséig a küldeményt felhasználni vagy forgalomba hozni tilos, azt elkülönítetten és azonosítható módon kell tárolni.

57. §

(1) A növényegészségügyi bizonyítvány nélkül vagy hiányosan kitöltött bizonyítvánnyal érkező behozatali küldeményt a növényvédelmi felügyelő visszautasítja, kivéve ha az importőr a határkirendeltségre megküldött nyilatkozatban vállalja, hogy a hiánytalanul kitöltött növényegészségügyi bizonyítványt 8 napon belül bemutatja a rendeltetési cím szerint illetékes Szolgáltatnak. Ebben az esetben az áru vizsgálata után a küldemény a 55. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltak alapján ideiglenesen beléptethető. Ez az engedély a növényegészségügyi bizonyítvány nélkül, vagy hiányosan kitöltött bizonyítvánnyal érkező szaporító- és ültetvényanyagra nem vonatkozik.

(2) Amennyiben a visszautasított behozatali küldemény visszaszállításáról a feladó 8 napon belül nem gondoskodik, a visszamaradt küldeménynek az importőr költségére történő megsemmisítéséről vagy azzal egyenértékű más célú felhasználásáról a határkirendeltség szerint illetékes Szolgáltat vezetője az importőrrel egyeztetve intézkedik.

A kivitel szabályai

58. §

(1) Kiviteli forgalomban a növényegészségügyi vizsgálat elvégzéséhez a növényvédelmi felügyelő a célország és a tranzit országok növényegészségügyi előírásait figyelembe véve állítja ki a növényegészségügyi bizonyítványt.

(2) Kiviteli forgalomban a célország növényegészségügyi szervének a küldeményre vonatkozó különleges előírásairól a külkereskedelmi tevékenység folytatására jogosult köteles a Központi Szolgáltatot olyan időpontban tájékoztatni, hogy a vizsgálatok időben elvégezhetőek legyenek.

(3) Kiviteli forgalomban — amennyiben az importáló ország növényegészségügyi hatósága a feladást megelőző vizsgálatlal igazolható különleges feltételt nem ír elő — a vizsgálatokat a berakóhelyen kell elvégezni.

(4) Kiviteli és átmenő forgalomban, érvényes növényegészségügyi bizonyítvánnyal rendelkező szállítmány olyan, a magyar oldalon növényegészségügyi kirendeltséggel nem rendelkező határállomáson is kiléptethető, ahol a

szomszédos állam növényegészségügyi határkirendeltséget működtet.

(5) Amennyiben a kiviteli küldemény a rendeltetési ország vagy a re-exportáló ország hatósága által, növényegészségügyi okból visszautasításra kerül, az csak a Szolgálat ellenőrzése után léptethető vissza. Ilyen szállítmány érkezéséről a vámhatóság köteles értesíteni a növényegészségügyi határkirendeltséget.

(6) Az importáló ország növényegészségügyi előírásainak nem megfelelő, visszautasított kiviteli küldeményt — a visszautasítás okának megszüntetése nélkül — ugyanazon országba tilos ismételt kivitelre feladni.

59. §

(1) A kiviteli forgalomban berakóhelyen végzett vizsgálatra vonatkozó kérelmet a feladó köteles az illetékes Szolgálatnak benyújtani. A kérelemnek legkésőbb a küldemény berakása előtti munkanapon 15.00 óráig kell beérkezni a Szolgálathoz.

(2) Kiviteli posta- és utasforgalomban a vizsgálatot a feladónak és az utasnak a feladást, illetve az utazást nem több mint 14 nappal megelőzően a lakóhelye szerint illetékes Szolgálattól kell kérnie. A vizsgálatot az utas a növényegészségügyi kirendeltségen is kérheti.

(3) Kiviteli postaforgalomban a csomagküldemény csak a növényegészségügyi vizsgálat elvégzése után zárható le.

60. §

(1) A berakóhelyen, a nem a feladó mulasztása miatt megghiúsult vizsgálatról a kilépő növényegészségügyi határkirendeltség szerint illetékes Szolgálatot — a feladó egyidejű írásban történő értesítése mellett — írásban tájékoztatni kell. Ilyen esetben a határkirendeltség a vizsgálatot emelt díjtétel elszámolása nélkül köteles elvégezni.

(2) Az importáló ország jogszabályaiban, beviteli engedélyeiben, illetve az importőr vagy a termeltető előírásaiban szereplő növényegészségügyi követelmények teljesítése érdekében a feladáskori vizsgálatokat megelőző termőhelyi, tárolóhelyi és laboratóriumi vizsgálatok válhatnak szükségessé.

(3) Az export előzetes termőhelyi és tárolóhelyi vizsgálat eredménye tájékoztató jellegű. A szállítmány feladására, illetve a növényegészségügyi bizonyítvány kiállítására csak a feladás előtti növényegészségügyi vizsgálat mentes eredménye birtokában kerülhet sor.

(4) Valamennyi növényegészségügyi vizsgálatra kötelezett küldeményt kivitel céljából más megyében lévő gyűjtőhelyre, feladó helyre vagy vámszabadterületre csak belföldi növényegészségügyi bizonyítvánnyal lehet szállítani.

(5) Más megyéből gyűjtőhelyre, feladásra vagy vámszabadterületre belföldi növényegészségügyi bizonyítvány

nélkül érkező küldeményt vissza kell utasítani, ha a kiviteli előírások pótlólagos teljesítése nem lehetséges.

(6) Hazai forgalomban csak olyan belföldi növényegészségügyi bizonyítvány fogadható el, amelyet a küldemény feladását megelőzően 14 napnál nem régebben állítottak ki.

Az átmenő forgalom szabályai

61. §

(1) Átmenő küldeményt a (2) és (3) bekezdésben foglaltak kivételével nem kell növényegészségügyi vizsgálatnak alávetni.

(2) Növényegészségügyi vizsgálatot kell végezni, ha az átmenő szállítmány zárlati vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsító fertőzése feltételezhető, ha a szállítóeszköz nyitott vagy azt bármely okból felbontják, illetve ha a küldemény újra feladásához új növényegészségügyi bizonyítványt kérnek. Az ilyen küldeményekről a vámhivatal értesíti a növényegészségügyi határkirendeltséget, amely az előírásoknak megfelelően elvégzi annak növényegészségügyi ellenőrzését. Azon bizonyítványköteles átmenő szállítmány magyar növényegészségügyi bizonyítványához, amely növényegészségügyi állapota érzékszervi vizsgálat, minden követelményt kielégítő módon nem állapítható meg, a szállítmányt kísérő külföldi növényegészségügyi bizonyítványt vagy annak hiteles másolatát is mellékelni kell. Ennek hiányában a küldemény nem továbbítható.

(3) Ha az átmenő küldemény szállítóeszköze a szállítás, fuvarozás alatt továbbszállításra alkalmatlanná válik, és ebből az okból a szállítmányt más szállítóeszközre kell átrakni, a szállító vagy a fuvarozó köteles erről a legközelebbi vámhivatalt és az illetékes Szolgálatot azonnal értesíteni és annak az intézkedését bevárni.

(4) A határállomáson átrakásra kerülő vagy több címzett részére megbontott átmenő küldeményhez a 11. számú melléklet szerinti re-export növényegészségügyi bizonyítványt kell kiállítani.

(5) Belföldön, vámszabadterületen vagy közvámraktárban átmenetileg raktározott átmenő szállítmányra a 48. § előírásai vonatkoznak.

Hatodik fejezet

A KÖZPONTI SZOLGÁLAT FELADATAI

62. §

A növényegészségügyi célok végrehajtása érdekében a Központi Szolgálat

a) irányítja, felügyeli és ellenőrzi a Szolgálatok és a növényegészségügyi vizsgálatokat végző speciális laboratóriumok szakmai munkáját, és koordinálja az ehhez szükséges társhatósági együttműködést,

b) nyilvántartja a világ országainak növényegészségügyi import szabályozásait, és gondoskodik a Szolgálatok, valamint a termelők tájékoztatásáról,

c) gondoskodik a nemzetközi érvényű növényegészségügyi vizsgálati módszerek, szabályzatok, ajánlások egységes bevezetéséről, ezek hiányában normatív javaslatokat dolgoz ki,

d) részt vesz a növényegészségügyi szabályozással kapcsolatos jogszabályok előkészítésében,

e) részt vesz a nemzetközi szervezetek növényegészségügyi szabályozással kapcsolatos munkájában, közreműködik az államközi egyezményekben vállalt növényegészségügyi kötelezettségek végrehajtásában,

f) gondoskodik a Szolgálatok egységes növényegészségügyi feladatok ellátást szolgáló fejlesztések, korszerűsítések és beszerzések felméréséről, előkészítéséről, illetve végrehajtásáról, működteti az informatikai hálózatot,

g) szervezi és irányítja a zárlati és a vizsgálatköteles nem zárlati károsítók felderítését és az országos mentesítési akciókat, programokat,

h) működteti a károsító veszélyességi analízissel foglalkozó munkabizottságot,

i) kérelemre engedélyezi ideiglenes növényegészségügyi határkirendeltség megnyitását.

Növényvédelmi felügyelők

63. §

(1) A vizsgálatköteles áruk és ezek szállítmányai növényegészségügyi vizsgálatát, a növényegészségügyi bizonyítvány, re-export növényegészségügyi bizonyítvány kiállítását kizárólag szakképzett és erre a Szolgálat által feljogosított köztisztviselői jogállással rendelkező növényvédelmi felügyelő (a továbbiakban: növényvédelmi felügyelő) végezheti olyan adatok alapján, hogy az importőr ország hatóságai a bizonylatokat hitelt érdemlő okiratként elfogadhassák.

(2) A növényvédelmi felügyelő hatósági igazolvány mintáját a 12. számú melléklet tartalmazza.

64. §

A minisztérium biztosítja, hogy a növényvédelmi felügyelő rendelkezzen e rendelet végrehajtásához szükséges végzettséggel és képzettséggel. Ennek érdekében

a) a minisztérium meghatározza az elméleti és a gyakorlati ismeretek, valamint a rendszeres szakmai továbbképzés követelményeit,

b) a Szolgálat gondoskodik arról, hogy a növényvédelmi felügyelő az a) pont alapján meghatározott ismeretanyagot elsajátítsa,

c) a Szolgálat biztosítja a növényvédelmi felügyelő a) pontban meghatározott rendszeres szakmai képzésen való részvételét,

d) a Szolgálat köteles meggyőződni arról, hogy a növényvédelmi felügyelő az a) pont szerint meghatározott ismeretanyagot elsajátította.

65. §

A növényvédelmi felügyelők

a) a növényegészségüggyel összefüggő feladataikat a Szolgálat illetékességi területén, vagy a minisztérium által meghatározott egyéb illetékességi területen,

b) behozatali és átmenő forgalommal összefüggő feladataikat a Szolgálat kijelölt határállomási kirendeltségén,

c) nemzetközi vagy külkereskedelmi szerződésben meghatározott esetekben és feltételekkel, a behozatali forgalommal összefüggő feladataikat a feladó ország termőhelyén, tárolóhelyén vagy feladóhelyén, illetőleg a tranzit kikötőben végzik.

66. §

(1) A növényvédelmi felügyelő által, a 13. számú melléklet előírásai szerint vett minta minősül hatósági mintának. Ha a mintavétel nem ennek megfelelően történt, akkor annak vizsgálati eredménye csak az átadott mintára vonatkozik.

(2) A növényvédelmi felügyelő által vett minta vizsgálata után, növényegészségügyi intézkedés céljából kiállított laboratóriumi bizonyítvány a kiállításától számított 30 napig érvényes.

Hetedik fejezet

NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI HATÁRKIRENDELTSÉGEK

67. §

(1) A növényegészségügyi határkirendeltségek helyét és szolgálati idejét a minisztérium a Belügyminisztériummal (a továbbiakban: BM), a Közlekedési és Vízügyi Minisztériummal (a továbbiakban: KöViM) és a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságával (a továbbiakban: VPOP) egyetértésben állapítja meg.

(2) Az állandó növényegészségügyi határkirendeltséget működtető határállomásokon a határállomást üzemeltető szervnek biztosítania kell a vizsgálatköteles növény és növényi termék vizsgálatának, és szükség szerint ki- és berakodásának, átmeneti tárolásának, valamint a vizsgálatköteles károsítóval fertőzött áruk fertőtlenítésének, illetve megsemmisítésének feltételeit.

(3) A növényegészségügyi határkirendeltségek helyét és működési idejét a 14. számú melléklet tartalmazza.

(4) A növényegészségügyi határkirendeltségek felszereltségére vonatkozó alapvető műszaki, technikai feltételeket a 15. számú melléklet tartalmazza.

(5) A növényegészségügyi határkirendeltséget a „Magyar Köztársaság Növényegészségügyi Határkirendeltsége” és a határállomás megnevezése feliratú, valamint a Magyar Köztársaság címerével ellátott táblával kell megjeleníteni.

(6) A növényegészségügyi határkirendeltségen dolgozó növényvédelmi felügyelő kizárólag erre a célra rendszerezett formaruhában és arcképes igazolvánnyal láthat el szolgálatot.

(7) A szolgálati idő meghosszabbítását a szállító, fuvarozó vagy a kereskedelmi cég kérésére a szolgálat igazgatója esetileg engedélyezheti.

(8) A szolgálati időn kívül végzett ellenőrzésért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni, melyet a kérelmező a vizsgálati díjon felül köteles a szolgálat részére megfizetni.

68. §

(1) A szállító, fuvarozó, illetve kereskedő kérésére, indokolt esetben a Központi Szolgálat a BM, a KöViM és a VPOP hozzájárulásával ideiglenes növényegészségügyi határkirendeltség eseti létesítését engedélyezheti.

(2) Az ideiglenes növényegészségügyi határkirendeltség megnyitására irányuló kérelmet, a behozatalt vagy kivitelt megelőzően legalább 14 munkanappal kell a Központi Szolgálat részére benyújtani.

(3) Az ideiglenes növényegészségügyi határkirendeltség megnyitása díjköteles, amelyet a kérelmezőnek a vizsgálati díjon felül a Szolgálat részére kell megfizetnie.

(4) Ideiglenes növényegészségügyi határkirendeltség megnyitása csak ott engedélyezhető, ahol erre a 41. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott feltételek biztosítottak.

(5) Ideiglenes növényegészségügyi határkirendeltség megnyitása nem engedélyezhető, ha a vonatkozó előírások szerint, az ellenőrzés elvégzéséhez a vizsgálatköteles áru kirakása szükséges.

Nyolcadik fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

69. §

A rendelet a Magyar Köztársaság, illetve az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető

1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 2000/29/EK irányelve a növényekre és a növényi termékekre káros organizmusok Közösségbe való bevitele és a Közösségen belüli elterjedése elleni védelmi intézkedésekről,

b) a Tanács 69/464/EGK irányelve a burgonyarák ellenőrzéséről,

c) a Tanács 69/465/EGK irányelve a burgonya cisztaképző fonálférgék ellenőrzéséről,

d) a Tanács 93/85/EGK irányelve a burgonya baktériumos gyűrűs rothadás ellenőrzéséről,

e) a Bizottság 92/90/EGK irányelve olyan kötelezettségek létesítéséről, amelyek a növények, növényi termékek és egyéb anyagok termelőinek és importőreinek meg kell felelniük, valamint a nyilvántartásba vételük megállapításáról,

f) a Bizottság 93/50/EGK irányelve a Tanács 2000/29/EK irányelve V. függelékének A) részében fel nem sorolt egyes növények termelőinek és forgalmazóinak nyilvántartásba vételéről,

g) Bizottság 95/44/EK irányelve azokról a feltételekről, amelyek betartásával a Tanács 2000/29/EK irányelve I—V. függelékében felsorolt bizonyos károsítók, növények, növényi termékek és egyéb anyagok kísérleti vagy tudományos célra, illetve fajtaszelekciós tevékenységre bevihetők az Európai Közösségbe vagy annak egyes védett zónáiba vagy azon belül szállíthatók,

h) a Bizottság 98/22/EK irányelve azokról a minimális feltételekről, amelyek a harmadik országokból érkező növények, növényi termékek és egyéb anyagok Európai Közösségbe történő szállításakor a növényegészségügyi határkirendeltségeken lévő vizsgálati helynek, kivéve rendeltetési hely, meg kell felelniük.

i) a Tanács 98/57/EK irányelve a *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. ellenőrzéséről.

70. §

(1) E rendelet 2001. február 1. napján lép hatályba. A 8—13. számú mellékletben meghatározott nyomtatványok használata 2001. július 1. napjától kötelező.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a növényvédelemről szóló 1988. évi 2. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 5/1988. (IV. 26.) MÉM rendelet 1—2. §-a, 4. §-ának (1) és (2) bekezdése, 6—22. §-a, 24—26. §-a, 27. §-ának (1) és (2) bekezdése, 29—33. §-a, valamint az 1—7. számú melléklete, továbbá az ezt módosító 28/1997. (IV. 25.) FM rendelet 1—4. §-a és 1—3. számú melléklete.

Dr. Szabadi Béla s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztériumi
politikai államtitkár

I. számú melléklet
a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

**Azoknak a zárlati károsítóknak a köre, amelyeknek
 Magyarországra való behurcolása és terjedésének
 elősegítése tilos**

A) Zárlati károsítók, amelyek az EPPO tagországok területén nem fordulnak elő

a) Rovarok, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában

1. *Acleris* spp. (nem európai fajok)
2. *Amauromyza maculosa* (Malloch)
3. *Anomala orientalis* Waterhouse
syn.: *Blitopertha orientalis* (Waterhouse)
4. *Anoplophora chinensis* (Thomson)
5. *Anoplophora malasiaca* (Forster)
6. *Arrhenodes minutus* Drury
7. *Bemisia tabaci* Genn. (nem európai populációk), az alábbi vírusok vektora:
  - a) Bean golden mosaic virus
syn.: Bean golden mosaic geminivirus
  - b) Cowpea mild mottle virus
syn.: Cowpea mild mottle carlavirus
  - c) Lettuce infections yellows virus
syn.: Lettuce infections yellows closterovirus
  - d) Pepper mild tigré virus
syn.: Pepper mild tigré geminivirus
  - e) Squash leaf curl virus
syn.: Squash leaf curl geminivirus
  - f) *Euphorbia* mosaic virus
syn.: *Euphorbia* mosaic geminivirus
  - g) Florida tomato virus
syn.: tomato mottle bigeminivirus
8. *Choristoneura* spp. (nem európai fajok)
9. Cicadellidae (nem európai fajok) a Pierce betegség (*Xylella fastidiosa*) vektorai, úgymint:
  - a) *Carneiocephala fulgida* Nottingham
  - b) *Draeculacephala minerva* Ball
  - c) *Graphocephala atropunctata* (Signoret)
10. *Conotrachelus nenuphar* (Herbst)
11. *Diabrotica barberi* Smith and Lawrence
12. *Diabrotica undecimpunctata howardi* Barber
13. *Diabrotica undecimpuncta undecimpunctata* Mannerheim
14. *Heliothis zea* (Boddie)
syn.: *Helicoverpa zea* Boddie
15. *Hischmaniella* spp. (a *Hischmaniella gracilis* (de Man) Luc and Goodey kivételével)
16. *Liriomyza sativae* Blanchard
17. *Longidorus diadecturus* Eveleigh and Allen
18. *Monochamus* spp. (nem-európai fajok)
19. *Myndus crudus* Van Duzee
20. *Nacobbus aberrans* (Thorne) Thorne and Allen
21. *Premnotrypes* spp. (nem európai fajok)
22. *Pseudopityophthorus minutissimus* (Zimmermann)
23. *Pseudopityophthorus pruinus* (Eichhoff)
24. *Scaphoideus luteolus* (Van Duzee)
25. *Spodoptera eridania* (Cramer)

26. *Spodoptera frugiperda* (Smith)
27. *Spodoptera litura* (Fabricius)
28. Tephritidae (nem európai fajok), úgymint:
  - a) *Anastrepha fraterculus* (Wiedemann)
  - b) *Anastrepha ludens* (Loew)
  - c) *Anastrepha obliqua* Macquart
  - d) *Anastrepha suspensa* (Loew)
  - e) *Dacus ciliatus* Loew
  - f) *Dacus cucurbitae* Coquillett
syn.: *Bactrocera cucurbitae* Coquillett
  - g) *Dacus dorsalis* Hendel
syn.: *Bactrocera dorsalis* (Hendel)
  - h) *Dacus tryoni* (Froggatt)
syn.: *Bactrocera tryoni* Froggatt
  - i) *Dacus tsuneonis* Miyake
syn.: *Bactrocera tsuneonis* (Miyake)
  - j) *Dacus zonatus* Saund.
syn.: *Bactrocera zonatus* Saunders
  - k) *Epochra canadensis* (Loew)
  - l) *Pardalaspis cyanescens* Bezzi
syn.: *Trirhithromyia cyanescens* Bezzi
  - m) *Pardalaspis quinaria* Bezzi
syn.: *Ceratitis quinaria* (Bezzi)
  - n) *Pterandrus rosa* (Karsch)
syn.: *Ceratitis rosa* Karsch
  - o) *Rhacochlaena japonica* Ito
syn.: *Euphranta japonica* (Ito)
  - p) *Rhagoletis cingulata* (Loew)
  - q) *Rhagoletis fausta* (Osten-Sacken)
  - r) *Rhagoletis mendax* Curran
  - s) *Rhagoletis pomonella* Walsh
  - t) *Rhagoletis ribicola* Doane
  - v) *Rhagoletis suavis* (Loew)
29. *Thrips palmi* Karny
30. *Xiphinema americanum* Cobb sensu lato (nem európai populációk)
31. *Xiphinema californicum* Lamberti et Bleve-Zacheo

b) Baktériumok

Xylella fastidiosa (Well and Raju)

c) Gombák

1. *Ceratocystis fagacearum* (Bretz) Hunt
2. *Chrysomyxa arctostaphyli* Dietel
3. *Cronartium* spp. (nem európai fajok)
4. *Endocronartium* spp. (nem európai fajok)
5. *Guignardia loricata* (Saw.) Yamoto and Ito
syn.: *Botryosphaeria loricata* (K. Sawada) Y. Zhong
6. *Gymnosporangium* spp. (nem európai fajok)
7. *Inonotus weirii* (Murrill) Kotlaba and Pauzar
syn.: *Phellinus weirii* (Murrill) R.L. Gilbertson
8. *Melampsora farlowii* (Arthur) Davis
9. *Monilinia fructicola* (Winter) Honey
10. *Mycosphaerella larici-leptolepis* Ito et al.
11. *Mycosphaerella populorum* G.E. Thompson
12. *Phoma andina* Turkensteen
13. *Phyllosticta solitaria* Ell. and Ev.
14. *Septoria lycopersici* Speg. var. *malagutii* Ciccarone et Boerema
15. *Thecaphora solani* Barrus

16. *Tilletia indica* Mitra
17. *Trechispora brinkmannii* (Bresad.) Rogers
syn.: *Phymatotrichopsis omnivora* (Duggar) Hennebert
- d) Vírusok és vírusszerű szervezetek
1. Elm phloem necrosis mycoplasma
syn.: Elm phloem necrosis phytoplasma
2. Burgonyavírusok és vírusszerű kórokozók, úgymint:
- a) Andean potato latent virus
syn.: Potato Andean latent tymovirus
- b) Andean potato mottle virus
syn.: Potato Andean mottle comovirus
- c) Arracacha B virus (oca törzs)
syn.: Arracacha B nepovirus
- d) Potato black ringspot virus
syn.: Potato black nepovirus
- e) Potato T virus
syn.: Potato T capillovirus
- f) Potato A, M, S, V, X és Y vírus (ideértve az Y^o, Yⁿ és Y^c-t is) nem-európai izolátumai, valamint a Potato leafroll vírus
syn.: Potato A potyvirus, M carlavirus, S carlavirus, V potyvirus, X potyvirus és Y potyvirus, Potato leaf roll luteovirus
3. A *Cydonia* Mill., *Fragaria* L., *Malus* Mill., *Prunus* L., *Pyrus* L., *Ribes* L., *Rubus* L. és *Vitis* L. vírusai és vírusszerű kórokozói, úgymint:
- a) Cherry rasp leaf virus (American)
syn.: Cherry rasp leaf nepovirus (American)
- b) Peach mosaic virus (American)
syn.: Peach American mosaic closterovirus
- c) Peach phony rickettsia
Peach rosette mycoplasma
syn.: Peach rosette phytoplasma
- d) Peach rosette mosaic virus
syn.: Peach rosette mosaic nepovirus
- e) Peach X-disease mycoplasma
syn.: Peach X-disease phytoplasma
- f) Peach yellows mycoplasma
syn.: Peach yellows phytoplasma
- g) Plum line pattern virus (American)
syn.: Plum American line pattern ilarvirus
- h) Raspberry leaf curl virus (American)
syn.: Raspberry American leaf curl luteovirus
- i) Strawberry latent C virus
syn.: Strawberry latent C rhabdovirus
- j) Strawberry witches' broom mycoplasma
syn.: Strawberry witches' broom phytoplasma
- k) és e gazdanövények egyéb nem európai vírusai és vírusszerű kórokozói
4. A *Bemisia tabaci* Genn. által átvitt vírusok, úgymint:
- a) Bean golden mosaic virus
syn.: Bean golden mosaic geminivirus
- b) Cowpea mild mottle virus
syn.: Cowpea mild mottle carlavirus
- c) Lettuce infections yellows virus
syn.: Lettuce infections yellows closterovirus
- d) Pepper mild tigré virus
syn.: Pepper mild tigré geminivirus
- e) Squash leaf curl virus
syn.: Squash leaf curl geminivirus
- f) Euphorbia mosaic virus
syn.: Euphorbia mosaic geminivirus
- g) Florida tomato virus
syn.: Tomato mottle bigeminivirusa
- e) Parazita növények
Arceuthobium spp. (nem európai fajok)
- B) Zárlati károsítók, amelyek az EPPO tagországok területén előfordulnak
- a) Rovarak, atkák és fonálféreg fejlődésük valamennyi stádiumában
1. *Diabrotica virgifera* (Le Conte)
  2. *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens
  3. *Globodera pallida* (Stone) Behrens
  4. *Heliothis armygera* (Hübner)
syn.: *Helicoverpa armygera* (Hübner)
  5. *Liriomyza bryoniae* (Kaltenbach)
  6. *Liriomyza huidobrensis* (Blanchard)
  7. *Liriomyza trifolii* (Burgess)
  8. *Meloidogyne chitwoodi* Golden et al. (minden populáció)
  9. *Meloidogyne fallax* Karssen
  10. *Opogona sacchari* (Bojer)
  11. *Popillia japonica* Newmann
  12. *Rhizoecus hibisci* Kawai and Takagi
  13. *Rhagoletis completa* Cresson
  14. *Rhagoletis indifferens* Curran
  15. *Spodoptera littoralis* (Boisduval)
- b) Baktériumok
1. *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus*
(Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.
  2. *Pseudomonas solanacearum* (Smith) Smith
syn.: *Burkholderia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.
- c) Gombák
1. *Melampsora medusae* Thümen
  2. *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival
- d) Vírusok és vírusszerű szervezetek
1. Apple proliferation mycoplasma
syn.: Apple proliferation phytoplasma
  2. Apricot chlorotic leafroll mycoplasma
syn.: Apricot chlorotic leafroll phytoplasma
  3. Blueberry leaf mottle virus
syn.: Blueberry leaf mottle nepovirus
  4. Potato spindle tuber viroid
  5. Pear decline mycoplasma
syn.: Pear decline phytoplasma
  6. Strawberry vein-banding virus
syn.: Strawberry vein-banding caulimovirus
  7. Tobacco ringspot virus
syn.: Tobacco ringspot nepovirus
  8. Tomato ringspot virus
syn.: Tomato ringspot nepovirus

2. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Zárlati károsítók köre, amelyek Magyarországra való behurcolása és terjedésének elősegítése tilos, ha azok meghatározott növényeken és növényi termékeken előfordulnak

A) Zárlati károsítók, amelyek az EPPO tagországok területén nem fordulnak elő

a) Rovarok, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában

Károsító	A fertőzés tárgya
1. <i>Aculops fuchsiae</i> Keifer	Ültetésre szánt <i>Fuchsia</i> L. növények, a vetőmag kivételével
2. <i>Aleurocanthus</i> spp.	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
3. <i>Anthonomus bisignifer</i> (Schenkling)	Ültetésre szánt <i>Fragaria</i> L. növények a vetőmag kivételével
4. <i>Anthonomus signatus</i> (Say)	Ültetésre szánt <i>Fragaria</i> L. növények a vetőmag kivételével
5. <i>Aonidiella citrina</i> Coquillet	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
6. <i>Aschistonyx eppoi</i> Inouye	Nem európai országokból származó <i>Juniperus</i> L. növények, a vetőmag és a termés kivételével
7. <i>Carposina niponensis</i> Walsingham	Nem európai országokból származó <i>Cydonia</i> Mill., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L. és <i>Pyrus</i> L. növények a vetőmag kivételével
8. <i>Diaphorina citri</i> Kuway	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik és <i>Murraya</i> König, a termés és a vetőmag kivételével
9. <i>Enarmonia packardi</i> (Zeller) syn.: <i>Cydia packardi</i> (Zeller)	Nem európai országokból származó <i>Cydonia</i> Mill., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L. és <i>Pyrus</i> L. növények a vetőmag kivételével
10. <i>Enarmonia prunivora</i> Walsh syn.: <i>Cydia prunivora</i> (Walsh)	Nem európai országokból származó telepítésre szánt <i>Crataegus</i> L., <i>Malus</i> Mill., <i>Photinia</i> Ldl., <i>Prunus</i> L. és <i>Rosa</i> növények a vetőmag kivételével és a <i>Malus</i> Mill. és a <i>Prunus</i> L. gyümölcsök
11. <i>Eotetranychus lewisi</i> McGregor	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
12. <i>Eotetranychus orientalis</i> Klein	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
13. <i>Grapholita inopinata</i> Heinrich syn.: <i>Cydia inopinata</i> (Heinrich)	Nem európai országokból származó <i>Cydonia</i> Mill., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L. és <i>Pyrus</i> L. növények a vetőmag kivételével
14. <i>Hishomonus phycitis</i>	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
15. <i>Leucaspis japonica</i> Ckll.; syn.: <i>Lopholeucaspis japonica</i> Cockerell	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
16. <i>Listronotus bonariensis</i> (Kuschel)	Az Argentínából, Ausztráliából, Bolíviából, Chiléből, Új-Zélandból és Uruguayból származó <i>Cruciferae</i> , <i>Gramineae</i> és <i>Trifolium</i> spp. vetőmagvak
17. Nem európai <i>Margarodes</i> fajok: a) <i>Margarodes vitis</i> (Phillipi), b) <i>Margarodes vredendalensis</i> de Klerk, c) <i>Margarodes prieskaensis</i> Jakubski	<i>Vitis</i> L. növények, a termés és a vetőmag kivételével

Károsító	A fertőzés tárgya
18. Numonia pyrivorella (Matsumura)	Nem európai országokból származó Pyrus L. növények, a magok kivételével
19. Oligonychus perditus Pritchard et Baker	Nem európai országokból származó Juniperus L. növények, a vetőmag és a termés kivételével
20. Pissodes spp. (nem európai fajok)	Nem európai országból származó tűlevelű (Coniferales) növények, a termés és a vetőmag kivételével, tűlevelűek (Coniferales) kérges faanyaga és izolált kérge
21. Radopholus citrophilus (Huettel) Dickson et Kaplan	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével, Araceae, Marantaceae, Musaceae, Persea spp., Strelitziaceae növények, gyökérrel vagy tapadó vagy kísérő termesztő közeggel
22. Saissetia nigra (Nietm.) syn.: Parasaissetia nigra (Nietner)	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
23. Scirtothrips aurantii Faure	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
24. Scirtothrips citri (Moultex)	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
25. Scirtothrips dorsalis Hood	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
26. Scolytidae spp. (nem európai fajok)	Nem európai országokból származó, 3 m-nél magasabb tűlevelű (Coniferales) növények, a termés és a vetőmag kivételével, tűlevelűek (Coniferales) kérges faanyaga és izolált kérge
27. Tachypterellus quadrigibbus Say syn.: Anthonomus quadrigibbus Say	Nem európai országokból származó Cydonia Mill., Malus Mill., Prunus L. és Pyrus L. növények a vetőmag kivételével
28. Toxoptera citricida Kirk.	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
29. Unaspis citri Comstock	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével

b) Baktériumok

Károsító	A fertőzés tárgya
1. Citrus greening bacterium syn.: Liberobacter africanum Planet et al.; Liberobacter asiaticum Planet et al.	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
2. Citrus variegated chlorosis syn.: Xylella fastidiosa Wells et al. Citrus-on)	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
3. Xanthomonas campestris (a Citrus-ra nézve patogén valamennyi törzs);	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a vetőmag kivételével
4. Xanthomonas campestris pv. oryzae (Ishiyama) Dye syn.: Xanthomonas oryzae pv. oryzae (Ishiyama) Swings et al.	Oryza spp. vetőmag
5. Xanthomonas campestris pv. oryzicola (Fang et al.) Dye syn.: Xanthomonas oryzae pv. oryzicola (Fang et al.) Swings et al.	Oryza spp. vetőmag

c) Gombák

Károsító	A fertőzés tárgya
1. <i>Alternaria alternata</i> (Fr.) Keissler (nem európai patogén izolátumok)	Nem európai országokból származó, telepítésre szánt <i>Cydonia</i> Mill., <i>Malus</i> Mill. és <i>Pyrus</i> L. növények a vetőmag kivételével
2. <i>Apiosporina morbosa</i> (Schwein.) v. Arx	Telepítésre szánt <i>Prunus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
3. <i>Atropellis</i> spp.	Pinus L. növények, a termés és a vetőmag kivételével, Pinus L. izolált kérge és faanyaga
4. <i>Ceratocystis coerulescens</i> (Münch) Bakshi syn.: <i>Ceratocystis virescens</i> (Davidson) Moreau	Az észak-amerikai országokból származó <i>Acer saccharum</i> Marsh. növények, a termés és a vetőmag kivételével, az észak-amerikai országokból származó <i>Acer saccharum</i> Marsh. faanyaga a természetes kerek felületével már nem rendelkező fát is beleértve
5. <i>Cercoseptoria pini-densiflorae</i> (Hori and Nambu) Deighton syn.: <i>Mycosphaerella gibsonii</i> H.C. Evans	Pinus L. növények, a termés és a vetőmag kivételével és a Pinus L. faanyaga
6. <i>Cercospora angolensis</i> Carv. and Mendes syn.: <i>Phaeoramularia angolensis</i> T. Carvalho & O. Mendes	Citrus L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a vetőmag kivételével
7. <i>Diaporthe vaccinii</i> Shear	Telepítésre szánt <i>Vaccinium</i> spp. növények, a vetőmag kivételével
8. <i>Ciborinia camelliae</i> Kohn	Nem európai országokból származó, telepítésre szánt <i>Camellia</i> L. növények, a vetőmag kivételével
9. <i>Elsinoe</i> spp. Bitanc. And Jenk. Mendes	Fortunella Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével, és a Citrus L. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével, de beleértve a Dél-Amerikából származó <i>Citrus reticulata</i> Blanco és a <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck gyümölcsét
10. <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>albedinis</i> (Kilian et Maire) Gordon	Phoenix spp. növények, a termés és a vetőmag kivételével
11. <i>Guignardia citricarpa</i> Kiely (a Citrusra nézve patogén valamennyi törzs)	Citrus L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a vetőmag kivételével
12. <i>Guignardia piricola</i> (Nosa) Yamamoto syn.: <i>Botryosphaeria berengeriana</i> de Notaris f. sp. <i>piricola</i> (Nose) Koganezawa and Sakuma	Nem európai országokból származó, <i>Cydonia</i> Mill., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L. és <i>Pyrus</i> L. növények a vetőmag kivételével
13. <i>Puccinia pittieriana</i> Hennings	A Solanaceae családnhoz tartozó növények a termés és a vetőmag kivételével
14. <i>Scirrhia acicola</i> (Dearn.) Siggers syn.: <i>Mycosphaerella dearnessii</i> M.E. Barr	Pinus L. növények, a termés és a vetőmag kivételével
15. <i>Venturia nashicola</i> Tanaka et Yamamoto	Nem európai országokból származó, telepítésre szánt <i>Pyrus</i> L. növények, a vetőmag kivételével

d) Vírusok és vírusszerű szervezetek

Károsító	A fertőzés tárgya
1. Beet curly top virus (nem európai izolátumok) syn.: Beet curly top curtovirus	Ültetésre szánt Beta vulgaris L. növények, a vetővetőmag kivételével
2. Black raspberry latent virus syn.: Black raspberry latent ilarvirus	Telepítésre szánt Rubus L. növények
3. Blight és blight-szerű betegség syn.: Citrus blight and blight-like	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
4. Cadang-Cadang viroid syn.: Coconut cadang-cadang viroid	Nem európai országokból származó, telepítésre szánt Palmae növények, a vetőmag kivételével
5. Citrus mosaic virus syn.: Citrus mosaic badnavirus	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
6. Citrus tristeza virus (nem európai izolátumai) syn.: Citrus tristeza closterovirus	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
7. Leprosis syn.: Citrus leprosis rhabdovirus	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
8. Little cherry patogén (nem európai izolátumok) syn.: Cherry little cherry virus	Telepítésre szánt Prunus cerasus L., Prunus avium L., Prunus incisa Thunb., Prunus sargentii Rhed., Prunus serula Franch., Prunus serrulata Lind., Prunus speciosa (Koidz.) Ingram, Prunus subhirtella Miq., Prunus yedoensis Matsum. növények, ezek hibridjei és fajtái, a vetőmag kivételével
9. Palm lethal yellowing mycoplasma	Nem európai országokból származó, telepítésre szánt Palmae növények, a vetőmag kivételével
10. Satsuma dwarf virus syn.: Satsuma dwarf nepovirus	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
11. Tatter leaf virus syn.: Citrus tatter leaf capillovirus	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, termés és a vetőmag kivételével
12. Természetes úton terjedő psorosis betegség syn.: Citrus ringspot virus	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
13. Witches' broom mycoplasma syn.: Phytoplasma aurantifolia	Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével

B) Zárlati károsítók, amelyek az EPPO tagországok területén előfordulnak

a) Rovarok, atkák és fonálférgesek fejlődésük valamennyi stádiumában

Károsító	A fertőzés tárgya
1. Aphelenchoides besseyi Christie	Oryza sativa L. vetőmag és telepítésre szánt Fragaria L. növények, a termés és a vetőmag kivételével
2. Bursaphelenchus xylophilus (Steiner and Buhere) Nicklet et al.	Abies Mill., Cedrus Trew, Larix Mill., Picea A. Dietr., Pinus L., Pseudotsuga Carr., növények a termés és a magvak kivételével, valamint a nem európai országokból származó fenyőfélék (Coniferales)

Károsító	A fertőzés tárgya
3. <i>Circulifer haematoceps</i>	Citrus L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
4. <i>Circulifer tenellus</i>	Citrus L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
5. <i>Daktulospharia vitifoliae</i> (Fitch) syn.: <i>Viteus vitifoliae</i> (Fitch)	<i>Vitis L.</i> növények, a termés és a vetőmag kivételével
6. <i>Ditylenchus destructor</i> Thorne	Ültetésre szánt <i>Crocus L.</i> , és az alábbi nemzetségbe tartozó mikroszaporítású <i>Gladiolus Tourn. ex L.</i> , úgymint <i>Gladiolus callianthus Marais</i> , <i>Gladiolus colvillei Sweet</i> , <i>Gladiolus nanus Hort.</i> , <i>Hyacinthus L.</i> , <i>Iris L.</i> , <i>Tigridia Juss.</i> , <i>Tulipa L.</i> virághagymák, gumók és ezek hibridjei, valamint az ültetésre szánt burgonyagumó (<i>Solanum tuberosum L.</i>)
7. <i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev	Ültetésre, vetésre szánt <i>Allium ascalonicum L.</i> , <i>Allium cepa L.</i> és <i>Allium schoenoprasum L.</i> vetőmag és hagyma, illetve ültetésre szánt <i>Allium porrum L.</i> növény, valamint ültetésre szánt <i>Camassia Lindl.</i> , <i>Chionodoxa Boiss.</i> , <i>Crocus flavus Weston „Golden Yellow”</i> , <i>Galanthus L.</i> , <i>Galtonia candicans (Baker) Decne</i> , <i>Hyacinthus L.</i> , <i>Ismene Herbert</i> , <i>Muscari Miller</i> , <i>Narcissus L.</i> , <i>Ornithogalum L.</i> , <i>Puschkinia Adams</i> , <i>Scilla L.</i> , <i>Tulipa L.</i> hagyma és gumó, valamint a <i>Medicago sativa L.</i> vetőmag
8. <i>Radopholus similis</i> (Cobb) Thorne	Araceae, Marantaceae, Musaceae, <i>Persea spp.</i> , Strelitziaceae gyökeres növények, tapadó vagy kíséző termesztő közeggel

b) Baktériumok

Károsító	A fertőzés tárgya
1. <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> (McCulloch) Davis et al.	<i>Medicago sativa L.</i> vetőmagvak
2. <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i> (Smith) Davis et al.	Ültetésre szánt <i>Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw.</i> növények
3. <i>Erwinia amylovora</i> (Burr.) Winsl. et al.	Telepítésre szánt <i>Chaenomeles Lindl.</i> , <i>Cotoneaster Ehrh.</i> , <i>Crataegus L.</i> , <i>Cydonia Mill.</i> , <i>Eriobotrya Lindl.</i> , <i>Malus Mill.</i> , <i>Mespilus L.</i> , <i>Pyracantha Roem.</i> , <i>Pyrus L.</i> , <i>Sorbus L.</i> [kivétel a <i>Sorbus intermedia (Ehrh.) Pers.</i>] és a <i>Stranvaesia Lindl.</i> növények, a vetőmag kivételével
4. <i>Erwinia chrysanthemi</i> pv. <i>dianthicola</i> (Hellmers) Dickey	Telepítésre szánt <i>Dianthus L.</i> növények, a vetőmag kivételével
5. <i>Erwinia stewartii</i> pv. <i>stewartii</i> (Smith) Dye syn.: <i>Pantoea stewartii</i> pv. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert et al.	<i>Zea mays L.</i> és <i>Sorghum vulgare Pers.</i> vetőmag
6. <i>Pseudomonas caryophylli</i> (Burkholder) Starr et Burkholder syn.: <i>Burkholderia caryophylli</i> Yaboussi et al.	Telepítésre szánt <i>Dianthus L.</i> növények, a vetőmag kivételével

Károsító	A fertőzés tárgya
7. <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>persicae</i> (Prunier et al.) Young et al.	Telepítésre szánt <i>Prunus persica</i> (L.) Batsch és <i>Prunus persica</i> var. <i>nectarina</i> (Ait.) Maxim növények, a vetőmag kivételével
8. <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i> (Smith) Dye syn.: <i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i> Vauterin et al.	<i>Phaseolus</i> L. vetőmagvak
9. <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>pruni</i> (Smith) Dye syn.: <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i> Vauterin et al.	Telepítésre szánt <i>Prunus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
10. <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>vesicatoria</i> (Doidge) Dye syn.: <i>Xanthomonas vesicatoria</i> (ex Doidge) Vauterin et al.	Ültetésre szánt <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw. és <i>Capsicum</i> spp. növények
11. <i>Xanthomonas fragariae</i> Kennedy et King	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L. növények, a vetőmag kivételével
12. <i>Xylophilus ampelinus</i> (Panagopoulos) Willems et al.	<i>Vitis</i> L. növények, a termés és a vetőmag kivételével

c) Gombák

Károsító	A fertőzés tárgya
1. <i>Ceratocystis fimbriata</i> f. sp. <i>platani</i> Walter	Telepítésre szánt <i>Platanus</i> L. növények, a vetőmag kivételével, valamint a <i>Platanus</i> L. faanyaga, a természetes kerek felülettel már nem rendelkező faanyagot is beleértve
2. <i>Colletotrichum acutatum</i> Simmonds	Telepítésre szánt <i>Fragariae</i> L. növények, a vetőmag kivételével
3. <i>Cryphonectria parasitica</i> (Murill) Barr	Telepítésre szánt <i>Castanea</i> Mill. és <i>Quercus</i> L. növények, a vetőmag kivételével, a <i>Castanea</i> Mill. faanyaga és izolált kérge
4. <i>Didymella ligulicola</i> (Baker, Dimock et Davis) v. Arx	Telepítésre szánt <i>Dendranthema</i> (DC.) Dess Moul. növények, a vetőmag kivételével
5. <i>Phialophora cinerescens</i> (Wollenweber) van Beyma	Telepítésre szánt <i>Dianthus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
6. <i>Phoma tracheiphila</i> (Petri) Kanchaveli and Gikashvili syn.: <i>Deuterophoma tracheiphila</i> Petri	<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a vetőmag kivételével
7. <i>Phytophthora fragariae</i> Hickman var. <i>fragariae</i>	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L. növények, a vetőmag kivételével
8. <i>Plasmopara halstedii</i> (Farlow) Berl. and de Toni	<i>Helianthus annuus</i> L. vetőmagvak
9. <i>Puccinia horiana</i> Hennings	Telepítésre szánt <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul. növények, a vetőmag kivételével
10. <i>Scirrhia pini</i> Funk and Parker syn.: <i>Mycosphaerella pini</i> E. Rostrup	Telepítésre szánt <i>Pinus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
11. <i>Verticillium albo-atrum</i> Reinke and Berthold	Telepítésre szánt <i>Humulus lupulus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
12. <i>Verticillium dahliae</i> Klebahn	Telepítésre szánt <i>Humulus lupulus</i> L. növények, a vetőmag kivételével

d) Vírusok és vírusszerű szervezetek

Károsító	A fertőzés tárgya
1. Arabis mosaic virus syn.: Arabis mosaic nepovirus	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L., <i>Rubus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
2. Beet leaf curl virus syn.: Beet leaf curl rhabdovirus	Telepítésre szánt <i>Beta vulgaris</i> L. növények, a vetőmag kivételével
3. Cherry leaf roll nepovirus <i>Rubus</i> -on	Telepítésre szánt <i>Rubus</i> L. növények
4. Chrysanthemum stunt viroid	Telepítésre szánt <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul. növények, a vetőmag kivételével
5. Citrus tristeza virus (európai törzsek) syn.: Citrus tristeza closterovirus	Citrus L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
6. Citrus vein enation woody gall disease	Citrus L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
7. Grapevine flavescence dorée MLO syn.: Grapevine flavescence dorée phytoplasma	Vitis L. növények, a termés és a vetőmag kivételével
8. Plum pox virus syn.: Plum pox potyvirus	Telepítésre szánt <i>Prunus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
9. Potato stolbur mycoplasma syn.: Potato stolbur phytoplasma	Telepítésre szánt, a <i>Solanaceae</i> családkhoz tartozó növények, a vetőmag kivételével
10. Prunus necrotic ringspot virus <i>Rubus</i> -on syn.: Apple mosaic ilarvirus <i>Rubus</i> -on	Telepítésre szánt <i>Rubus</i> L. növények
11. Raspberry ringspot virus syn.: Raspberry ringspot nepovirus	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L. és <i>Rubus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
12. <i>Spiroplasma citri</i> Saglio et al.	Citrus L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> növények és hibridjeik, a termés és a vetőmag kivételével
13. Strawberry crinkle virus syn.: Strawberry crinkle cytorhabdovirus	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L. növények, a vetőmag kivételével
14. Strawberry latent ringspot virus syn.: Strawberry latent ringspot nepovirus	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L. és <i>Rubus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
15. Strawberry mild yellow edge virus syn.: Strawberry mild yellow edge potexvirus	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L. növények, a vetőmag kivételével
16. Tomato black ring virus syn.: Tomato black ring nepovirus	Telepítésre szánt <i>Fragaria</i> L., <i>Rubus</i> L. és <i>Vitis</i> L. növények, a vetőmag kivételével
17. Tomato spotted wilt virus syn.: Tomato spotted wilt tospovirus	Ültetésre szánt <i>Apium graveolens</i> L., <i>Capsicum annum</i> L., <i>Cucumis melo</i> L., <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul., <i>Impatiens New Guinea</i> hibridjeinek összes fajtája, <i>Lactuca sativa</i> L., <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw., <i>Nicotiana tabacum</i> L. (amelyekről bizonyított, hogy a dohánytermesztés számára értékesítik), <i>Solanum melongena</i> L. és <i>Solanum tuberosum</i> L. növények, a vetőmag kivételével
18. Tomato yellow leaf curl virus syn.: Tomato yellow leaf curl bigeminivirus	Telepítésre szánt <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw. növények a vetőmag kivételével

3. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Vizsgálatköteles nem zárlati károsítók, amelyeknek behurcolása és terjedésüknek elősegítése Magyarországon tilos, ha azok meghatározott növényeken, illetve növényi termékeken előfordulnak

a) Rovarok, atkák és fonálférgesek fejlődésük valamennyi stádiumában

Károsító	A fertőzés tárgya
1. Bemisia tabaci Genn.	Telepítésre, illetve ültetésre szánt, zárt termesztő berendezésben előállított növények
2. Cacoecimorpha pronubana Hübner	Telepítésre szánt Dianthus L., Chrysanthemum Tourn. ex L. partim és Pelargonium l'Herit növények, a vetőmag kivételével
3. Ceratitis capitata (Eiedemann)	Citrus L., Malus L. és csonthéjas gyümölcsök
4. Dendroctonus micans Kugelan	Tűlevelű (Coniferales) növények faanyaga
5. Frankliniella occidentalis (Pergande)	Telepítésre, illetve ültetésre szánt, zárt termesztő berendezésben előállított növények
6. Ips amitimus Eichhof	Tűlevelű (Coniferales) növények faanyaga
7. Ips cembrae Heer	Tűlevelű (Coniferales) növények faanyaga
8. Ips duplicatus Sahlberg	Tűlevelű (Coniferales) növények faanyaga
9. Ips sexdentatus Boerner	Tűlevelű (Coniferales) növények faanyaga
10. Ips typographus Heer	Tűlevelű (Coniferales) növények faanyaga
11. Monochamus spp. (európai populációk)	Tűlevelű (Coniferales) növények faanyaga
12. Raktári kártevők	Vetőmagvak, raktározott termények, göngyölegek
1. Acanthoscelides obtectus (Say)	
2. Acarus siro Linnaeus	
3. Bruchophagus platipterus (Walker)	
4. Bruchophagus roddi (Guszakovszkij)	
5. Bruchus pisorum (Linnaeus)	
6. Ephestia elutella (Hübner)	
7. Ephestia kuehniella (Zeller)	
8. Laemophloeus ferrugineus (Stephens)	
9. Lasioderma serricorne (Linnaeus)	
10. Nemapogon granella (Linnaeus)	
11. Niptus hololeucus (Faldermann)	
12. Oryzaephilus surinamensis(Linnaeus)	
13. Plodia interpunctella (Hübner)	
14. Ptinus fur (Linnaeus)	
15. Pyralis farinalis (Linnaeus)	
16. Rhizopertha dominica (Fabricius)	

Károsító	A fertőzés tárgya
17. <i>Sitophilus granaria</i> (Linnaeus)	
18. <i>Sitophilus oryzae</i> (Linnaeus)	
19. <i>Sitophilus zeamays</i> Motschulsky	
20. (t) <i>Sitotroga cerealella</i> (Olivier)	
21. <i>Stegobium paniceum</i> (Linnaeus)	
22. <i>Tenebrioideus mauritanicus</i> (Linnaeus)	
23. <i>Tenebrio molitor</i> (Linnaeus)	
24. <i>Tribolium castaneum</i> (Herbst)	
25. <i>Tribolium confusum</i> Du Val	
26. <i>Trogoderma</i> spp. (kivéve <i>Trogoderma granarium</i> Eversmann)	
27. <i>Trogoderma granarium</i> Eversmann	
28. <i>Scaphoideus titanus</i> Ball	Telepítésre szánt <i>Vitis</i> L. növények, a termés és a vetőmag kivételével

b) Baktériumok

Károsító	A fertőzés tárgya
1. <i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Hedges) Collins et Jones	<i>Phaseolus vulgaris</i> L. vetőmag

c) Gombák

Károsító	A fertőzés tárgya
1. <i>Mycosphaerella dearnessii</i> M.E. Barr	Telepítésre szánt <i>Pinus</i> L. növények, a vetőmag kivételével
2. <i>Stenocarpella maydis</i> (Berkeley) Sutton	<i>Zea mays</i> L. vetőmag
3. <i>Stenocarpella macrospora</i> (Earle) Sutton	<i>Zea mays</i> L. vetőmag

d) Vírusok és vírusszerű szervezetek

Károsító	A fertőzés tárgya
1. Beet necrotic yellow vein benyvirus	<i>Beta vulgaris</i> L. vetőmag és <i>Solanum tuberosum</i> L. gumó
2. European stone fruit yellows phytoplasma	Csonthéjas gyümölcsfajok
3. Stolbur phytoplasma	Telepítésre szánt <i>Vitis</i> L. növények, a termés és a vetőmag kivételével

4. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

**Növények, növényi termékek és egyéb anyagok, amelyeknek behozatala
Magyarországra tilos**

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Származási ország
1. <i>Abies</i> Mill., <i>Cedrus</i> Trew, <i>Chamaecyparis</i> Spach, <i>Juniperus</i> L., <i>Larix</i> Mill., <i>Picea</i> A. Dietr., <i>Pinus</i> L., <i>Pseudotsuga</i> Carr. és <i>Tsuga</i> Carr. növények, a termés és a vetőmag kivételével.	Nem európai országok.
2. <i>Castanea</i> Mill. és <i>Quercus</i> L. leveles növények, a termés és a vetőmag kivételével.	Nem európai országok.
3. <i>Populus</i> L. leveles növény, a termés és a vetőmag kivételével.	Észak-amerikai országok.
4. Tűlevelű (Coniferales) hántolt fakérge.	Nem európai országok.
5. <i>Castanea</i> Mill. hántolt fakérge.	Valamennyi ország.
6. <i>Quercus</i> L. hántolt fakérge, a <i>Quercus suber</i> L. kivételével.	Észak-amerikai országok.
7. <i>Acer sacharum</i> Marsh. hántolt fakérge.	Észak-amerikai országok
8. <i>Populus</i> L. hántolt fakérge.	Az amerikai földrész országai.
9. Ismeretlen fajú, eredetű fakéreg és fakérget tartalmazó faapríték.	Valamennyi ország.
10. Telepítésre szánt <i>Photinia</i> Ldl. növény a levéltől, a virágtól és a gyümölcstől mentes növény kivételével	USA, Kína, Japán, Koreai Köztársaság és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság.
11. Telepítésre szánt <i>Chaenomeles</i> Ldl., <i>Cydonia</i> Mill., <i>Crataegus</i> L., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L., <i>Pyrus</i> L. és <i>Rosa</i> L. növények, a nyugalmi állapotú levéltelen, a virágtól és a terméstől mentes növény kivételével.	Nem európai országok.
12. Telepítésre szánt <i>Cydonia</i> Mill., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L., <i>Pyrus</i> L. növények és hibridjeik, valamint <i>Fragaria</i> L. növény, a vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 11. pontjában meghatározott növényekre érvényes tilalmak egyidejű fenntartásával, ha alkalmazható, nem európai országok, kivéve az EPPO tagországokat, Ausztrália, Új-Zéland, Kanada és az USA szárazföldi államai.
13. <i>Solanum tuberosum</i> L. vetőgumó.	Nem európai országok.
14. Ültetésre szánt <i>Solanum</i> L. sztóló vagy gumóképző faja, hibridje, a 13. pontban meghatározott <i>Solanum tuberosum</i> L. vetőgumó kivételével.	Nem európai országok.
15. <i>Solanum</i> L. faj és hibridjének gumója a 13. és a 14. pontban meghatározottak kivételével	Nem európai EPPO tagországok, kivéve az olyan EPPO tagországokat, ahol a <i>Cavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. nem fordul elő.
16. Ültetésre szánt, a Solanaceae családhoz tartozó növény a vetőmag és a 13., 14. és 15. pontokban meghatározott tételek kivételével.	Nem európai országok, kivéve a nem európai az EPPO tagországokat.

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Származási ország
17. Talaj és termesző közeg, amely részben vagy egészben talajt vagy szilárd szerves anyagot, úgymint növényi részt, humuszt tartalmaz, ideértve a tőzeget vagy a kérget is, a teljesen tőzegből álló anyag kivételével.	Törökország, Belorusszia, Észtország, Litvánia, Lettország, Moldávia, Oroszország, Ukrajna és az Európán kívüli országok, az alábbiak kivételével: Ciprus, Egyiptom, Izrael, Líbia, Málta, Marokkó, Tunézia.
18. Vitis L. növény, a termés kivételével.	Valamennyi ország. Az EPPO tagországok kivételével
19. Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. növények és hibridjeik a termés és a vetőmag kivételével.	Valamennyi ország az EPPO tagországok kivételével.
20. Phoenix spp. növény, a termés és a vetőmag kivételével.	Algéria, Marokkó.
21. Graminaceae családba tartozó növények, kivéve a vetőmag és az évelő díszfüvek Bambusoideae és Panicoideae alcsaládjába tartozó növények, továbbá a Buchloe, Bouteloua Lag., Calamagrostis, Cortaderia Stapf., Glyceria R. Br., Hakonechloa Mak. ex Honda, Hystrix, Molinia, Phalaris L., Shibataea, Spartina Schreb., Stipa L. és Uniola L. nemzetségekhez tartozó növények.	Valamennyi ország az EPPO tagországok kivételével.

5. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok Magyarországra való behozatalakor alkalmazandó különleges előírások

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
1.1. A Kanadából, Kínából, Japánból, Koreából, Taiwanból és az USA-ból származó tűlevelűek (Coniferales) faanyaga a Thuja L. kivételével és az alábbi formában lévő faanyag kivételével: a) szilánk, farészecske, fahulladék vagy töredék, egészben vagy részben, b) csomagolódoboz, rekesz vagy hordó, c) rakodó- és szállítótálca, vagy más deszkalap, d) alátétfa, betétfa és áthidaló tartógerenda, de ideértve azt a faanyagot is, amely nem tartja meg természetes keresztmetszetét.	Nemzetközileg elismert, a fára alkalmazott vizsgálati rendszerrel kell bizonyítani, hogy a fát 30 percen át megfelelően hőkezelték, melynek során a belső (geszt) rész minimum 56 °C hőmérsékletű volt.
1.2. A Kanadából, Kínából, Japánból, Koreából, Taiwanból és az USA-ból származó tűlevelűek (Coniferales) faanyaga, faszilánk, farészecske, fahulladék vagy töredék, teljesen vagy részben ezekről a tűlevelűekről.	Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a) a terméket a hajófedélzeten vagy konténerben a szállítás előtt megfelelően gázosították, és b) a terméket lepecsételt konténerben vagy oly módon szállították, hogy az újrafertőződést megakadályozzák.
1.3. A Kanadából, Kínából, Japánból, Koreából, Taiwanból és az USA-ból származó tűlevelűek (Coniferales) faanyaga, a Thuja L. kivételével, csomagolóláda, rekesz, fahordó, rakodótálca és szállítótálca, alátétfa, deszkalap, betétfa áthidaló tartógerenda formájában, ideértve azt a faanyagot is, amely nem tartja meg természetes keresztmetszetét.	A fa kéregtelen és a Monochamus (nem európai fajok) okozta kártételtől (a 3 mm-nél nagyobb lárvajáratoktól) mentes kell legyen, és a faanyag feldolgozásakor a szárazanyag százalékban kifejezett nedvességtartalma 20% alatt kell legyen.

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
1.4. A Kanadából, Kínából, Japánból, Koreából, Taiwanról és az USA-ból származó Thuja L. faanyag, ideértve azt a faanyagot is, amely nem tartja meg természetes keresztmetszetét.	A faanyag kéregtelen és a Monochamus (nem európai fajok) okozta kártételtől (a 3 mm-nél nagyobb lárvajáratoktól) mentes kell legyen.
1.5. Nem európai országokból (Kanada, Kína, Japán, Korea, Taiwan és az USA kivételével) származó tűlevelűek (Coniferales) faanyaga az alábbi formában lévő faanyag kivételével: faszilánk, farészecske, fahulladék vagy töredék, egészben vagy részben, ideértve azonban azt a faanyagot is, amely nem tartja meg természetes keresztmetszetét.	<p>a) A faanyag kéregtelen és a Monochamus (nem európai fajok) kártételétől (a 3 mm-nél nagyobb lárvajáratoktól) mentes kell legyen, vagy „K.D.” (Kiln-dried) „mesterségesen szárított” jelöléssel vagy más nemzetközileg elfogadott jelöléssel (amit az érvényes kereskedelmi gyakorlat értelmében a fán vagy a csomagolóanyagon kell alkalmazni) igazolni kell, hogy a fát mesterségesen szárították annak érdekében, hogy a szárazanyag%-ban kifejezett nedvességtartalma feldolgozáskor 20% alatt legyen, és amely értéket megfelelő idő/hőmérséklet programmal értek el.</p>
1.6. Az olyan országból származó tűlevelűek (Coniferales) faanyaga, ahol a Dendroctonus micans Kugelan, az Ips amitimus Eichhof, az Ips cembrae Heer, az Ips duplicatus Sahlberg, az Ips sexdentatus Boerner, az Ips typographus Heer és a Monochamus spp. európai populációi előfordulnak.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a termőhely mentes Dendroctonus micans Kugelan, az Ips amitimus Eichhof, az Ips cembrae Heer, az Ips duplicatus Sahlberg, az Ips sexdentatus Boerner, az Ips typographus Heer és a Monochamus spp. (európai fajok) kártevőktől, vagy</p> <p>b) a faanyagot kéregteleníteni kell, ha a szállítmány fenti károsítókkal való fertőzöttsége nagyobb, mint 5%.</p>
2.1. Észak-amerikai országokból származó Acer saccharum Marsh. faanyaga, ideértve azt a faanyagot is, amely nem tartja meg természetes keresztmetszetét, a furnérozásra szánt faanyag kivételével	„K.D.” (Kiln-dried) „mesterségesen szárított” jelöléssel vagy más nemzetközileg elfogadott jelöléssel (amit az érvényes kereskedelmi gyakorlat értelmében a fán vagy a csomagolóanyagon kell alkalmazni) igazolni kell, hogy a fát mesterségesen szárították annak érdekében, hogy a szárazanyag%-ban kifejezett nedvességtartalma feldolgozáskor 20% alatt legyen, és amely értéket megfelelő idő/hőmérséklet programmal értek el.
2.2. Észak-amerikai országokból származó Acer saccharum Marsh. faanyaga, a 2.1. pont alatt meghatározottak kivételével.	Megfelelő csatolt dokumentumokkal vagy másképpen igazolni kell, hogy a faanyagot furnérlemez készítésre szánják.
3. Észak-amerikai országokból származó Castanea Mill. és Quercus L. faanyaga, ideértve azt a faanyagot is, amely nem tartja meg természetes keresztmetszetét.	<p>A faanyagnak kéregtelennek kell lennie és</p> <p>a) vagy négyszögletesre alakítottnak, hogy a lekerékített felületet teljesen eltávolították, vagy</p> <p>b) hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a fa szárazanyag%-ban kifejezett nedvességtartalma 20%-nál nem nagyobb, vagy</p> <p>c) hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a fát megfelelő meleg levegős vagy melegvízes kezeléssel fertőtlenítették vagy fűrészelt faáru esetében (tapadó kéreg maradvánnyal vagy anélkül), „K.D.” (Kiln-dried) „mesterségesen szárított” jelöléssel vagy más nemzetközileg elfogadott jelöléssel (amit az érvényes kereskedelmi gyakorlat értelmében a fán vagy a csomagolóanyagon kell alkalmazni) igazolni kell, hogy a fát mesterségesen szárították annak érdekében, hogy a szárazanyag%-ban kifejezett nedvességtartalma feldolgozáskor 20% alatt legyen, és amely értéket megfelelő idő/hőmérséklet programmal értek el.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
4. <i>Castanea</i> Mill. faanyaga.	Az 3. pontban meghatározott növényi termékekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a) a faanyag <i>Cryphonectria parasitica</i> (Murill) Barr-tól mentes vidékekről származik, vagy b) a faanyagot kéregteleníteni kell.
5. Az USA-ból vagy Örményországból származó <i>Platanus</i> L. faanyag, ideértve azt a fát is, amelyik nem tartja meg természetes keresztmetszetét.	„K.D.” (Kiln-dried) „mesterségesen szárított” jelöléssel vagy más nemzetközileg elfogadott jelöléssel (amit az érvényes kereskedelmi gyakorlat értelmében a fán vagy a csomagolóanyagon kell alkalmazni) igazolni kell, hogy a fát mesterségesen szárították annak érdekében, hogy a szárazanyag%-ban kifejezett nedvességtartalma feldolgozáskor 20% alatt legyen, és amely értéket megfelelő idő/hőmérséklet programmal értek el.
6. Az amerikai földrész országaiból származó <i>Populus</i> L. faanyaga.	A fát kéregteleníteni kell.
7. A nem európai országokból származó, <i>Acer saccharum</i> Marsh., <i>Castanea</i> Mill., <i>Platanus</i> L., <i>Populus</i> L. és <i>Quercus</i> L. faanyaga, valamint a nem európai országokból (Kanada, Kína, Japán, Korea, Taiwan és az USA kivételével) származó tűlevelűek (Coniferales) részben vagy egészben, faszilánk, farészecske fahulladék vagy töredék formájában.	A terméket kizárólag kéregtelenített faanyagból gyártották vagy mesterséges szárítással kezelték, hogy a szárazanyag%-ban kifejezett nedvességtartalma feldolgozáskor 20% alatt legyen, amely értéket megfelelő idő/hőmérséklet programmal, vagy a hajófedélzetten, illetve a konténerben, a szállítás előtt végzett gázos kezeléssel értek el. A terméket lepecsételt konténerekben vagy oly módon kell szállítani, hogy az újrafertőződést megakadályozható legyen.
8.1. A nem európai országokból származó tűlevelű (Coniferales) növények, a termés és vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó tilalmak egyidejű fenntartásával, ha alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növényeket faiskolában szaporították, s hogy a termőhely mentes <i>Pissodes</i> spp. nem európai populációitól.
8.2. A nem európai országokból származó 3 méternél magasabb tűlevelű (Coniferales) növények, a termés és vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 1. pontjában és az 5. melléklet 8.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, ha alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növényeket faiskolában szaporították, és hogy a termőhely mentes a <i>Scolytidae</i> spp. nem európai populációjától.
8.3. Olyan európai országból származó 3 méternél magasabb tűlevelű (Coniferales) növények, ahol a <i>Dendroctonus micans</i> Kugelan, az <i>Ips amitimus</i> Eichhof, az <i>Ips cembrae</i> Heer, az <i>Ips duplicatus</i> Sahlberg, az <i>Ips sexdentatus</i> Boerner, az <i>Ips typographus</i> Heer és a <i>Monochamus</i> spp. európai populációja előfordul.	Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növények mentesek <i>Dendroctonus micans</i> Kugelan, az <i>Ips amitimus</i> Eichhof, az <i>Ips cembrae</i> Heer, az <i>Ips duplicatus</i> Sahlberg, az <i>Ips sexdentatus</i> Boerner, az <i>Ips typographus</i> Heer és a <i>Monochamus</i> spp. kártevők európai populációjától
9. Telepítésre szánt <i>Pinus</i> L. növények, a vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 1. pontjában és az 5. melléklet 8.1., 8.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Scirrhia acicola</i> (Dearn.) Siggers és a <i>Scirrhia pini</i> Funk and Parker egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
10. Telepítésre szánt <i>Abies</i> Mill., <i>Larix</i> Mill., <i>Picea</i> A. Dietr., <i>Pinus</i> L., <i>Pseudotsuga</i> Carr. és <i>Tsuga</i> Carr. növények, a vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 1. pontjában és az 5. melléklet 8.1., 8.2. vagy 9. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, ha alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Melampsora medusae</i> Thümen egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
11.1. A <i>Castanea</i> Mill. és <i>Quercus</i> L. növények, a termés és vetőmag kivételével:	A 4. melléklet 2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó tilalmak egyidejű fenntartásával,
a) nem európai országból származó:	a) hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Cronartium</i> spp. nem európai populációjának egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta,
b) észak-amerikai országból származó:	b) hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növény a <i>Ceratocystis fagacearum</i> (Bretz) Hunt kórokozótól mentes területekről származik.
11.2. Telepítésre szánt <i>Castanea</i> Mill. és <i>Quercus</i> L. növények, a vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 2. pontjában és az 5. melléklet 11.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy
12. Az USA-ból vagy Örményországból származó, telepítésre szánt <i>Platanus</i> L. növények, a vetőmag kivételével.	a) a növény a <i>Cryphonectria parasitica</i> -tól (Murill) Barr kórokozótól mentes területekről származik, vagy b) a <i>Cryphonectria parasitica</i> (Murill) Barr egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
13.1. Telepítésre szánt <i>Populus</i> L. növények, a vetőmag kivételével.	Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Ceratocystis fimriata</i> f. sp. <i>platani</i> Walter egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
13.2. Az amerikai földrész országaiból származó <i>Populus</i> L. növények, a termés és vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 3. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó tilalmak egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Melampsora medusae</i> Thümen egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
14. Észak-amerikai országból származó, telepítésre szánt <i>Ulmus</i> L. növények, a vetőmag kivételével.	A 4. melléklet 3. pontjában és a 5. melléklet 13.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Mycoaphaerella populorum</i> G.E. Thompson egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
15. Nem európai országból származó, telepítésre szánt <i>Chaenomeles</i> Lindl., <i>Crataegus</i> L., <i>Cydonia</i> Mill., <i>Eriobotrya</i> Lindl., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L., <i>Pyrus</i> L. növények, a vetőmag kivételével.	Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy az <i>Elm phloem necrosis mycoplasma</i> egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
	A 4. melléklet 11., 12. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó tilalmak egyidejű fenntartásával, ha alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a) a növények a <i>Monilinia fructicola</i> (Winter) Honey-tól mentes országból származnak, vagy

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
16. Február 15. és szeptember 30. között a nem európai országokból származó <i>Prunus L.</i> termése.	<p><i>b)</i> a növények a <i>Monilinia fructicola</i> (Winter) Honey-tól mentesnek elismert területről származnak és a <i>Monilinia fructicola</i> (Winter) Honey egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p> <p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a termés a <i>Monilinia fructicola</i> (Winter) Honey-tól mentes országból származik, vagy</p> <p><i>b)</i> a termés a <i>Monilinia fructicola</i> (Winter) Honey-tól mentesnek elismert területről származik, vagy</p> <p><i>c)</i> a termést megfelelően vizsgálták és kezelték a betakarítás és/vagy az export előtt, a <i>Monilinia</i> spp. kórokozótól való mentesség biztosítása érdekében.</p>
16.1. A <i>Citrus L.</i> , <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> nemzetségekbe tartozó faj és hibridjének termése.	A termésnek mentesnek kell lenni kocsánytól és levéltől, valamint a csomagolóanyagban szerepelni kell a származást igazoló megjelölésnek.
16.2. A <i>Citrus L.</i> , <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> nemzetségekbe tartozó faj és hibridjének termése.	<p>Az 5. melléklet 16.1., 16.3., 16.4., 16.5 és 16.6. pontjában meghatározott termésekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a termés a <i>Xanthomonas campestris</i> Citrus-félékre patogén valamennyi kórokozójától mentes országból származik, vagy</p> <p><i>b)</i> a termés a <i>Xanthomonas campestris</i> Citrus-félékre patogén valamennyi kórokozójától mentes területről származik, vagy</p> <p><i>c)</i> a hatósági ellenőrzésnek és vizsgálati rendszernek megfelelően a <i>Xanthomonas campestris</i> Citrus-félékre patogén valamennyi kórokozója egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen és közvetlen közelében a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, és a termőhelyen betakarított termésen nem jelentkezett a <i>Xanthomonas campestris</i> Citrus-félékre patogén valamennyi kórokozója okozta egyetlen tünet sem, és a termést nátrium-ortofenilfenol kezelésben részesítették, amit a növényegészségügyi bizonyítványon igazoltak, és a termést az erre a célra bejegyzett helyen vagy központban csomagolták, vagy a fenti előírásokkal egyenértékűnek elismert minőségtanúsítási rendszert betartják.</p>
16.3. A <i>Citrus L.</i> , <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> nemzetségekbe tartozó faj és hibridjének termése.	<p>Az 5. melléklet 16.1., 16.2., 16.4., 16.5, és 16.6. pontjában meghatározott termésre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a termés <i>Cercospora angolensis</i> Carv.et Mendes károsítótól mentes országból származik, vagy</p> <p><i>b)</i> a termés <i>Cercospora angolensis</i> Carv.et Mendes károsítótól mentes területről származik, vagy</p> <p><i>c)</i> a <i>Cercospora angolensis</i> Carv.et Mendes egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen és annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, és a termőhelyen betakarított termés hatósági vizsgálatkor sem észlelték a károsító tünetét.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
16.4. A Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. nemzetségekbe tartozó faj hibridjeinek termése a Citrus aurantium L. termése kivételével.	<p>Az 5. melléklet 16.1., 16.2., 16.3., 16.5 és 16.6. pontjában meghatározott termésekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a termés a Guignardia citricarpa Kiely Citrusra nézve patogén valamennyi törzstől mentes országból származik, vagy</p> <p>b) a termés a Guignardia citricarpa Kiely Citrusra nézve patogén valamennyi törzstől mentes területről származik, vagy</p> <p>c) a Cercospora angolensis Carv.et Mendes egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen és annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, és a termőhelyen betakarított termés hatósági vizsgálatokkor sem észlelték a károsító tünetét, vagy</p> <p>d) a termés olyan tábláról származik, amelyet Guignardia citricarpa Kiely Citrusra nézve patogén valamennyi törzse ellen megfelelő kezelésben részesítettek és a termőhelyen betakarított termés, a hatósági vizsgálatok alapján nem mutatja a károsító egyetlen tünetét sem.</p>
16.5. Olyan nem európai országból származó Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. nemzetségekbe tartozó faj és hibridjének termése, ahol termésében a Thephritidae nem európai populációja előfordul.	<p>Az 5. melléklet 16.1., 16.2., 16.3, 16.4. és 16.6. pontjában meghatározott termésre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a termés a meghatározott károsítótól mentes területről származik, vagy</p> <p>b) a károsító egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen és annak közvetlen környezetében a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, a betakarítást megelőző 3 hónap során legalább havonta elvégzett hatósági szemlealkalmával, és a termőhelyen betakarított termésén a hatósági vizsgálat során nem észlelték az meghatározott károsító tünetét, vagy</p> <p>c) a termésből vett reprezentatív mintán végzett hatósági vizsgálat alapján, a termésén a károsító fejlődésének egyetlen stádiumában sem fordult elő, vagy</p> <p>d) a termést megfelelően kezelték (gőzölés, hűtés vagy gyorsfagyasztás), amely hatásosnak bizonyult a károsító ellen anélkül, hogy a termésén kárt okozott volna, és ha mindez nem alkalmazható, vegyszeres kezelés szükséges, amelyet az idevonatkozó magyar előírásoknak megfelelően kell végezni.</p>
16.6. Citrus L. és Prunus L. termése.	<p>Az 5. melléklet 16.1, 16.2, 16.3 és 16.4. pontjában meghatározott termésre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a termés a Ceratitis capitata Wiedmann-tól mentes területről származik, vagy</p> <p>b) a termőhely mentes Ceratitis capitata Wiedmann-tól a vegetációban elvégzett hatósági szemle alapján, vagy</p> <p>c) a termést a Ceratitis capitata Wiedmann kiirtására megfelelő módszerekkel kezelték.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>17. Telepítésre szánt <i>Chaenomeles</i> Lindl., <i>Cotoneaster</i> Ehrh., <i>Crataegus</i> L., <i>Cydonia</i> Mill., <i>Eriobotrya</i> Lindl., <i>Malus</i> Mill., <i>Mespilus</i> L., <i>Pyracantha</i> Roem., <i>Pyrus</i> L., <i>Sorbus</i> L. növények a <i>Sorbus intermedia</i> (Ehrh.) Pers. kivételével, <i>Stranvaesia</i> Lindl., a vetőmag kivételével.</p>	<p>A 4. melléklet 11, 12. pontjában és az 5. melléklet 15. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növények <i>Erwinia amylovora</i> (Burr.) Winsl. et al. kórokozótól mentesnek elismert országokból származnak, vagy</p> <p>b) az <i>Erwinia amylovora</i> (Burr.) Winsl. et al. fertőzés tüneteit mutató növényeket eltávolították a termőhelyről és annak közvetlen környékéről.</p>
<p>18. A <i>Citrus</i> L. <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf. növények és hibridjeik, a termés és vetőmag kivételével, és az <i>Araceae</i>, <i>Marantaceae</i>, <i>Musaceae</i>, <i>Persea</i> spp. és <i>Strelitziaceae</i> családba tartozó növények, gyökérrel, tapadó földdel vagy kísérő termesztő közeggel.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növény a <i>Radopholus citrophilus</i> Huettel et al. és a <i>Radopholus similis</i> (Cobb) Thorne károsítóktól mentes országokból származnak, vagy</p> <p>b) a termőhelyről vett reprezentatív talaj- és gyökérmin-tákat a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta hatósági nematológiai vizsgálatnak vetették alá, legalább a <i>Radopholus citrophilus</i> Huettel et al. és a <i>Radopholus similis</i> (Cobb) Thorne előfordulásának megállapítására, és a végzett vizsgálatok során azokat e károsítóktól mentesnek találták.</p>
<p>19.1. Az olyan országból származó, telepítésre szánt <i>Crataegus</i> L., a vetőmag kivételével, ahol a <i>Phyllosticta solitaria</i> Ell. and Ev. előfordul.</p>	<p>A 4. melléklet 11., valamint az 5. melléklet 15. és 17. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Phyllosticta solitaria</i> Ell. and Ev. okozta tüneteket nem észlelték a termőhely növényein a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
<p>19.2. Az olyan országból származó, telepítésre szánt <i>Cydonia</i> Mill., <i>Fragaria</i> L., <i>Malus</i> Mill., <i>Prunus</i> L., <i>Pyrus</i> L., <i>Ribes</i> L., <i>Rubus</i> L., a vetőmag kivételével, ahol az alább meghatározott károsítók az érintett nemzetségek fajain előfordulnak:</p> <p>a) <i>Fragaria</i> L. esetében <i>Phytophthora fragariae</i> Hickman var. <i>fragariae</i> <i>Arabis</i> mosaic virus <i>Raspberry ringspot</i> virus <i>Strawberry crinkle</i> virus <i>Strawberry latent ringspot</i> virus <i>Strawberry mild yellow edge</i> virus <i>Tomato black ring</i> virus <i>Xanthomonas fragariae</i> Kennedy and King</p> <p>b) <i>Malus</i> Mill. esetében: <i>Phyllosticta solitaria</i> Ell. and Ev.</p> <p>c) <i>Prunus</i> L. esetében: <i>Apricot chlorotic leafroll mycoplasma</i> <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>pruni</i> (Smith) Dye</p> <p>d) <i>Prunus persica</i> (L.) Batsch esetében: <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>persicae</i> (Prunier et al.) Young et al.</p> <p>e) <i>Pyrus</i> L. esetében: <i>Phyllosticta solitaria</i> Ell. et E5.</p>	<p>A 4. melléklet 11., 12., valamint az 5. melléklet 15. és 17. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a meghatározott károsító okozta betegség tüneteit nem észlelték a termőhely növényein, a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>f) Rubus L. esetében: Arabis mosaic virus Raspberry ringspot virus Strawberry latent ringspot virus Tomato black ring virus g) valamennyi fajon: nem európai vírusok és vírusszerű kórokozók</p>	
<p>20. Az olyan országból származó, telepítésre szánt Cydonia Mill. és Pyrus L. növények, a vetőmag kivételével, ahol a Pear decline mycoplasma előfordul.</p>	<p>A 4. melléklet 11., 12. és az 5. melléklet 15., 17. és 19.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a termőhelyen és annak közvetlen környékén lévő, a Pear decline mycoplasma okozta fertőzés tüneteit mutató növényeket eltávolították, a legutolsó három teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
<p>21.1. Olyan országból származó, telepítésre szánt Fragaria L. növény a vetőmag kivételével, ahol az alábbi károsítók valamelyike előfordul:</p> <p>a) Strawberry latent 'C' virus, b) Strawberry vein banding virus, c) Strawberry witches broom mycoplasma.</p>	<p>A 4. melléklet 12. és az 5. melléklet 19.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) A magról kelt növény kivételével, a növényt:</p> <p>aa) olyan termesztési és igazolási rendszerben állították elő, amelyben megkövetelik, hogy a növény közvetlenül olyan anyagról származzon, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és hatóságilag teszteltek, legalább a meghatározott károsítókra megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során a károsítóktól mentesnek találták, vagy</p> <p>ab) közvetlenül olyan anyagról származik, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és a legutolsó 3 teljes vegetációs időszak során legalább egyszer hatóságilag teszteltek, legalább a meghatározott károsítóra, megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során mentesnek találták,</p> <p>b) károsítók okozta betegség egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken vagy annak közvetlen környékén lévő érzékeny növényeken a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
<p>21.2. Olyan országból származó, telepítésre szánt Fragaria L. növény a vetőmag kivételével, amelyben az Aphelenchoides besseyi Christie előfordul.</p>	<p>A 4. melléklet 12. és az 5. melléklet 19.2., 21.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) az Aphelenchoides besseyi Christie egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyi növényeken a legutolsó vegetációs időszak kezdete óta, vagy</p> <p>b) a szövettenyésztésben lévő növényeket az a) pont előírásának megfelelő növényekről szaporították, vagy hatóságilag megvizsgálták megfelelő nematológiai módszerekkel, és mentesnek találták az Aphelenchoides besseyi Christie károsítótól.</p>
<p>21.3. Telepítésre szánt Fragaria L. növény, a vetőmag kivételével.</p>	<p>A 4. melléklet 12. és az 5. melléklet 19.2., 21.1., 21.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növény az Anthonomus signatus Say és Anthonomus bisignifer (Schenkling) fertőzésétől mentes területről származnak.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>22.1. Az olyan országból származó telepítésre szánt Malus Mill. növény, a vetőmag kivételével, ahol az alábbi károsítók előfordulnak a Malus Mill. növényeken:</p> <p>a) Cherry rasp leaf virus (American), b) Tomato ringspot virus.</p>	<p>A 4. melléklet 11., 12. és az 5. melléklet 15., 17., 19.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növényt</p> <p>aa) olyan termesztési és igazolási rendszerben állították elő, amelyben megkövetelik, hogy a növény közvetlenül olyan anyagról származzon, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és hatóságilag teszteltek, legalább a meghatározott károsítókra megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során a károsítóktól mentesnek találták, vagy</p> <p>ab) közvetlenül olyan anyagról származik, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és a legutolsó 3 teljes vegetációs időszak során legalább egyszer hatóságilag teszteltek, legalább a meghatározott károsítóra, megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során mentesnek találták,</p> <p>b) károsítók okozta betegség egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken vagy annak közvetlen környékén lévő érzékeny növényeken a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
<p>22.2. Az olyan országból származó telepítésre szánt Malus Mill. növény, a vetőmag kivételével, ahol az Apple proliferation mycoplasma előfordul.</p>	<p>A 4. melléklet 11., 12. és az 5. melléklet 15., 17., 19.2. és 22.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növény az Apple proliferation mycoplasma kórokozótól mentes területről származik, vagy</p> <p>b) ba) a magról kelt növény kivételével a növényt olyan termesztési és igazolási rendszerben állították elő, amelyben megkövetelik, hogy a növény közvetlenül olyan anyagról származzon, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és hatóságilag teszteltek, legalább az Apple proliferation mycoplasma kórokozóra megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során a károsítótól mentesnek találták, vagy</p> <p>közvetlenül olyan anyagról származik, amelyet megfelelő körülmények között tartottak fenn, és a legutolsó hat teljes vegetációs időszak során legalább egyszer hatóságilag teszteltek legalább az Apple proliferation mycoplasma kórokozóra megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során mentesnek találták,</p> <p>bb) károsítók okozta betegség egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken vagy annak közvetlen környékén lévő érzékeny növényeken a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>23.1. Olyan országból származó, a <i>Prunus L.</i> nemzetséghez tartozó alábbi fajok telepítésre szánt egyede, a vetőmag kivételével, amelyekben a Plum pox virus előfordul:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>Prunus amygdalus Batsch</i> b) <i>Prunus ararmeniaca L.</i> c) <i>Prunus blireiana Andre</i> d) <i>Prunus brigantina Vill.</i> e) <i>Prunus cerasifera Ehrh.</i> f) <i>Prunus cistena Hansen</i> g) <i>Prunus curdica Fenzl and Fritsch</i> h) <i>Prunus domestica ssp. domestica L.</i> i) <i>Prunus domestica ssp. insititia (L.)C.K. Schneid.</i> j) <i>Prunus domestica ssp. italica (Borkh.) Hegi.</i> k) <i>Prunus glandulosa Thunb.</i> l) <i>Prunus holosericea Batal.</i> m) <i>Prunus hortulana Bailey</i> n) <i>Prunus japonica Thunb.</i> o) <i>Prunus mandshurica (Maxim.) Koehne</i> p) <i>Prunus maritima Marsh.</i> q) <i>Prunus mume Sieb. and Zucc.</i> r) <i>Prunus nigra Ait.</i> s) <i>Prunus persica (L.) Batsch</i> t) <i>Prunus salicina L.</i> u) <i>Prunus sibirica L.</i> v) <i>Prunus simonii Carr.</i> w) <i>Prunus spinosa L.</i> x) <i>Prunus tomentosa Thunb.</i> y) <i>Prunus triloba Lindl.</i> z) Plum pox virusra érzékeny egyéb <i>Prunus L.</i> faj. 	<p>A 4. melléklet 11., 12. és az 5. melléklet 15., 19.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a növényt, a magról kelt növény kivételével: <ul style="list-style-type: none"> aa) olyan termesztési és igazolási rendszerben állították elő, amelyben megkövetelik, hogy a növény olyan anyagról származzon közvetlenül, amelyet megfelelő körülmények között tartottak és hatóságilag teszteltek legalább a Plum pox vírusra, megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával és a vizsgálatok során azokat a károsítótól mentesnek találtak, vagy ab) közvetlenül olyan anyagról származik, amelyet megfelelő körülmények között tartottak fenn és a legutolsó három teljes vegetációs időszak alatt legalább egyszer hatóságilag teszteltek legalább a Plum pox vírusra megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával és a vizsgálatok során a növényt ettől a károsítótól mentesnek találtak, b) a Plum pox vírus okozta betegség egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken vagy annak közvetlen környezetében lévő fogékony növényeken a legutolsó három teljes vegetációs időszak kezdete óta, c) a más vírus vagy vírusszerű kórokozó okozta betegség tüneteit mutató növényeket eltávolították a termőhelyről.
<p>23.2. Telepítésre szánt <i>Prunus L.</i> növény,</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ha olyan országból származik, ahol a meghatározott károsítók a <i>Prunus L.</i> növényen előfordulnak b) a vetőmag kivételével, ha olyan országból származik, ahol az alábbi károsítók előfordulnak c) a vetőmag kivételével, ha olyan nem európai országból származik, ahol az alábbi károsítók előfordulnak, <ul style="list-style-type: none"> a) az a) pontra vonatkozóan: Tomato ringspot virus b) a b) pontra vonatkozóan: Cherry rasp leaf virus (American) Peach mosaic virus (American) Peach phony ric- kettsia Peach rosette mycoplasma Peach yellowa mycoplasma Plum line pattern virus (American) Peach X-disease mycoplasma c) a c) pontra vonatkozóan: Little cherry pathogen 	<p>A 4. melléklet 11., 12. és az 5. melléklet 15., 19.2., 23.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a növényt <ul style="list-style-type: none"> aa) olyan termesztési és igazolási rendszerben állították elő, amelyben megkövetelik, hogy közvetlenül olyan anyagról származzon, amelyet megfelelő körülmények között neveltek, és hatóságilag teszteltek legalább az érintett károsítókra, megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során azokat mentesnek találták e károsítóktól, vagy ab) közvetlenül, olyan anyagról származik, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és az utolsó három teljes vegetációs időszak alatt legalább egyszer hatóságilag teszteltek legalább a meghatározott károsítókra, megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során a növényeket a károsítóktól mentesnek találtak, b) a károsító okozta betegség tüneteit nem észlelték a termőhelyen lévő növényeken vagy annak közvetlen környezetében lévő fogékony növényeken, az utolsó három teljes vegetációs időszak kezdete óta.

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>24. Telepítésre szánt <i>Rubus</i> L. növény, <i>a)</i> ha olyan országból származik ahol az alábbi károsítók <i>Rubus</i> L. növényen előfordulnak, <i>b)</i> a vetőmag kivételével, ha olyan országból származik, ahol az alábbi károsítók előfordulnak, <i>a)</i> az <i>a)</i> pontra vonatkozóan: Tomato ringspot virus Black raspberry latent virus Cherry leafroll virus Prunus necrotic ringspot virus <i>b)</i> a <i>b)</i> pontra vonatkozóan: Raspberry leaf curl virus (American), Cherry rasp leaf virus (American).</p>	<p>Az 5. melléklet 19.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával <i>a)</i> a növénynek mentesnek kell lenni levéltetvektől és azok petéitől, <i>b)</i> hatósági nyilatkozat kell arról, hogy <i>aa)</i> a növényt vagy olyan termesztési és igazolási rendszerben állították elő amelyben megkövetelik, hogy közvetlenül olyan anyagról származzon, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és legalább az meghatározott károsítókra hatóságilag teszteltek megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával, és a vizsgálatok során a növényt e károsítóktól mentesnek találták, vagy közvetlenül olyan anyagról származik, amelyet megfelelő körülmények között neveltek és a utolsó három teljes vegetációs időszak során legalább egyszer hatóságilag teszteltek, legalább a meghatározott károsítókra megfelelő indikátor növények vagy egyenértékű módszerek alkalmazásával és e vizsgálatok során a növényt mentesnek találták, <i>ab)</i> a meghatározott károsítók okozta betegségek egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken vagy annak közvetlen környezetében lévő érzékeny növényeken az utolsó három teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
<p>25. <i>Vitis</i> L. növények, a termés és a vetőmag kivételével.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a Grapevine Flavescence dorée MLO, a <i>Xylophilus ampelinus</i> (Panagopoulos) Willems et al. és a <i>Scaphoideus titanus</i> Ball egyetlen tünetét sem észlelték az anyanövényeken a legutolsó két teljes vegetációs időszak kezdete óta</p>
<p>26.1. Olyan országból származó <i>Solanum tuberosum</i> L. gumó, ahol a <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival előfordul.</p>	<p>A 4. melléklet 13., 14. és 15. pontjában meghatározott, a burgonyagumóra alkalmazandó tilalmak egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy <i>a)</i> a burgonyagumó a <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival kórokozó valamennyi rasszától, a közönséges európai (1.) rassz kivételével mentes területről származik és a <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környezetében egy megfelelő időszak kezdete óta, vagy <i>b)</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival elleni védekezésre vonatkozó magyar szabályokkal egyenértékűnek elismert rendszabályokat alkalmaznak a származási országban.</p>
<p>26.2. <i>Solanum tuberosum</i> L. gumó.</p>	<p>A 4. melléklet 13., 14., 15. és az 5. melléklet 26.1. pontjában meghatározott előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy <i>a)</i> a burgonyagumó a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann and Kotthoff) Davis et al. mentes országból származik, vagy <i>b)</i> a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann and Kotthoff) Davis et al. elleni védekezésre vonatkozó magyar előírásokkal egyenértékűnek elismert szabályozást alkalmaznak a származási országban.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>26.3. Olyan országból származó <i>Solanum tuberosum</i> L. gumó, az új burgonya kivételével, ahol a Potato spindle tuber viroid előfordul.</p>	<p>A 4. melléklet 13., 14., 15. és az 5. melléklet 26.1. és 26.2. pontjában meghatározott, burgonyagumóra alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, kötelező a csírázóképeség gátlása.</p>
<p>26.4. Ültetésre szánt <i>Solanum tuberosum</i> L. gumó.</p>	<p>A 4. melléklet 13., 14., 15. és az 5. melléklet 26.1., 26.2. és 26.3. pontjában meghatározott burgonyagumóra alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a burgonyagumó a <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens és a <i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens károsítóktól mentes tábláról származik, és</p> <p><i>b)</i> a gumó <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith kórokozótól mentes területről származik, vagy az olyan területen, ahol a károsító előfordul, a gumó a <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith kórokozótól mentes termőhelyről származik, vagy attól mentesnek tartott területről a <i>Pseudomonas solanacearum</i> (Smith) Smith felszámolását célzó megfelelő eljárás alkalmazása eredményeként, és</p> <p><i>c)</i> a gumó <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. összes populációjától és <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen károsítótól mentes területről származik, vagy</p> <p><i>d)</i> az olyan területen, ahol a <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. valamely populációja és a <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen előfordul,</p> <p><i>da)</i> vagy a termőhely mentes <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. összes populációjától és <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen károsítótól a gazdanövények évente, megfelelő időben végzett vizuális vizsgálata alapján, amelyet mind külsőleg, mind a termőhelyen termesztett burgonyanövényekből, a betakarítás után vett gumóminták felvágásával végeztek,</p> <p><i>db)</i> vagy a betakarítás után a gumókból véletlenszerűen mintát kell venni, és a megfelelő módszerrel történő inkubálás után meg kell vizsgálni a tüneteket vagy laboratóriumi vizsgálatot kell végezni, valamint külső vizuális vizsgálattal és a gumók felvágásával vizsgálatot kell végezni a megfelelő időben, mindig a csomagok vagy a konténerek lezárásakor, az értékesítés előtt, amely alapján a burgonya mentes <i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden et al. összes populációjától és a <i>Meloidogyne fallax</i> Karssen tüneteitől, és</p> <p><i>e)</i> vagy</p> <p><i>ea)</i> a gumót a Beet necrotic yellow vein furovirustól mentes területen termesztették, vagy</p> <p><i>eb)</i> a Beet necrotic yellow vein furovirustól mentes termőterületen, vagy e vírustól mentes talajt tartalmazó természetközegben termesztették, vagy megfelelő módszerrel hatóságilag tesztelték és mentesnek találták Beet necrotic yellow vein furovirustól, vagy</p> <p><i>ec)</i> mosással mentesítették a talajtól.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
26.5. Az olyan országból származó, a Solanaceae családba tartozó telepítésre szánt növény, a vetőmag kivételével, ahol a Potato stolbur mycoplasma előfordul.	A 4. melléklet 13., 14., 15. és 16., valamint az 5. melléklet 26.1., 26.2., 26.3. és 26.4. pontjában meghatározott burgonyagumóra alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a Potato stolbur mycoplasma egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
26.6. Az olyan országból származó, a Solanaceae családba tartozó telepítésre szánt növény, a Solanum tuberosum L. gumó és a Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw. vetőmag kivételével, ahol a Potato spindle tuber viroid előfordul.	A 4. melléklet 14., 16. és az 5. melléklet 26.5. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a Potato spindle tuber viroid egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
26.7. Az olyan országból származó telepítésre szánt Capsicum annum L., Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw., Musa L., Nicotiana L. és Solanum melongena L. növények a vetőmag kivételével, ahol a Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuchi et al. előfordul.	A 4. melléklet 14., 16. és az 5. melléklet 26.5. és 26.6. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a) a növény Pseudomonas solanacearum (Smith) Smith kórokozótól mentes területéről származik, vagy b) a Pseudomonas solanacearum (Smith) Smith egyetlen tünetét sem észlelték a termőhely növényein a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
26.8. A Solanum tuberosum L. gumó, az ültetésre szánt gumó kivételével.	A 4. melléklet 14. és az 5. melléklet 26.1., 26.2. és 26.3. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a gumó olyan területéről származik, ahol a Pseudomonas solanacearum (Smith) Smith nem fordul elő.
27. Telepítésre szánt Humulus lupulus L. növény, a vetőmag kivételével.	Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a Verticillium albo-atrum Reinke and Berthold és a Verticillium dahliae Klebahn egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.
28.1. Telepítésre szánt Dendranthema (DC.) Des Moul., Dianthus L. és Pelargonium l'Herit. ex Ait. növények, a vetőmag kivételével.	Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a) a Heliothis armigera Hübner, a Spodoptera littoralis (Boisd.) és a Cacoecimorpha pronubana Hübner egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, vagy b) a növényeket megfelelően kezelték a felsorolt károsítók ellen.
28.2. Dendranthema (DC.) Des Moul., Dianthus L. és Pelargonium l'Herit. ex Ait. növények, a vetőmag kivételével.	Az 5. melléklet 28.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a) a Spodoptera eridania Cramer, a Spodoptera frugiperda Smith. vagy a Spodoptera litura (Fabricius) egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, vagy b) a növényeket megfelelően kezelték az említett károsítók ellen.

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
29. Telepítésre szánt <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul. növény, a vetőmag kivételével.	<p>Az 5. melléklet 28.1. és 28.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a növény maximum harmadik generációs szaporulata annak a törzsanyagának, amelyet virológiai vizsgálatok során mentesnek találtak a <i>Chrysanthemum stunt viroid</i>tól vagy közvetlenül olyan anyagról származik, amelynek legalább 10% -át reprezentatív mintaként megvizsgálták a virágzáskor elvégzett hatósági szemle során, és mentesnek találták a <i>Chrysanthemum stunt viroid</i>tól,</p> <p><i>b)</i> a növény vagy dugvány</p> <p><i>ba)</i> olyan területekről származik, amelyet a szállítást megelőző három hónap során legalább havonta hatóságilag megvizsgáltak, és amelyeken a <i>Puccinia horiana</i> Hennings egyetlen tünetét sem észlelték ezalatt az idő alatt, valamint amelynek közvetlen környezetében a <i>Puccinia horiana</i> Hennings egyetlen tünete sem fordult elő az exportot megelőző három hónap során, vagy</p> <p><i>bb)</i> azokat megfelelően kezelték a <i>Puccinia horiana</i> Hennings ellen,</p> <p><i>c) ca)</i> a gyökértelen dugvány esetében a <i>Didymella ligulicola</i> (Baker, Dimock et Davia) v. Arx egyetlen tünetét sem észlelték sem a dugványon, sem azon a növényen, amelyről a dugvány származik, vagy</p> <p><i>cb)</i> a gyökeres dugvány esetében a <i>Didymella ligulicola</i> (Baker, Dimock et Davis) v. Arx egyetlen tünetét sem észlelték sem a dugványon, sem a gyökereztető ágyban.</p>
30. Telepítésre szánt <i>Dianthus</i> L. növény, a vetőmag kivételével.	<p>Az 5. melléklet 28.1., 28.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a növény közvetlenül az <i>Erwinia chrysanthemii</i> (Hellmers) Dickey, a <i>Pseudomonas caryophylli</i> (Burkholder) Starr and Burkholder és a <i>Phialophora cinerescens</i> (Wollenw.) kórokozótól mentes anyanövényről származik, amit a legutolsó 2 év során végzett, hatóságilag elfogadott vizsgálattal állapítottak meg,</p> <p><i>b)</i> a fenti károsítók egyetlen tünetét sem észlelték a növényen.</p>
31. <i>Tulipa</i> L. és <i>Narcissus</i> L. virághagymák, azok kivételével, amelyekről a csomagolóanyag vagy más bizonyítja, hogy értékesítésre szántak olyan végfelhasználónál, aki a vágott virág előállításban nem érintett.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a <i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev egyetlen tünetét sem észlelték a növényen a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
32. Olyan országból származó, telepítésre szánt <i>Pelargonium l'Herit. ex Ait.</i> , a vetőmag kivételével, ahol a Tomato ringspot virus előfordul: <i>a)</i> ahol a <i>Xiphinema americanum</i> Cobb sensu lato nem európai populációja vagy a Tomato ringspot virus egyéb vektora nem fordul elő,	<p>Az 5. melléklet 28.1. és 28.2. pontban meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növény</p> <p><i>a)</i> közvetlenül a Tomato ringspot virustól mentes termőhelyről származik, vagy</p> <p><i>b)</i> maximum negyedik generációs szaporulata annak az anyanövénynek, amelyet a hatóságilag elfogadott virológiai vizsgálati rendszerben a Tomato ringspot virustól mentesnek találtak.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>b) amelyekben a <i>Xiphinema americanum</i> Cobb sensu lato nem európai populációja vagy a Tomato ringspot virus egyéb vektora előfordul.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növény</p> <p>a) közvetlenül olyan termőhelyről származik, amelynek a talaja és a növényzete a Tomato ringspot vírustól mentes, vagy</p> <p>b) maximum második generációs szaporulata olyan anyanövénynek, amely Tomato ringspot vírustól való mentességét egy hatóságilag elfogadott virológiai vizsgálati rendszerben állapították meg.</p>
<p>33.1. Olyan országból származó, telepítésre szánt <i>Apium graveolens</i> L., <i>Argyranthemum</i> spp., <i>Aster</i> spp., <i>Brassica</i> spp., <i>Capsicum annuum</i> L., <i>Cucumis</i> spp., <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul., <i>Dianthus</i> L. és hibridjei, <i>Exacum</i> spp., <i>Gerbera</i> Cass., <i>Gypsophila</i> L., <i>Lactuca</i> spp., <i>Leucanthemum</i> L., <i>Lupinus</i> L., <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw., <i>Solanum melongena</i> L., <i>Tanacetum</i> L. és <i>Verbena</i> L., a vetőmag kivételével, amelyről nemzetközileg elismert módszerrel bebizonyították, hogy területén az alábbi károsítók nem fordulnak elő:</p> <p>a) <i>Amauromyza maculosa</i> (Malloch),</p> <p>b) <i>Liriomyza bryoniae</i> (Kaltenbach),</p> <p>c) <i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard),</p> <p>d) <i>Liriomyza sativae</i> Blanchard,</p> <p>e) <i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess)</p>	<p>A 4. melléklet 14., 16. és az 5. melléklet 28.1., 28.2., 29. és 30. pontokban meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) vagy a károsítók tüneteit nem észlelték a termőhelyen az exportot megelőző 3 hónap során legalább havonta elvégzett hatósági szemlék alkalmával, vagy</p> <p>b) a növényeket közvetlenül az export előtt megvizsgálták, és a meghatározott károsítók tüneteitől mentesnek találták és a meghatározott károsítók kiirtására megfelelő kezelésben részesítették.</p>
<p>33.2. Az amerikai földrész országaiból vagy bármely más, az 5. melléklet 33.1. pontjában nem szereplő országból származó, telepítésre szánt, a 33.1. pontban meghatározott növény, a vetőmag kivételével.</p>	<p>A 4. melléklet 14., 16. és az 5. melléklet 28.1., 28.2., 29., 30. és 33.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, ahol alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy az <i>Amauromyza maculosa</i> (Malloch), <i>Liriomyza bryoniae</i> (Kaltenbach), <i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard), <i>Liriomyza sativae</i> Blanchard vagy <i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess) egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen, az exportot megelőző 3 hónap során legalább havonta elvégzett hatósági szemlék alkalmával.</p>
<p>33.3. A 33.1. pontban meg nem határozott országból származó, telepítésre szánt lágyszárú növényfaj, a 33.1. pontban meghatározott fajok és a vetőmag kivételével.</p>	<p>A 4. melléklet 14., 16. és az 5. melléklet 28.1., 28.2., 29. és 30. pontjában meghatározott növényekre vonatkozó tilalmak egyidejű fenntartásával, ahol alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) az <i>Amauromyza maculosa</i> (Malloch) vagy a <i>Liriomyza sativae</i> Blanchard egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen az exportot megelőző hatósági szemle alkalmával, vagy</p> <p>b) közvetlenül az export előtt a növényeket megvizsgálták, és azokat a meghatározott károsítók tüneteitől mentesnek találták, valamint e károsítók irtására megfelelő kezeléseket végeztek.</p>
<p>34. Szabadföldi, gyökeres, elültetett vagy ültetésre szánt növény.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a termőhely mentes a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al., <i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens, <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens és <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilberaky) Percival károsítóktól.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>35. A növény vitalitásának fenntartását szolgáló, alábbi országokból származó, növényhez tapadó vagy kísérő talaj és termesztő közeg, amely teljesen vagy részben talajból vagy szilárd szerves anyagokból, úgymint növényi részből, humuszból áll, ideértve a tőzeget, kérget vagy bármely szilárd szervetlen anyagot:</p> <p>a) Törökország, b) Belorusszia, Észtország, Lettország, Litvánia, Moldávia, Oroszország, Ukrajna, c) nem európai országok, Ciprus, Egyiptom, Izrael, Líbia, Málta, Marokkó, Tunézia kivételével.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a termesztőközeg a telepítéskor:</p> <p>aa) talajtól és szerves anyagtól mentes volt, vagy ab) rovartól és káros fonalféregtől mentes volt és megfelelő vizsgálatot, hőkezelést vagy gázosítást végeztek az egyéb károsítóktól való mentesség biztosítására, vagy ac) megfelelő hőkezelést vagy gázosítást végeztek a károsítóktól való mentesség biztosítására, és</p> <p>b) a telepítés óta:</p> <p>ba) megfelelő intézkedéseket hoztak annak érdekében, hogy a termesztőközeg a károsítóktól mentes maradjon, vagy bb) a szállítást megelőző két héten belül, a növényekről a termesztőközeget letisztították, a szállítás során az életképességük fenntartásához szükséges minimális mennyiség kivételével, valamint átültetés esetén, az erre a célra használt termesztőközeg megfelel az a) pontban előírt követelményeknek.</p>
<p>36.1. Telepítésre szánt <i>Beta vulgaris</i> L. növény, a vetőmag kivételével.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a Beet curly top virus nem európai izolátumai egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
<p>36.2. Az olyan országokból származó, telepítésre szánt <i>Beta vulgaris</i> L., a vetőmag kivételével, amelyekben a Beet leaf curl rhabdovirus és a Beet necrotic yellow vein benyavirus előfordul.</p>	<p>Az 5. melléklet 36.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) Beet leaf curl rhabdovirus és a Beet necrotic yellow vein benyavirus nem fordul elő a termőhelyen, és b) a Beet leaf curl rhabdovirus és a Beet necrotic yellow vein benyavirus egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környékén a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
<p>37.1. A telepítésre szánt <i>Ficus</i> L. növény, a vetőmag kivételével.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a termőhelymentes Thrips palmi Karnykárosítótól, az exportot megelőző 3 hónap során havonta elvégzett hatósági szemle alapján, vagy b) a szállítmányt megfelelően kezelték a Thysanoptera rend fajaitól való mentesség biztosítására, vagy c) a növényt üvegházban nevelték, amelyekben megfelelő időszak alatt hatósági intézkedéseket alkalmaztak a Thrips palmi Karny előfordulásának megfigyelésére és a megfigyelések során a Thrips palmi Karny károsítót nem észlelték.</p>
<p>37.2. A telepítésre szánt növény a <i>Ficus</i> L. és a vetőmag kivételével.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növény a Thrips palmi Karny károsítótól mentes országokból származnak, vagy b) a termőhelymentes a Thrips palmi Karny károsítótól az exportot megelőző 3 hónap során legalább havonta elvégzett hatósági szemle alapján, vagy c) a szállítmányt megfelelően kezelték a Thysanoptera rend fajaitól való mentesség biztosítására.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
38. A nem európai országból származó, telepítésre szánt <i>Palmae</i> növény, a vetőmag kivételével.	<p>A 4. melléklet 20. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó tilalmak egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a növény a <i>Palm lethal yellowing mycoplasma</i> és a <i>Cadang-cadang viroid</i> kórokozótól mentes területről származik és a fertőzés egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy annak közvetlen környezetében a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, vagy</p> <p><i>b)</i> a <i>Palm lethal yellowing mycoplasma</i> és a <i>Cadang-Cadang viroid</i> okozta egyetlen tünetet sem észlelték a növényen a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, és a fertőzés tüneteinek gyanúját mutató növényt eltávolították a termőhelyről és megfelelő kezelésben részesítették a <i>Myndus crudus</i> Van Duzee károsító ellen,</p> <p><i>c)</i> a szövettenyészetben lévő növény esetében, a növény az <i>a)</i> és <i>b)</i> pont előírásainak megfelelő növényről származik.</p>
39.1. A nem európai országból származó, telepítésre szánt <i>Camellia L.</i> , a vetőmag kivételével.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p><i>a)</i> a növény a <i>Ciborinia camelliae</i> Kohn károsítótól mentes területekről származik, vagy</p> <p><i>b)</i> a <i>Ciborinia camelliae</i> Kohn egyetlen tünetét sem észlelték a termőhely virágzó növényein a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta.</p>
39.2. Az USA-ból vagy Brazíliából származó, telepítésre szánt <i>Fuchsia L.</i> növény, a vetőmag kivételével.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy az <i>Aculops fuchsiae</i> Keifer egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen, valamint azt hogy közvetlenül az export előtt a növényt megvizsgálták és az <i>Aculops fuchsiae</i> Keifer károsítótól mentesnek találták.</p>
40. Az EPPO tagországokon kívüli országból származó, telepítésre szánt fa és cserje, a vetőmag és szövettenyészetben lévő növény kivételével.	<p>A 4. melléklet 1., 2., 3., 11., 12., 16., 18., 19., 20. és az 5. melléklet 8.1., 8.2., 9., 10., 11.1., 11.2., 12., 13.1., 13.2., 14., 15., 17., 18., 19.1., 19.2., 20., 22.1., 22.2., 23.1., 23.2., 24., 26.5., 26.6., 27., 28.1., 28.2., 29., 30., 33.1., 33.2., 34., 35., 37.1., 37.2., 38., 39.1., 39.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növény</p> <p><i>a)</i> mentes növényi hulladéktól, virágtól és terméstől,</p> <p><i>b)</i> termesztése faiskolában történt,</p> <p><i>c)</i> megfelelő időközönkénti és az export előtti vizsgálatát elvégezték és azt a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati baktériumok, vírusok és vírusszerű kórokozók tüneteitől mentesnek találták, és</p> <p><i>d)</i> mentesnek bizonyult a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati fonalféreg, rovarok, atkák és gombák okozta tünetektől, vagy megfelelő kezeléssel elpusztították ezeket a károsítókat.</p>
41. Az EPPO tagországokon kívüli országból származó, telepítésre szánt lombhullató fa és cserje, a vetőmag és szövettenyészetben lévő növények kivételével.	<p>A 4. melléklet 1., 2., 3., 11., 12., 16., 18., 19., 20. és az 5. melléklet 8.1., 8.2., 9., 10., 11.1., 11.2., 12., 13.1., 13.2., 14., 15., 17., 18., 19.1., 19.2., 20., 22.1., 22.2., 23.1., 23.2., 24., 26.5., 26.6., 27., 28.1., 28.2., 29., 30., 33.1., 33.2., 34., 35., 37.1., 37.2., 38., 39.1., 39.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, ahol alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növény nyugalmi állapotban van és levéltől mentes.</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
42. Az EPPO tagországokon kívüli országból származó, telepítésre szánt, nem a Gramineae családba tartozó egy- vagy kétéves növény, a vetőmag kivételével.	<p>A 4. melléklet 14., 16. és az 5. melléklet 26.5., 26.6., 33.1., 33.2., 33.3., 34., 35., 36.1., 36.2. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növényt</p> <p>a) faiskolában termesztették, és</p> <p>b) mentes növényi hulladéktól, virágtól és terméstől, és</p> <p>c) megfelelő időközönként és az export előtt megvizsgálták és</p> <p>ca) zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati baktériumok, vírusok és vírusszerű kórokozók tüneteitől mentesnek találták és</p> <p>cb) vagy a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati fonálférgesek, rovarok, atkák és gombák tüneteitől mentesnek találták, vagy megfelelő kezelést végeztek e károsítók elpusztítására.</p>
43. Telepítésre szánt, az EPPO tagországokon kívüli országból származó és a Gramineae család Bambusoideae, Panicoideae alcsaládjába tartozó évelő díszfű faj, valamint a Buchloe, Bouteloua Lag., Calamagrostis, Cortaderia Stapf., Glyceria R.Br., Hakonechloa Mak. ex Honda, Hystrix, Mokinia, Phalaris L., Shibataea, Spartina Schreb., Stipa L. és Uniola L. nemzetségekbe tartozó növény, a vetőmag kivételével.	<p>Az 5. melléklet 34., 35. és 37. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növényt</p> <p>a) faiskolában termesztették, és</p> <p>b) mentesnek találták a növényi hulladéktól, virágtól és terméstől, és</p> <p>c) megfelelő időközönként és az export előtt megvizsgálták, és</p> <p>ca) a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati baktériumok, vírusok és vírusszerű kórokozók tüneteitől mentesnek találták, és</p> <p>cb) a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati fonálférgesek, rovarok, atkák és gombák tüneteitől mentesnek találták vagy megfelelő kezelést végeztek e károsítók elpusztítására.</p>
44. A nem európai országokból származó, természetesen vagy mesterségesen törpített, telepítésre szánt növény, a vetőmag kivételével.	<p>A 4. melléklet 1., 2., 3., 11., 12., 16., 18., 19., 20. és az 5. melléklet 8.1., 8.2., 9., 10., 11.1., 11.2., 12., 13.1., 13.2., 14., 15., 17., 18., 19.1., 19.2., 20., 22.1., 22.2., 23.1., 23.2., 24., 25., 26.5., 26.6., 27., 28.1., 28.2., 29., 33.1., 33.2., 34., 35., 37.1., 37.2., 38., 39.1., 39.2., 40., 41. és 43. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növényt, beleértve a természetes környezetből közvetlenül gyűjtöttet is, a szállítást megelőző legalább két éven át hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött faiskolában termesztették és tartották,</p> <p>b) az a) pontban meghatározott faiskolai növényt:</p> <p>ba) az a) pontban meghatározott időszak alatt</p> <p>— legalább 50 cm-rel a talajfelszín felett lévő polcon, cserépedényben ültetve helyezték el,</p> <p>— megfelelő kezeléssel biztosították a nem európai rozsdakórokozótól való mentességet, és a hatóanyagot, a koncentrációt és e kezelések idejét a növényegészségügyi bizonyítvány „fertőtlenítés és/vagy fertőtlenítő kezelés” rovatában feltüntették,</p> <p>— a növényen évente megfelelő időközönként legalább hatszor hatósági növényegészségügyi ellenőrzést kell végezni a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsító előfordulására. Az a) pontban hivatkozott faiskolák közvetlen szomszédságában lévő növényeket is vizsgálni kell. A szemléket a táblán vagy a faiskolában valamennyi sor, legalább vizuális vizsgálatával, valamint a természet közegében lévő növény valamennyi részének vizuális vizsgálatával kell elvégezni. Nemzetségenként egy véletlenszerűen vett</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
---	----------------------

mintát kell megvizsgálni. Azaz, ha e nemzetségben maximum 3000 növény található, akkor 300 mintát, ennél több növény esetében pedig a növények 10%-át kell megvizsgálni,

— a szemlék során a növény mentes kell legyen zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítótól. A fertőzött növényt el kell távolítani. A fennmaradó növényeket, ahol szükséges, hatékony kezelésnek kell alávetni és megfelelő ideig kell tárolni. A tárolás alatt a növényt meg kell vizsgálni a fentiekben meghatározott károsítóktól való mentesség biztosítására,

— még nem használt mesterséges természetű közegbe, vagy olyan természetes természetű közegben természetű, amelyet gázosítottak, vagy megfelelő hőkezelésnek vetettek alá zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítóval való mentesség biztosítására,

— olyan körülmények között tartják, amely biztosítja, hogy a természetű közeg zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítótól mentes marad a szállítást megelőző két héten át:

= a növényt lerázzák és tiszta vízzel lemossák az eredeti természetű közeget úgy, hogy csak a csupasz gyökérzet maradjon, vagy

= a növényről lerázzák és tiszta vízzel lemossák az eredeti természetű közeget, és olyan természetű közegbe ültetik át, amely a *ba*) pontja előírásainak megfelel, vagy

= megfelelő kezelésnek vetik alá, hogy a természetű közeget mentesítsék a nem európai zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati károsítóktól. E kezelések hatóanyagát, koncentrációját és idejét a növényegészségügyi bizonyítvány „fertőtlenítés és/vagy fertőtlenítő kezelés” rovatában fel kell tüntetni, és

bb) zárt tárolóeszközbe csomagolják, amelyet hatósági-
lag lepecsételnek és feltüntetik az engedélyezett faiskola regisztrációs számát. Ezt a számot, a szállítmány beazonosíthatósága miatt, fel kell tüntetni növényegészségügyi bizonyítvány „fertőtlenítés és/vagy fertőtlenítő kezelés” rovatában.

45. Az EPPO tagországok kivételével más országokból származó, a Caryophyllaceae (*Dianthus* L. kivételével), Compositae (*Dendranthema* DC. Des Moul. kivételével), Cruciferae, Leguminosae és Rosaceae (*Fragaria* L. kivételével) családhoz tartozó, telepítésre szánt légyszárú évelő növény, a vetőmag kivételével.

Az 5. melléklet 33.1., 33.2., 33.3., 34., 35., 37. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a növényt

a) faiskolákban természetű, és

b) növényi hulladéktól, virágtól és terméstől mentesnek találták, és

c) megfelelő időközönként, valamint az export előtt megvizsgálták és

ca) zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati baktériumok, vírusok és víruszerű kórokozók tüneteitől mentesnek találták, és

cb) vagy a zárlati és vizsgálatköteles nem zárlati fonálférgék, rovarok, atkák és gombák tüneteitől mentesnek találták azokat, vagy megfelelő kezelést végeztek e károsítók elpusztítására.

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
46. Olyan országból származó telepítésre szánt <i>Euphorbia pulcherrima</i> Willd növény, a vetőmag kivételével, ahol a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. nem európai populációi előfordulnak.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növény <i>Bemisia tabaci</i> Genn. károsítótól mentes területéről származik, vagy</p> <p>b) a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen lévő növényeken, az exportot megelőző 3 hónap során legalább havonta elvégzett hatósági szemle alkalmával.</p>
<p>46.1. Ültetésre szánt <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw. növény, a vetőmag kivételével, amely olyan országokból származik, ahol a Tomato yellow leaf curl virus előfordul.</p> <p>a) Ahol a <i>Bemisia tabaci</i> Genn nem fordul elő.</p> <p>b) Ahol a <i>Bemisia tabaci</i> Genn előfordul.</p>	<p>A 4. melléklet 16. és az 5. melléklet 26.5., 26.6., 26.7. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával:</p> <p>hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a Tomato yellow leaf curl virus tüneteit nem figyelték meg, vagy</p> <p>hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a növényen a Tomato yellow leaf curl virus tüneteit nem figyelték meg, és</p> <p>aa) a növény olyan területéről származik, amely mentes a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. károsítótól, vagy</p> <p>ab) a termőhelyet mentesnek találták <i>Bemisia tabaci</i> Genn. károsítótól az export feladást megelőző 3 hónap során legalább havonta elvégzett hatósági vizsgálatok alapján, vagy</p> <p>b) a termőhelyen nem észlelték a Tomato yellow leaf curl bigeminivirus tüneteit és a termőhelyen megfelelő kezelést végeztek, illetve ellenőrizték a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. károsítótól való mentességet.</p>
46.2. Olyan országból származó, telepítésre szánt növény, a vetőmag kivételével, ahol a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. európai populációi és a <i>Frankliniella occidentalis</i> (Pergande) előfordul.	<p>A 4. melléklet 16. és az 5. melléklet 26.5., 26.6., 26.7., 46.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, ha alkalmazható, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a termőhely mentes a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. európai populációitól és a <i>Frankliniella occidentalis</i> (Pergande) károsítótól az export feladást megelőző 3 hónap során legalább havonta elvégzett hatósági szemle alapján, vagy</p> <p>b) a szállítmányt megfelelően kezelték a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. európai populációitól és a <i>Frankliniella occidentalis</i> (Pergande) károsítótól való mentesség biztosítására.</p>
<p>47. Az olyan országból származó, telepítésre szánt növény, a vetőmag, a hagymagumó, a hagyma, és a rizóma kivételével, ahol az alább meghatározott károsítók előfordulnak:</p> <p>a) Bean golden mosaic virus</p> <p>b) Cowpea mild mottle virus</p> <p>c) Lettuce infectious yellows virus</p> <p>d) Pepper mild tigré virus</p> <p>e) Squash leaf curl virus</p> <p>f) a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. által átvitt más vírusok</p>	<p>A 4. melléklet 16. és az 5. melléklet 26.5., 26.6., 33.1., 33.2., 33.3., 36.1., 36.2., 37., 45., 46. és 46.1. pontjában meghatározott növényekre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával:</p> <p>a) hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a meghatározott károsítók egyetlen tünetét sem észlelték a növényen a teljes vegetációs időszak alatt,</p>
<p>a) ahol a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. nem európai populációi vagy a meghatározott károsítók más vektorai nem fordulnak elő,</p>	

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
<p>b) ahol a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. nem európai populációi vagy a meghatározott károsítók más vektorai előfordulnak.</p>	<p>b) hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a meghatározott károsítók egyetlen tünetét sem észlelték meghatározott időszak során a növényen, és</p> <p>ba) a növény a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. kártevőtől és a meghatározott károsítók más vektorától mentes területekről származnak, vagy</p> <p>bb) a termőhely mentes a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. kártevőtől és a meghatározott károsítók más vektoraitól a megfelelő időközönként elvégzett hatósági szemle alapján, vagy</p> <p>bc) a növényeket a <i>Bemisia tabaci</i> Genn. kiirtására megfelelő kezelésnek vetették alá.</p>
<p>48. <i>Helianthus annuus</i> L. vetőmag.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a vetőmag a <i>Plasmopara halstedii</i> (Farlow) Berl. and de Toni kórokozótól mentes területekről származik, vagy</p> <p>b) a vetőmagot — annak kivételével, amelyet a termőterületen található <i>Plasmopara halstedii</i> (Farlow) Berl. and de Toni valamennyi rasszával szemben rezisztens fajtáról nyertek — a <i>Plasmopara halstedii</i> (Farlow) Berl. and de Toni ellen megfelelően csávázták.</p>
<p>49. <i>Lycopersicon lycopersicum</i> L. Karsten ex Farw. vetőmag.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a vetőmagot megfelelő savextrakciós módszerrel nyerték, és</p> <p>a) a vetőmag olyan területekről származik, ahol a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i> (Smith) Davis et al., a <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>vesicatoria</i> (Doidge) Dye és a <i>Potato spindle tuber viroid</i> nem fordul elő, vagy</p> <p>b) az a) pontban meghatározott károsítók okozta betegségek tüneteit nem észlelték a termőhely növényein a teljes vegetációs időszak alatt, vagy</p> <p>c) a vetőmagtételből vett reprezentatív mintákat hatósági lag megvizsgálták legalább az a) pontban meghatározott károsítókra megfelelő módszert alkalmazva, és a vizsgálatok során ezektől a károsítóktól a vetőmagot mentesnek találták.</p>
<p>50.1. <i>Medicago sativa</i> L. vetőmag.</p>	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a <i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, és laboratóriumi vizsgálatokkal sem mutatták ki a <i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev előfordulást a reprezentatív mintában, vagy</p> <p>b) az export előtt gázos kezelést végeztek.</p>
<p>50.2. Olyan országból származó <i>Medicago sativa</i> L. vetőmag, ahol a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> Davis et al. előfordul.</p>	<p>Az 5. melléklet 50.1. pontjában meghatározott növényre alkalmazandó előírások egyidejű fenntartásával, hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> Davis et al. nem fordult elő a gazdaságban vagy közvetlen környezetben az elmúlt 10 évben,</p> <p>b) vagy</p> <p>ba) a növény a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> Davis et al. kórokozóval szemben erősen rezisztensnek elismert fajtához tartozik, vagy</p> <p>bb) még nem kezdődött el a vetéstől számított negyedik teljes vegetációs időszak, amikor a magot betakarították és ezt megelőzően csak legfeljebb egyszer fogtak magot az állományról, vagy</p> <p>bc) a meghatározott inaktív anyagtartalom 0,1 súlyszázálnál nem nagyobb,</p>

Növények, növényi termékek és egyéb anyagok	Különleges előírások
	<p>c) a <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i> Davis et al. egyetlen tünetét sem észlelték a termőhelyen vagy a környezetében lévő <i>Medicago sativa</i> L. növényen a legutolsó teljes vegetációs időszak alatt, vagy ha lehet, a legutolsó két teljes vegetációs időszak alatt,</p> <p>d) a növényt olyan területen termesztették, ahol korábban <i>Medicago sativa</i> L. növényt nem termesztettek a vetést megelőző legutolsó három év alatt.</p>
51. <i>Oryza sativa</i> L. vetőmag.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a vetőmagot hatóságilag megvizsgálták és az <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie károsítótól mentesnek találták, vagy a vetőmagot melegvízes kezelésnek vagy más, az <i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie elleni megfelelő kezelésnek vetették alá.</p>
52. <i>Phaseolus</i> L. vetőmag.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a vetőmag a <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i> (Smith) Dye. és <i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Hedges) Collins and Jones kórokozóktól mentes területről származik, vagy</p> <p>b) a vetőmagból vett reprezentatív minta vizsgálata alapján a vetőmag <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i> (Smith) Dye. és <i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Hedges) Collins and Jones kórokozóktól mentes.</p>
53. <i>Zea mays</i> L. vetőmag.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a vetőmag az <i>Erwinia stewartii</i> (Smith) Dye, a <i>Stenocarpella macrospora</i> (Earle) Sutton és a <i>Stenocarpella maydis</i> (Berkeley) Sutton kórokozóktól mentes területekről származik, vagy</p> <p>b) a vetőmagból vett reprezentatív minta vizsgálata alapján a vetőmag a <i>Erwinia stewartii</i> (Smith) Dye, a <i>Stenocarpella macrospora</i> (Earle) Sutton és a <i>Stenocarpella maydis</i> (Berkeley) Sutton kórokozóktól mentes.</p>
54. Afganisztánból, Indiából, Irakból, Mexikóból, Nepálból, Pakisztánból és az USA-ból származó <i>Triticum</i> , <i>Secale</i> és X <i>Triticosecale</i> nemzetségekhez tartozó vetőmag, ahol a <i>Tilletia indica</i> Mitra előfordul.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy a vetőmag olyan területről származik, ahol a <i>Tilletia indica</i> Mitra nem fordul elő. A származási terület nevét fel kell tüntetni a növényegészségügyi bizonyítványon.</p>
55. Afganisztánból, Indiából, Irakból, Mexikóból, Nepálból, Pakisztánból és az USA-ból származó <i>Triticum</i> , <i>Secale</i> és X <i>Triticosecale</i> nemzetségekhez tartozó szemtermés, ahol a <i>Tilletia indica</i> Mitra előfordul.	<p>Hatósági nyilatkozat kell arról, hogy</p> <p>a) a vetőmag olyan területről származik, ahol a <i>Tilletia indica</i> Mitra nem fordul elő. A származási terület nevét fel kell tüntetni a növényegészségügyi bizonyítványon, vagy</p> <p>b) a <i>Tilletia indica</i> Mitra tüneteit nem észlelték az utolsó teljes vegetációs időszak alatt a termesztés helyén lévő növényeken, és mind a betakarítást, mind pedig a berakást megelőzően vett reprezentatív magminták vizsgálata alapján a megvizsgált tétel mentes <i>Tilletia indica</i> Mitra kórokozótól, melynek tényét a növényegészségügyi bizonyítvány „a termék neve” rovatában fel kell tüntetni a következő szöveg beírásával: „A tesztvizsgálatokat elvégezték és mentesnek találták <i>Tilletia indica</i> Mitra kórokozótól.”</p>

6. számú melléklet
a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Vizsgálatköteles áruk, amelyek növényegészségügyi ellenőrzés alapján kiállított növényegészségügyi bizonyítvánnyal szállíthatók be Magyarországra

1. Növények

1.1. Valamennyi termesztett és vadon termő növényfaj, klón és hibrid, szaporításra, vetésre, ültetésre, nevelésre, fenntartásra, kutatási célra, szaporító- illetve ültetvényanyag előállításra alkalmas

a) vetőmagja, csíraplazmája, pollenje és szövettanyé- szete,

b) fogyasztásra vagy feldolgozásra szánt, botanikai ér- telemben vett termése,

c) gumója, hagymája, hagymagumója, gyöktörzse, szá- ra és gyökértarackja,

d) vágott virága,

e) leveles, rügyes ága, vesszője,

f) leveleit megtartó kivágott fája, levágott ága,

a kereskedelmi és utasforgalomban egyaránt, a mennyiség- től és a szállítás módjától függetlenül.

2. Növényi termékek

2.1. Díszítési célt szolgáló növényi részek, csokrok, ko- szorúk, füzérek, gyökér nélküli fenyő, az európai utasfor- galomban személyenként, az útipoggyásznak megfelelő mennyiség kivételével.

2.2. Szárított növények, növényi részek dekorációs cél- ra, a 2.1. pont szerinti kivétellel.

2.3. Valamennyi nyers, friss gyümölcs, délgyümölcs és zöldség az európai utasforgalomban személyenként 2 kg kivételével.

2.4. Nyers kávé- és kakaóbab, tea, a kiskereskedelmi forgalomra zártan csomagolt kiszereles kivételével.

2.5. Aszalt, szárított, porított gyümölcs, zöldség, gyü- mölcshéj, -reszelék a 2.4. pont szerinti kivétellel.

2.6. Gesztenye, mogyoró- és diófélék, mandula, a 2.4. pont szerinti kivétellel.

2.7. Valamennyi növényi fűszer és fűszerkeverék, a 2.4. pont szerinti kivétellel.

2.8. Valamennyi gyógynövény és növényi eredetű gyógyszeripari alapanyag.

2.9. Étkezési és takarmánygabona-félék.

2.10. Malomipari termékek (lisztek, őrlemények, hán- tolmányok).

2.11. Ipari, étkezési és takarmányozási nyersanyagok, alapanyagok (olajipari magvak, cukorrépa, cukornád, nyers és fermentált dohány, komló, textilipari nyersgyapot és növényi rostok, nádfélék, szalma, nyersburgonya, szá- razbab, borsó, lencse, hántolt és feles magvak, nyers és szárított szálas takarmány, növényi takarmányliszt, dara és pellet, valamint keveréktakarmány).

2.12. Izolált kéreg:

— tűlevelűek (Coniferales)

— Acer saccharum Marsh., Populus L. és a Quercus L., a Quercus suber kivételével

2.13. E rendelet 1. § 5. pontja szerinti faanyag, ha

2.13.1. egészben vagy részben az alábbi rendből, nem- zetségből vagy fajból származik:

a) Castanea Mill.,

b) észak-amerikai országból származó Castanea Mill., Quercus L., ideértve azt a faanyagot is, amelyik nem tar- totta meg természetes kerek felszínét,

c) Platanus L., ideértve azt a faanyagot is, amelyik nem tartotta meg természetes kerek felszínét,

d) nem európai országokból származó tűlevelűek (Co- niferales) a Pinus L. kivételével, ideértve azt a faanyagot is, amelyik nem tartotta meg természetes kerek felszínét,

e) Pinus L., ideértve azt a faanyagot is, amelyik nem tartotta meg természetes kerek felszínét,

f) az amerikai földrész országaiból származó Populus L.,

g) észak-amerikai országokból származó Acer saccha- rum Marsh., ideértve azt a faanyagot is, amelyik nem tar- totta meg természetes kerek felszínét, és

2.13.2. a faanyag megfelel az alábbi leírásoknak:

Vámtarifaszám	Leírás
4401 10 00	tűzifa hasáb, tuskó, rőzse, köteg vagy hasonló formában
4401 21 00	faforgács és hasonló részek: — a nem európai országokból származó tűlevelűek faanyaga
4401 22	faforgács és hasonló részek: — a nem tűlevelűek faanyaga
4401 30	fűrészpor, fahulladék és -maradék, hasáb, brikett, labdacs (pellet), vagy hasonló alakra tömörítve is

Vámtarifaszám	Leírás
4403 20	gömbfa kérgезetten vagy négy oldalán durván faragva: — a nem európai országokból származó tűlevelűek faanyaga, a festékekkel, színezőanyaggal, karbolsavval vagy más tartósítószerrel kezelt faanyag kivételével
4403 91 00	gömbfa kérgезetten vagy négy oldalán durván faragva: — a tölgy (<i>Quercus</i> spp.) faanyaga, a festékekkel, színezőanyaggal, karbolsavval vagy más tartósítószerrel kezelt faanyag kivételével
4403 99	gömbfa kérgезetten vagy négy oldalán durván faragva: — a tölgy (<i>Quercus</i> spp.) vagy a bükk (<i>Fagus</i> spp.) faanyaga, a festékekkel, színezőanyaggal, karbolsavval vagy más tartósítószerrel kezelt faanyag, valamint a tűlevelűek faanyaga kivételével
4404 10 00	abroncsfa, hasított karó; cölöp, cövek és pózna kihegyezve, de hosszában nem fűrészelve; durván faragott, de nem esztergályozott, nem hajlított vagy más módon nem megmunkált faanyag, amely sétabot, esernyőnyél, szerszámnyél és hasonlók készítésére alkalmas; faháncs és hasonló: — a nem európai országból származó tűlevelűek faanyaga
4404 20 00	abroncsfa, hasított karó; cölöp, cövek és pózna kihegyezve, de hosszában nem fűrészelve; durván faragott, de nem esztergályozott, nem hajlított vagy más módon nem megmunkált faanyag, amely sétabot, esernyőnyél, szerszámnyél és hasonlók készítésére alkalmas; faháncs és hasonló: — a nem tűlevelű faanyag
4406 10 00	vasúti vagy villamosvasúti talpfa: — nem impregnált faanyag
4407 10	hosszában fűrészelt vagy szélezett, vágott vagy hántolt 6 mm-nél vastagabb faanyag gyalulva, csiszolva vagy fogazott illesztéssel összeállítva is: — a nem európai országokból származó tűlevelű faanyaga
4407 91	hosszában fűrészelt vagy szélezett, vágott vagy hántolt 6 mm-nél vastagabb faanyag gyalulva, csiszolva vagy fogazott illesztéssel összeállítva is: — tölgyfából (<i>Quercus</i> spp.)
4407 99	hosszában fűrészelt vagy szélezett, vágott vagy hántolt 6 mm-nél vastagabb faanyag gyalulva, csiszolva vagy fogazott illesztéssel összeállítva is: — trópusi fából, a tűlevelűek kivételével, valamint tölgyfából (<i>Quercus</i> spp.) vagy bükkfából (<i>Fagus</i> spp.)
4415 10	nem európai országokból származó fából készült láda, doboz, rekesz, dob és hasonló csomagolóanyag, kábeldob
4415 20	nem európai országokból származó rakodólap, keretezett és más szállítólap, rakodólap keret
4416 00	tölgyfából készült (<i>Quercus</i> spp.) hordó, kád, dézsa és más kádipari termék, valamint azok elemei beleértve a hordódongát is

A szállítódeszka és keretezett szállítótálca (Vámtarifa-szám: 4415 20) nem bizonyítványköteles, ha megfelelnek az UIC szállító deszkára kidolgozott kritériumoknak, és azokat ennek megfelelően jelölik.

3. Egyéb anyagok

3.1. A növények nevelésére szolgáló talaj és egyéb növényi tápközeg:

- a) talaj,
- b) tőzeg, komposzt és egyéb szerves anyag,
- c) talajt, tőzeget, szerves és szervetlen anyagokat tartalmazó keverék, önálló szállítmányként vagy növényekkel a mennyiségektől függetlenül.

3.2. Élő károsítók:

- a) vírusok, víruszerű szervezetek,
- b) baktériumok,
- c) gombák,
- d) állatfajok, bármely fejlődési alakja, tenyésztete, gyűjteménye és izolátumai.

3.3. Egyéb anyag, amelyben a nemzetközi forgalom során a károsítók megtelepedhetnek, vagy amely a károsítók terjedését elősegíti.

7. számú melléklet

a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

A rendelet 1. és 2. számú mellékletének B) részében, valamint a 3. számú mellékletében felsorolt vizsgálatköteles károsítókra vonatkozó belső növényegészségügyi előírások, termelési, raktározási, szállítási, forgalomba hozatali és felhasználási korlátozások, valamint zárlati szabályok

Zárlati károsítók

1.1. Rovarok, atkák és fonálféreg fejlődésük valamennyi stádiumában

1.1.1. *Diabrotica virgifera* (LeConte)

A lárvával fertőzött területet zárlat alá kell helyezni, azon a következő évben kukoricát termelni tilos.

1.1.2. *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens és *Globodera pallida* (Stone) Behrens

A fertőzött területet, természet berendezést, tárolóhelyet, növényállományt, növényanyagot, szaporító- és ültetvényanyagot zárlat alá kell helyezni. Szaporító- és ültetvényanyag előállítás esetén a növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A károsító meghatározásának évében a területen előállított burgonya csak tapadóföldet nem tartalmazó áruburgonyaként értékesíthető.

A fertőzött táblán, természet berendezésben a burgonya-fonálféreg gazdanövényének ültetése, illetve az egyéb, átültetésre kerülő nem gazdanövény (palánta, gyümölcs-, szőlő és dísnövény faiskolai áru), valamint hagymás, gumós és gyökergumós növény ültetése és a fertőzött területen való tárolása tilos. Amennyiben e növényeket a károsító meghatározásának évében állították elő a terüle-

ten, akkor azok csak tapadóföldtől megtisztítva forgalmazhatók.

Közepesen (10—60 tojás/g talaj) vagy erősen fertőzött területeken (60 feletti tojás/g talaj) az észlelés évében nematicid kezelést kell végrehajtani. Összel totális hatású talajfertőtlenítővel, tavasszal pedig rezisztens fajta ültetésével egy időben, sziszterikus nematiciddel történő kezelést kell végrehajtani.

A fertőzött területeken a gazdanövény gyomokat és a burgonya árvakelést május 31-ig kötelezően ki kell irtani. A területen dolgozó munkagépeket és szállító eszközöket a helyszín elhagyása előtt meg kell tisztítani. A fertőzött tároló helyet a burgonya felhasználása után fertőtleníteni kell.

Fertőzött táblán áruburgonya termesztésére a jelen lévő kártevő patotípusra rezisztens burgonyafajta engedélyezhető az alábbi feltételekkel:

a) a rezisztens fajta ültetésének szándékát a termelő köteles bejelenteni a területileg illetékes Szolgálat részére, a tárgyév megelőző év szeptember 30-ig,

b) a Szolgálat által vett mintából kinyert fonálféreg patotípus tesztjét az erre kijelölt speciális laboratórium végzi, bioteszttel vagy biokémiai eljárással, az eredményről értesíti a területileg illetékes Szolgálatot.

c) a patotípus ismeretében a Szolgálat meghatározza a rezisztens burgonya fajtát és a vetésterületnek megfelelő vetőgumó mennyiséget,

d) a Szolgálat június 15—30. között területi szemlén vizsgálja az esetleges fonálféreg fertőzöttséget és ellenőrzi az eredetitől eltérő patotípus kiszелеktálódást, valamint közepesen és erősen fertőzött területeken (50—100 tojás/g talaj) elrendeli a talajfertőtlenítést,

e) rezisztens fajta termése csak mosás után értékesíthető.

f) az engedélyezett rezisztens fajtákat, korai fajták esetében minimum 3 éves, más fajták esetében minimum 4 éves vetésforgóban lehet termesztani. A kizárólag saját célra termelt étkezési burgonya esetében rezisztens fajta termesztése évente engedélyezhető.

Fertőzött táblán csalogató növény (érzékeny áruburgonya fajta) termesztése is engedélyezhető, amennyiben betakarítása vagy a növényállomány megsemmisítése a fonálféreg nőstények ivaréretté válása előtt megtörténik.

A zárlat akkor oldható fel, illetve a kártevők elterjedésének megakadályozására hozott korlátozó intézkedések akkor vonhatók vissza, ha a fonálféreg már nem mutatható ki a talajból.

1.1.3. *Meloidogyne chitwoodi* Golden et al. és patotípusai, *Meloidogyne fallax* Karssen

A fertőzött területet, természet berendezést, növényállományt, növényanyagot, szaporító- és ültetvényanyagot zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növények föld alatti részén hozott termését vagy szaporító- és ültetvényanyagát, valamint a továbbszaporításra szánt gyökeres növényeket meg kell semmisíteni. A fertőzésmentes anyag felhasználását a zárlati határozat rendelkezései szabályozzák.

Szaporító- és ültetvényanyag előállítás esetén a növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A fertőzött területet 1 évig gyommentesen parlagon kell tartani, de a károsító faj illetve patotípusa gazdanövényeinek termesztése a zárlat feloldásáig ezután is tilos.

A zárlat bioteszttel megállapított fonálféreg mentesség után oldható fel.

1.1.4. *Aphelenchoides bessey* Christie,

A fertőzött rizs és szamóca szaporító- és ültetvényanyag előállító területet, természetű berendezést, növényállományt zárlat alá kell helyezni. A fertőzött szamóca anyanövényeket el kell távolítani és meg kell semmisíteni. A károsítóval fertőzött rizs vetőmag, valamint a fertőzött területről származó fertőzésmentes szamóca szaporító- és ültetvényanyag csak a fonálférgek elpusztítására alkalmas hőterápiás kezelés eredményes végrehajtása után hozható forgalomba. A zárlat a fonálféreg mentesség megállapítása után oldható fel.

1.1.5. *Ditylenchus destructor* Thorne, *Ditylenchus dipsaci* (Kühn) Filipjev,

A rendelet 2. számú melléklet B rész a) 6. és 7. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött szaporító- és ültetvényanyag előállító területét, természetű berendezését, növényállományát, szaporító- és ültetvényanyagát zárlat alá kell helyezni. Fertőzött szaporító- és ültetvényanyag forgalomba hozatala csak a fonálférgek elpusztítására alkalmas kezelés (hőterápia vagy gázosítás) eredményes végrehajtása után engedélyezhető. A fertőzött lucerna és komló ültetvényt a további szaporító- és ültetvényanyag előállításból ki kell zárni. A fertőzött területen a károsító gazdanövényei 3 évig nem termesztethetők. A fertőzött területen kötelező vetésváltást és a károsító faj, illetve patotípus gazdanövényei ültetésének tilalmát kell előírni. A zárlat a fertőzés megállapítását követően 3 év múlva, bioteszttel megállapított fonálféreg mentesség után oldható fel.

1.1.6. *Rhadopholus similis*(Cobb) Thorne

A rendelet 2. számú melléklet B rész a) 8. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött területét, természetű berendezését, növényállományát, növényanyagát, szaporító- és ültetvényanyagát zárlat alá kell helyezni, és a károsító gazdanövényeinek termesztését meg kell tiltani. Szaporító- és ültetvényanyag előállítás esetén a növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A fertőzött szaporító- és ültetvényanyagot meg kell semmisíteni. A zárlat ideje alatt termelt nem gyökeres termés (pl. levélzöldségfélék) és a vágott virág forgalomba hozható.

A zárlat a bioteszttel megállapított fonálféreg mentesség után oldható fel.

1.1.7. *Heliothis armigera* (Hübner)

A fertőzést optimális időben, hatékony védekezéssel kell megszüntetni. Az exportra közvetlen veszélyt jelentő fertőzött területekre, szállítási útvonalakra, berakóhelyekre, csomagolóhelyekre szükség esetén a termelő költségére kötelező védekezést, a fertőzés eredményes felszámolásáig exportszállítási korlátozást kell elrendelni. A korlátozás feloldására csak a fertőzésmentesség folyamatos biztosítását követően kerülhet sor.

1.1.8. *Liriomyza bryoniae* (Kaltenbach), *Liriomyza huidobrensis* (Blanchard), *Liriomyza trifolii* (Burgess), *Oporogona sacchari* (Bojer), *Popillia japonica* Newman, *Rhagoletis completa* Cresson, *Rhagoletis indifferens* Curran, *Rhizococcus hibisci* Kawai & Takagi, *Spodoptera littoralis* (Boisduval)

A fertőzött területet, természetű berendezést, növényállományt zárlat alá kell helyezni. A zárlat alatti terület növényei, szaporító- és ültetvényanyagai, a vágott virágok kivételével, a fertőzés felszámolásáig nem hozhatók forgalomba. Szükség esetén a termelő költségére kötelező védekezést, valamint a fertőzött növények megsemmisítését kell elrendelni. A zárlat a fertőzés felszámolását követő 1 hónap múlva oldható fel.

1.1.9. *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buher) Nicklet et al.

1.1.9.1. A 2. számú melléklet B rész a) 2. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött területét, tárolóhelyét, növényállományát és növényanyagát zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, növényállományt hatósági ellenőrzés mellett ki kell vágni, és a fertőzött területen égetéssel meg kell semmisíteni.

1.1.9.2. Azokon a területeken, ahol *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buher) Nicklet et al. előfordul, november 1. és március 1. közötti időszakban az illetékes Szolgálat a következő intézkedéseket rendeli el:

1.1.9.2.1. A fertőzött növényről származó, kéreges vagy kéregtelen gömbfa, illetve fűrészelt faanyag formájában lévő, vagy rossz növényegészségügyi állapotú tűlevelű (Coniferales) (a Thuja L. kivételével) faanyaga, valamint lera-kóhelyen található faanyag esetében a faanyagot:

— égetéssel meg kell semmisíteni a fertőzési hely közvetlen közelében, vagy

— hivatalos ellenőrzés mellett el kell szállítani felvágásra és hasznosításra a fertőzött területen lévő fafeldolgozó telepre, vagy

— hatósági ellenőrzés mellett a fertőzött területen lévő ipari telepre kell szállítani, ahol tüzelőanyagként lehet felhasználni, vagy

— kéregteleníteni kell a vágás helyén vagy annak közvetlen közelében, majd hatósági ellenőrzés mellett feldolgozóhelyre kell szállítani, ahol március 2-a előtt

= fel kell vágni, és ipari célra kell hasznosítani, vagy

= hőkezelné kell úgy, hogy a hőmérséklet 30 percen át minimum az 56 °C-ot elérje, a hőkezelt faanyag továbbszállítása csak hatósági engedéllyel történhet.

1.1.9.2.2. Kéreges vagy kéregtelen gömbfa, illetve fűrészelt faanyag formájában lévő, nem fertőzött növényről származó faanyag esetében, hatósági ellenőrzés mellett a faanyagot fafeldolgozó telephelyre kell szállítani, ahol azt

— fel kell vágni és ipari célra kell hasznosítani, vagy

— hőkezelné kell, hogy a hőmérséklet 30 percen át minimum 56 °C-ot elérje, a hőkezelt faanyag továbbszállítása csak hatósági engedéllyel történhet.

1.1.9.3. Azokon a területeken, ahol *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buhere) Nicklet et al. előfordul, március 2. és október 31. közötti időszakban az illetékes Szolgálat a következő intézkedéseket rendeli el:

1.1.9.3.1. A fertőzött növényről származó, kérges vagy kéregtelen gömbfa, illetve fűrészelt faanyag formájában lévő, vagy rossz növényegészségügyi állapotú tűlevelű (Coniferales) (a Thuja L. kivételével) faanyaga, valamint lera-kóhelyen található faanyag esetében a faanyagot:

— a fertőzött területen, megfelelő égetőhelyen, hatósági ellenőrzés mellett meg kell semmisíteni, vagy

— a fertőzött területen, az erdön kívüli megfelelő helyen azonnal kéregteleníteni kell, mielőtt hatósági ellenőrzés mellett a tárolóhelyekre szállítanák, ahol megfelelő és engedélyezett nedves tárolóhely áll rendelkezésre legalább a fenti időszakra, majd tovább kell szállítani a fertőzött területen belül lévő telephelyre, ahol azonnal fel kell vágni és ipari célra vagy tüzelőanyagként kell felhasználni.

1.1.9.3.2. Kérges vagy kéregtelen gömbfa, illetve fűrészelt faanyag formájában lévő, nem fertőzött növényről származó faanyag esetében, amely a károsító tüneteit nem mutatja, a faanyagot azonnal kéregteleníteni kell, majd hatósági ellenőrzés mellett fafeldolgozó telephelyre kell szállítani, ahol azt

— fel kell vágni és ipari célra kell felhasználni, vagy

— hőkezelní kell úgy, hogy a hőmérséklet 30 percen át minimum az 56 °C-ot elérje, a hőkezelt faanyag továbbszállítása csak hatósági engedéllyel történhet.

1.1.9.4. Azokról a területekről származó tűlevelűek (Coniferales) hántolt kérge esetében, a Thuja L. kivételével, ahol a *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buhere) Nicklet et al. előfordul, az illetékes Szolgálat elrendeli, hogy a kérget:

— égetéssel meg kell semmisíteni, vagy

— a fertőzött területen lévő ipari feldolgozó telephelyen tüzelőként kell felhasználni, vagy

— hőkezelní kell úgy, hogy a hőmérséklet 30 percen át minimum az 56 °C-ot elérje, a hőkezelt faanyag továbbszállítása csak hatósági engedéllyel történhet.

1.1.9.5. Azokról a területekről származó tűlevelűek (Coniferales) fahulladéka esetében, a Thuja L. kivételével, ahol a *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buhere) Nicklet et al. előfordul, az illetékes Szolgálat elrendeli, hogy a fahulladékot hatósági ellenőrzés mellett a fertőzött területen megfelelő helyen azonnal el kell égetni.

1.1.9.6. Azokról a területekről származó tűlevelűek (Coniferales) fafeldolgozás során képződött fahulladéka esetében, a Thuja L. kivételével, ahol a *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner and Buhere) Nicklet et al. előfordul, az illetékes Szolgálat elrendeli, hogy a fahulladékot a fertőzött területen belül azonnal el kell égetni, megfelelő helyen, hatósági ellenőrzés mellett vagy feldolgozó telephelyen tüzelőanyagként kell hasznosítani.

1.1.9.7. A zárlat legkorábban az utolsó fertőzés felszámolását követő 1 év után oldható fel.

1.1.10. *Circulifer haematoceps*, *Circulifer tenellus*

A rendelet 2. számú melléklet B rész a) 3. és 4. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött területét, termesztő berendezését, növényállományát, növényanyagát, szaporító- és ültetvényanyagát zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, növényállomány részt vagy góccokat meg kell semmisíteni. Szaporító- és ültetvényanyag előállítás esetén a növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A zárlat a fertőzés felszámolását követő vegetációs időszak végén oldható fel.

1.1.11. *Daktulospharia vitifoliae* (Fitch)

A rendelet 2. számú melléklet B rész a) 5. pontjában meghatározott növényfajok szaporító- és ültetvényanyagát előállító fertőzött területet, növényállományt és a forgalmazás alatt álló szaporító- és ültetvényanyagot, ezek forgalomba hozatalára kijelölt helyeket zárlat alá kell helyezni. A fertőzött szaporító- és ültetvényanyagot meg kell semmisíteni. Egyéb hasznosítási célú fertőzött növényállományban szállítási és forgalomba hozatali korlátozás mellett a termelő költségére kötelező védekezést kell elrendelni. A zárlat és a korlátozás a fertőzött egyedek megsemmisítése, illetve a fertőtlenítés eredményes elvégzése után oldható fel.

1.2. Baktériumok

1.2.1. *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.

A kórokozó lokalizálására, valamint hazai előfordulása esetén terjedésének megakadályozására illetve kiirtására az alábbi intézkedéseket kell végrehajtani:

1.2.1.1. A fertőzés veszélyének felmerülésétől (tünetek vizuális észlelése, vagy az immunofluoreszcens festési teszt pozitív eredménye) a megerősítő laboratóriumi vizsgálat befejezéséig a Szolgálat:

a) a veszélyeztetett tételre forgalomba hozatali és felhasználási korlátozást rendel el, szállítását megtiltja, kivéve, ha az a Szolgálat felügyelete alatt történik, és meggyőződött arról, hogy a tétel szállítása nem jár a kórokozó terjedésének veszélyével,

b) meg kell határozni a fertőzés eredetét,

c) kiegészítő intézkedéseket kell meghatározni a kórokozó esetleges terjedésének megakadályozására.

1.2.1.2. Ezek az intézkedések kiterjedhetnek a fertőzési veszélyt magában hordozó termelőegység valamennyi burgonyatételének, szállítási és értékesítési korlátozására is.

1.2.1.3. Ha a hatósági laboratórium a meghatározott módszerrel elvégzett vizsgálat alapján a mintát fertőzöttnek találta, akkor:

a) a Szolgálat a szállítmányt, tételt, továbbá a szállító és feldolgozó/manipuláló gépeket, tárolókat, tárolóegységeket, valamint a tétellel kapcsolatba került egyéb anyagot (csomagolóanyag), és ha indokolt az egész termelő egységet, helyet, táblát fertőzöttnek minősíti, és növényegészségügyi zárlatot rendel el,

b) megállapítja a fertőzöttség kiterjedésének mértékét a betakarítás előtti és utáni vagy az egyéb termelési kapcsolatok alapján,

c) fentiek alapján meghatározza a fertőzött, a fertőzési veszélynek kitett területek, valamint a fertőzött körzet nagyságát.

1.2.1.4. A Központi Szolgálat az előírásoknak megfelelően értesíti a fertőzés tényéről az illetékes nemzetközi szervezeteket és intézményeket.

1.2.1.5. Laboratóriumi vizsgálatban kell részlegesíteni valamennyi burgonyatételt, amely klonális kapcsolatban van a fertőzött tétellel. A tesztet annyi gumón/növényen kell elvégezni, amely elegendő ahhoz, hogy az elsődleges fertőzési forrás megállapítható legyen. E kiegészítő vizsgálatok eredményétől függően a Központi Szolgálat újabb helyeket nyilváníthat fertőzött körzetté. A laboratóriumi vizsgálatot el kell végezni a klónszelekcióra kiválasztott burgonyanövényen vagy a törzsanyagból vett reprezentatív gumómintán is.

1.2.1.6. A Szolgálat megtiltja a fertőzött tétel elültetését, továbbá ellenőrzése alatt azt meg kell semmisíteni, vagy egyéb módon ártalmatlanná kell tenni (ipari feldolgozással, megfelelő hulladékfeldolgozással, más biztonságos megsemmisítési eljárással).

1.2.1.7. A Szolgálat megtiltja a fertőzési veszélynek kitett gumó, illetve növény elültetését, amelyet fertőzési veszélynek kitett területen állítottak elő. A fertőzöttnek talált tétellel klonális kapcsolatban levő tétel laborvizsgálatának eredményétől függetlenül e tételt csak étkezési burgonyaként, kiszertelt (csomagolt) állapotban vagy ipari feldolgozásra használható fel.

1.2.1.8. A Szolgálat elrendeli valamennyi, a fertőzöttnak vagy a fertőzési veszélynek kitett burgonyanövény-nyel/gumóval érintkezésbe került gép, szállítóeszköz, csomagolóanyag megsemmisítését, vagy megfelelő módszerrel történő megtisztítását, illetve fertőtlenítését.

1.2.1.9. A Szolgálat csak olyan vetőburgonya forgalomba hozatalát engedélyezheti, amelyik megfelel e rendeletben meghatározott követelményeknek, valamint olyan kiindulási anyagból származik, amelyet hatóságilag elfogadott rendszerben állítottak elő, és amelyet az előírt módszerrel megvizsgálva mentesnek találtak a kórokozótól

1.2.1.10. A fertőzött növények, illetve tárgyak megsemmisítését és fertőtlenítését célzó intézkedésektől függetlenül az illetékes Szolgálatnak a fertőzött, a fertőzési veszélynek kitett növény vagy gumó esetében, továbbá a fertőzött körzetben a fertőzött burgonyatábla hasznosítására az alábbi intézkedések egyikét [a), illetve b) változatok] kell elrendelnie.

a) változat:

aa) a fertőzött területen a fertőzést követő legalább 3 éven keresztül tilos a kórokozó gazdanövényeinek termesztése és kötelező a burgonya árvakelés, valamint az egyéb gazdanövények rendszeres irtása,

ab) a 3 év eltelte után burgonya és egyéb természetes gazdanövény (vagy olyan növény amelyen a kórokozó

fenntartandó) termesztése csak azután lehetséges, ha az ezt megelőző két egymást követő évben nem fordult elő burgonya árvakelés,

ac) a zárlat feloldása utáni első burgonyatermesztési évében csak fémzárolt vetőgumó ültethető kizárólag étkezési burgonya termesztése céljából, a Szolgálat ellenőrzése mellett,

ad) a következő burgonyatermesztési évben — a megfelelő vetésváltást betartva — csak fémzárolt vetőburgonya ültethető úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítására céljából, a Szolgálat ellenőrzése mellett.

b) változat:

ba) a fertőzött területen a fertőzést követő 4 éven át fekete ugarolást kell végezni vagy rét-legelő gazdálkodást kell folytatni a burgonya árvakelés és az egyéb gazdanövények kötelező irtásával, illetve a növényállomány gyakori vágásával vagy intenzív legeltetésével,

bb) a 4 év eltelte utáni első burgonyatermesztési évben csak fémzárolt vetőburgonya vethető úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítására céljából, az illetékes Szolgálat ellenőrzése mellett.

A fertőzött körzet egyéb tábláin, a fertőzött terület köré vont biztonsági sávban a fertőzést követő évben az alábbi alternatívák egyike alkalmazható:

a) változat:

sem a burgonyagumó, sem a kórokozó természetes gazdanövényei vagy azok magja nem ültethető (vethető), valamint a burgonya árvakelést rendszeresen irtani kell,

b) változat:

csak fémzárolt vetőburgonya vethető kizárólag étkezési burgonya előállítására céljából abban az esetben, ha a Szolgálat véleménye szerint burgonya árvakelés vagy egyéb természetes gazdanövény előfordulásának veszélye nem áll fenn, illetve ezek rendszeres irtásáról a termelő gondoskodik. A Szolgálat az állományt a megfelelő időpontokban szemlézi, és az előforduló árvakelést laboratóriumban teszteli. Legalább a következő 2 évben csak fémzárolt vetőburgonya ültethető úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítására céljából, a Szolgálat ellenőrzése mellett.

A fertőzést közvetlenül követő évben, valamint minden további termesztési évben, beleértve az első engedélyezett burgonyatermesztési évet is, a fertőzött táblákon működtetett minden gépet, továbbá a termelő egységben, a burgonyatárolásba bevont minden tároló egységet szükséges megtisztítani és a megfelelő módon fertőtleníteni.

Azon természetközeli berendezésekben, amelyekben a természetközeli teljes cseréje lehetséges gumó, növény, mag csak azután ültethető, miután mindazok a kórokozó megsemmisítésére irányuló, hatóságilag ellenőrzött intézkedések megtörténtek, amelyek magukban foglalták a természetközeli teljes cseréjét, valamint a termelő egység a berendezések és eszközök tisztítását és fertőtlenítését, továbbá amely természetközeli berendezést a Szolgálat burgonyatermesztésre alkalmasnak találta. Ezekben a termelő egységekben a burgonyatermesztés csak fémzárolt, tesztelt forrásból

származó vetőburgonya, minigumó vagy mikronövény alkalmazásával engedélyezhető.

A zárlat a választott alternatívában meghatározott utolsó termesztési év végén akkor oldható fel, ha a termelő az előírt technológiát betartotta.

A fertőzött területen és fertőzött körzetben a Szolgálat a fertőzés megállapítását követően azonnal, valamint legalább a következő 3 évben:

- a) biztosítja a termelőüzemek, tárlóhelyek és gépek ellenőrzését,
- b) előírja a gépek és a tárolók megfelelő módszerrel történő tisztítását és fertőtlenítését,
- c) előírja a fémzárolt burgonya vetőgumó alkalmazását úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítás céljára,
- d) előírja a betakarított étkezési burgonyatételek elkülönített tárolását,
- e) elvégzi az előírt hatósági szemléket,
- f) ahol lehetséges programot indít valamennyi vetőgumótétel meghatározott időn belüli lecserélésre.

1.2.2. Pseudomonas solanacearum (Smith) Smith

A kórokozó lokalizálására, valamint hazai előfordulása esetén terjedésének megakadályozására, illetve kiirtására az alábbi intézkedéseket kell végrehajtani:

1.2.2.1. A fertőzés veszélyének felmerülésétől (tünetek vizuális észlelése vagy az immunofluoreszcens festési teszt pozitív eredménye) a megerősítő laboratóriumi vizsgálat befejezéséig a Szolgálat:

- a) a veszélyeztetett tételre forgalomba hozatali és felhasználási korlátozást rendel el és szállítását megtiltja, kivéve, ha az a Szolgálat felügyelete alatt történik, és meggyőződött arról, hogy a tétel szállítása nem jár a kórokozó terjedésének veszélyével,
- b) meg kell határozni a fertőzés eredetét,
- c) kiegészítő intézkedéseket kell meghatározni a kórokozó esetleges terjedésének megakadályozására.

1.2.2.2. Ezek az intézkedések kiterjedhetnek a fertőzési veszélyt magában hordozó termelőegység valamennyi burgonya-, paradicsom- és paprikatételének, szállítási és értékesítési korlátozására is.

1.2.2.3. Ha a hatósági laboratórium a meghatározott módszerrel végzett vizsgálat alapján a mintát fertőzöttnek találta, akkor

- a) Szolgálat a szállítmányt, tételt, továbbá a szállító és feldolgozó/manipuláló gépeket, tárolókat, tárolóegységeket, valamint a tétellel kapcsolatban került egyéb anyagot (csomagolóanyag), és ha indokolt az egész termelő egységet, helyet, táblát fertőzöttnek minősíti, és növényegészségügyi zárlatot rendel el,
- b) megállapítja a fertőzöttség kiterjedésének mértékét a betakarítás előtti és utáni, vagy az egyéb termelési kapcsolatok alapján,
- c) fentiek alapján meghatározza a fertőzött és a fertőzési veszélynek kitett területek, valamint a fertőzött körzet nagyságát.

1.2.2.4. A Központi Szolgálat az előírásoknak megfelelően értesíti a fertőzés tényéről az illetékes nemzetközi szervezeteket és intézményeket.

1.2.2.5. Laboratóriumi vizsgálatban kell részesíteni valamennyi burgonya-, paradicsom- és paprikatételt, amely klonális kapcsolatban van a fertőzött tétellel. A tesztet annyi gumón/növényen kell elvégezni, amely elegendő ahhoz, hogy az elsődleges fertőző forrás megállapítható legyen. E kiegészítő vizsgálatok eredményétől függően a Központi Szolgálat újabb helyeket nyilváníthat fertőzött körzetté. A laboratóriumi vizsgálatot el kell végezni a klónszelekción kiválasztott burgonyanövényen, vagy a törzsanyagból vett reprezentatív gumómintán is.

1.2.2.6. A Szolgálat megtiltja a fertőzött tétel elültetését, továbbá ellenőrzése alatt azt meg kell semmisíteni, vagy egyéb módon ártalmatlanná kell tenni (ipari feldolgozással, megfelelő hulladékfeldolgozással, más biztonságos megsemmisítési eljárással).

1.2.2.7. A Szolgálat megtiltja a fertőzési veszélynek kitett gumó illetve növény elültetését, amelyet fertőzési veszélynek kitett területen állítottak elő. A fertőzöttnek talált tétellel klonális kapcsolatban levő tétel laborvizsgálatának eredményétől függetlenül e tétel csak étkezési burgonyaként, kiszerezelt (csomagolt) állapotban, vagy ipari feldolgozásra használható fel.

1.2.2.8. A Szolgálat elrendeli valamennyi, a fertőzöttnek vagy a fertőzési veszélynek kitett burgonyanövény-nyel/gumóval, paradicsom vagy paprika növényvel érintkezésbe került gép, szállítóeszköz, csomagolóanyag megsemmisítését, vagy megfelelő módszerrel történő tisztítását, illetve fertőtlenítését.

1.2.2.9. A Szolgálat csak olyan vetőburgonya, paprika vagy paradicsom növény forgalomba hozatalát engedélyezheti, amelyik megfelel az e rendeletben meghatározott követelményeknek, valamint olyan kiindulási anyagból származik, amelyet a hatóságilag elfogadott rendszerben állítottak elő, és amelyet az előírt módszerrel megvizsgálva mentesnek találtak a kórokozótól.

1.2.2.10. A fertőzött növények, illetve tárgyak megsemmisítését és fertőtlenítését célzó intézkedésektől függetlenül a Szolgálatnak a fertőzött, a fertőzési veszélynek kitett növény vagy gumó esetében, továbbá a fertőzött körzetben a fertőzött burgonya-, paradicsom- vagy paprikatábla hasznosítására az alábbi intézkedések [a), illetve b) változat] egyikét kell elrendelnie.

a) változat:

aa) a fertőzött táblán és termelő egységben a fertőzést követő legalább 4 év folyamán kötelező a burgonya, a paradicsom és a paprika árvakelés, valamint az egyéb gazdanövények — beleértve a csucsorféle gyomokat — rendszeres irtása,

ab) ezen időszak alatt a következő növények nem ültethetők/vethetők:

- burgonya gumó és növény,
- paradicsom mag és növény,
- paprika mag és növény,

- egyéb gazdanövény,
- Brassica fajok, amelyeken a kórokozó fennmaradhat,
- azon kultúrák, amelyekkel a kórokozó terjedhet,

ac) a 4 év eltelte után burgonya és egyéb természetes gazdanövény (vagy olyan növény, amelyen a kórokozó fennmarad) termesztése csak azután lehetséges, ha az ezt megelőző két egymást követő évben nem fordult elő burgonya, paprika, paradicsom és egyéb gazdanövény árvakelése, a zárlat feloldása utáni első burgonyatermesztés évében csak fémzárolt vetőgumó ültethető kizárólag étkezési burgonya termesztése céljából, a Szolgálat ellenőrzése, illetve a laboratóriumi vizsgálatok elvégzése mellett,

ad) a következő burgonyatermesztési évben — a megfelelő vetésváltást betartva — csak fémzárolt vetőburgonya vethető úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítására céljából, a Szolgálat ellenőrzése mellett.

b) változat:

ba) a fertőzött helyeken és táblákon a fertőzést követő 5 éven át kötelező a burgonya, a paradicsom és a paprika árvakelés, valamint az egyéb gazdanövények rendszeres irtása, beleértve a csucsorféle gyomokat is. A területen az első három évben fekete ugarolást kell végezni, vagy rétlehető gazdálkodást kell folytatni a növényállomány gyakori vágásával, illetve intenzív legeltetéssel. Vetőmag-előállítás céljából gabonaféléket vagy fűféléket lehet termelni. A következő két évben olyan nem gazdanövény kultúrát kell termelni, amelyeken a kórokozó nem marad fenn, és amelyekkel nem terjed,

bb) az 5 év eltelte utáni első burgonyatermesztési évben fémzárolt vetőburgonya vethető úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítására céljából, a Szolgálat ellenőrzése és laboratóriumi tesztelés mellett.

bc) A fertőzött körzet egyéb tábláin, a biztonsági sávban a fertőzést követő évben az alábbi alternatívák *[a)*, illetve *b)* változatok] egyike alkalmazható:

a) változat:

sem burgonyagumó vagy növény, sem a kórokozó természetes gazdanövénye vagy annak magja nem ültethető (vethető), továbbá a burgonya, a paradicsom, valamint a paprika árvakelés és egyéb gazdanövény — beleértve a csucsorféle gyomokat is — rendszeres irtása kötelező,

b) változat:

ba) fémzárolt vetőburgonya vethető kizárólag étkezési burgonya előállítására céljából, abban az esetben, ha a Szolgálat véleménye szerint az árvakelés vagy a természetes gazdanövény — beleértve a csucsorféle gyomokat is — előfordulásának veszélye nem áll fenn, illetve ezek rendszeres irtásáról a termelő gondoskodik. A növényállományt és a betakarított gumótermést a megfelelő időben növényegészségügyi vizsgálatban kell részesíteni, a burgonya árvakelést a kórokozó kimutatására irányuló laboratóriumi vizsgálatnak kell alávetni,

bb) a következő évben csak fémzárolt vetőburgonya vethető úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítására céljából,

bc) a fertőzést követő második évben csak fémzárolt burgonyából vetett, az illetékes Szolgálat ellenőrzése mellett termesztett, fémzárolt vetőburgonya vethető úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítására céljából,

bd) vetőburgonya előállítás esetén a termés laboratóriumi tesztelése is kötelező.

A fertőzést közvetlenül követő évben, valamint minden további termesztési évben, beleértve az első engedélyezett burgonya-, paprika- és paradicsomtermesztési évet is, a fertőzött táblákon működtetett minden gépet, továbbá a termelő egységben a burgonyatárolásba bevont minden tároló egységet meg kell tisztítani, és megfelelő módon fertőtleníteni kell.

A Szolgálat ellenőrzés alá kell vonni az öntöző és permetező berendezéseket, és szükség esetén meg kell tiltani használatukat, hogy megakadályozzák a kórokozó terjedését.

Azon termesztő berendezésekben, amelyekben a nevelőközeg teljes cseréje lehetséges paprika-, paradicsommag, burgonyagumó, valamint növény csak azután ültethető, miután a kórokozó megsemmisítésére irányuló, a Szolgálat által ellenőrzött olyan intézkedéseket fogantatosítottak, amelyek magukba foglalták a termesztő közeg teljes cseréjét, valamint a termelő egység, a berendezések és eszközök megtisztítását és fertőtlenítését, továbbá amely termesztő berendezést az illetékes Szolgálat burgonya-, paprika- és paradicsomtermelésre alkalmasnak talált. Ezekben a termelő egységekben a burgonyatermesztés csak fémzárolt, tesztelt forrásból származó vetőburgonya, minigumó vagy mikroszaporítású növény alkalmazásával engedélyezett.

A zárlat a választott alternatívában meghatározott utolsó termesztési év végén akkor oldható fel, ha a termelő az előírt technológiát betartotta.

A fertőzött területen és fertőzött körzetben a Szolgálat a fertőzés megállapítását követően azonnal, valamint legalább a következő 3 évben

a) biztosítja a termelőüzemek, a tárlóhelyek és gépek ellenőrzését,

b) elrendeli a gépek, tárolók megfelelő módszerrel történő tisztítását és fertőtlenítését,

c) elrendeli a minősített burgonya vetőgumó alkalmazását úgy vető-, mint étkezési burgonya előállítás céljára, valamint a feltehetően a fertőzött zónában előállított gumótermés tesztelését,

d) elrendeli a betakarított étkezési burgonyatételek elkülönített tárolását,

e) elvégzi az előírt hatósági szántóföldi szemléket.

Ha a felületi vízforrások fertőzöttek minősítették, vagy azok a kórokozó terjedéséhez hozzájárulhatnak, úgy

a) elvégzi a vízforrások, valamint a gazdanövény csucsorfélek megfelelő módszerrel történő évenkénti rendszeres mintavétellel egybekötött növényegészségügyi vizsgálatát és tesztelését,

b) elvégzi az öntöző és permetező programok ellenőrzését, szükség szerint megtiltja a fertőzöttek minősített

vízforrások használatát, a fogékony kultúrák öntözésére és permetezésére, a kórokozó terjedésének megakadályozása céljából. Ez a tilalom a vizsgálati eredményektől függően évente felülvizsgálható,

c) ha az ipari termékfeldolgozás vagy a termékcsomagolás során a hulladék vagy a szennyvíz fertőzött lehet, akkor a fertőtlenítési programot hatóságilag ellenőrzi,

d) ahol lehetséges, programot indít valamennyi vetőgumótétel meghatározott időn belüli lecserélésre.

1.2.3. *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.

A fertőzött növényállományt és területét haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. Gyümölcsstermő, erdei és díszfa fajok fertőzött egyedeit, állományát erős, illetve szisztémikus fertőzés esetén meg kell semmisíteni. Az olyan növényeket, amelyek csak részlegesen fertőzöttek, a beteg részek eltávolításával, csonkolásával kell tünetmentesíteni. A vad- és díszcserje fajok tünetes, illetve fertőzőképes egyedeit, állományát minden esetben meg kell semmisíteni. A megsemmisítéseket és a csonkázásokat a kórokozó azonosítását követően haladéktalanul a növényanyag eltávolításával és égetésével kell végrehajtani.

Erwinia amylovora kórokozó fertőzésére különösen fogékony alább meghatározott növényfajoknak, valamint ezek fajtáinak és hibridjeinek telepítése és termesztése tilos:

- a) *Cotoneaster bullatus*
- b) *Cotoneaster franchetii*
- c) *Cotoneaster lucidus*
- d) *Cotoneaster microphyllus*
- e) *Cotoneaster moupinensis*
- f) *Cotoneaster salicifolius*
- g) *Cotoneaster watereri*
- h) *Sorbus aria*
- i) *Stranvaesia davidiana*

A fertőzött körzetben, illetőleg ennek térbeli elszigetelésére szolgáló biztonsági sávban a termelő köteles a növényvédelmi hatóság által elrendelt védekezési előírásokat betartani.

Tilos fertőzött körzetben — ellenőrzött törzsültetvény, illetve törzsgyümölcsös kivételével — vegetatív szaporító- és ültetvényanyag termelés céljára fát kijelölni, arról vesszőt, szemzőhajtást szedni, felhasználni, forgalmazni. Fertőzött körzetből vegetatív szaporító- és ültetvényanyag csak akkor forgalmazható, ha a növényeket olyan táblán termesztették, amely hatóságilag kijelölt, legalább 50 km²-es biztonsági sávon belül található, valamint az előállítás helye a biztonsági sáv más részeivel együtt *Erwinia amylovora* kórokozótól mentes a legutolsó teljes vegetációs időszak kezdete óta, és a termelő a kötelező technológiát betartotta.

A biztonsági sávon belül található területek *Erwinia amylovora* kórokozótól való mentességének igazolása:

a) a táblán, valamint annak minimum 250 m-es körzetben lévő területen legalább kétszer (július—augusztusban egyszer és szeptember—októberben egyszer) elvégzett hatósági helyszíni szemle,

b) a termőhely minimum 1000 m-es körzetében kiválasztott megfelelő helyen, ahol a gazdanövények megtalálhatók, legalább egyszer (július—október) elvégzett hatósági helyszíni szemle, továbbá

c) a legutolsó vegetációs időszak kezdete óta a puffer zónából származó, *Erwinia amylovora* fertőzés tüneteit mutató növényekről vett mintákon elvégzett laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján történik.

A biztonsági sávban lévő tábláról az *Erwinia amylovora* fertőzés tüneteit mutató gazdanövényeket hatósági vizsgálat vagy engedély nélkül eltávolítani nem lehet.

A zárlat legkorábban az utolsó fertőzés felszámolását követő 1 év után oldható fel.

1.2.4. *Pseudomonas syringae* pv. *persicae* (Prunier et al.) Young et al., *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye, *Xylophilus ampelinus* (Panagopoulos) Willemers et al.

A rendelet 2. számú melléklet B rész b) 7., 9. és 12. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött növényállományát és területét haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket meg kell semmisíteni, amelyet a kórokozó azonosítását követően haladéktalanul a növényanyag eltávolításával és elégetésével kell végrehajtani.

Tilos fertőzött körzetben — ellenőrzött törzsültetvény, illetve törzsgyümölcsös kivételével — vegetatív szaporító- és ültetvényanyag termelés céljára fát kijelölni, arról vesszőt, szemzőhajtást szedni, felhasználni, forgalmazni. Fertőzött körzetből vegetatív szaporítóanyag csak akkor forgalmazható, ha az előállítás helye és annak 1000 m-es körzete fertőzésmentes és a termelő a kötelező technológiát betartotta.

A zárlat alatt lévő növények termésének felhasználását és forgalmazását a határozat előírásai szabályozzák.

A zárlat legkorábban az utolsó fertőzés felszámolását követő 1 év után oldható fel.

1.2.5. *Clavibacter michiganensis* ssp. *indisiosus* (McCulloch) Davis et al., *Pseudomonas caryophylli* (Burkholder) Starr and Burkholder, *Erwinia stewartii* pv. *stewartii* (Smith) Dye, *Xanthomonas fragariae* Kennedy et King

A rendelet 2. számú melléklet B rész b) 1., 5., 6. és 11. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött növényállományát és területét soron kívül zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, növényállományrészeket meg kell semmisíteni, amelyet a kórokozó azonosítását követően haladéktalanul a növényanyag eltávolításával és égetésével vagy mély elásásával kell végrehajtani.

Szaporító- és ültetvényanyag előállítás esetén a növényállományt a szaporításból ki kell zárni. A zárlat alatt lévő terület növényeit és a termést szaporítási célra tilos felhasználni. A zárlat alatt lévő növények termésének felhasználását és forgalmazását a határozat előírásai szabályozzák.

A területen a kórokozó gazdanövényei 4 évig nem termesztethetők. Termesztő berendezésekben talajcsere esetén a 4 éves korlátozás 1 évre csökkenthető.

A zárlat a fertőzés felszámolását követő 4, illetve 1 év után oldható fel.

1.2.6. *Clavibacter michiganensis* ssp. *michiganensis* (Smith) Davis et al., *Erwinia chrysanthemi* pv. *dianthicola* (Hellmers) Dickey, *Xanthomonas campestris* pv. *phaseoli* (Smith) Dye, *Xanthomonas campestris* pv. *vesicatoria* (Doidge) Dye

A rendelet 2. számú melléklet B rész b) 2., 4., 8. és 10. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött szaporító- és ültetvényanyagát, valamint ezek termőterületét, termesztő berendezését zárlat alá kell helyezni, és a növényállományt a szaporításból ki kell zárni. A kórokozó azonosítását követően a fertőzött szaporító- és ültetvényanyagot meg kell semmisíteni.

A zárlat alatt lévő növények termésének felhasználását és forgalmazását a határozat előírásai szabályozzák.

A zárlat a fertőzött növények szelektálása, illetve a fertőzés megszüntetése után oldható fel.

1.3. Gombák

1.3.1. *Plasmopara halstedii* (Farl.) Berl. and de Tony

A fertőzött napraforgó vetőmag előállító területre zárlatot kell elrendelni, amely előírja a kórokozó elleni vegyszeres védekezést, valamint a növénymaradványok szakszerű beszántását. Ennek elvégzése után a területi zárlat feloldható.

A fertőzött napraforgó vetőmag csak hatásos csávázást követően használható fel.

Fertőzés észlelése esetén, a táblán napraforgó vetőmag 5, ipari napraforgó 3 éven belül nem termesztendő.

1.3.2. *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival

A kórokozó által fertőzöttnek kell nyilvánítani azt a területet, ahol a burgonya varasodás betegség tünetét legalább egy növényen felfedezték.

A fertőzött területet, burgonyaállományt és gumótelt zárlat alá kell helyezni. A fertőzött állományt a szaporításból ki kell zárni. A szaporítás céljából termesztett burgonya a zárlati határozatban szabályozott korlátozások mellett csak ipari vagy étkezési célra használható fel. A fertőzött gumót és szarát, valamint a burgonya felhasználása után a tárolóhelyet fertőtleníteni kell.

A fertőzött területen 5 évig tilos a burgonya, valamint az átültetésre termesztett vagy földben raktározott egyéb gazdanövény termesztése. A fertőzés felszámolása és a mentesség fenntartása esetén a zárlat 5 év elteltével oldható fel.

A fertőzött terület körül biztonsági sávot kell kialakítani, ahol csak a kórokozóra rezisztens burgonyafajta termesztendő. Egy burgonyafajta *Synchytrium endobioticum* károsítóra akkor tekinthető rezisztensnek, ha a kórokozó

patogén ágensével úgy reagál, hogy másodlagos fertőzés nem alakul ki.

A biztonsági sávban a termelő köteles a növényvédelmi hatóság által elrendelt védekezési előírásokat betartani.

1.3.3. *Phoma tracheiphila* (Petri) Kanchaveli and Gikashvili

A rendelet 2. számú melléklet B rész c) 6. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött területét, termesztő berendezését, növényállományát, növényanyagát, szaporító- és ültetvényanyagát zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, növényállományrészt vagy góccokat meg kell semmisíteni. Szaporító- és ültetvényanyag előállítás esetén a növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A zárlat a fertőzés felszámolását követő vegetációs időszak végén oldható fel.

1.3.4. *Ceratocystis fimbriata* f.sp. *platani* Walter, *Cryphonectria parasitica* (Murill) Barr, *Melampsora medusae* Thümen, *Scirrhia pini* Funk and Parker

A rendelet 2. számú melléklet B rész c) 1., 3. és 10. pontjában meghatározott növényfajok, valamint a *Melampsora medusae* Thümen gazdanövényei fertőzött szaporító- és ültetvényanyagát, a fertőzött anyanövényeit, valamint ezek területét zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, növényállományrészt vagy góccokat meg kell semmisíteni. A nem szaporító- és ültetvényanyag előállító állományokban előforduló fertőzéseknél a fertőzött egyedek megsemmisítésétől, a fertőzés megfelelő izolálása és az állomány rendszeres kezelésének biztosítása esetén, el lehet tekinteni.

A szaporító- és ültetvényanyagokra elrendelt zárlat a fertőzés felszámolását és a fertőzött egyedek szelektálását követően 1 év elteltével oldható fel.

1.3.5. *Colletotrichum acutatum* Simmonds, *Didymella ligulicola* (Baker, Dimock et Davis) v. Arx, *Phialophora cinerescens* (Wollenweber) Beyma, *Phytophthora fragariae* Hickman var. *fragariae*, *Verticillium albo-atrum* Reinke et Berthold, *Verticillium dahliae* Klebahn

A rendelet 2. számú melléklet B rész c) 2., 4., 5., 7., 11. és 12. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött területét, termesztő berendezését, növényállományát, szaporító- és ültetvényanyagát zárlat alá kell helyezni. Szaporító- és ültetvényanyag termesztésénél az anyanövényeket és a növényállományt a szaporításból ki kell zárni. A fertőzött növényeket és a növényállományrészt meg kell semmisíteni. A területen, termesztő berendezésben 1 évig, *Phytophthora fragariae* Hickman var. *fragariae* fertőzésekor pedig 10 évig nem termesztethetők e károsítók gazdanövényei. A termesztő berendezések alatt talajfertőtlenítés elvégzése kötelező.

1.3.6. *Puccinia horiana* Hennings

A *Dendranthema* (DC.) Des Moul növények fertőzött szaporító- és ültetvényanyagát előállító területeket, termesztő berendezést, valamint a szaporító- és ültetvényanyag állományt zárlat alá kell helyezni, az anyanövényeket és a szaporulatot a szaporításból ki kell zárni. A fertő-

zött anyanövényeket és növényállományrészt meg kell semmisíteni. A tünetmentes állományt rendszeres növényvédelmi kezelésben kell részesíteni, melyet az illetékes Szolgálat havonként ellenőriz. A fertőzött szaporító- és ültetvényanyag előállító területen elrendelt zárlat a fertőzés megszüntetését követő teljes vegetációs időszak végén oldható fel.

Termesztő berendezés alatt talajfertőtlenítés elvégzése kötelező.

Áruteremő állományok esetében a kórokozó ellen hatékony védekezést kell folytatni, és a fertőzés eredményes felszámolásáig export szállítási korlátozást szükséges elrendelni.

1.4. Vírusok és vírusszerű szervezetek

1.4.1. Apple proliferation phytoplasma, Apricot chlorotic leafroll phytoplasma, Pear decline phytoplasma gyümölcsfán, Grapevine flavescens dorée phytoplasma szőlőn

A fertőzött növényeket, valamint a környezetükben lévő és a fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket soron kívül meg kell semmisíteni, és a fertőzés körzetét megfigyelés alatt kell tartani. Szaporító- és ültetvényanyagok esetében a fertőzött növények környezetében lévő gazdanövényeket, továbbá a fertőzött növények anyanövényeit e károsítók kimutatására alkalmas módszerekkel meg kell vizsgálni, és a vizsgálat eredménye alapján a fertőzött növényeket és közvetlen környezetében lévő nem fertőzött gazdanövényeket haladéktalanul meg kell semmisíteni. A fertőzést terjesztő gazdaszervezetek irtásáról, a fitoplazmát terjesztő vektorok elleni védekezésről folyamatosan gondoskodni kell. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes vizsgálati eredmények birtokában oldható fel.

1.4.2. Tobacco ringspot nepovirus, Tomato ringspot nepovirus szőlőn, gyümölcsfa fajokon, bogyós termésű növényeken és lágyszárú növényeken

A fertőzött növényeket, valamint a környezetükben lévő és a fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket soron kívül meg kell semmisíteni, és a fertőzés körzetét megfigyelés alatt kell tartani. Szaporító- és ültetvényanyagok esetében a fertőzött növények környezetében lévő gazdanövényeket, továbbá a fertőzött növények anyanövényeit e károsítók kimutatására alkalmas módszerekkel meg kell vizsgálni, és a fertőzött növényeket és közvetlen környezetében lévő nem fertőzött gazdanövényeket haladéktalanul meg kell semmisíteni. Fertőzőtség megállapítása esetén talajvizsgálatot kell végezni. A vírus fonálféreg vektorának előfordulásakor a megsemmisített növények területén talajfertőtlenítést kell végezni. A fertőtlenített területen gazdanövényeket termelni tilos. A fertőzést terjesztő gyomnövények irtásáról folyamatosan gondoskodni kell. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes

vizsgálati eredmények birtokában, 2 év elteltével oldható fel.

1.4.3. Arabis mosaic nepovirus, Cherry leaf roll nepovirus Rubus-on, Prunus necrotic ring spot virus Rubus-on, Raspberry ring spot nepovirus, Strawberry crinkle citorhabdovirus, Strawberry latent ring spot nepovirus, Strawberry mild yellow edge luteovirus, Strawberry vein-banding caulimovirus, Tomato black ring nepovirus

A rendelet 2. számú melléklet B rész d) 1., 3., 10., 11., 13., 14., 15. és 16. pontjában meghatározott növényfajok, valamint a Strawberry vein-banding caulimovirus gazdanövényei szaporító- és ültetvényanyag előállításánál fertőzési gyanú esetén a fertőzött növényeket, valamint a környezetükben lévő és a fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A tünetes egyedeket, valamint a fertőzött növények környezetében lévő gazdanövényeket, továbbá a fertőzött növények anyanövényeit e károsítók kimutatására alkalmas módszerekkel meg kell vizsgálni, és a vizsgálat eredménye alapján a fertőzött növényeket és meghatározott távolságban lévő nem fertőzött gazdanövényeket haladéktalanul meg kell semmisíteni.

Fonálféreg vektorral terjedő vírusfertőzöttség megállapítása esetén talajvizsgálatot kell végezni. A vírus fonálféreg vektorának előfordulásakor a megsemmisített növények területén talajfertőtlenítést kell végezni. A fertőtlenített területen gazdanövényeket termelni tilos. A fertőzést terjesztő gyomnövények és a rovarvektorral terjedő vírusfertőzöttség megállapítása esetén a fertőzést terjesztő gazdaszervezetek irtásáról folyamatosan gondoskodni kell. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes vizsgálati eredmények birtokában, 2 év elteltével oldható fel.

1.4.4. Plum pox potyvirus természetű csonthéjas gyümölcsfa fajok és dísz Prunus fajok szaporító- és ültetvényanyag előállítása esetén (a vetőmag kivételével)

A fertőzött növényeket, valamint a környezetükben lévő és a fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket soron kívül meg kell semmisíteni, és a fertőzés körzetét megfigyelés alatt kell tartani. A fertőzött növények anyanövényeit a károsító kimutatására alkalmas módszerrel meg kell vizsgálni, és fertőzöttség esetén azokat meg kell semmisíteni.

A fertőzést terjesztő gazdaszervezetek irtásáról és a vektorok elleni védekezésről folyamatosan gondoskodni kell. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes vizsgálati eredmények birtokában oldható fel.

1.4.5. Chrysanthemum stunt viroid, Potato spindle tuber viroid, Potato Stolbur phytoplasma

A rendelet 2. számú melléklet B rész d) 4. és 9. pontjában meghatározott növényfajok, valamint a Potato spindle tuber viroid gazdanövényei fertőzött növényállományát és termését, továbbá a közvetlen környezetében lévő gazdanövényeket, valamint mindezek termőfelületét vagy ter-

mesztő berendezését haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, illetve növényállományrészt haladéktalanul meg kell semmisíteni. Növényi szaporítóanyag termesztésénél a zárlat alá helyezett teljes növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A növényállományt és környezetét rendszeres megfigyelés alatt kell tartani. A termés, illetőleg a növények felhasználására, a terület vagy a termesztő berendezés hasznosítására, illetőleg kezelésére vonatkozó szakmai előírásokról a zárlati határozat rendelkezik. A zárlat a fertőzés megszüntetése után legkorábban a tenyészidő, illetőleg a termesztési folyamat végén oldható fel.

1.4.6. Beet leaf curl rhabdovirus, Tomato spotted wilt tospovirus, Tomato yellow leaf curl bigeminivirus lágyszárú növényeken

A rendelet 2. számú melléklet B rész d) 2., 17. és 18. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött növényállományát és termését, továbbá a közvetlen környezetében lévő gazdanövényeket, valamint mindezek termőfelületét vagy termesztő berendezését haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, illetve növényállományrészt haladéktalanul meg kell semmisíteni. Növényi szaporító- és ültetvényanyag termesztésénél a zárlat alá helyezett teljes növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A növényállományt és környezetét rendszeres megfigyelés alatt kell tartani. A termés, illetőleg a növények felhasználására, a terület vagy a termesztő berendezés hasznosítására, illetőleg kezelésére vonatkozó szakmai előírásról a zárlati határozat rendelkezik. A fertőzést terjesztő rovarvektorok elleni védekezésről folyamatosan gondoskodni kell. A zárlat a fertőzés megszüntetése után legkorábban a tenyészidő, illetőleg a termesztési folyamat végén oldható fel.

1.4.7. Citrus tristeza closterovirus (európai törzsek), Citrus vein enation woody gall disease, Spiroplasma citri Citrus-féléken

A rendelet 2. számú melléklet B rész d) 5., 6. és 12. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött növényállományát és termesztő berendezését haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket és termésüket haladéktalanul meg kell semmisíteni. A növényi szaporítóanyag termesztésénél a zárlat alá helyezett teljes növényállományt a szaporításból végleg ki kell zárni. A növényállományt és környezetét rendszeres megfigyelés alatt kell tartani. A fertőzést terjesztő gazdaszervezetek irtásáról folyamatosan gondoskodni kell. A növények felhasználására, a termesztő berendezés hasznosítására, illetőleg kezelésére a vonatkozó szakmai előírásról a zárlati határozat rendelkezik. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes vizsgálati eredmények birtokában oldható fel.

1.4.8. Blueberry leaf mottle nepovirus szőlő és áfonya növényeken

A fertőzött növényeket, valamint a környezetükben lévő és a fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket haladéktalanul zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növénye-

ket soron kívül meg kell semmisíteni, és a fertőzés körzetét megfigyelés alatt kell tartani. Szaporító- és ültetvényanyagok esetében a fertőzött növények környezetében lévő gazdanövényeket, továbbá a fertőzött növények anyanövényeit e károsítók kimutatására alkalmas módszerekkel meg kell vizsgálni, és fertőzöttség esetén haladéktalanul meg kell semmisíteni. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes vizsgálati eredmények birtokában oldható fel.

Vizsgálatköteles nem zárlati károsítók

2.1. Rovarok, atkák és fonálféreg fejlődésük valamennyi stádiumában

2.1.1. Bemisia tabaci (Gennadius), Cacoecimorpha pronubana Hübner, Frankliniella occidentalis (Pergande), Scaphoideus titanus Ball

A rendelet 3. számú melléklet a) 1., 2., 5. és 10. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött területét, termesztő berendezését, növényállományát zárlat alá kell helyezni. A zárlat alatti terület növényei, szaporító- és ültetvényanyagai, a vágott virágok kivételével, a fertőzés felszámolásáig nem hozhatók forgalomba. Eredménytelen termelői védekezés esetében kötelező érvényű fertőtlenítést és szükség esetén a fertőzött növények megsemmisítését határozatban kell elrendelni. A zárlat a fertőzés felszámolását követő 1 hónap múlva oldható fel.

2.1.2. Ceratitis capitata (Wiedemann)

A rendelet 3. számú melléklet a) 3. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött gyümölcsstermő állományát és gyümölcstételét zárlat alá kell helyezni. Termő gyümölcsben a kártevő ellen hatékony védekezést kell folytatni. A zárlat alatti területekről a gyümölcsöt a határozatban előírt óvintézkedések betartása és kezelése végrehajtása mellett lehet elszállítani és felhasználni. A hazai kereskedelmi forgalomba került déligyümölcsöt meg kell semmisíteni vagy hűtőházi kezelésben kell részesíteni. A növényállomány zárlata a fertőzés felszámolását követő vegetációs időszak végén oldható fel.

2.1.3. Dendroctonus micans (Kugelann), Ips amitinus (Eichhoff), Ips cembrae (Heer), Ips duplicatus (Sahlberg), Ips sexdentatus Boerner, Ips typographus (Linnaeus), Monochamus spp. (európai populációk)

Az 5%-nál nagyobb mértékben fertőzött tűlevelű (Coniferales) növények faanyagának fertőzöttségét határidőre elrendelt kéregtelenítéssel, szárítással (KD eljárás), egyéb fertőtlenítéssel, vagy a fa soron kívüli feldolgozásával kell megszüntetni.

2.1.4. Raktári kártevők

Raktári kártevőkkel való fertőzés észlelése esetében, a fertőzött tárolt termékre szállítási és forgalomba hozatali korlátozás mellett, határidőre előírt kötelező védekezést kell elrendelni.

Amennyiben a termelő az előírt védekezést elmulasztotta, a fertőzött termékre, tárlóhelyre, csomagoló- vagy

feldolgozóhelyre, illetve a szállítóeszközre zárlatot kell elrendelni. A zárlati rendelkezés meghatározott időtartamra a terménytároló és feldolgozóhelyről az export szállításokat is megtilthatja. *Trogoderma* fajok fertőzésekor minden esetben zárlatot kell elrendelni, a fertőtlenített termény a kártevő maradványainak teljes eltávolítása nélkül nem adható fel exportra. A korlátozás, illetőleg a zárlat az eredményes fertőtlenítés elvégzése után oldható fel.

2.2. Baktériumok

2.2.1. *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens* (Hedges) Collins and Jones

A fertőzött *Phaseolus vulgaris* L., illetve a *Pisum sativum* L. vetőmag állományokat zárlat alá kell helyezni, és a növényállományt a szaporításból ki kell zárni. A kórokozó azonosítását követően a fertőzött vetőmag tételt meg kell semmisíteni.

A zárlat a fertőzött növények szelektálása, illetve a fertőzés megszüntetése után oldható fel.

2.3. Gombák

2.3.1. *Stenocarpella maydis* (Berkeley) Sutton, *Stenocarpella macrospora* (Earle) Sutton

A fertőzött kukoricatermő területet és növényállományt zárlat alá kell helyezni. A fertőzött vetőmagtermő terület növényállományának termése vetőmagként nem hasznosítható. Az egyéb célú hasznosítás feltételeit a határozat szabályozza. Betakarítás után a növénymaradványokat szakszerűen alá kell szántani. Az elrendelt zárlat a fertőzés felszámolását követően 3 év elteltével oldható fel, amennyiben a termelő a zárlati határozatban előírtakat betartotta.

2.3.2. *Mycosphaerella dearnessii* (Scirrhia acicola) M.E. Barr

A rendelet 3. számú melléklet c) 1. pontjában meghatározott növényfajok fertőzött szaporítóanyagát, azok fertőzött anyanövényeit, valamint a fertőzött termőterületet zárlat alá kell helyezni. A fertőzött anyanövényeket, szaporító- és ültetvényanyagot meg kell semmisíteni. A nem szaporító- és ültetvényanyag termő állományokban előforduló fertőzéseknél a fertőzött egyedek megsemmisítésétől, a fertőzés megfelelő izolálása és az állomány rendszeres kezelésének biztosítása esetén, el lehet tekinteni.

A szaporító- és ültetvényanyagokra elrendelt zárlat a fertőzés felszámolását követően 1 év elteltével oldható fel.

2.4. Vírusok és vírusszerű szervezetek

2.4.1. Beet necrotic yellow vein furovirus *Solanum tuberosum* L. vetőgumó *Beta vulgaris* L. vetőmagvak előállítása esetén

A fertőzött növényállományt és termését, valamint a környezetében lévő és fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket zárlat alá kell helyezni. Vetőmag előállításakor a zárlat alá helyezett teljes növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A növényállományt és környezetét rendszeres megfigyelés alatt kell tartani. A termés, illetőleg a

növények felhasználására és a terület hasznosítására, kezelésére vonatkozó szakmai előírásokról a zárlati határozat rendelkezik. A zárlat legkorábban a tenyészidő, illetőleg a termesztési folyamat végén oldható fel.

2.4.2. European stone fruit yellows phytoplasma

A csonthéjas gyümölcsfajok fertőzött növényeit, valamint a környezetükben lévő és a fertőzés továbbterjesztésére alkalmas növényeket zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket haladéktalanul meg kell semmisíteni, és a fertőzés körzetét megfigyelés alatt kell tartani. Szaporító- és ültetvényanyagok esetében a fertőzött növények környezetében lévő gazdanövényeket, továbbá a fertőzött növények anyanövényeit e károsítók kimutatására alkalmas módszerekkel meg kell vizsgálni, és a vizsgálat eredménye alapján a fertőzött növényeket és közvetlen környezetében lévő nem fertőzött gazdanövényeket haladéktalanul meg kell semmisíteni. A fertőzést terjesztő gazdaszervezetek irtásáról, a fitoplazmát terjesztő vektorok elleni védekezésről folyamatosan gondoskodni kell. A zárlat a fertőzés megszüntetése után, a mentes vizsgálati eredmények birtokában oldható fel.

2.4.3. Stolbur phytoplasma *Vitis* L. szaporító- és ültetvényanyag (kivéve a magvak) előállítása esetében

A fertőzött növényállományt és termését, továbbá a közvetlen környezetében lévő gazdanövényeket, valamint mindezek termőfelületét vagy termesztő berendezését zárlat alá kell helyezni. A fertőzött növényeket, illetve növényállományrészt haladéktalanul meg kell semmisíteni. A zárlat alá helyezett teljes növényállományt a szaporításból véglegesen ki kell zárni. A növényállományt és környezetét rendszeres megfigyelés alatt kell tartani. A termés, illetőleg növények felhasználására, a terület vagy termesztő berendezés hasznosítására, illetőleg kezelésére vonatkozó szakmai előírásról a zárlati határozat rendelkezik. A zárlat a fertőzés megszüntetése után legkorábban a tenyészidő, illetőleg a termesztési folyamat végén oldható fel.

8. számú melléklet

a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Az 1—5. számú mellékletben meghatározott, tilalmazott károsítók és vizsgálatköteles áruk, valamint egyéb életképes növényi károsító minden fejlődési alakja kísérleti, tudományos, illetve fajtaszelekciós célból Magyarországra történő behozatalának, szállításának és fenntartásának növényegészségügyi szabályai

I. ÁLTALÁNOS FELTÉTELEK

1. A Központi Szolgálat a rendelet 16. § (1) bekezdésben foglalt felhatalmazása alapján a kutatási tevékenységhez szükséges anyag behozatalához és szállításához előírt

hatósági engedélyt (a továbbiakban: engedély) akkor adja ki, ha a kérelem megfelel a rendelet 16. § (2) bekezdésben foglaltaknak, valamint

a) a kutatási tevékenység jellege, célja, és az ehhez szükséges behozatalra, szállításra szánt kutatási anyag e rendelet 16. § (1) bekezdésben foglalt feltételeknek,

b) a Szolgálat véleménye alapján a kérelemben feltüntetett zárlati vagy vizsgálati hely az 5. és a 6. pont előírásainak, továbbá

c) a Szolgálat véleménye alapján a tevékenységet végző személyi állomány tudományos és műszaki felkészültsége megfelel.

2. Az engedélyben meghatározott kutatási anyag mennyisége nem haladhatja meg, a zárlati, illetve vizsgálati hely adottságaira való tekintettel, a tevékenység jellege és célja szerinti szükséges mértéket.

3. A Szolgálat a zárlati vagy vizsgálati hely alkalmasságáról, az 1/b) és az 1/c) pont alapján megfogalmazott véleményét a Központi Szolgálat veszélyességi értékelése, valamint a 5. és 6. pontban meghatározott szempontok alapján adja meg.

4. Az engedélykiadását követően a Központi Szolgálat a zárlat elrendelése és folyamatos ellenőrzése érdekében haladéktalanul megkeresi a Szolgálatot.

5. A Szolgálat a telephelyre, illetve a munka menetére vonatkozóan, a kérelmező közlésére is tekintettel, az alábbi zárlati intézkedéseket rendeli el:

a) minden növényi és károsító populációtól történő elszigetelés, ideértve a környező terület növényzetének a védelmét is,

b) a tevékenységért felelős személy kijelölése,

c) kizárólag a megnevezett személyekre korlátozza a telephelyekre és a környező területre történő bejutást,

d) a telephely azonosítása, megnevezve a tevékenység típusát és a felelős személyeket,

e) az elvégzett tevékenységek jegyzéke és az üzemelés kézikönyve naprakésztségének fenntartása, ideértve a károsító kiszabadulásakor alkalmazandó eljárást is,

f) megfelelő biztonsági és riasztó berendezések,

g) megfelelő védekezés más károsító telephelyre való behurcolásának és terjedésének megelőzésére,

h) a kutatási anyag megfelelő mintavételezését és a telephelyek közötti szállítását szolgáló ellenőrzött eljárás betartása,

i) a hulladék, talaj és víz ellenőrzött elhelyezése,

j) megfelelő higiénés és fertőtlenítő eljárás, illetve felszerelések, a személyzet, a szerkezetek és eszközök számára,

k) megfelelő eljárás és telephely a kísérleti anyag elhelyezésére (tesztelő telephely és vizsgálati eljárások).

6. A Szolgálat a kutatási anyag különleges biológiájára és epidemiológiájára figyelemmel a további zárlati intézkedéseket rendelheti el:

a) dupla ajtajú, külön helyiség fenntartása a telephelyen a személyzet számára, és negatív légnyomás biztosítása,

b) meghatározott űrtartalmú, megfelelő lyukbőségű izolátorhálóval ellátott, zárt konténer biztosítása (pl. vízzár az atkák számára, zárt talajkonténer a fonálféreg számára, elektromos rovarcsapda),

c) elkülönítés más károsítótól és anyagtól (pl. virulens növényi tápanyagtól, gazdaszervezettől),

d) megfelelő tér biztosítása a szelektációs anyag számára,

e) a károsító honos törzzsel vagy fajjal való keresztezésének a megakadályozása,

f) a károsító folyamatos tenyésztése nem engedélyezhető,

g) a károsító szaporodását szigorúan ellenőrző feltételek előírása (pl. olyan környezeti feltételek biztosítása, amelyek a diapauzát nem teszik lehetővé),

h) propagulátummal való terjedés megakadályozása (pl. a légáramlást ki kell küszöbölni),

i) a károsító tenyészet parazitáktól és más károsítóktól való mentességének ellenőrzése,

j) megfelelő ellenőrző program a lehetséges vektorok kiszűrésére, az anyag steril feltételek közötti kezelése in vitro előállításához: a laboratórium aszeptikus módszerek alkalmazására való felszerelése,

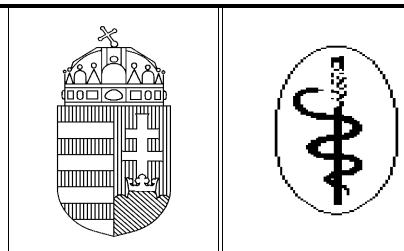
k) a károsító vektorral való terjedésének megakadályozása (pl. megfelelő méretű izolátorháló, talajfenntartás),

l) időszaki elkülönítés annak biztosítására, hogy a tevékenységet a lehető legkisebb növényegészségügyi veszély mellett végezzék.

II. HATÓSÁGI ENGEDÉLY MINTA A KÁROSÍTÓ, NÖVÉNY, NÖVÉNYI TERMÉK ÉS EGYÉB ANYAG KÍSÉRLETI VAGY TUDOMÁNYOS CÉLÚ, ILLETVE FAJTASZELEKCIÓS TEVÉKENYSÉGRE TÖRTÉNŐ BEHOZATALÁHOZ ÉS/VAGY SZÁLLÍTÁSÁHOZ

**Magyar Köztársaság
Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat**

SZÁM:.....

HATÓSÁGI ENGEDÉLY

tilalmazott károsító és vizsgálatköteles áru, valamint egyéb életképes növényi károsító minden fejlődési alakja kísérleti vagy tudományos célú, illetve fajtaszelekción tevékenységre történő behozatalához és/vagy szállításához [7/2001. (I. 17.) FVM rendelet]

1. Feladó neve és címe/a származási ország növényvédelmi szervezete	
2. Az engedélyezett tevékenység végzéséért felelős személy neve és címe	3. A kibocsájtó hatóság megnevezése
4. A zárlati helyek címe és leírása	5. Származási hely (az import anyag dokumentációja)
7. Az import kutatási anyag belépő állomása	6. A növényegészségügyi bizonyítvány száma
	A belföldi bizonyítvány száma
8. A kutatási anyag (ideértve a károsítót is) tudományos elnevezése	9. A kutatási anyag mennyisége
10. A kutatási anyag típusa	
11. Kiegészítő nyilatkozat	
A kutatási anyagot a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet ... §-a értelmében importálják Magyarországra / szállítják Magyarországon belül ¹	
1 A nem kívánt rész törlendő	
12. Kiegészítő információk	
13. A származás helye szerint illetékes Szolgálat hatósági bejegyzése	14. A kiadó hatóság pecsétje,
a bejegyzés helye: kelt: a hivatalnok neve és aláírása:	a kiadás helye: kelt: a hivatalnok neve és aláírása:

III. A ZÁRLAT FELOLDÁSA ÉRDEKÉBEN SZÜKSÉGES NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK, IDEÉRTVE A VIZSGÁLATOT IS

A) E rendelet 4. számú mellékletében meghatározott növényekre, növényi termékekre és más anyagokra vonatkozóan

1. A *Citrus L.*, *Fortunella Swingle*, *Poncirus Raf.* növények és hibridjeik, a termés és a vetőmagvak kivételével

1.1. A növényanyagot, a minisztérium által kiadott módszertani kézikönyvben meghatározott irányelvek alapján, megfelelő terápiás eljárásának kell alávetni.

1.2. Az 1.1. pont szerint elvégzett terápiás eljárás után a teljes növényanyagot tesztelni kell. Valamennyi növényanyagot (ideértve a tesztnövényeket is) engedélyezett telephelyen kell tartani, az I. pontban meghatározott zárlati feltételek mellett. A zárlat hatósági feloldására engedélyezett növényanyagot normál vegetatív fejlődési ciklust előidéző feltételek között kell tartani. A kutatási anyagot valamennyi e rendeletben felsorolt károsító által okozott tünetek megfigyelése céljából érkezéskor, majd azt követően a tesztelés alatt megfelelő időközönként vizuális vizsgálatnak kell alávetni.

1.3. Az 1.2. pont alapján a növényanyagot az alábbi eljárás szerint kell a károsítóra tesztelni és azonosítani:

1.3.1. A teszteléshez megfelelő laboratóriumi módszer, és ha szükséges, indikátornövényeket kell alkalmazni, ideértve a *Citrus sinensis*-t (L.) Osbeck, *C. aurantifolia*-t Christm. Swing, *C. medica*-t L., *C. reticulata*-t Blanco és a *Sesamum*-ot L., annak érdekében, hogy legalább az alábbi károsítókat ki lehessen mutatni:

- a) Citrus greening bacterium
- b) Citrus variegated chlorosis
- c) Citrus mosaic virus
- d) Citrus tristeza virus (valamennyi izolátum)
- e) Citrus vein enation woody gall
- f) Leprosis
- g) Természetesen terjedő psorosis
- h) *Phoma tracheiphila* (Petri) Kanchaveli & Gikashvili
- i) Satsuma dwarf virus
- j) *Spiroplasma citri* Saglio et al
- k) Tatter leaf virus
- l) Witches' broom (MLO)
- m) *Xanthomonas campestris* (Citrus valamennyi kórokozó törzse)

1.3.2. Az olyan betegségekre (pl. Blight és Blight-like), amelyre nincs rövid távú tesztelési eljárás, a növényanyagot érkezéskor steril tenyésztetben nevelt magoncra, hajtáscsúcs oltással kell ráoltani, a Minisztérium által külön módszertani leírásban meghatározott irányelvek szerint, majd a kapott növényeket az 1.1. pontban megadott terápiás eljárásnak kell alávetni.

1.4. Az 1.2. pontban meghatározott vizuális szemlében részesített és a károsító tüneteit mutató növényanyagot meg kell vizsgálni, ha szükséges le kell tesztelni, hogy meghatározzák a tüneteket előidéző károsítót.

2. A telepítésre szánt *Cydonia Mill.*, *Malus Mill.*, *Prunus L.* és *Pyrus L.* növények és hibridjeik és *Fragaria L.*, a vetőmagvak kivételével

2.1. A növényi anyagot, a minisztérium által kiadott módszertani kézikönyvben meghatározott irányelvek alapján, megfelelő terápiás eljárásnak kell alávetni.

2.2. A 2.1. pont szerint elvégzett terápiás eljárás után a teljes növényanyagot tesztelni kell. Valamennyi növényanyagot (ideértve a tesztnövényeket is) engedélyezett telephelyen kell tartani, az I. pontban meghatározott zárlati feltételek mellett. A zárlat hatósági feloldására engedélyezett növényanyagot normál vegetatív fejlődési ciklust előidéző feltételek között kell tartani. A kutatási anyagot valamennyi e rendeletben felsorolt károsító által okozott tünetek megfigyelése céljából érkezéskor, majd azt követően a tesztelés alatt megfelelő időközönként, vizuális vizsgálatnak kell alávetni.

2.3. A 2.2. pont alapján a növényanyagot a károsítóra az alábbi eljárás szerint kell tesztelni és azonosítani:

2.3.1. A *Fragaria L.*, esetében a növényanyag származási országától függetlenül, a vizsgálathoz megfelelő laboratóriumi módszer és indikátornövényeket kell használni, ideértve a *Fragaria vesca*-t, *F. virginiana*-t és *Chenopodium spp.*-t, legalább az alábbi károsítók kimutatására:

- a) Arabis mosaic virus
- b) Raspberry ringspot virus
- c) Strawberry crinkle virus
- d) Strawberry latent 'C' virus
- e) Strawberry latent ringspot virus
- f) Strawberry mild yellow edge virus
- g) Strawberry vein banding virus
- h) Strawberry witches' broom mycoplasma
- i) Tomato black ring virus
- j) Tomato ringspot virus
- k) *Colletotrichum acutatum* Simmonds
- l) *Phytophthora fragariae* Hickman var *fragariae* Wilcox & Duncan
- m) *Xanthomonas fragariae* Kennedy & King.

2.3.2. A *Malus Mill* esetében:

(1) ha a növényanyag az alábbi károsítókkal fertőzött országból származik:

- a) Apple proliferation mycoplasma;
- b) Cherry rasp leaf virus (amerikai),

a teszteléshez megfelelő laboratóriumi módszereket és indikátornövényeket kell használni a károsítók kimutatására, és

(2) a növényanyag származási országától függetlenül, a teszteléshez megfelelő laboratóriumi módszereket és indikátornövényeket kell használni legalább az alábbi károsítók kimutatására:

- a) Tobacco ringspot virus
- b) Tomato ringspot virus
- c) *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.

2.3.3. A *Prunus L.* esetében, ha szükséges valamennyi *Prunus* fajra:

(1) ha a növényanyag az alábbi károsítókkal fertőzött országból származik:

- a) Apricot chlorotic leafroll mycoplasma
- b) Cherry rasp leaf virus (amerikai); or
- c) *Pseudomonas syringae* pv. *persicae* (Prunier et al.)

Young et al.,

a vizsgálathoz megfelelő laboratóriumi módszereket és ha szükséges indikátor-növényeket kell használni a károsítók kimutatására; és

(2) a növényanyag származási országától függetlenül, a vizsgálathoz megfelelő laboratóriumi módszereket és ha szükséges indikátor-növényeket kell használni legalább az alábbi károsítók kimutatására:

- a) Little cherry pathogen (nem-európai izolátumok)
- b) Peach mosaic virus (amerikai)
- c) Peach phony rickettsia
- d) Peach rosette mosaic virus
- e) Peach rosette mycoplasma
- f) Peach Xdisease mycoplasma
- g) Peach yellows mycoplasma
- h) Plum line pattern virus (amerikai)
- i) Plum pox virus
- j) Tomato ringspot virus
- k) *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye.

2.3.4. A *Cydonia Mill.* és a *Pyrus L.* esetében, a növényanyag származási országától függetlenül, a vizsgálathoz megfelelő laboratóriumi módszereket és ha szükséges indikátor-növényeket kell használni legalább az alábbi károsítók kimutatására:

- a) *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.
- b) Pear decline mycoplasma.

2.4. A 2.2. pontban meghatározott vizuális szemlében részesített és a károsító tüneteit mutató növényanyagot meg kell vizsgálni, ha szükséges le kell tesztelni, hogy meghatározzák a tüneteket előidéző károsítót.

3. *Vitis L.* növények, a gyümölcs kivételével

3.1. A növényi anyagot, a minisztérium által kiadott módszertani kézikönyvben meghatározott irányelvek alapján, megfelelő terápiás eljárásnak kell alávetni.

3.2. Az 3.1. pont szerint elvégzett terápiás eljárás után a teljes növényanyagot tesztelni kell. Valamennyi növényanyagot (ideértve a tesztnövényeket is) engedélyezett telephelyen kell tartani, az I. pontban meghatározott zárlati feltételek mellett. A zárlat hatósági feloldására engedélyezett növényanyagot normál vegetatív fejlődési ciklust előidéző feltételek között kell tartani. A kutatási anyagot a *Daktulosphaira vitifoliae*-t (Fitch) és valamennyi e rendeletben felsorolt károsító által okozott tünetek megfigyelése céljából érkezőkor, majd azt követően a tesztelés alatt, megfelelő időközönként vizuális vizsgálatnak kell alávetni.

3.3. A 3.2. pont alapján a növényanyagot az alábbi eljárás szerint kell a károsítókra letesztelni és azonosítani:

3.3.1. Ha a növényanyag az alábbi károsítókkal fertőzött országból származik:

a) Ajinashika betegség:

a vizsgálathoz megfelelő laboratóriumi módszert kell használni. Negatív eredmény esetén a növényanyagot a Koshu szőlőfajtán kell tesztelni és legalább két vegetációs ciklus alatt megfigyelés alatt tartani.

b) Grapevine stunt virus:

a vizsgálathoz megfelelő indikátor-növényeket kell használni, ideértve a Campbell Early szőlőfajtát is, és a megfigyelést egy évig kell végezni.

c) Summer mottle:

a vizsgálathoz megfelelő indikátor-növényeket kell használni, ideértve Sideritis, Cabernet-Franc és Mission szőlőfajtákat is.

3.3.2. A növényanyag származási országától függetlenül a vizsgálathoz megfelelő laboratóriumi módszereket és ha szükséges indikátor-növényeket kell használni legalább az alábbi károsítók kimutatására:

a) Blueberry leaf mottle virus

b) Grapevine Flavescence dorée MLO és egyéb sárgaság vírus

c) Peach rosette mosaic virus

d) Tobacco ringspot virus

e) Tomato ringspot virus („yellow vein” törzs és más törzsek)

f) *Xylella fastidiosa* (Well & Raju)

g) *Xylophilus ampelinus* (Panagopoulos) Willems et al.

3.4. A 3.2. pont szerint vizuális szemlének alávetett és károsító tüneteket mutató növényi anyagot meg kell vizsgálni, ha szükséges le kell tesztelni, hogy lehetőség szerint meghatározzák a tüneteket előidéző károsítót.

4. *Solanum L.* szőlő- vagy gumóképző növényfajainak termesztésre szánt növényei vagy ezek hibridjei

4.1. A növényanyagot, a minisztérium által kiadott módszertani kézikönyvben meghatározott irányelvek alapján, megfelelő terápiás eljárásnak kell alávetni.

4.2. A 4.1. pont szerint elvégzett terápiás eljárás után a teljes növényanyagot tesztelni kell. Valamennyi növényanyagot (ideértve a tesztnövényeket is) engedélyezett telephelyen kell tartani, az I. pontban meghatározott zárlati feltételek mellett. A zárlat hatósági feloldására engedélyezett növényanyagot normál vegetatív fejlődési ciklust előidéző feltételek között kell tartani. A kutatási anyagot a burgonya sargaerűség és valamennyi e rendeletben felsorolt károsító által okozott tünetek megfigyelése céljából érkezőkor, majd azt követően megfelelő időközönként, a tesztelés alatt, vizuális vizsgálatnak kell alávetni.

4.3. A 4.2. pontban hivatkozott tesztelési eljárásokat a 4.5. pontban előírt technikai intézkedéseknek kell követniük abból a célból, hogy legalább az alábbi károsítók kimutathatók legyenek:

4.3.1. Baktériumok

a) *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et. al;

b) *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.

4.3.2. Vírusok és vírusszerű szervezetek

a) Andean potato latent virus,

b) Potato black ringspot virus,

c) Potato spindle tuber viroid,

d) Potato yellowing alfamovirus,

e) Potato virus T,

f) Andean potato mottle virus,

g) Közönséges burgonyavírusok, A, M, S, V, X és Y (beleértve az Y^o, Yⁿ és Y^c-t is), valamint potato leaf roll vírus.

Burgonya vetőgumó esetében a tesztelési eljárásokat abból a célból kell elvégezni, hogy legalább az a)–e) pontban felsorolt vírusok és vírusszerű szervezetek kimutathatók legyenek.

4.4. A 4.2. pontban meghatározott vizuális szemlében részesített és a károsító tüneteit mutató növényanyagot meg kell vizsgálni, ha szükséges le kell tesztelni, hogy meghatározzák a tüneteket előidéző károsítót.

4.5. A 4.3. pontban hivatkozott technikai intézkedések az alábbiak:

4.5.1. Baktériumok

a) Gumóknál minden egyes gumó köldökének ellenőrzése. A szabványos mintanagyság 200 gumó. Az eljárás azonban alkalmazható 200 gumónál kisebb mintákra is.

b) Fiatal növények és dugványok esetében, beleértve a mikroszaporítású növényeket is, a szár alsó szakaszait kell vizsgálni, ahol lehet a gyökereket is, a növényanyag minden egységére.

c) Fiókgumók vagy nem gumóképző fajok esetén, egy vegetációs cikluson keresztül történő szártő vizsgálatot kell végezni az a) és b) pontban hivatkozott vizsgálat után.

d) Az a) és b) pontban hivatkozott anyagra vonatkozóan a *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al kórokozó vizsgálatára a minisztérium által kiadott módszertani kézikönyvben meghatározott eljárást kell alkalmazni.

e) Az a) és b) pontban hivatkozott anyagra vonatkozóan a *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al kórokozó vizsgálatára a minisztérium által kiadott módszertani kézikönyvben meghatározott eljárást kell alkalmazni.

4.5.2. Vírusok és vírusszerű szervezetek a burgonya orsósodás viroidon kívül

a) Minimális vizsgálati követelmény, hogy a vegetatív anyagot (gumót, palántát és dugványt, beleértve a mikroszaporítású palántát is) a virágzaskor vagy ahhoz közeli időpontban szerológiai vizsgálatnak kell alávetni, a burgonya orsósodás viroidon kívüli minden más zárlati vagy vizsgálatköteles nem zárlati károsító előfordulásának meghatározására. A negatív eredményű szerológiai vizsgálatot biológiai vizsgálatának kell követnie. Burgonyalevél levélsodródás vírus esetében két szerológiai vizsgálatot kell végezni.

b) A vetőgumó vizsgálatokor legalább egy szerológiai, vagy ha ez nem lehetséges egy biológiai vizsgálatot kell

végezni. A negatív eredményű minták egy meghatározott részének, valamint a fertőzöttségi szint határán lévő minták ismételt vizsgálatát más módszerrel kell elvégezni.

c) Az a) és b) pontban hivatkozott szerológiai és biológiai vizsgálatokat üvegházban nevelt növényeken kell elvégezni. Minden egyes száron legalább két helyről kell mintát venni, amely magában foglal egy a szár csúcsán lévő fiatal, teljesen kifejlődött levelet, és egy a szár közepéről vett idősebb levelet. Minden szárból mintát kell venni az esetleges nem általános fertőzés miatt. Szerológiai vizsgálat esetében a különböző növényekről származó levélkéket külön kell kezelni, hacsak a felhasználási mód másképpen nem indokolja. Az egyes szákról származó levélkéket azonban egyben lehet kezelni, hogy reprezentálja az egész növényt az egyes növényekről származó mintákban. Biológiai vizsgálat esetén legfeljebb öt növény kezelhető együtt, legalább kétszeres mennyiségű indikátor növény inokulálásával.

d) Az a) és b) pontban hivatkozott biológiai vizsgálatra felhasználandó megfelelő indikátor növénynek szerepelnie kell az EPPO indikátor növénylistáján, vagy más hatóságilag jóváhagyott indikátor növénynek kell lennie, amelyről bizonyosodott, hogy indikátorként alkalmazható.

e) A zárlat alól csak közvetlenül vizsgált anyag szabadítható fel. Ahol csíraszem vizsgálatot végeztek, csak a vizsgált csíraszem ivadéka szabadítható fel. A gumó nem szabadítható fel a nem szisztémikus fertőzéssel kapcsolatos lehetséges problémák miatt.

4.5.3. Burgonya orsósodás viroid

a) Minden kutatási anyag esetében csak üvegházban nevelt növényt kell vizsgálni a virágzást és pollenképződést megelőzően, ha azok megfelelően kifejlődtek. A burgonyacsíra (in vitro növény) és a kis magonc vizsgálatát csak előzetes vizsgálatnak lehet tekinteni.

b) A mintákat a növény mindegyik szárának csúcsáról, a teljesen kibomlott levélkékből kell venni.

c) Minden vizsgálati anyagot legalább 18 °C hőmérsékleten kell nevelni (lehetőleg 20 °C-nál magasabb hőmérsékleten) és legalább 16 órás fotoperiódussal.

d) A vizsgálatot radioaktív vagy nem radioaktívan jelzett DNS vagy RNS minták, return-PAGE (ezüst színezéssel), vagy RT-PCR segítségével kell végezni.

e) A minták és a return-PAGE legnagyobb összesítési aránya 5. Ilyen, vagy ennél nagyobb összesítési arány alkalmazását igazolni kell.

B) E rendelet 2., 3. és 5. számú mellékletében felsorolt vizsgálatköteles árukra

1. A hatósági zárlati intézkedésnek tartalmaznia kell e rendelet 1., 2. és 3. számú mellékletében felsorolt károsítók előírt szemléjét vagy vizsgálatát, melyeket e rendelet 5. számú mellékletében megadott különleges előírások szerint kell elvégezni. Ezen különleges előírások szerint a zárlati intézkedésnél használt módszerek megegyeznek e rendelet 5. és a 6. számú mellékletében meghatározottakkal vagy más egyenértékű, hatóságilag elfogadott intézkedéssel.

2. Az 1. pont szerint a növénynek, növényi terméknek és más anyagnak mentesnek kell lenni e rendelet 1., 2., 3. és 5. számú mellékletében meghatározott károsítóktól.

9. számú melléklet
a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

**Vizsgálatköteles áruk előállítására és forgalmazására
vonatkozó növényegészségügyi előírások**

1. Gabonafélék és olajos növények vetőmagja

1.1. Hibridkukorica és napraforgó vetőmag előállítást a termelő legkésőbb május 15-ig köteles bejelenteni az illetékes Szolgáltatnak, a faj, fajta, mennyiségi és a területi adatok megadásával. A Szolgáltat az Európai Unió tagországaiba exportálandó tételek termőhelyén kötelező jelleggel, a többi termőhelyen szűrőpróbaszerű vizsgálatot végez, melynek eredményéről szemlejegyzőkönyvet állít ki.

1.2. Az EPPO tagországokon kívüli területről behozott vetőmag elosztásáról az importőr, az elosztást követően köteles értesíteni a Szolgáltatot, megjelölve a területére kiszállított vetőmag mennyiségét és fajtát termelőkénti / termeltetőkénti megosztásban. A termelő május 15-ig köteles a fenti vetőmaggal elvetett táblák adatait a Szolgáltatnak bejelenteni, melyben külön fel kell tüntetni a vetőmag szaporítás céljára elvetett területeket. A Szolgáltat a továbbszaporítási céllal termesztett vetőmagvak termőhelyeit kötelező jelleggel, egyéb céllal termesztett vetőmagvak termőhelyén pedig szűrőpróbaszerű vizsgálatot végez, melynek eredményéről szemlejegyzőkönyvet állít ki.

2. Medicago sativa L. vetőmag

A termelő legkésőbb május 15-ig köteles a Szolgáltatnak a továbbszaporítási céllal termesztett bármely szaporítási fokozatú vetőmag termesztését a faj, fajta, mennyiségi és területi adatait bejelenteni. A Szolgáltat a bejelentett területeken vizsgálatot végez, melynek eredményéről szemlejegyzőkönyvet állít ki.

3. Phaseolus L. vetőmag

A termelő legkésőbb május 15-ig köteles a Szolgáltatnak a továbbszaporítás céllal termesztett bármely szaporítási fokozatú vetőmag előállítást a faj, fajta, mennyiségi és területi adatok megnevezésével bejelenteni. A Szolgáltat a bejelentett területeken vizsgálatot végez, melynek eredményéről szemlejegyzőkönyvet állít ki.

4. Zöldségfélék vetőmagjai

Az Allium cepa, az Allium porrum, az Allium schenoprasum, a Capsicum annum, és a Lycopersicon lycopersicum továbbszaporításra szánt bármely fokozatú vetőmag előállítást a termelő az azonosításhoz szükséges faj, fajta, mennyiségi és területi adatok közlésével, minden év május

15-ig köteles bejelenteni a Szolgáltatnak. A termőhelyi szemlék, illetve az azt kiegészítő speciális laboratóriumi vizsgálatok után a Szolgáltat a forgalmazásra való növényegészségügyi alkalmasságot jegyzőkönyvben igazolja.

5. Burgonya

5.1. A növényegészségügyi ellenőrzések elvégzése érdekében — az egyes pontoknál megjelölt felelős a természet megelőző év szeptember 30-ig az alábbi adatokat köteles bejelenteni a Szolgáltatnak:

a) Az importőr köteles bejelenteni a Szolgáltatnak a területére kiszállítandó import vetőburgonya mennyiségét és fajtát, termelőkénti megosztásban.

b) Az import szaporítóanyag felhasználásával végzett nemesítói, honosítói és fajtakísérleti munkát végző intézetek a behozandó anyag származását, mennyiségét, felhasználásának helyét.

c) A szaporításra engedélyezett hazai előállítású szuperelit- és elit fokozatú szaporítóanyag területi és fajtára vonatkozó adatait a termelő,

d) a közvetlen importból származó vetőgumó felhasználásával végzett vetőgumó előállítást a termelő,

e) az étkezési vagy ipari burgonya termesztését a termelő köteles bejelenteni.

5.2. Vetőburgonyát csak laboratóriumi vizsgálattal bizonyított, zárlati Globodera fajoktól mentes területen lehet előállítani.

5.3. A Szolgáltat a bejelentett területeken vizsgálatot végez, melynek eredményéről szántóföldi szemlejegyzőkönyvet és laboratóriumi vizsgálati bizonyítványt ad ki annak igazolására, hogy a vetőburgonya növényállománya a növényegészségügyi előírásoknak megfelel.

5.4. A Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus és a Ralstonia (Pseudomonas) solanacearum hazai behurcolásának és elterjedésének megakadályozására, valamint felderítésére az alábbi intézkedéseket kell tenni:

a) hatóságilag működtetett monitoring rendszer, amely a termőhelyek szemléjét és a betakarított/betárolt gumótételek ellenőrzését jelenti;

b) a felderítésbe mind a vető-, mind az étkezési burgonya gumótételeket be kell vonni. A vetőgumótételek esetén a gumótételek laboratóriumi vizsgálatát kell elvégezni a minisztérium által közzétett módszertani kézikönyv előírásai szerint, de indokolt esetben az ellenőrzés a vágott gumófelület vizuális vizsgálatával is történhet;

c) a növényállományok ellenőrzését, a megfelelő időpontban végzett szántóföldi szemle során, a vizuálisan észlelhető tünetek vizsgálatával kell elvégezni, a gyanús tüneteket mutató növényminták kiegészítő laboratóriumi vizsgálatával;

d) az évente felderítésbe vonandó állományok, tételek, minták számát, területeit és a felderítés időpontját szakmai, tudományos és statisztikai kritériumok alapján a Központi Szolgáltat állapítja meg;

e) a kórokozó jelenlétének vizuális vizsgálat során megállapított veszélye esetén a megerősítő laboratóriumi

vizsgálatot minden esetben a minisztérium által közzétett módszertani kézikönyv előírásai szerint kell elvégezni.

A fent meghatározott intézkedéseken kívül a *Ralstonia* (*Pseudomonas*) *solanacearum* esetében hazai körülmények között potenciális gazdanövénynek számító paradicsom és paprika kultúrákat is vizsgálatokba be kell vonni. Ezekben a kultúrákban észlelt fertőzési veszély esetén, a felderítésbe és a szükséges laboratóriumi vizsgálatokba be kell vonni a fertőzött tétellel kapcsolatba került felszíni vízforrásokat, és egyéb vadon növény vagy gyom lehetséges gazdanövényeket is, különös tekintettel a keserű csucsorra (*Solanum dulcamara*).

6. Telepítésre szánt *Beta vulgaris* L.

A termelő legkésőbb május 15-ig köteles az illetékes Szolgáltatnak a továbbzaporítás céllal termesztett bármely szaporítási fokozatú vetőmag előállítását a faj, fajta, mennyiségi és területi adatok megnevezésével bejelenteni. A Szolgálat a bejelentett területeken vizsgálatot végez, melynek eredményéről szemlejegyzőkönyvet állít ki.

7. Fás- és lágyszárú gyümölcsfélék, szőlő, díszfaiskolai és erdészeti szaporító- és ültetvényanyagok

7.1. A növényegészségügyi ellenőrzések elvégzése érdekében a termelő minden év február 28-ig köteles bejelenteni a növényegészségügyi vizsgálatra kötelezett szaporító- és ültetvényanyagok faj, fajta, mennyiségi és területi adatait a Szolgáltatnak.

A szaporítóanyag forgalmazásához szükséges növényegészségügyi vizsgálatok elvégzéséről a Szolgálat határozatot, illetve jegyzőkönyvet állít ki.

A „Forgalmazásra növényegészségügyi szempontból alkalmas” záradék vizsgálati okmányra való rávezetése jogosít a forgalmazásra, a telepítés céljára történő felhasználásra a 7.2. pontban meghatározott ideig, illetőleg visszavonásig.

7.2. Növényegészségügyi vizsgálatra kötelezettek:

7.2.1. Gyümölcsfaiskolák

a) árutertermelő gyümölcs-, bogyós faiskolák (magoncok, szemzésre-, oltásra kiültetett alanyok),

b) átmeneti (szűrő) faiskolák

7.2.2. Szőlőiskolák

7.2.3. Díszfaiskolák (díszfák, díszcserjék, kertészeti hasznosítású fenyőfélék).

7.2.4. Erdészeti csemetekertek.

7.2.5. Törzsültetvények, törzsgyümölcsösök, törzstelepek (szemzőhajtástermő, magtermő törzses gyümölcsfajok, szőlő-, bogyós ültetvények és vegetatív anyatelepek, dísnövények).

7.2.6. Szaporításra ideiglenesen engedélyezett (mag-, szemzőhajtás-, sarj-, simavessző-, alany-, oltócsap-, palánta termő) ültetvények, továbbzaporításra kijelölt fák, törzkönyvi előjegyzésre kijelölt fák, bokrok, egyéb növények (díszfák, díszcserjék, erdőterületen kijelölt szelídgesztenye és csonthéjas magtermő fák, importból származó továbbzaporításra szánt szaporító- és ültetvényanyag, komló).

7.2.7. Faiskolai lerakatok, árudák, egyéb forgalmazóhelyek.

Az ellenőrzések száma és ideje:

Szaporító- és ültetvényanyag	Ellenőrzések száma, ideje
7.2.1.	1. V. 15—VII. 15. 2. VIII. 15—IX. 15.
7.2.2.	1. VII. 1—VIII. 31.
7.2.3.	1. VII. 1—IX. 15.
7.2.4.	1. VII. 1—IX. 15.
7.2.5—7.2.6.	csonthéjasok: 1. V. 15—VII. 15. 2. VIII. 15—IX. 15.
	almatermésűek: 1. V. 15—VII. 15.
	bogyósok: 1. V. 15—VII. 15.
	dió, gesztenye: 1. VI. 1—IX. 15.
	szőlő: 1. VI. 1—30. 2. VIII. 15—IX. 30.
	egyéb: 1. V. 15—IX. 30.
7.2.7.	folyamatosan működő árudák esetében 1. V. 15—VII. 15. 2. VIII. 15—IX. 15.
	idényjelleggel működő lerakatok, árudák és forgalmazóhelyek esetében ősszel és tavasszal 1-1 alkalommal

8. Valamennyi továbbzaporításra termesztett lágyszárú növény (kivéve az 5. pontban felsorolt növényeket)

A termelő köteles az Európai Unió tagországaiba szánt szaporító- és ültetvényanyagok bármely szaporítási fokozatú anyanövényeit, anyanövény állományait az azonosításhoz szükséges faj, fajta, mennyiségi és területi adatok közlésével minden év február 28-ig a Szolgáltatnak bejelenteni. A termőhelyi szemlék, illetve azt esetenként kiegészítő speciális laboratóriumi vizsgálatok elvégzése után a Szolgálat a növényegészségügyi alkalmasságot jegyzőkönyvben igazolja.

9. Gumók, hagymák, rhizómák

A termelő köteles a kereskedelmi forgalomba kerülő *Allium ascalonium*, *Allium cepa*, *Allium schenoprasum*, *Camassia*, *Chionodoxa*, *Crocus*, *Galanthus*, *Galtonia candidans*, a *Gladiolus*, *Hyacinthus*, *Iris*, *Ismene*, *Muscari*, *Narcissus*, *Ornithogallum*, *Puschkinia*, *Scilla*, *Tirgidia* és *Tulipa* továbbzaporításra szánt gumó és hagyma állományait az azonosításhoz szükséges faj, fajta, mennyiségi és területi adatok közlésével minden év február 28-ig a Szolgáltatnak bejelenteni. A termőhelyi szemlék, illetve azt esetenként kiegészítő speciális laboratóriumi vizsgálatok elvégzése után a Szolgálat növényegészségügyi alkalmasságot jegyzőkönyvben igazolja.

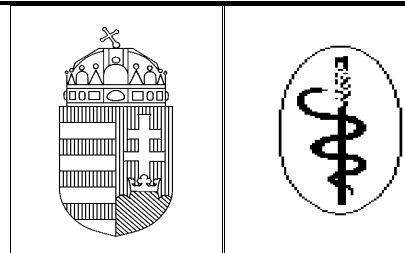
10. Terményraktárak, malmok és takarmánykeverők

A tulajdonos vagy bérlő, illetve az üzemeltető minden év február 28-ig köteles bejelentkezni az illetékes Szolgáltatnál a raktározott termény, valamint a terményraktár, malom vagy takarmánykeverő 10. számú mellékletben meghatározott adatainak közlésével. A Szolgálat az ellenőrzéseket egyedi terv alapján, felderítés jelleggel végzi el. A szemlék illetve azt esetenként kiegészítő laboratóriumi vizsgálatok elvégzése után a Szolgálat a növényegészségügyi állapotot jegyzőkönyvben rögzíti.

10. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

NYILVÁNTARTÁSŰRLAP

MAGYARKÖZTÁRSASÁGNÖVÉNY-ÉSTALAJVÉDELMI SZOLGÁLATA

NYILVÁNTARTÁSŰRLAP

A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény és a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet alapján

..... Megyei Szolgálat	Nyilvántartási szám:
Cég/termelő neve:..... címe:..... tel:..... fax:..... E-mail:.....	Kapcsolattartó neve:..... címe:..... tel:..... fax:..... E-mail:..... végzettsége:.....

(A megfelelő kockát kérem bejelölni.)

1. A termelés/raktározás jellege

☐ szaporító- és ültetvényanyag előállító (folytatás az 5. pontban)	☐ vegyes termelő
☐ szántóföldi növénytermelő	☐ késztermék előállító
☐ burgonyatermelő	☐ burgonya kereskedő
☐ zöldségtermelő	☐ malom (folytatás a 8. pontban)
☐ gyümölcstermelő	☐ takarmánykeverő (folytatás a 8. pontban)
☐ szőlőtermelő	☐ terményraktár (folytatás a 8. pontban)
	☐ egyéb .....
- termeléssel és kereskedelemmel is foglalkozik
 csak kereskedelemmel foglalkozik
 importőr

2. Hol történik a termékek eladása?

☐ termelő üzemben	☐ ipari célra (végfelhasználó részére)
☐ viszonteladónak	☐ nyilvános vagy saját célra (végfelhasználó részére)

3. Eladási célpiac:

☐ hazai piac	☐ EU tagország	☐ nem EU tagország

4. A növényi szaporító- és ültetvényanyagot Magyarországról szerzi be ?

- igen
 ha nem, melyik országból? Kérem beírni! .....

Származási azonosító: .....

5. Szaporító- és ültetvényanyag előállítás	
5.1. Faiskolák	
☐ gyümölcsfaiskola ☐ bogyósiskola ☐ szőlőiskola ☐ díszfaiskola	☐ erdészeti csemetekert ☐ átmeneti (szűrő) faiskola ☐ elit faiskola ☐ egyéb: .....
5.2. Törzsültetvények, törzstelepek	
☐ prebázis (KTÜ) ☐ bázis (ÜTÜ) ☐ kiinduló anyag, törzsültetvény jelölt	☐ törzsgyümölcsös ☐ egyéb törzstelep: .....
5.3. Szaporításra ideiglenesen engedélyezett szaporító- és ültetvényanyag	
☐ szaporításra ideiglenesen engedélyezett ültetvény ☐ továbbszaporításra kijelölt fa ☐ törzskönyvi előjegyzésre kijelölt egyedek	
6. Termesztett növényfajok	
6.1. Vetőmagvak	
☐ Allium ascalonicum (mogyoróhagyma) ☐ Allium cepa (vöröshagyma) ☐ Allium porrum (póréhagyma) ☐ Allium schoenoprasum (metélőhagyma) ☐ Capsicum spp. (paprikafélék) ☐ Helianthus annuus (napraforgó) ☐ Lycopersicon esculentum (paradicsom) ☐ Medicago sativa (lucerna) ☐ Oryza spp. (rizs) ☐ Phaseolus (bab)	☐ Prunus (cseresznye, meggy, mandula, kajszi, szilva és egyéb e nemzetségbe tartozó faj) ☐ Rubus (málna szeder és egyéb e nemzetségbe tartozó faj) ☐ Zea mays (kukorica) ☐ EPPO tagországokon kívüli területekről származó vetőmag ..... ☐ Egyéb
6.2. Gumók, hagymák, rhizómák	
☐ Allium cepa (vöröshagyma) ☐ Allium schoenoprasum (metélőhagyma) ☐ Allium porrum (póréhagyma) ☐ Camassia (prérigyertya) ☐ Chionodoxa (hófény) ☐ Crocus flavus „Golden yellow” (krókusz) ☐ Galanthus (hóvirág) ☐ Galtonia candicans (fehér óriásjácint) ☐ Gladiolus (kardvirág) ☐ Hyacinthus (jácint)	☐ Iris (nőszirm) ☐ Ismene (pókliliom) ☐ Muscari (gyöngyike) ☐ Narcissus (nárcisz) ☐ Ornithogallum (madártej) ☐ Puschkinia (Puskin-csillagvirág) ☐ Scilla (csillagvirág) ☐ Tigridia (tigrisvirág) ☐ Tulipa (tulipán) ☐ Egyéb

6.3. Lágyszárú növények

☐ Allium cepa (vöröshagyma) ☐ Allium porrum (póréhagyma) ☐ Allium ascalonicum (mogyoróhagyma) ☐ Allium schoenoprasum (metélőhagyma) ☐ Apium graveolens (zeller) ☐ Araceae (kontyvirág-félék) ☐ Argyranthemum spp. (margitvirág) ☐ Aster spp. (őszirózsa) ☐ Beta vulgaris (cukorrépa) ☐ Begonia (begónia) ☐ Brassica spp. (káposztafélék) ☐ Capsicum annuum (paprika) ☐ Cucumis spp. (kabakosok) ☐ Dendranthema (krizantémfélék) ☐ Dianthus és hibridjei (szegfű) ☐ Euphorbia pulcherrima (mikulásvirág) ☐ Exacum spp. (keserűlevélke) ☐ Ficus L. (füge) ☐ Fragaria (szamóca)	☐ Gerbera (gerbera) ☐ Gypsophila (fátyolvirág) ☐ Humulus lupulus (komló) ☐ Impatiens „New Guinea hibrid” (nebáncsvirág) ☐ Lactuca spp. (salátafélék) ☐ Leucanthemum (margaréta) ☐ Lupinus (csillagfürt) ☐ Marantaceae (nyílgyökér-félék) ☐ Musaceae (banánfélék) ☐ Pelargonium (muskáтли) ☐ Persea spp. (avokadó) ☐ Solanum tuberosum (burgonya) ☐ Solanum melongena (tojásgyümölcs) ☐ Spinacia spp. (spenót) ☐ Tanacetum (margitvirág) ☐ Verbena (vasfű) ☐ Egyéb

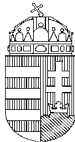

6.4. Fásszárú növények

☐ Abies (jegenyefenyő) ☐ Castanea (szelídgesztenye) ☐ Chaenomeles (japánbirs) ☐ Citrus (citromfélék) ☐ Corylus avellana (mogyoró) ☐ Cotoneaster (madár birs) ☐ Crataegus (galagonya) ☐ Cydonia (birsalma) ☐ Eryobotria (gyapjasnaspolya) ☐ Juglans (dió) ☐ Larix (vörösfenyő) ☐ Malus (alma) ☐ Mespilus (naspolya) ☐ Olea europea (olajfa) ☐ Picea (lucfenyő) ☐ Pinus (fenyő) ☐ Pistacia vera (pisztácia)	☐ Platanus (platán) ☐ Populus (nyárfa) ☐ Prunus (cseresznye, meggy, mandula, kajszi, szilva és egyéb e nemzetségbe tartozó faj) ☐ Pseudotsuga (Douglász-fenyő) ☐ Pyracantha (tűztövis) ☐ Pyrus (körte) ☐ Quercus (tölgy) ☐ Ribes (ribiszke, köszméte) ☐ Rubus (málna szeder és egyéb e nemzetségbe tartozó faj) ☐ Sorbus (berkenye) ☐ Stranvaesia (korallberkenye) ☐ Tsuga (hemlokfenyő) ☐ Vitis (szőlő) ☐ Egyéb

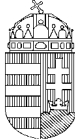

11. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Növényegészségügyi bizonyítvány, re-export növényegészségügyi bizonyítvány és visszautasítási jegyzőkönyv

1. Name and address of exporter — Feladó neve és címe		2. PHYTOSANITARY CERTIFICATE NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI BIZONYÍTVÁNY No (HU/ ORIGINAL No 0000000		
3. Declared name and address of consignee Címzett neve és címe		4. Plant Protection Organization of Hungary ..... to Plant Protection Organization(s) of Magyar Növényvédelmi Szervezet ..... Növényvédelmi szervezet részére		
6. Declared means of conveyance — Szállító eszköz		5. Place of origin — Származási hely		
7. Declared point of entry — Belépő állomás		 		
8. Name of produce; Termék neve	Botanical name of plants; Botanikai név	Number and description of packages; Csomagok száma és neve	Distinguishing marks; Megkül. jelzések (köt. szám)	9. Quantity declared; Termék mennyisége
10. This is to certify that the plants or plant products described herein have been inspected and/or tested according to appropriate official procedures and are considered to be free from the quarantine pests specified by the importing contracting party and to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party including those for regulated non-quarantine pests.				
11. Additional declaration — Kiegészítő nyilatkozat				
DISINFESTATION AND/OR DISINFECTION TREATMENT FERTOTLENÍTÉS ÉS/VAGY FERTOTLENÍTŐ KEZELÉS		18. Place of issue — Kiállítás helye		
12. Treatment — Kezelés módja		Date — Kiállítás ideje		
13. Chemical (active ingredient) Vegyszer (hatóanyag)	14. Duration and temperature Kezelés időtartama és hőmérséklet	Name and signature of authorized officer — Vizsgálatot végző neve és aláírása		Stamp of Organization Pecset helye
15. Concentration — Töménység	16. Date — Időpont			
17. Additional information — Kiegészítő információk		Note: No financial liability with respect to this certificate shall attach to Hungarian Plant Protection Organization or to any of its officers or representatives.		

1. Name und Adresse des Absenders:
Nom et adresse de l'expéditeur:
2. PFLANZENGESUNDHEITSZEUGNIS
CERTIFICAT PHYTOSANITAIRE
3. Name und Adresse des vorgesehenen Empfängers:
Nom et adresse déclarés du destinataire:
4. PFLANZENSCHUTZDIENST IN UNGARN
an Pflanzenschutzorganisation von:
SERVIDE DE LA PROTECTION DES VÉGÉTAUX DE HONGRIE a l'Organisation de la Protection des Végétaux de:
5. Ursprung:
Lieu d'origine:
6. Transportmittel:
Moyen de transport déclaré:
7. Vorgeschener Grenzübertrittsort:
Point d'entrée déclaré:
8. Unterscheidungsmerkmale, Zahl und Beschreibung der Packungen, Name des Erzeugnisses, Botanischer Name der Pflanzen:
Marques et numéros des colis, nom des produits, nom botanique des plantes:
9. Deklarierte Menge:
Quantité déclarée:
10. Es wird hiermit bescheinigt, dass die oben beschriebenen Pflanzen, Pflanzenerzeugnisse
— nach geeigneten Verfahren untersucht worden sind
— als frei von Quarantäne Schadorganismen und praktisch frei von anderen gefährlichen Schadorganismen befunden werden und
— als den geltenden Pflanzenschutzvorschriften des Einfuhrlandes entsprechend angesehen werden.
- Il est certifié que les végétaux, parties de végétaux ou produits végétaux décrits ci-dessus
— ont été inspectés suivant des procédures adaptées
— sont estimés indemnes d'ennemis visés par la réglementation phytosanitaire et pratiquement indemnes d'autres ennemis dangereux, et qu'ils
— sont jugés conformes à la réglementation phytosanitaire en vigueur.
- Igazolás arról, hogy a fentiekben részletezett növényeket vagy növényi termékeket előírás szerűen megvizsgálták, azokat mentesnek találták karantén károsítóktól, továbbá gyakorlatilag mentesnek más, veszélyes károsítóktól, és hogy azokat az importáló országban jelenleg érvényben levő növényegészségügyi előírásokkal összhangban levőnek tekintik.
11. Zusätzliche Erklärung:
Déclaration supplémentaire:
- ENTSEUCHUNG UND/ODER DESINFIZIERUNG
TRAITEMENT DE DESINFESTATION ET/OU DESINFECTION
12. Behandlung:
Traitement:
13. Chemikalie (Wirkstoff):
Produit chimique (matière active):
14. Behandlungsdauer und Temperatur:
Durée et température:
15. Konzentration:
Concentration:
16. Datum:
Date:
17. Zusätzliche Informationen:
Renseignements complémentaires:
18. Ausstellungsort:
Datum:
Name und Unterschrift des amtlichen Beauftragten:
Dienststempel:
- Lieu de délivrance:
Date:
Nom et signature du fonctionnaire autorisé:
Cachet de l'Organisation:
- Megjegyzés: Ezen bizonyítványt kiállító növényegészségügyi hatóságot, illetőleg annak dolgozóját vagy meghatalmazottját anyagi felelősség nem terheli.

1. Name and address of exporter — Feladó neve és címe		2. PHYTOSANITARY CERTIFICATE FOR RE-EXPORT RE-EXPORT NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI BIZONYÍTVÁNY		
		No (HU/A ORIGINAL No 000000		
3. Declared name and address of consignee Címzett neve és címe		4. Plant Protection Organization of Hungary ..... to Plant Protection Organization(s) of Magyar Növényvédelmi Szervezet ..... növényvédelmi szervezet részére		
		5. Place of origin — Származási hely		
6. Declared means of conveyance — Szállító eszköz		 		
7. Declared point of entry — Belépő állomás				
8. Name of produce; Termék neve	Botanical name of plants; Botanikai név	Number and description of packages; Csomagok száma és neve	Distinguishing marks Megkül. jelzések (köt. szám)	9. Quantity declared Termék mennyisége
10. This is to certify that the plants or plant products described above were imported into Hungary from ..... (country) covered by Phytosanitary Certificate No ....., original ☐ certified true copy ☐ of which is attached to this certificate; that they are packed ☐ repacked ☐ in original ☐ new ☐ containers, that based on the original phytosanitary certificate ☐ and additional inspection ☐ they are considered to conform with the current phytosanitary regulations of the importing contracting party, and that during storage in Hungary the consignment has not been subjected to the risk of infestation or infection. (Insert tick in appropriate ☐ boxes.)				
11. Additional declaration — Kiegészítő nyilatkozat				
DISINFESTATION AND/OR DISINFECTION TREATMENT FERTŐTLENÍTÉS ÉS/VAGY FERTŐTLENÍTŐ KEZELÉS		18. Place of issue — Kiállítás helye		
12. Treatment — Kezelés módja		Date — Kiállítás ideje		
13. Chemical (active ingredient) Vegyszer (hatóanyag)	14. Duration and temperature Kezelés időtartama és hőmérséklet	Name and signature of authorized officer — Vizsgálatot végző neve és aláírása		Stamp of Organization Pecset helye
15. Concentration — Töménység	16. Date — Időpont			
17. Additional information — Kiegészítő információk		Note: No financial liability with respect to this certificate shall attach to Hungarian Phytosanitary Organization or to any of its officers or representatives.		

1. Nom et adresse de l'expéditeur
Name und Adresse des Absenders
2. CERTIFICAT PHYTOSANITAIRE DE
RÉEXPORTATION
PLANZENGESUNDHEITSZEUGNIS ZU REEX-
PORT
3. Nom et adresse du destinataire — Name und Adresse
des Empfängers
4. A: Organisation de la Protection de végétaux de
.....
An Pflanzenschutzorganisation von .....
5. Origine — Ursprung
6. Moyen de transport — Transportmittel
7. Point d'entrée — Grenzübertrittsort
8. Marques et numéros des colis, nombre des colis,
nombre et nature des colis, nom des produits, nom
botanique
Unterscheidungsmerkmale, Zahl und Beschreibung
der Packungen, Name des Erzeugnisses,
Botanischer Name der Pflanzen
9. Nom et quantité du produit — Deklarierte Menge
10. Igazolás arról, hogy a fentiekben részletezett növénye-
ket, növényi termékeket .....
országból a jelen bizonyítványhoz hivatalos másolat-
ban csatolt ..... sz. növényegészségügyi bizonyít-
vány kíséretében hozták be Magyarországra és azokat
 eredeti, új csomagolásban az eredeti növény-
egészségügyi bizonyítvány és kiegészítő ellenőrzés
 alapján összhangban levőnek tekintik az importáló
országban jelenleg érvényben levő növényegészségü-
gyi előírásokkal továbbá, hogy Magyarországon tör-
tént raktározás során ez a szállítmány fertőzés veszélye
alatt nem volt.

Il est certifié que le végétaux, produits végétaux décrits
ci-dessus ont été importés de ..... (pays) en
Hongrie, accompagnés de la copie authentifiée du
certificat phytosanitaire n° ....., an-
nexée à ce certificat; les végétaux, produits végétaux
dans leur emballage original nouveau sont jugés,
sur la foi du certificat phytosanitaire original et
d'inspection complémentaire conformes aux régle-
mentations phytosanitaires en vigueur dans le pays
importateur; de plus, cet envoi, au cours de l'emmaga-
sinage en Hongrie, n'a pas été exposé à des risques
d'infection ou d'infestation.

Es wird hiermit bescheinigt, dass die oben beschrieben
Pflanzen oder Pflanzenerzeugnisse aus .....
(Ursprungsland) nach Ungarn eingeführt worden sind
und dass ihnen das Pflanzengesundheitszeugnis. Nr
..... dessen beglaubigte Kopie in der Anlage
vorliegt, beigelegt war. Die Pflanzen oder Pflanzener-
zeugnisse sind in ihrer ursprünglichen Verpackung
 in einer neuen Verpackung, auf Grund des ursp-
rünglichen Pflanzengesundheitszeugnisses und ei-
ner zusätzlichen Untersuchung als den geltenden
Pflanzenschutzvorschriften des Einfuhrlandes ent-
sprechend befunden worden und während ihrer Ein-
lagerung in Ungarn sie keiner Gefahr eines Befalls
oder einer Infizierung ausgesetzt
waren.

11. Déclaration supplémentaire — Zusätzliche Erklä-
rung
12. Traitement — Behandlung
13. Produit chimique et matière active — Chimikalie
(Wirkstoff)
14. Durée et température — Behandlungsdauer und Tem-
peratur
15. Concentration — Konzentration
16. Date — Datum
17. Informations supplémentaires — Zusätzliche Infor-
mationen
18. Lieu de délivrance, Signature, Cachet
Ausstellungsort, Name und Unterschrift des amtlich
Beauftragten, Dienststempel

Note: Aucune responsabilité n'est imposée à l'autorité
phytosanitaire hongroise ni à ses agents à l'égard du
présent certificat.

Mettez un astérisque si convénable.

Bemerkung: Ausstellung dieses Zeugnisses durch die
ungarische Behörde für Pflanzenquarantäne bzw. durch
seinen Bevollmächtigten erfolgt ohne materielle Ver-
antwortung.

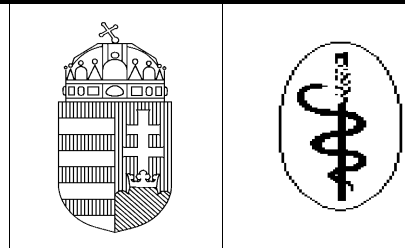
Zutreffendes jeweils ankreuzen (x)

Megjegyzés: Ezzel a bizonyítvánnyal kapcsolatban az
azt kiállító növényegészségügyi hatóságot illetőleg an-
nak dolgozóját vagy meghatalmazottját anyagi felelős-
ség nem terheli.

A megfelelő négyzetet áthúzással (x) kell jelölni

HUNGARIAN REPUBLIC
PLANT PROTECTION ORGANIZATION

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NÖVÉNYVÉDELMI SZERVEZETE

No. Szám: B 000000

PROTOCOL—JEGYZŐKÖNYV

on rejection of plants, plant products not conform with the current phytosanitary regulations
a növényegészségügyi előírásoknak nem megfelelő növények, növényi termékek visszautasításáról

Description of consignments — A küldemény leírása

1. Name and address of exporter — A feladó neve és címe	
2. Name and address of consignee — A címzett neve és címe	
3. Number and description of packages — A csomagok száma és neve	4. Distinguishing marks — Megkülönböztető jelzések
5. Means of transport — Szállítási módja	6. Origin — Származási hely
7. Name and quantity of product — A termék neve és mennyisége	8. Botanical name of plants — A növények botanikai neve
<p>9. .... (name), a plant health officer authorized by the Ministry of Agriculture and Regional Development, stated during the phytosanitary inspection made at ..... (place) on ..... (date) that the consignment described above does not conform with the regulations of Order No. .... He/she rejected the consignment, it is therefore.</p> <p style="text-align: center;">FORBIDDEN</p> <p>a) to introduce it into Hungary Magyarországra behozni</p> <p>b) to export it from Hungary Magyarországról kivinni</p> <p>c) to transit it in Hungary Magyarországon átszállítani</p>	
10. Cause of refusal (rejection) — A visszautasítás oka	
<p>11. I took over the original of the protocol A jegyzőkönyv eredeti példányát átvettem:</p> <p>..... (date) (dátum)</p> <p>..... producer, owner, representative of transporter termelő, tulajdonos, szállítványozó képviselője</p>	<p>12. Place of issue — Kiállítás helye Date — Kiállítás ideje</p> <p>Name and signature of authorized officer — Vizsgálatot végző neve és aláírása</p> <p>Stamp of Organization Pecset helye</p>

RÉPUBLIQUE HONGROISE, Organisation de la protection de végétaux du Ministère de l'Agriculture et du Développement Régional REPUBLIK UNGARN, Pflanzenschutzorganisation des Ministeriums für Landwirtschaft und Landesentwicklung

PROTOCOLE concernant le refus des végétaux/produits végétaux non conformes à la réglementation phytosanitaire
 PROTOKOLL über die Zurückweisung der Pflanzen) Pflanzenerzeugnisse, die den Pflanzengesundheitsvorschriften nicht entsprechen

Description de l'envoi — Beschreibung der Sendung

1. Nom et adresse de l'expéditeur — Name und Adresse des Absenders
2. Nom et adresse du destinataire — Name und Adresse des Empfängers
3. Nombre et nature des colis — Zahl und Beschreibung der Packungen
4. Marques des colis — Unterscheidungsmerkmale
5. Moyen de transport — Transportmittel
6. Origine — Ursprung
7. Nom et quantité du produit — Menge und Name der Erzeugnisse
8. Nom botanique des végétaux — Botanischer Name der Pflanzen
9. .... (név) a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által meghatalmazott növényegészségügyi felügyelő ..... (dátum) ..... (helyen) végzett növényegészségügyi vizsgálat során megállapította, hogy a fentiekben leírt küldeményem felel meg az ..... előírásainak. Ezért a küldeményt visszautasította így azt TILOS ..... (nom), agent autorisé du Ministère de l'Agriculture et du Développement Régional a constaté au cours de l'examen phytosanitaire fait le ..... (date) á ..... (lieu), que l'envoi décrit ci-dessus n'est pas conforme aux réglementations de ..... Il a refusé l'envoi, par conséquent il est INTERDIT
  - a) de l'importer en Hongrie
  - b) de l'exporter de la Hongrie
  - c) de le transporter a travers la Hongrie
 ..... (Name), der vom Ministerium für Landwirtschaft und Landesentwicklung bevollmächtigte Pflanzengesundheitsinspektor hat während der am ..... (Datum), in ..... (Ort) durchgeführten phytosanitären Untersuchung festgestellt, dass die obengeschriebene Sendung den Vorschriften der Verordnung ..... nicht entspricht. Deswegen hat er/sie die Sendung zurückgewiesen. Es ist deshalb VERBOTEN, die Sendung
  - a) nach Ungarn einzuführen
  - b) von Ungarn auszuführen
  - c) in im Transit in Ungarn zu transportieren
10. Cause de refus — Ursache der Zurückweisung
11. J'ai reçu l'original du proces — verbal
 Ich habe die originale Ausfertigung des Protokolls übernommen ..... (date) (Datum)

.....
 producteur, propriétaire, représentant du transporteur
 Produzent, Inhaber, Vertreter des Spediteuss

12. Place de délivrance, date, nom et signature de l'inspecteur, cachet du service Ort, Datum, Name und Unterschrift des Pflanzengesundheitsinspektors-Dienststempel ä

12. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Hatósági igazolvány minta

Magyar Köztársaság

Növényvédelmi hatósági igazolvány

Szám: .....

(fénykép helye)

(címer helye)

Név: .....

Munkahely: .....

Lakóhely: .....

.....
tulajdonos aláírása

A 2000. évi XXXV. törvény 55. §-a alapján megbízom a jogkörébe tartozó növényvédelmi, növényegészségügyi vizsgálatok, ellenőrzések, eljárások lefolytatására.

Eljárása során hivatalos személynek minősül.

Jogosult hatósági feladatainak ellátásához területre, létesítménybe, helyiségbe belépni, szállító járművön tartózkodni, növényt, növényi terméket, bármely eszközt, munkafolyamatot és iratot megvizsgálni. Növényből, növényi termékből, talajból, engedélyköteles termékből térítésmentes mintát vehet. Iratokból térítésmentes másolatot igényelhet vagy készíthet, az ügyféltől felvilágosítást kérhet és egyéb bizonyítást folytathat le.

Intézkedése során károsítók ellen kötelező védekezést, termékre, tevékenységre korlátozást, tilalmat, zárlati intézkedést, megsemmisítést, elkobzást rendelhet el, illetve alkalmazhat, bizonyítványt, jegyzőkönyvet állíthat ki, növény, növényi termék kivitelét, behozatalát és átvitelét növényegészségügyi okból visszautasíthatja, élelmiszer és takarmány növény, engedélyköteles termék forgalmazását, felhasználását felfüggesztheti, permetezéstechnikailag nem megfelelő gép vagy szóróberendezés alkalmazását, illetőleg a szakképesítésnek nem megfelelő tevékenységet leállíthatja, a jogérvényesítés érdekében szankciót kezdeményezhet.

Kelt: ....., 20..... év ..... hó ..... napján.

P. H.

.....
aláírás

13. számú melléklet
a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

Vizsgálatköteles áruk mintavétele növényegészségügyi vizsgálat alkalmával

E melléklet tárgya a behozatalra, kivitelre és Magyarországon átszállításra kerülő, a vizsgálatköteles áruk mintavétele, valamint a minták csomagolása.

A mellékletnek nem tárgya a behozatalra, kivitelre és Magyarországon átszállításra kerülő mezőgazdasági termékek növényvédőszer-maradék vizsgálatához szükséges mintavétel.

I. A mintavétel módja

1. Alapfogalmak

a) *Elemi minta*: a tétel vagy a szállítmány egy-egy helyéről vett azonos nagyságrendű termékmennyiség.

b) *Alapminta*: a tétel vagy a szállítmány e mellékletben meghatározott számú helyéről vett és egyöntetűvé tett (homogenizált) elemi minták összessége.

c) *Laboratóriumi minta*: az alapmintából növényegészségügyi laboratóriumi vizsgálatok céljára kialakított mintamennyiség.

d) *Vizsgálati minta*: az alapmintából a helyszíni vizuális vizsgálatok céljára kialakított mintamennyiség.

e) *Ellenőrző minta*: a növényegészségügyi szemle vagy vizsgálat alkalmával a laboratóriumi vagy vizsgálati mintából elkülönített fertőzött, károsított növények, növényi részek, károsítók, azok tartására, őrzésére szolgáló preparátumok, amelyek bizonyítják a minta növényegészségügyi állapotát.

2. A mintavétel eszközei

Vizsgálatköteles áruból az elemi mintákat mechanikus vagy egyéb mintavevő eszközökkel kell venni.

a) *Mintázótőr (zsákszurcsap)*: a lezárt zsákokban szállított termékek mintavételéhez megfelelően kiképzett eszköz legalább olyan hosszúságú, hogy a megtöltött zsák (göngyöleg) középvonalaig érjen.

b) *Mintázóbot (réteges mintavevő), -dárda*: két egymásba csúsztatott cső. A belső cső elfordításakor a mintázóbot oldalán beömlő nyílások válnak szabaddá, ezeken keresztül a tétel különböző rétegei egy mintavétellel megmintázhatók. Nyitott zsákok és a mintázóbot hosszúságának megfelelő rétegvastagságban ömlesztve szállított termékek mintázására alkalmas.

c) *Kúpos mintavevő*: a mintázandó tétel belső rétegébe zárt állapotban bejuttatható és ott kinyitható, változtatható hosszúságú nyéllal ellátott eszköz, amellyel a tétel különböző rétegeiből vehető minta. Ömlesztve szállított termékek mintázására alkalmas.

d) *Csigás mintavevő*: a tétel belső rétegébe juttatható mintavevő készülék, amely kézzel üzemeltetve a kívánt

rétegből hozza felszínre a mintát. A mintavevő hosszúságának megfelelő rétegvastagságban ömlesztve szállított magvak és örlemények mintázására alkalmas.

e) *Merítőkanál*: nyeles edény a szállítóeszköz ki-, illetve berakása közben az ömlesztett termékek mintázására.

f) *Egyéb mintavevők*: használatukat a Központi Szolgálat esetenként rendeli el.

Az ömlesztett vagy csomagolva szállított darabos termékeket kézzel kell mintázni.

3. Mintavétel vasúti kocsí-, gépjármű-, egyéb jármű- és légi szállítmányból

3.1. Vetőmag mintázása

3.1.1. Valamennyi szállítmányt és a szállítmányon belül minden tételt külön kell mintázni. A kivitelre kerülő termékek mintázása az előzetes növényvédelmi karantén vizsgálat alkalmával is elvégezhető.

3.1.2. Szállítmányonként, illetve egy szállítmányban levő külön tételenként szükséges elemi minták számát és elosztását a 7. táblázat tartalmazza.

3.1.3. Vasúti kocsiban, egyéb szállító járműben, konténerben — az egy tételt tartalmazó szállítmányoknál — a küldeményeket a 7. táblázat által meghatározott számban kell mintázni.

3.1.4. A zsákokból történő mintavételhez a könnyen guruló aprómagvaknál a kisebb, a nagyobb magvaknál pedig a nagyobb mintázótőrt szükséges használni. A szűrőcsappal nem mintázható vetőmagvak zsákjait ki kell nyitni. Nagyobb méretű dobozban, vetőmag konténerekben szállított magvakból a mintázóbot vagy a csigás mintavevő, a kisebb méretű csomagolási egységekből pedig a merítőkanál szolgál az elemi minták vételére. A szemléhez vagy vizsgálatához kinyitott zsákokból, nagyobb dobozokból és vetőmag konténerekből történő elemi minta vételéhez — a különböző rétegekből egyszerre — célszerűbb a mintázóbot használata. Ekkor a 10 egység alatt is elegendő egységenként 1 elemi mintát venni.

3.1.5. Az elemi mintákból megfelelő méretű edényben elkeveréssel végzett homogenizálással kell az alapmintát képezni.

3.1.6. A helyszíni vizsgálati minta tömege az alapmintával azonos, de legalább a 9. táblázatában meghatározott laboratóriumi minta tömege.

3.1.7. A laboratóriumi minta tömegét a 9. táblázat tartalmazza.

3.2. Vegetatív szaporító- és ültetvényanyag mintázása

3.2.1. Valamennyi szállítmányt és a szállítmányon belül minden tételt külön kell mintázni. A kivitelre kerülő termékek mintázása az előzetes növényegészségügyi vizsgálat alkalmával is elvégezhető.

3.2.2. A szállítmányonként, illetve az egy szállítmányban levő külön tételenként szükséges elemi minták száma:

a) a gyümölcsfa, szőlő és bogyós gyümölcsű — szamóca kivételével — díszfa, díszcserje és erdészeti növénye szaporító- és ültetvényagnál:

1. táblázat

Tétel (szállítmány) mennyisége (db)	Elemi minta (db)
500-ig	az egész mennyiség
501—3 000	minden 5. növény vagy növényi rész, de legalább 300
3 001—10 000	minden 20. növény vagy növényi rész, de legalább 300
10 000 felett	minden 100. növény vagy növényi rész, de legalább 300

b) gumós —burgonya kivételével—, hagymás, gyöktörzses szaporító- és ültetvényanyag, szamóca, lágyszárú és levéldísznövény szaporító- és ültetvényanyaga esetében:

2. táblázat

Csomagolási egységek* száma a tételben (szállítmányban)	Elemi minták száma
500-ig	minden huszadik egység, de legalább 20
501—1000	minden 25. egység
1000 felett	minden 50. egység

* Láda, rekesz, karton, doboz, köteg, zsák, egyéb.

3.2.3. Vasúti kocsiban, egyéb szállító járműben, konténerben — az egy tételt tartalmazó szállítmányoknál — a csomagolási egységeket az 1. és a 2. táblázatban meghatározott számban kell mintázni.

3.2.4. Az elemi minta kivétele a szaporító- és ültetvényanyag kötegekből és csomagolási egységekből kézi válogatással történik.

3.2.5. Az elemi minta mennyisége az 1. táblázat szerinti szaporító- és ültetvényanyagoknál 1 db növény vagy növényi rész, a 2. táblázatban felsorolt szaporító- és ültetvényanyagoknál a kivett csomagolási egységben valamennyi szaporító- és ültetvényanyag.

3.2.6. A helyszíni vizsgálati mintát az elemi minták összessége képezi.

3.2.7. Laboratóriumi mintaként csak a fertőzött, illetve fertőzésre gyanús növényt, növényi részt kell elkülöníteni.

3.2.8. A laboratóriumi vizsgálatra kivett növénygyökéréről, zsákban, kartonban vagy ládában szállított gumóról, hagymáról és gyökérről lerázással, szükség esetén lemosással minimálisan 350 g talajmintát kell összegyűjteni, ha a szállítmányt talajjal, tőzeggel fuvarozzák vagy a termék földdel szennyezett.

3.3. Burgonyagumó mintázása

3.3.1. Valamennyi szállítmányt és a szállítmányon belül minden tételt külön kell mintázni. A kivételre kerülő termékek mintázása az előzetes növényegészségügyi vizsgálat alkalmával is elvégezhető.

3.3.2. A szállítmányonként, illetve az egy szállítmányban levő külön tételként szükséges elemi minták száma ömlesztve szállított burgonyánál:

3. táblázat

Tétel (szállítmány) tömege (kg)	Elemi minták száma	Rétegenként*
1 500—3 000	3	1
3 001—10 000	6	2
10 000 felett	9	3

* Az elemi minták mintavételi helyeit egymás alatt, a szállítmány 3 rétege (felső, középső és alsó) között, számban egyenletesen kell elosztani.

3.3.3. A szállítmányonként, illetve az egy szállítmányban levő külön tételként szükséges elemi minták száma zsákokban szállított burgonyánál:

4. táblázat

Tétel (szállítmány) tömege (kg)	Elemi minták száma	Rétegenként*
1 500—3 000	3	1
3 001—10 000	9	3
10 000 felett	15	5

* Az elemi minták mintavételi helyeit egymás alatt, a szállítmány 3 rétege (felső, középső és alsó) között, számban egyenletesen kell elosztani.

3.3.4. Vasúti kocsiban, egyéb szállító járműben, konténerben — az egy tételt tartalmazó szállítmányoknál — a csomagolási egységeket a 3. és a 4. táblázatban meghatározott számban kell venni.

3.3.5. Vetőburgonya-tételekből a 4. táblázatban meghatározott elemi minták számának kétszeresét kell venni.

3.3.6. Az elemi minta mennyisége az ömlesztett tételeknél a mintavételre kiválasztott helyekről, illetve a zsákolt tételeknél a mintavételre kiemelt zsákból 2—3 kg.

3.3.7. A helyszíni vizsgálati minta az elemi minták homogenizálásával képzett teljes alapmintával azonos, melynek minimálisan 200 db gumót kell tartalmaznia.

3.3.8. A laboratóriumi minta mennyisége 5 kg, minimum 50 gumó.

3.4. Talajminta vétele laboratóriumi vizsgálatra

3.4.1. A mintavétel tételként az áru 5%-ának lerázásával, valamint a földnek a szállítóeszköz vagy a tárolóhely padozatáról való összegyűjtésével történik.

3.4.2. A zsákolt szállítmányból alapminta vételére kiemelt zsákokat fóliára kell helyezni és 2—3 alkalommal 25—30 cm magasságból a fóliára ráejteni.

3.4.3. Az ömlesztve szállított burgonyáról a talajminta vétele a szállítóeszköz aljára hullott föld összesöpprésével, vagy pneumatikus mintavevővel végzett összegyűjtésével, exportra történő feladáskor — előzetes növényegészség-

ügyi vizsgálat alkalmával — a tárlóhely padozatára hullott föld összesöpprésével történik.

3.4.4. Az ömlesztve szállított burgonya elemi mintáit füles, öntött műanyagból készült kosárban, fólia felett 15—20 alkalommal kell megrázni.

3.4.5. A tételenként összegyűlt földminta laboratóriumi minta mennyisége 1 kg, de legalább 250 gramm. Olyan esetekben, amikor minimálisan 250 g talaj nem gyűjthető össze, az alapmintát képező burgonyáról mosással kell eltávolítani a felületi szennyeződések. Ez esetben a vizes szuszpenzió képezi a laboratóriumi mintát.

3.4.6. A talajminta összegyűjtésére a Központi Szolgálat egyes esetekben egyéb mintavételi készülékkel történő mintavételt is elrendelhet.

3.5. Nyers gyümölcs, nyers zöldség, fűszer- és gyógynövény mintázása

3.5.1. Valamennyi szállítmányt és a szállítmányon belül minden tételt külön kell mintázni. A kivitelre kerülő termékek mintázása az előzetes növényegészségügyi vizsgálat alkalmával is elvégezhető.

3.5.2. A magnál és az örleménynél a mintavételi eszközök használatára a 3.1.4. pont előírásai vonatkoznak. Az egyéb termékek mintázása kézi válogatással történik.

3.5.3. Az elemi minták számát a szállítás módjától (csomagolva, ömlesztve) függően a 7., illetve a 8. táblázat tartalmazza.

3.5.4. Vasúti kocsiban, egyéb szállító járműben, konténerben — az egy tételt tartalmazó szállítmányoknál — a csomagolási egységeket a 7., illetve a 8. táblázat által meghatározott számban kell mintázni.

3.5.5. Az elemi minta mennyisége:

a) 5 db vagy 100 g,

b) gyümölcsöknél a mintázásra kivett csomagolási egységben levő minden gyümölcs.

3.5.6. A helyszíni vizsgálati minta, amennyiben a növényi termék homogenizálható, a teljes alapminta, amennyiben nem homogenizálható, a válogatás nélkül folyamatosan vizsgált elemi minták összessége.

3.5.7. A 9. táblázatában meghatározott mennyiségű laboratóriumi mintát csak a fertőzött vagy fertőzésre gyanús tételekből kell az alapmintából kialakítani vagy az elemi minták közül kiválasztani.

3.6. Takarmány, takarmány-alapanyag, élelmiszer, élelmiszeripari termék és alapanyag, ipari növény és -alapanyag mintázása

3.6.1. Az egy szállítmányon belüli tételeket külön kell mintázni. A kivitelre kerülő termékek mintázása az előzetes növényegészségügyi vizsgálat alkalmával is elvégezhető.

3.6.2. Egy kereskedelmi kötőszámra ugyanazon feladótól, feladási helyről a határkirendeltségre egyidejűleg több szállítóeszközben érkezett, azonos terméket tartalmazó szállítmányok mintázása:

5. táblázat

A szállítóeszközök száma a tételben (db)	A mintavételre kijelölt szállítóeszközök
2-ig	valamennyi
3—5-ig	kettő
6—15-ig	minden harmadik
15 felett	minden ötödik

Exportra történő feladáskor a mintavétel számát a Központi Szolgálat esetenként meghatározhatja.

3.6.3. A nem mintázott szállítmányok növényegészségügyi szemlét a mintavételtől függetlenül el kell végezni.

3.6.4. A mintázásra kijelölt szállítmányok elemi mintáinak számát a szállítás módjától függően a 7. és a 8. táblázat tartalmazza.

3.6.5. A csomagolt magvaknál és örleményeknél a mintavételi eszközök használatára a 3.1.4. pont előírásai vonatkoznak. Az ömlesztett termékek mintázása a termék nagyságának és rétegvastagságának megfelelően réteges, kúpos vagy csigás mintavevővel végezhető el.

3.6.6. Az elemi minta mennyisége az ömlesztett szállítmányoknál 100 g vagy 5 db, a csomagolt szállítmányoknál pedig a mintázásra kiválasztott csomagolási egységből kivett 100—250 g.

3.6.7. Vasúti kocsiban, egyéb szállító járműben, konténerben — az egy tételt tartalmazó szállítmányoknál pedig a mintázásra kiválasztott csomagolási egységeket a 7., illetve a 8. táblázat által meghatározott számban kell mintázni.

3.6.8. A helyszíni vizsgálati minta az alapmintával vagy a válogatás nélkül folyamatosan vizsgált elemi minták összességével azonos.

3.6.9. A 9. táblázatban meghatározott mennyiségű laboratóriumi mintát csak a fertőzött vagy a fertőzésre gyanús szállítmányok alapmintájából kell kialakítani vagy az elemi minták közül kiválasztani.

3.6.10. Fertőzés, illetve fertőzés gyanújának észlelésekor a szállítmány minden tételét mintázni kell.

4. Mintavétel hajószállítmányból

4.1. Az egy hajóba berakott minden szállítmányt, tételt külön kell mintázni. A kivitelre kerülő termékek mintázása az előzetes növényegészségügyi vizsgálat alkalmával is elvégezhető.

4.2. Az ömlesztve szállított, a 3.6. pontban meghatározott terméket tartalmazó szállítmány minden 25 m²-es alapterületű területről rétegenként elkülönített (felső és középső) elemi mintát kell venni megfelelő hosszú nyéllal ellátott kúpos mintavevővel. A felső réteg mintavételi helye a felszíntől 10—15 cm, a középső réteg mélysége a termék mintázhatóságától függően 1—2 m.

4.3. A 8. táblázatban meghatározott számú elemi mintákat kivétel nélkül az előzetes növényegészségügyi vizsgálatkor, behozatalnál a hajóból történő kirakodás során is meg

kell venni. Azonos időközönként merítőkanállal minimálisan 100 g tömegű elemi mintát kell venni.

4.4. Egyéb terméket tartalmazó szállítmány mintázásánál a 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5. és 3.6. pontokban meghatározottakat kell értelemszerűen alkalmazni.

4.5. A helyszíni vizsgálati minta mennyisége azonos az alapmintával. Laboratóriumi mintát a 9. táblázat szerinti mennyiségben a 3. fejezetben meghatározott esetekben kell kialakítani vagy kiválasztani.

5. Mintavétel darabáruból

5.1. A szállítmányból a növényegészségügyi szemle elvégzése után vizsgálati, illetve laboratóriumi mintát csak vetőmagból, vegetatív szaporító- és ültetvényanyagból, dísznövényből, talajból, tőzegtől, a szállítmányt szennyező és a gyökeres növényeken található földből, földes, tőzeges tápközegtől, valamint a Központi Szolgálat döntése alapján esetenként egyéb terméket tartalmazó szállítmányból kell venni.

5.2. Az elemi minták száma tételenként:

6. táblázat

A darabáruban belüli csomagolási egységek száma	Elemi minták száma
10-ig	egységenként 3
11—50-ig	egységenként 1, de legfeljebb 20
51—100-ig	minden 2 egységből 1, de legfeljebb 25
100 felett	minden 4 egységből 1, de legfeljebb 25

5.3. Vetőmagnál a 3.1.4. pont szerint vett egy elemi minta minimális mennyisége 20 g.

5.4. A vizsgálati (laboratóriumi) minta mennyisége:

a) vetőmagnál a vizsgálati minta az alapmintával azonos, de legalább a laboratóriumi minta tömegével megegyező, a minimális mintamennyiség a 9. táblázatban szerepel,

b) a vegetatív szaporító- és ültetvényanyag, valamint dísznövény vizsgálati minta mennyisége az alapminta mennyiségével azonos. Laboratóriumi vizsgálatra a növényegészségügyi vizsgálatot követően csak a fertőzésre gyanús növény vagy növények kerülnek,

c) a talaj, a föld, a földes-tőzeges tápközeg vizsgálatára kialakított alapmintából 350 g-os laboratóriumi mintát kell kivenni. Amennyiben a szállítmányt szennyező földből ilyen mennyiségű minta nem képezhető, az elemi mintát alkotó valamennyi növény gyökeréről vagy növényi részről a talajt le kell mosni.

5.5. A vizsgálati, illetve laboratóriumi minta vételére nem kötelezett szállítmányok szemléje során a 6. táblázat-

ban meghatározott számú csomagolási egységekben levő növényeket, növényi részeket kell szemlében részesíteni.

6. Mintavétel postai küldeményből

6.1. A növényegészségügyi szemlét követően külön vizsgálati mintát csak a Központi Szolgálat által meghatározott esetekben kell venni.

6.2. Fertőzés gyanújakor a teljes szállítmányt meg kell vizsgálni.

6.3. Laboratóriumi vizsgálatra a küldemény teljes mennyiségét továbbítani kell.

7. Mintavétel padozatos és csarnoktárolóban raktározott terményből

7.1. Padozatos és csarnoktárolóban raktározott terményből 20 t-ig legalább öt helyről, ennél nagyobb mennyiség esetén 5 tonnánként további egy-egy helyről kell elemi mintát venni.

8. Mintavétel silóban tárolt terményből

8.1. Silóban tárolt termény mintázása csak a cella teljes tartalmának áthúzása közben végezhető el. A teljes áthúzás alatt is fennáll annak a veszélye, hogy a termény a siló falára tapad, különösen fertőzött termék esetében. A folytatás megkezdésétől 3—5 percenként a szállítószalagról kell az elemi mintákat megvenni.

8.2. Egy tételként mintázható szállítmányból (vasúti kocsis, gépjármű, egyéb jármű és légi szállítmányokból) veendő elemi minták száma, csomagolási egységekben (láda, karton, doboz, köteg, zsák, bála) továbbított szállítmányok esetében:

7. táblázat

Csomagolási egységek* száma a tételben (szállítmányban)	Mintázott csomagolási egységek száma
10 alatt	minden egységből 3 minta (felső, középső és alsó rétegből)
11—100-ig	minden 5 egységből 1 minta*, de legalább 10
101—1000-ig	minden 15 egységből 1 minta*, de legalább 20
1000 felett	minden 30 egységből 1 minta *

* A mintavétel helyét, ha a csomagolási egységekből 1 mintát veszünk, az újabb elemi minta vételénél változtatni kell az egységek felső, középső és alsó rétegei között.

8.3. A szállítóeszközben ömlesztve továbbított, egy tételként mintázható szállítmányból (vasúti kocsis, gépjármű, egyéb jármű és légi szállítmányokból) veendő elemi minták száma:

8. táblázat

A tétel (szállítvány) tömege (kg)	Az elemi minták száma	Rétegenként*
1 500—3 000-ig	9	3
3 001—10 000-ig	15	5
10 000 felett	21	7

* Az elemi minták mintavételi helyeit egymás alatt a szállítvány 3 rétege (felső, középső és alsó) között számtan egyenletesen kell elosztani.

8.4. Egy tételként mintázható szállítványból vett minimális vizsgálati minta és laboratóriumi minta legkisebb tömege:

9. táblázat

A szállítvány megnevezése	Vizsgálati (labor) minta mennyisége
---------------------------	-------------------------------------

1. VETŐMAGVAK ÉS EGYÉB SZAPORÍTÓANYAGOK

1.1. Gabonafélék

kukorica	3000 g
rizs	2000 g
egyéb gabonafélék	1000 g

1.2. Hüvelyesek

borsó- és babfélék, szója	2000 g
szegletes lednek, lencse, csillagfűrt, földimogyoró, bükkönyfélék	1000 g

1.3. Gyökér és gumósnövények

burgonyagumó 25 tonnánként	200 gumó
répa-félék magja	500 g
cikória	100 g

1.4. Zöldségfélék és kabakosok

dinnyefélék, tökfélék, uborka, spárga, retek, mangold, rebarbara	500 g
paprika, hagymafélék, káposzta-félék	250 g
paradicsom, zeller, sóska, spenót, pasztinák, sárgarépa, petrezselyem, articsóka	100 g

1.5. Olaj-, rost- és egyéb ipari növények

len, kender, ricinus, napraforgó, rostmályva, szezám-mag, mustár	1000 g
gyapot, repce	500 g
dohány, mák, komló	250 g
	100 g

A szállítvány megnevezése	Vizsgálati (labor) minta mennyisége
1.6. Takarmánynövények baltacim, mohar, cirok, szudánifű	1000 g
lucerna és herefélék, fűfélék	250 g 100 g
1.7. Virág és dísznövények szagos bükköny, hajnalka, mirabilis	1000 g
csillagfűrt	250 g
egyéb dísznövény	100 g
6—8 cm körméretnél kisebb sarj-hagymák, virághagymák gumók	20 db
6—8 cm körméretnél nagyobb virághagymák, gumók	10 db
1.8. Fűszer- és gyógynövények Carthamus	1000 g
Coriander, Datura, Valeriana	250 g
egyéb fűszer- és gyógynövények	100 g
1.9. Fásszárú növények magvai nyír, éger, nyár, fűz, eper, szil, orgona, berkenye, bodza, platán	10 g
akác, fagyal, vadrózsa, cserszömörce, madárbirs	25 g 50 g
fenyőfélék	50 g
alma, körte, juharfélék, galagonya, boróka, tiszafa	100 g
hársfélék, kőris, gyertyán,	200 g
cseresznye, meggy, sajmeggy, kökény, húsos som, ezüstfa, bükk, krisztustövis	500 g
őszibarack, kajszi, mandula, szilva, tölgy, mogyoró, dió, gesztenye, bokrétafa	1000 g
2. TAKARMÁNYOK ÉS TAKARMÁNY ALAPANYAGOK őrlemények, darák, szójapellet	1000 g
lucernaliszt, lucernapellet, szénapellet, széna	250 g
takarmánykoncentrátumok, premixek	500 g
répaszelet, zöld növényi takarmányok, lucerna	100 g
magvak	1000 g

A szállítmány megnevezése	Vizsgálati (labor) minta mennyisége
3. ÉLELMISZERIPARI TERMÉKEK ÉS ALAPANYAGOK szemestermények, hántolt, koptatott, felezett magvak, hántolatlan dió, mandula, mogyoró, földdió	1000 g 1000 g
dió-, mandula- és mogyoróbél	500 g
kakaóbab, kávébab, kókusz, dohány, tea,	1000 g 500 g
gabonaőrlemények (liszt, dara, stb.)	500 g
4. NYERS GYÜMÖLCSÖK alma, körte, kajszi, őszibarack, gesztenye	2000 g
egyéb hazai gyümölcs	1000 g
narancs, citrom, mandarin, banán	2000 g
ananász, kókuszdió	2—3 db
egyéb déligyümölcs	1000 g
5. NYERS ZÖLDSÉGEK étkezési burgonya	3000 g
vöröshagyma, dughagyma, mangold, cékla	2000 g
egyéb hagymafélék, zeller, spárga, paprika, uborka, endívia saláta, sárgarépa, paradicsom	1000 g
saláta, paszternák, retek, rebarbara	500 g
tojásgyümölcs, káposztafélék	2—3 db
sóska, spenót	250 g
dinnyefélék, tökfélék	5—6 db
6. FUSZEREK magvak	250 g
fűszerpaprika, paprikaőrlemény, fahéj, szegfűszeg, szerecsendió, szerecsenvirág, szegfűbors, bors, vanília, gyömbér, fűszernövény-őrlemények, szárítmányok, babérlevél	100 g
7. GYÓGYNÖVÉNYEK, ALAPANYAGOK gyógynövény gyökerek	500 g
gyógynövény magvak, termés, mákgubó	300 g
szárítmányok, őrlemények	200 g

A szállítmány megnevezése	Vizsgálati (labor) minta mennyisége
8. TEXTIL- ÉS EGYÉB IPARI NÖVÉNYEK, ALAPANYAGOK rostanyagok, cserzőanyagok, nyersgyapot, manilla rost, raffia, gyékény, afrik, tengeri fű, őrölt parafa	250 g 100 g
cukorrépa gyökér, cukornád-szár és gyökér, nád, bambusz-nád, cirokszakáll és készítmények, paraffatábla és lemez, gyékény	2—3 db
9. TALAJOK földlabdás növények talaja, tőzeg	1000 g
gyeptégla, virágföld	500 g
mohatőzeg, komposzt	250 g
tápkockák, tőzegcserép	10 db

II. A minta csomagolása

1. Csomagolóanyagok

A minták csomagolására a következő anyagok, illetve eszközök használhatók fel:

a) különböző méretű kettősfalú nátronzacskók. A nátronzacskók méretét és a zacskó egyik oldalán levő, a minta azonosítására szolgáló adatokat magában foglaló címkét az 1. ábra tartalmazza;

b) különböző méretű lezárható üveg- vagy műanyag edények;

c) különböző méretű műanyag fóliák, tasakok és zsákok;

d) különböző méretű jutazsákok;

e) különböző méretű keményfalú, kartondobozok;

f) károsítók különböző fejlődési alakjainak őrzésére szolgáló speciális anyagok.

Használatukat a Központi Szolgálat esetenként írja elő.

2. Általános követelmények a minta csomagolásával szemben

A csomagolás

a) olyan legyen, hogy a minta a szállítás, továbbítás, tárolás során ne szóródjék szét, és sem a minta a környezetet, sem a környezet a mintát ne fertőzhessen;

b) biztosítsa a növényegészségügyi vizsgálat alkalmával feltételezett vagy megállapított fertőzöttségi állapot fennmaradását;

c) biztosítsa az élő növény, növényi szaporító- és ültetvényanyag életben maradását, őrizze meg e növényen megállapított tüneteket;

d) ellenőrző minta esetében tegye lehetővé a károsítók rendszertani meghatározását későbbi időpontban is.

3. A különböző típusú termékekből vett minta csomagolása

a) szemes termény, őrlemény és fűszer kettősfalú nátronzacskóba,

b) friss gyümölcs, zöldség kettősfalú nátronzacskóba vagy műanyag tasakba,

c) átlagosnál nagyobb méretű gyümölcs és egyéb nagyobb méretű termék jutazsákba,

d) burgonya műanyag tasakba vagy zsákba,

e) cserepes, földes, tőzeges közegben lévő, talajjal szennyezett növény, növényi rész, talaj műanyag tasakba,

f) élő növény, szőlő-, gyümölcs-, díszfaiskolai szaporító- és ültetvényanyag:

fa) ültetvényanyag gyökerét alaposan megnedvesített papírba, vattába vagy egyéb nedvességmegőrző anyagba kell burkolni, műanyag fóliába vagy tasakba kell csomagolni, a szárazakat össze kell kötni,

fb) továbbszaporítási célt szolgáló alapanyagokat, a csomagolást megelőzően metszőollóval — lágyszárú növények esetében éles késsel vagy ollóval — kell a vizsgált növényekről levágni. E növényi részeket műanyag tasakba kell csomagolni, az összekötött növényi részek alsó, kb. 1/3-át alaposan megnedvesített papírba, vattába, vagy egyéb nedvességmegőrző anyagba kell burkolni,

fc) kisebb méretű élő növényt, növényi szaporító- és ültetvényanyagot műanyag tasakba kell csomagolni, a gyökereket általában megnedvesített papírba, vattába vagy egyéb nedvességmegőrző anyagba kell burkolni;

g) fertőzés tüneteit mutató növényi részeket — ha a Központi Szolgálat másként nem rendelkezik — általában szűrőpapír közé helyezve,

h) károsító preparátuma, tenyésztete keményfalú kartondobozba. A preparátumok előkészítésének módját a Központi Szolgálat esetenként határozza meg;

i) egyéb minták a Központi Szolgálat által esetenként meghatározott módon.

4. A minta azonosító jelzései

a) Az 1. pontban meghatározott kettősfalú nátronzacskón lévő címke a behozatalra, kivitelre és Magyarországon átszállításra kerülő szállítmányokból vett minták csomagolásakor. Leírását az 1. ábra tartalmazza.

b) A növényvédelmi határkirendeltségeken vezetett forgalmi napló szelvénye vagy az ideiglenes növényegészségügyi bizonyítvány egy példánya a behozatalra és Magyarországon átszállításra kerülő szállítmányokból vett minták csomagolásakor.

c) Mintavételi jegyzőkönyv a kivitelre kerülő küldeményekből vett minták csomagolásakor. A mintavételi jegyzőkönyv leírását a 2. ábra tartalmazza. A mintavételi jegyzőkönyvet a szállítmány növényegészségügyi vizsgálatokor vett mintát tartalmazó csomagban kell elhelyezni külön műanyag tasakban.

5. A csomag lezárása

5.1. A mintát tartalmazó csomagot körbelyegzővel ellátott ragasztószalaggal kell lezárni.

6. A minta továbbítása

6.1. A becsomagolt mintát a Központi Szolgálat által meghatározott vizsgálati helyekre kell a legrövidebb időn belül eljuttatni.

6.2. Az import, tranzit szállítmányokból vett minta beszállítása, beküldése a növényegészségügyi határkirendeltség, a kivitelre kerülő szállítmányokból vett minta beküldése pedig a mintavételt végző növényvédelmi felügyelő feladata.

7. A minta tárolása

7.1. A mintát a vizsgálat helyén kell tárolni.

7.2. Amennyiben a növényegészségügyi vizsgálat szerint a minta fertőzéstől mentes, és ennek következtében nem kerül sor a küldemény felhasználását korlátozó hatósági intézkedésre, a mintát 3 hónapig kell megőrizni.

7.3. Amennyiben a növényegészségügyi vizsgálat szerint a minta fertőzött, és ennek következtében a szállítmány felhasználását korlátozzák, a mintát a zárlati vagy Magyarországon addig még nem észlelt károsító jelenlétének megállapításakor 5 évig, egyéb esetekben 3 hónapig kell megőrizni.

7.4. A Központi Szolgálat által meghatározott esetekben elegendő a fertőzés tényét igazoló, a károsító különböző fejlődési alakját tartalmazó ellenőrző minta vagy preparátum megőrzése.

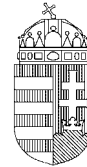
7.5. A mintát a megőrzésre előírt időtartam lejárta után a Központi Szolgálat által meghatározott módon kell megsemmisíteni.

2. ábra

Mintavételi jegyzőkönyv

.....
 Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat

JEGYZŐKÖNYV
 növényegészségügyvizsgálatról

Szám: .....

1. Termelő (tulajdonos, bérlő) neve:	2. Címe:
3. A vizsgálat helye (község) telep megnev.:	4. Hrsz. Tábla sz. (raktár) szállítóeszk.:
5. A vizsgálat ideje:	6. A vizsgálat jellege:
7. Előző növ.eü. vizsg. ideje, jkv. száma:	8. Fenológiai stádium:
9. A vizsgált növény, termék, fajta:	10. Terület (ha, m ²) vagy mennyisége (kg, db): ....
11. Származása, illetve rendeltetése (ország, gazdaság stb.):	12. Egyéb adatok:

Az eljáró növényvédelmi felügyelő a helyszíni vizsgálat során a növényen, növényi terméken vagy egyéb anyagon, valamint az azokból vett mintákon az alábbi fertőzést állapította meg:

Károsító megnevezése	Fajta/termék megnevezése	Fertőzés %, db, db/kg	Károsító megnevezése	Fajta/termék megnevezése	Fertőzés %, db, db/kg

Hatósági rendelkezés:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Az eljáró növényvédelmi felügyelő laboratóriumi vizsgálat céljából ..... db ..... súlyú ..... mintát vett.

.....

A jegyzőkönyvet 1 példányban átvettem:

P. H. ....
 termelő (tulajdonos) vagy megbízottja

P. H. ....
 növényvédelmi felügyelő

14. számú melléklet a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYHATÁRKIRENDELTSÉGEKJEGYZÉKE

Határszakaszok	Megye	Határátkelő	Vizsgálóhely	Nyitvatartás	
				heti (nap)	napi (h)
Szlovákia	Győr-Moson-Sopron	Rajka	közút vasút	7	0—24
		Vámosszabadi	közút	7	0—24
	Komárom-Esztergom	Komárom	vasút	7	0—24
		Komárom	közút	7	8—18
		Komárom	hajó	7	0—24
	Nógrád	Somoskőújfalu	vasút	7	0—24
		Somoskőújfalu	közút	7	8—18
		Parassapuszta	közút	7	8—16
	Borsod-Abaúj-Zemplén	Hidasnémeti	vasút	7	8—20
		Tornyosnémeti	közút	7	8—18
Ukrajna	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Záhony	vasút	7	0—24
		Záhony	közút		
		Eperjeske	vasút	7	0—24
Románia	Békés	Lökösháza-Curtici	vasút	7	0—24
		Gyula	közút	7	7—19
	Csongrád	Nagylak	közút	7	8—18
	Hajdú-Bihar	Biharkeresztes	vasút	7	0—24
		Ártánd	közút	7	8—18
Jugoszlávia	Csongrád	Röszke	közút vasút	7	8—18
	Bács-Kiskun	Bezdán-Mohács	hajó	7	8—16.30
		Kelebia	vasút	7	0—24
		Tompa	közút	7	8—16.30
Horvátország	Baranya	Mohács	hajó	7	8—16
		Magyarbóly	vasút	7	0—24
		Udvar	közút	7	8—16
	Somogy	Gyékényes	vasút	7	0—24
	Zala	Letenye	közút	7	0—24
		Murakeresztúr	vasút	7	0—24
Szlovénia	Zala	Rédics	közút	7	0—24
	Vas	Hodos	vasút	7	8—18
Ausztria	Győr-Moson-Sopron	Hegyeshalom	vasút	7	0—24
		Nickelsdorf	közút	7	0—24
		Kópháza	közút	7	8—16
		Sopron	közút	7	0—24
		Sopron	vasút		
	Vas	Rábfüzes	közút	7	8—18
		Szentgotthárd	vasút		Sz., V. 12—22
Belső	Budapest	Ferihegy	légi	7	7—20
		Csepel-Szabadkikötő	hajó	5	8—16.30 P. 8—15
		MVCSV Posta	posta	5	8—16 P. 8—13

15. számú melléklet
a 7/2001. (I. 17.) FVM rendelethez

A növényegészségügyi határkirendeltségek felszereltségének műszaki, technikai követelményei

1. A növényegészségügyi határkirendeltségen olyan, külön jogszabályban és a rendelet 63. §-ában meghatározott végzettséggel rendelkező növényvédelmi felügyelő teljesíthet szolgálatot, aki a rendelet 64. §-ában előírt szakmai képzés feltételeinek eleget tett.

2. A rendelet 67. § (1) pontja szerint kialakított növényegészségügyi határkirendeltségen, az importból származó vizsgálatköteles áru növényegészségügyi ellenőrzése érdekében a Szolgálatnak az alábbi minimális műszaki és technikai feltételeket kell biztosítani:

a) a rendelet 41. § (3) és a 67. § (2) bekezdésében meghatározottak figyelembevételével a vizsgálatköteles károsítók kimutatására alkalmas körülményeket,

b) a növényegészségügyi vizsgálatokra vonatkozó naprakész hazai és nemzetközi útmutatók, módszertani előírások használatát,

c) a hatályos import előírások és egyéb utasítások gyűjteményét,

d) a megyei Szolgálatok, a Központi Szolgálat és a speciális diagnosztikai laboratóriumok naprakész címjegyzékét,

e) eljárásrendet a minta tárolására, feldolgozására és szállítására,

f) naprakész nyilvántartás vezetését import vizsgálatra köteles szállítmányokról, azok feltartóztatásáról, mintavételről valamint laboratóriumi vizsgálatáról,

g) a növényegészségügyi kockázat felmerülése esetén alkalmazandó eljárás bevezetését.

3. A Szolgálatnak biztosítania kell továbbá, hogy a növényegészségügyi határkirendeltség rendelkezzen a következő adminisztratív, vizsgálati és mintavételi feltételekkel.

3.1. Adminisztratív feltételek:

a) gyors kommunikációs rendszer a hatósági szervek, a vámhatóság és a külföldi növényegészségügyi hatóságok között telefon, telefax vagy e-mail összeköttetéssel,

b) közvetlen elektronikus kapcsolat a növényegészségügyi határkirendeltségek, a megyei Szolgálatok, a speciális diagnosztikai laboratóriumok és a Központi Szolgálat között,

c) megfelelő iratmásoló berendezés.

3.2. Vizsgálati feltételek:

a) a vizsgálatok szakszerű elvégzéséhez alkalmas méretű helyiség és terület,

b) mintavételi és laboratóriumi berendezések és eszközök,

c) a növényegészségügyi vizsgálatokhoz használat helyiségek, anyagok és eszközök fertőtlenítésére, illetve a minták megsemmisítésre alkalmas anyagok és berendezések,

3.3. Mintavételi feltételek:

a) a minta egyedi csomagolásához, biztonságos zárásához, megjelöléséhez valamint a speciális diagnosztikai laboratóriumba történő szállításához szükséges anyagok és eszközök,

b) hatósági bélyegző.

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 1/2001. (I. 17.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta az alábbi

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja: a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 10. § a) pontjában írt „vagy kormányrendelet” szövegrész alkotmányellenes, ezért ezt a rendelkezést a határozat kihirdetése napjával megsemmisíti.

A törvény 10. § a) pontja a következő szöveggel marad hatályban:

„10. § Az önkormányzat rendeletet ad ki

a) törvény, törvényerejű rendelet felhatalmazása alapján a helyi, területi sajátosságoknak megfelelő részletes szabályok megállapítására;”

2. Az Alkotmánybíróság egyebekben az indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy állapítsa meg a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 10. §-ának alkotmányellenességét és erre tekintettel semmisítse meg a „törvényerejű rendelet vagy kormányrendelet” szövegrészt.

Álláspontja szerint a Jat. 10. §-a azért alkotmányellenes, mert — annak legalábbis a kifogásolt szövegrésze — ellentétes a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdésének azal az előírásával, amely szerint „a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, an-

nak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.” Az indítványozó szerint „az idézett jogszabályok ütközése abban nyilvánul meg, hogy míg az Ötv. csak az Országgyűlést (mint törvényhozót) jogosítja fel, ... addig a jogalkotási törvény erre a Kormánynak is felhatalmazást ad.” Úgy látja, hogy „miután a felhatalmazó egyúttal a felhatalmazás kereteit is meghatározhatja, ezzel a jogával a Kormány nemcsak az Országgyűlés hatáskörét vonja el, hanem egyidejűleg korlátozza az önkormányzatok hatáskörét is, vagy épp ellenkezőleg, olyan hatáskört adhat az önkormányzatoknak, melyet a törvényhozó nem kívánt megadni.” Állítása szerint az Ötv. 16. § (1) bekezdése „kogens felsorolását tartalmazza annak, hogy mely jogszabály adhat felhatalmazást az önkormányzatoknak rendeletalkotásra. Az egytagú felsorolásba („törvény felhatalmazása alapján”) nem lehet beleérteni a többi jogszabályt, így sem a kormányrendeletet, sem a miniszteri rendeletet, sem az államtitkári rendelkezést.” Állítja azt is, hogy „mivel az Ötv. minősített többséget igénylő, garanciális jelentőségű törvény, ezért az annak tartalmával ellentétes más szabályozás — még ha az törvényi szintű szabályozás is — a jogállamiság elvét sérti, ezért alkotmányellenes.”

II.

Az Alkotmánybíróság által figyelembe vett jogszabályi rendelkezések:

1. A Magyar Köztársaság Alkotmánya szerint:

„7. § (2) A jogalkotás rendjét törvény szabályozza, amelynek elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„25. § (1) Törvényt a köztársasági elnök, a Kormány, minden országgyűlési bizottság és bármely országgyűlési képviselő kezdeményezhet.”

„35. § (1) A Kormány

b) biztosítja a törvények végrehajtását;”

„35. § (1) A Kormány

k) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket törvény a hatáskörébe utal.”

„35. § (2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz...”

„40. § (3) A Kormány jogosult az államigazgatás bármely ágát közvetlenül felügyelete alá vonni, és erre külön szervezet létesíteni.”

„43. § (2) A helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény határozza meg...”

„44/A. § (1) A helyi képviselő-testület:

a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül...”

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

„44/B. § (2) A polgármester az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat.”

„44/B. § (3) Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek, és kivételesen a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is.”

„44/C. § A helyi önkormányzatokról szóló törvény elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Ugyanilyen szavazataránnyal elfogadott törvényben korlátozhatók az önkormányzatok alapjogai.”

2. A Jat. értelmében:

„7. § A Kormány az Alkotmányban meghatározott feladatkörében, illetőleg törvényben vagy törvényerejű rendeletben kapott felhatalmazás alapján ad ki rendeletet.”

„10. § Az önkormányzat rendeletet ad ki

a) törvény, törvényerejű rendelet vagy kormányrendelet felhatalmazása alapján a helyi, területi sajátosságoknak megfelelő részletes szabályok megállapítására;

b) a magasabb szintű jogszabályban nem rendezett társadalmi viszonyok rendezésére.”

„41. § (2) A Kormány az általa kezdeményezett törvénytervezetének előkészítése során a szabályozás fő kérdéseiben előzetesen állást foglal.”

3. Az Ötv. alapján:

„7. § (1) Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet kivételesen a polgármestert, a főpolgármestert, a megyei közgyűlés elnökét államigazgatási hatósági hatáskörrel ruházhatja fel. Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek, a főjegyzőnek és kivételesen a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is.”

„7. § (2) Törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben előírt esetekben honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófaelhárítási ügyekben a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke részt vesz az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában.”

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

„95. § A Kormány:

a) a belügyminiszter közreműködésével, a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetője útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését;

b) javaslatot terjeszt az Országgyűléshez az Alkotmánnyal ellentétesen működő helyi képviselő-testület feloszlására;

c) rendeletben határozza meg a helyi közszolgálat képesítési előírásait;

d) irányítja az államigazgatási feladatok ellátását és gondoskodik végrehajtásuk feltételeiről;

e) dönt az államigazgatási szerv és a helyi önkormányzat között keletkező — jogilag szabályozott más eljárás keretébe nem tartozó — vitában.”

III.

Az indítvány részben megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság több határozatában is foglalkozott az azonos szintű jogszabályok közötti normakollízió kérdésével. A 35/1991. (VI. 20.) AB határozatában megállapította, hogy a „törvényi rendelkezések — értelmezéstől függő — ellentétes tartalma pedig önmagában, anyagi alkotmányellenesség hiányában nem vezethet az alkotmányellenesség megállapításához”. (ABH 1991, 175, 176.) Már e határozatában elvi élel mutatott rá arra, hogy „meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes — vagy az értelmezéstől függően ellentétes — törvényi rendezése önmagában nem jelent alkotmányellenességet. Az ilyen rendelkezés alkotmányellenessé csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár, vagyis ha az ellentétes tartalmú szabályozás anyagi alkotmányellenességhez vezet, tehát például ha a rendelkezések valamelyike meg nem engedett diszkriminációt, egyéb alkotmányellenes helyzet megteremtését, vagy alkotmányos alapjog korlátozását eredményezi. Két (vagy több) törvényi rendelkezés esetleges kollíziója folytán előálló értelmezési nehézség azonban magábanvéve még nem elegendő feltétele az alkotmányellenesség megállapításának.” (ABH 1991, 175, 176.)

„A jogállamiság elvéből nem következik, hogy az azonos szintű jogszabályok közötti normakollízió kizárt. Törvényi rendelkezések összeütközése miatt az alkotmányellenesség pusztán az Alkotmány 2. § (1) bekezdése alapján tehát nem állapítható meg akkor sem, ha ez a kollízió nem kívánatos és a törvényhozónak ennek elkerülésére kell törekednie. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. A jogállamiság alkotmányos deklarációja azonban tartalmi kérdésekben tovább utal az egyes nevesített alkotmányos elvekre és jogokra. Alkotmányellenesség megállapítására ezért törvényi rendelkezések kollíziója miatt csak akkor kerülhet sor, ha ezen alkotmányos elvek vagy jogok valamelyike megsérül annak folytán, hogy a szabályozás ellentmondása jogszabályértelmezéssel nem oldható fel és ez anyagi alkotmányellenességhez vezet, vagy ha a normaszövegek értelmezhetetlensége valamely konkrét alapjogi sérelmet okoz. Ennek hiányában azonban az azonos szintű normaszövegek lehetséges értelmezési nehézsége, illetőleg az értelmezéstől függő ellentétes összeütközése önmagában nem jelent alkotmányellenességet.” (ABH 1991, 175, 176—177.)

2. A jelen esetben tehát azt kellett vizsgálnia az Alkotmánybíróságnak, hogy az Ötv. 16. § (1) bekezdése, illetőleg a Jat. 10. § a) pontjában foglalt rendelkezések közötti — indítványozó által állított — ellentmondás sérti-e az Alkotmány valamely rendelkezését.

Az Alkotmány 43. § (2) bekezdése értelmében: „A helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény határozza meg...”

A 44/A. § (1) bekezdésének a) pontja szerint pedig: „A helyi képviselő-testület:

a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül...”

Az önkormányzat helyi önkormányzati ügyekben meglévő önálló szabályozási joga önkormányzati alapjognak tekintendő, amely — éppen e jellegénél fogva és erre tekintettel — fokozottabb védelem alatt is áll. „Az Alkotmánybíróság már több határozatában vizsgálta az Alkotmányban szabályozott önkormányzati alapjogok természetét [pl. 1/1993. (I. 13.) AB határozat, ABH 1993, 27.; 4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 68—73.; 57/1994. (IX. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 331.; 77/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 396.]. E határozataiban megállapította, hogy az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésében szabályozott alapjogok a helyi képviselő-testületek számára biztosított olyan hatáskör csoportok, amelyek a helyi önkormányzás körében az önkormányzatok számára biztosított autonómia alkotmányos garanciáit képezik. Az önkormányzatokat az egyes alapjogok körében megillető autonómia azonban nem feltétlen és korlátozhatatlan.” [56/1996. (XII. 12.) AB határozat, ABH 1996, 204, 207.]

Az indítványozó az Alkotmánybíróságtól a Jat. 10. §-ában szereplő „törvényerejű rendelet vagy kormányrendelet” szövegrész alkotmányellenességének megállapítását, és annak nyomán megsemmisítését kéri.

2.1. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata a törvényerejű rendeletet a törvénnyel azonos szintű szabályozásként ismeri el [7/1994. (II. 18.) AB határozat, ABH 1994, 68, 71.], sőt a 20/1994. (IV. 16.) AB határozatában kifejezetten ki is mondja azt, hogy „...a hatályos törvényerejű rendeletek az Alkotmány 8. § (2) bekezdése alkalmazásában törvénynek minősülnek.” (ABH 1994, 106, 112.)

A törvényerejű rendelet tehát gyakorlatilag törvényként adhatott felhatalmazást a helyi önkormányzatoknak arra, hogy a helyi önkormányzati ügyeket rendelettel szabályozhassák. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság nem minősítette alkotmányellenesnek azt, hogy a Jat. 10. §-a nemcsak a törvényt, de a törvényerejű rendeletet is alkalmas jogforrásnak tekintette ahhoz, hogy abban a helyi, területi sajátosságoknak megfelelő részletszabályok megállapítására hivatott önkormányzati rendeletek alkotására felhatalmazó rendelkezések megjelenhessenek.

2.2. Más a helyzet azonban a kormányrendelettel kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság már a 4/1993. (II. 12.) AB határozatában kifejtette, hogy „a törvényen kívül más jogszabály a helyi autonómiát nem korlátozhatja”, illetőleg nyomatékosan utalt arra, hogy „...az önkormányzatok alapjogai eleve az általános törvények keretei között értendők.” (ABH 1993, 48, 71.) Vagyis ezzel egyértelműen kifejezésre juttatta: „Az alapjogok szabályozása elsősorban a Kormánnyal és az államigazgatással szemben nyújt alkotmányos garanciát az önkormányzatok számára.” [56/1996. (XII. 12.) AB határozat, ABH 1996, 204, 207.] Nyilvánvaló ezért az is, hogy ez a biztosíték enyészne el akkor, ha a Kormány rendelete is helyi rendeletalkotásra felhatalmazó (kötelező) rendelkezéseket tartalmazhatna.

A 77/1995. (XII. 21.) AB határozat világosan fogalmaz: „Az Alkotmány rendelkezései alapján nincs arra mód, hogy a Kormány vagy a központi közigazgatás szervei akár normatív, akár egyedi döntésükkel beavatkozzanak az önkormányzatokat az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján az önkormányzati ügyekben megillető igazgatási és szabályozási autonómia gyakorlásába.” (ABH 1995, 390, 394.)

Az Alkotmánybíróság — a fentiekre is tekintettel — megállapította, hogy a Jat. 10. § a) pontjában és az Ötv. 16. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések tartalma ütközik egymással, továbbá a Jat. 10. § a) pontjában foglalt rendelkezés ellentétes az Alkotmány 43. § (2) bekezdésében foglaltakkal.

Az Ötv. — közvetlenül az Alkotmány 43. § (2) bekezdésére épülő — 16. § (1) bekezdésének abban a rendelkezésében tehát, amely szerint „a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot”, a „törvény” szó valóban törvényt és nem a végrehajtó hatalom (Kormány, miniszter) normáit is magában foglaló jogszabályt jelent. Nyilvánvalóan ellentétes ezzel — s az Alkotmány 43. § (2) bekezdésének tartalmával is — a Jat. 10. § a) pontjában írt kormányrendelet.

A kollízió tehát megállapítható s erre tekintettel az Alkotmánybíróság a Jat. 10. § a) pontjában tett felsorolásában szereplő „vagy kormányrendelet” szövegrészt alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette.

3. A Jat. 7. §-a értelmében „a Kormány az Alkotmányban meghatározott feladatkörében, illetőleg törvényben vagy törvényerejű rendeletben kapott felhatalmazás alapján ad ki rendeletet.”

A Kormány a maga feladatkörében [Alkotmány 35. § (2) bekezdés] „saját jogon” bocsáthat ki rendeleteket, illetőleg „végrehajtási karakterű” jogalkotói hatalommal rendelkezik. A saját feladatkörébe nem tartozhat az önkormányzati autonómiát korlátozó helyi rendeletalkotás kötelező elrendelése; ilyen tárgyú hatásköre az Alkotmány egyetlen rendelkezéséből sem vezethető le. Ellenkezőleg: az Alkotmány 43. § (2) bekezdése értelmében „a helyi

önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény határozza meg”.

Az önkormányzati közigazgatással kapcsolatos „végrehajtási karakterű” kormányrendeleti szabályozást maga az Alkotmány szorítja az államigazgatási feladatok és hatáskörök, valamint hatósági hatáskörök ellátására: „A polgármester az önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladatokat és hatásköröket is elláthat”; „Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek és kivételesen a képviselő-testület hivatal ügyintézőjének is.” [Alkotmány 44/B. § (2)–(3) bekezdései.] Erre az alkotmányi szabályozásra támaszkodnak az Ötv. 7. § (1) és (2) bekezdésében írt rendelkezések, amelyek — törvény felhatalmazása alapján — lehetővé teszik a kormányrendeletnek, hogy államigazgatási hatósági hatáskört, államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthasson meg a törvényben felsoroltak részére [7. § (1) bekezdés]; illetőleg az — a törvény mellett — honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási ügyekben a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke részére biztosítsa a részvételt az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában.

Az Ötv. „A helyi önkormányzatok és a központi állami szervek, az önkormányzati jogok védelme” című X. fejezete sem említi — összhangban az Alkotmánnyal — egyetlen olyan Kormányhoz rendelt hatáskört sem, amely kifejezetten a helyi önkormányzati ügyekkel összefüggésben illetné meg. (95. §) Nem tartoznak (de nem is tartozhatnak) tehát a „maga” feladatkörébe az önkormányzati ügyek; ugyancsak összhangban az Alkotmány 44/B. § (2) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel, feladat- és hatásköre az „önkormányzati közigazgatást” érintően kifejezetten csak az államigazgatási és hatósági jellegű feladatokat érintheti. Ezt fejezi ki az Alkotmány 40. § (3) bekezdése is, amely szerint: „A Kormány jogosult az államigazgatás bármely ágát közvetlenül felügyelete alá vonni, és erre külön szerveket létesíteni.”

Az Alkotmánybíróság tehát megállapítja: Az Alkotmány 35. § (1) bekezdésének az a rendelkezése, amelynek értelmében a Kormány „biztosítja a törvények végrehajtását”, nem tekinthető olyan generális felhatalmazásnak, amely a Kormány számára mind az önkormányzati, mind az államigazgatási feladat- és hatásköröket telepítő jog(rendelet)alkotás előtt megnyitná az utat. Döntő itt az, hogy a „maga” feladatkörébe milyen jogosítványokat sorol(nak) az Alkotmány, illetőleg az Alkotmány nyomán kibocsátott törvények. (Itt különösen az Ötv.) E tekintetben mind az Alkotmány, mind az Ötv. tiszta helyzetet teremt: a Kormány jogalkotási hatáskörének megvonásakor mindkettő az önkormányzati autonómia biztosításának követelményéből indult ki, és ennek megfelelően nem biztosította a kormányrendelet számára azt a lehetőséget, hogy az kötelezővé tehesse az önkormányzatok számára a rendeletalkotást.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés („A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”) sem értelmezhető akként, hogy a „maga feladatkörén” túlterjeszkedő kormányrendelettel sem ütközhetne a helyi önkormányzat rendelete. Ekkor ugyanis éppen a Kormány rendelete lesz az, amely nem az Alkotmányban megkövetelt tárgykörben, hanem éppen — szemben például az Alkotmány 43. § (2) bekezdésében törvényi szabályozáshoz kötött helyi önkormányzati jogok és kötelezettségek megállapítására vonatkozó rendelkezésben foglaltakkal — törvény helyett igyekszik szabályozást adni. Nyilvánvaló, hogy az ilyen tartalmú kormányrendelet nem minősülhet olyan „magasabb szintű jogszabálynak”, amely a helyi önkormányzati rendelet alkotmányellenessége megállapításának mércéjéül szolgálhatna. Az önkormányzati rendeletalkotásban kifejeződő, önkormányzati ügyekben való önálló szabályozás joga [Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *a* pontja] tehát csak akkor érvényesülhet — s ennek révén az Alkotmány által is védett autonómia csak akkor teljesezhető ki —, ha a Kormány valóban, normatív módon sem avatkozhat be az önkormányzatokat az önkormányzati ügyekben megillető igazgatási és szabályozási autonómia gyakorlásába. [77/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 390, 394.]

4. Az 1987-ben megalkotott Jat. támadott rendelkezésében [10. § *a* pontja] nem tükröződik az a szemléletváltás, amely — a fentiek szerint — mind az Alkotmányban, mind az Ötv.-ben nyomon követhető. Az azonos tárgyban (önkormányzati rendeletek alkotására adható felhatalmazás) később és speciálisan a helyi rendeletalkotást érintő alkotmányi és Ötv.-beli rendelkezések és a korábbi, általánosságban a jogalkotásról szóló Jat. szabályai között tehát kollízió feszül, amely — az Alkotmány 43. § (2) bekezdésében, illetőleg a 44/A. § (1) bekezdés *a* pontjában foglalt rendelkezésekre tekintettel csak úgy oldható fel, ha az Alkotmánybíróság a Jat. 10. § *a* pontjából a „vagy kormányrendelet” szövegrészt megsemmisíti.

A kollízió jogelvek alapulvételével is (*lex specialis...*, *lex posterior...*) feloldható lehet, éspedig az Ötv. 16. § (1) bekezdésében adott szabályozás javára. Ezt a megoldást (az önkormányzati rendelet kibocsátásának törvényhez kötését) támasztják alá az Alkotmánybíróság — önkormányzati autonómiát védő — határozatai is.

5. Azzal, hogy a Kormány rendelettel nem kötelezheti az önkormányzatokat rendeletalkotásra, nem szükségképpen gyengül a kormányzati munkában kapott szerepe. Tekintettel ugyanis arra, hogy a törvényalkotás kezdeményezésében [Alkotmány 25. § (1) bekezdése] kiemelt szerephez jut, módja van arra, hogy a túlnyomórészt az általa előterjesztett törvénytervezetekben megjelenjenek a helyi önkormányzati rendeletalkotásra felhívó (kötelező) rendelkezések. Erre annál is inkább lehetősége nyílik, mivel amúgy is „...az általa kezdeményezett törvény tervezeté-

nek előkészítése során a szabályozás fő kérdéseiben előzetesen állást foglal” [Jat. 41. § (2) bekezdése].

Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá: az, hogy a Kormány rendelete nem írhat elő az önkormányzatok számára kötelező jogalkotási (rendeletalkotási) feladatot, még nem jelenti azt, hogy erre nézve figyelemfelhívással, ajánlással sem élhetne. Eddigi gyakorlatának megfelelően erre a továbbiakban is módja és lehetősége nyílik.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Jat. 10. §-ában szereplő „vagy kormányrendelet” szövegrészt alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette.

6. Az indítványozó szerint alkotmányellenes az is, ha az Ötv.-t, mint „minősített többséget igénylő, garanciális jelentőségű törvényt” az „annak tartalmával ellentétes más szabályozás — még ha az törvényi szintű szabályozás is” — sérti.

Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben megjegyzi: „A jogalkotás rendjét törvény szabályozza, amelynek elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.” [Alkotmány 7. § (2) bekezdése] Erre figyelemmel tehát az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vizsgált esetben nincs szó arról, hogy ún. „egyszerű” törvény ütközne „minősített többséget igénylő” törvénnyel.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt e részében elutasította.

Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közönyben történő közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
Dr. Bagó István s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 257/B/1999.

Az Alkotmánybíróság 2/2001. (I. 17.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság a köztársasági elnöknek az Országgyűlés által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének előzetes vizsgálatára benyújtott indítványa alapján — *dr. Bagi István, dr. Erdei Árpád, dr. Harmathy Attila és dr. Kiss László* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával — meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés 2000. szeptember 5-i ülésnapján elfogadott törvény 1. §-a alkotmányellenes.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Országgyűlés 2000. szeptember 5-i ülésnapján fogadta el a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Szb-t.) módosításáról szóló törvényt (a továbbiakban: Szb-t.M.). E törvény 1. §-a új (5) és (6) bekezdéssel egészítette ki az Szb-t. 62. §-át.

A köztársasági elnök (a továbbiakban: indítványozó) a jogbiztonság és a jogállamiság elvéből fakadóan — alkotmányos aggályának hangot adva — fontosnak tartotta azt, hogy az Alkotmánybíróság a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény általa idézett rendelkezéseinek az alkotmányellenességét előzetesen vizsgálja meg. Így a 2000. szeptember 20-án kelt indítványában — az Alkotmány 26. § (4) bekezdésében írt jogkörénél fogva — az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ának *a*) pontja, 21. § (1) bekezdésének *b*) pontja és a 35. §-a alapján a törvény meghatározott rendelkezéseinek előzetes alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte.

Az Szb-t. 62. § (3)—(4) bekezdései tartalmazzák a felhatalmazást a képviselő-testületek számára, hogy a prostitú-

ció gyakorlásának további szabályairól, illetve a türelmi zóna kijelöléséről önkormányzati rendeletet alkossanak.

Az indítványozó ezzel összefüggésben utal az önkormányzati alapjogok Alkotmány általi védelmére, valamint arra, hogy e jogok korlátozásának alkotmányos gátja, hogy az ilyen tárgyú törvények elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges, továbbá, hogy a törvény ezeket az önkormányzati jogokat nem vonhatja el és nem állapíthat meg olyan mértékű korlátozásokat, amelyek valamely önkormányzati jog tartalmának kiüresedéséhez vezetnek. Hangsúlyozza azonban, hogy az önkormányzati alapjogot korlátozó törvény elfogadásával kapcsolatos formai követelményeket illetően nincs kifogása, tekintettel arra, hogy — álláspontja szerint — a törvénymódosítás során figyelembe vették a 4/1993. (II. 12.) AB határozatban foglaltakat.

Az indítványozó álláspontja szerint „az önkormányzat képviselő-testületének törvénysértéseire, mulasztásaira vonatkozóan léteznek szabályok a magyar önkormányzati jogi szabályozásban; legjellemzőbben a közigazgatási hivatalok eljárását kell megemlíteni az Ötv. 98—99. §-ban”. Ennek következtében az indítványozó nem lát indokot arra, hogy éppen a türelmi zóna kijelölésének az ügye kerüljön ki ezen általános szabályok hatálya alól.

Az indítványozó úgy ítéli meg, hogy komoly alkotmányos aggályokat vet fel az Szb-t.M. 1. §-a az Alkotmány 42. §-a, 44/A. § (1) bekezdés *a*) pontja és (2) bekezdése, valamint az Alkotmánybíróságnak az e rendelkezésekkel kapcsolatos gyakorlata tekintetében.

A továbbiakban az Szb-t.M. 2. § (1) és (2) bekezdése közötti feszültségre hívja fel a figyelmet. Álláspontja szerint a 2. § (2) bekezdése mintegy visszamenőlegesen helyezi hatályba az Szb-t.M.-t, mivel a folyamatban lévő ügyeket úgy tekinti, mintha azok folyása alatt az Szb-t.M. hatályban lett volna.

A fentiek — az indítványozó véleménye szerint — komolyan felvetik a jogbiztonság sérelmének kérdését. Mindent egybevetve úgy ítélte meg, hogy „az Szb-t.M. 2. §-ának rendelkezései komoly alkotmányos aggályokat vetnek fel az Alkotmánynak a jogállamiságból eredő jogbiztonság követelményét megállapító 2. § (1) bekezdésével, valamint az Alkotmánybíróságnak az e rendelkezéssel kapcsolatos gyakorlatával összevetve.”

Az indítványozó végezetül — kifejtett indokai alapján — arra kérte az Alkotmánybíróságot, hogy „az Szb-t.M.-et alkotmányosan véleményezze, és állapítsa meg, hogy

a) sérti-e az Szb-t.M. 1. §-a az Alkotmánynak a helyi önkormányzás alapelveit megállapító 42. §-át, az önkormányzatokat az önkormányzati ügyekben megillető szabályozási, rendeletalkotási alapjogok szabad gyakorlását [Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *a*) pont; (2) bekezdés], illetve, hogy az Szb-t.M. 1. §-a összhangban van-e az Alkotmánybíróságnak ezen alkotmányi rendelkezésekkel kapcsolatos gyakorlatával;

b) sérti-e az Szbt.M. 2. §-a az Alkotmánynak a jogállamiságból eredő jogbiztonság követelményét megállapító 2. § (1) bekezdését, illetve, hogy az Szbt.M. 2. §-a összhangban van-e az Alkotmánybíróságnak ezen alkotmányi rendelkezésekkel kapcsolatos gyakorlatával.”

II.

Az Alkotmánybíróság által vizsgált jogszabályok:

1. Az Alkotmány hivatkozott rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„26. § (4) A köztársasági elnök a törvényt aláírás előtt az (1) bekezdésben említett határidőn belül véleményezésre megküldi az Alkotmánybíróságnak, ha annak valamelyik rendelkezését alkotmányellenesnek tartja.”

„35. § (1) A Kormány...

d) a belügyminiszter közreműködésével biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését;...

(2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz...”

„37. § (3) A Kormány tagjai feladatuk ellátása körében rendeleteket adhatnak ki. Ezek azonban törvénnyel vagy a Kormány rendeletével és határozatával nem lehetnek ellentétesek.”

„42. § A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása.”

„43. § (2) A helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény határozza meg...”

„44/A. § (1) A helyi képviselő-testület:

a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül,...

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

„44/B. § (3) Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek, és kivételesen a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is.”

„44/C. § A helyi önkormányzatokról szóló törvény elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Ugyanilyen szavazataránnyal elfogadott törvényben korlátozhatók az önkormányzatok alapjai.”

2. Az Abtv. hivatkozott rendelkezései:

„1. § Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik:

a) a már elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény, az Országgyűlés ügyrendje és a nemzetközi szerződés egyes rendelkezései alkotmányellenességének előzetes vizsgálata;”

„21. § (1) Az 1. § a) pontja szerinti eljárást — a 33—36. §-ban foglalt megkülönböztetés szerint — indítványozhatják:

b) a köztársasági elnök,”

„35. § (1) A köztársasági elnök indítványára az Alkotmánybíróság az Országgyűlés által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény aggályosnak tartott rendelkezését megvizsgálja.”

3. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) indítvánnyal érintett rendelkezései:

„1. § (5) Törvény a helyi önkormányzatnak kötelező feladat- és hatáskört is megállapíthat...”

„6. § (2) A helyi önkormányzat önként vállalt, illetőleg kötelezően előírt feladat- és hatáskörei a helyi közügyek széles körét fogják át. Törvény kivételesen utalhat helyi közügyet más szervezet feladat- és hatáskörébe.”

„7. § (1) Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet kivételesen a polgármestert, a főpolgármestert, a megyei közgyűlés elnökét államigazgatási hatósági hatáskörrel ruházhatja fel. Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek, a főjegyzőnek és kivételesen a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is.

(2) Törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben előírt esetekben honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófaelhárítási ügyekben a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke részt vesz az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában.”

„10. § (1) A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:

a) a rendeletalkotás;...”

„15. § (1) Minősített többség szükséges a 10. § a), b), e), f), g) pontban foglalt ügyek, továbbá a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyek eldöntéséhez, ...”

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

„95. § A Kormány:

a) a belügyminiszter közreműködésével, a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetője útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését;”

„96. § A belügyminiszter:

a) előkészíti az Országgyűlés és a köztársasági elnök hatáskörébe tartozó területszervezési döntéseket;

b) kezdeményezi a Kormánytól az Alkotmánnyal ellentétesen működő helyi képviselő-testület felosztatására vonatkozó országgyűlési előterjesztés benyújtását;

c) közreműködik a helyi önkormányzatok feladatát és hatáskörét, a polgármester, a főpolgármester, a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal tevékenységét érintő jogszabályok, állami irányítás egyéb jogi eszközei és egyedi állami döntések tervezeteinek előkészítésében;

d) összehangolja a helyi önkormányzatok működésével összefüggő településfejlesztés, valamint a megyei önkormányzatok működésével összefüggő fejlesztés, tervezés és gazdálkodás kormányzati feladatait;''

„97. § A miniszter:

a) rendeletben határozza meg a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, a főjegyző, a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetője államigazgatási feladatai ellátásának szakmai szabályait, és ellenőrzi azok érvényesülését;

b) rendeletben szabályozza a helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények működésének szakmai követelményeit, az intézmények dolgozóinak képesítési előírásait, ellenőrzi az előírások érvényesülését;

c) az a) és b) pontban említett ellenőrzés eredményéről tájékoztatja a helyi önkormányzatot, javaslatot tesz a hiányosságok megszüntetésére, kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület tárgyalja meg az ellenőrzés tapasztalatait, törvénysértés esetén tájékoztatja a törvényességi ellenőrzést ellátó szervet;

d) tájékoztatja a helyi önkormányzatot a központi ágazatpolitikai célokról, a szabályozási eszközökről, és biztosítja számukra az ágazati feladatok ellátásához szükséges információt;

e) a helyi önkormányzatoktól — ágazati feladatai körében — adatokat és tájékoztatást kérhet, amelyet az önkormányzat köteles teljesíteni;

f) az állami költségvetésről szóló törvényben meghatározott címen és feltételekkel a helyi önkormányzat részére pénzügyi támogatást nyújthat. ''

4. Az Szbt.M. indítványozó által támadott rendelkezései:

„1. § A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 62. §-a kiegészül az alábbi (5) és (6) bekezdésekkel, egyidejűleg a jelenlegi (5) bekezdés jelölése (7) bekezdésre változik:

(5) Ha az önkormányzat a türelmi zóna kijelölésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének a közigazgatási hivatalnak a mulasztás megszüntetésére vonatkozó felhívását követő 30 napon belül nem tesz eleget, a türelmi zónát a belügyminiszter rendelettel öt évre kijelöli.

(6) Az (5) bekezdés szerinti kijelölés további öt évvel meghosszabbítható, ha az önkormányzat a türelmi zóna kijelölésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének az (5) bekezdés szerinti öt év alatt sem tesz eleget. ''

„2. § (1) E törvényt a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E törvényt a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell, akként, hogy az 1. §-ban szereplő 30 napos határidő e törvény hatálybalépésétől számítódik. ''

III.

Az indítvány — az Alkotmánybíróság által vizsgált részében — megalapozott.

1. Az indítványozó mindenképp azt kéri az Alkotmánybíróságtól, hogy: „az Szbt.M.-t alkotmányosan véleményezze, és állapítsa meg, hogy

— sérti-e az Szbt.M. 1. §-a az Alkotmánynak a helyi önkormányzás alapelveit megállapító 42. §-át, az önkormányzatokat az önkormányzati ügyekben megillető szabályozási, rendeletalkotási alapjoguk szabad gyakorlását [Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés], illetve, hogy az Szbt.M. 1. §-a összhangban van-e az Alkotmánybíróságnak ezen alkotmányi rendelkezésekkel kapcsolatos gyakorlatával. ''

Az indítvány szerint: „... a türelmi zóna kijelölése az illetékességi területen, továbbá a törvényi rendelkezések és a helyileg kialakított részletszabályok végrehajtása az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pontja értelmében önkormányzati ügy, helyi közügy. Ebből az következik — tekintettel az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésére is —, hogy ezekben az ügyekben a helyi rendeletalkotás önkormányzati alapjog, amelyet megillet az a védelem, amelyet az Alkotmány és az Ötv. megállapít, és amelyet az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezett. ''

Az indítványban foglaltak elbírálásához az Alkotmánybíróság áttekintette az önkormányzati alapjogokkal kapcsolatos fontosabb korábbi határozatainak a tartalmát:

„Az Alkotmánybíróság már több határozatában vizsgálta az Alkotmányban szabályozott önkormányzati alapjogok természetét [pl. 1/1993. (I. 13.) AB határozat, ABH 1993, 27.; 4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48, 68—73.; 57/1994. (IX. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 331.; 77/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 396.]. E határozataiban megállapította, hogy az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésében szabályozott alapjogok a helyi képviselő-testületek számára biztosított olyan hatáskör-csoportok, amelyek a helyi önkormányzás körében az önkormányzatok számára biztosított autonómia alkotmányos garanciáit képezik. Az önkormányzatokat az egyes alapjogok körében megillető autonómia azonban nem feltétlen és korlátozhatatlan. Az alapjogok szabályozása elsősorban a kormánnyal és az államigazgatással szemben nyújt alkotmányos garanciát az önkormányzatok számára. A törvényhozót az Alkotmányban szabályozott önkormányzati alapjogok annyiban korlátozzák, hogy azokat nem vonhatja el, nem állapíthat meg olyan mértékű korlátozásokat, amelyek valamely önkormányzati alapjog tartalmának kiüresedéséhez, tényleges elvonásához vezetnek.

Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésében meghatározott hatáskörcsoportok, önkormányzati alapjogok egy, az állam közhatalmi szervezeti rendszerén belül elhelyezkedő, Alkotmányban szabályozott szervtípus autonómiáját hivatottak garantálni. Így az önkormányzati alapjogokat az Alkotmány nem részesíti a XII. fejezetben szabályozott — az egyén autonómiájának alkotmányos garanciáit jelentő — alapvető jogokat megillető, azokkal azonos alapjogi védelemben. Így az önkormányzati alapjogok korlátozásával szemben nem alkotmányossági követelmény az, hogy arra valamely alkotmányos jog érvényesítése, valamely alkotmányos cél érdekében szükségszerűen és azzal arányosan kerüljön sor... Nem sérti az alapjogok egyenlőségének követelményét az, ha az alapjogok tartalmát adó hatáskörcsoporton belül egyes hatáskörök gyakorlását a törvény korlátozza, egészen addig, amíg a korlátozás az önkormányzati alapjog kiüresedéséhez nem vezet, lehetlenné nem teszi azt, hogy az önkormányzat önálló felelősséggel döntsön az alapjog lényeges tartalmát jelentő hatáskörökben.” [56/1996. (XII. 12.) AB határozat, ABH 1996, 204, 207—208.]

Más oldalról kiindulva is ezt az álláspontot képviseli az Alkotmánybíróság: „Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének *a*) pontja kimondja, hogy a helyi képviselő-testület önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat. Az önkormányzati ügyek, a helyi közügyek körét az Ötv. 1. § (2) bekezdése úgy definiálja, hogy azok ..., a közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlásához, valamint mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek helyi megteremtéséhez kapcsolódnak. ... Ez azonban nem jelenti azt, hogy... minden társadalmi viszony szabályozása az önkormányzat hatáskörébe tartozik, magasabb szintű jogi szabályozásnak e körben nincs helye”. (324/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 468.)

Kiemelten hangsúlyozza tehát az Alkotmánybíróság: az önkormányzatokat az egyes alapjogok körében megillető autonómia nem feltétlen és nem korlátozhatatlan. „Az önkormányzati alapjogok felsorolásánál az Alkotmány több alapjognál kifejezetten előírja, hogy azt „törvény keretei között” gyakorolja a helyi képviselő-testület [44/A. § (1) bekezdés *d*) és *e*) pont]. „Törvényben meghatározott feladatokhoz” van kötve a *c*) pont szerinti alapjog a saját bevételre és az állami támogatásra. Az *a*) pont szerinti önálló szabályozás és igazgatás keretében hozott döntés kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül, azaz ez a jog is csak „a törvény keretei között” gyakorolható. Függetlenül attól, utal-e rá az Alkotmány, bármely önkormányzati alapjog gyakorlása elképzelhetetlen e megszorítás nélkül. Például a tulajdonosi jogokat vagy az önálló vállalkozást [44/A. § (1) bekezdés *b*) pont] nyilvánvalóan a Ptk., illetve a vállalkozásokra irányadó jogszabályok keretei között gyakorolhatja az önkormányzat is. Az Ötv. 1. §-a egyértelművé is teszi, hogy az alapjogok csak „törvény keretei között” gyakorolhatók, amikor az Alkotmányban

szereplő alapjogok megisméltése és kifejtése során ezt a feltételt mindegyikükre nézve tartalmazza. Az Alkotmánybíróság szerint ez a feltétel egyben garancia is arra, hogy a törvényen kívül más jogszabály a helyi autonómiát nem korlátozhatja.” [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48, 71.]

„A törvényi szabályozás elegendő mozgásteret kell, hogy biztosítson az önkormányzat számára ahhoz, hogy az önkormányzat az ilyen feladatok tekintetében is szabadon dönthessen a feladat ellátásának módjáról.” [77/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 390, 395.]

2. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatának megfelelően megállapítja: önmagában véve nem alkotmányellenes az, ha a törvényhozó az önkormányzatok alapjogait törvénnyel korlátozza. Az önkormányzati alapjogok ugyanis csak „törvény keretei között” gyakorolhatók, az Ötv. 1. §-a az Alkotmányban szereplő alapjogok megisméltése és kifejtése során ezt a feltételt mindegyikükre nézve tartalmazza. Az Sztb.M. 1. §-a tehát (mint törvényi szabályozás) önmagában nem sérti az Alkotmánynak a helyi önkormányzás alapelveit megállapító 42. §-át, az önkormányzatokat az önkormányzati ügyekben megillető szabályozási, rendeletalkotási alapjoguk szabad gyakorlását [Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *a*) pont, (2) bekezdés].

A törvény által választott szabályozási mód azonban — a későbbiekben részletesen kifejtettek szerint — alkotmányellenes, az ugyanis nincs összhangban az Alkotmánnyal, s ebből következően az Alkotmánybíróságnak az idevonatkozó alkotmányi rendelkezésekkel kapcsolatos értelmezési gyakorlatával sem.

Az alkotmányozó 1990-ben nagy önállóságot biztosított az önkormányzatoknak az államszervezetben: ezt az erős autonómiát fejezi ki az Alkotmányban tételezett alapjogok gazdag katalógusa. Ezek az alapjogok pedig — mint a képviselő-testületeket megillető hatáskörcsoportok — a kormánnyal és a minisztériumokkal szemben is garantálják az önkormányzatok autonómiáját. [55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 296, 302.]

Erre tekintettel az Sztb.M. 1. § (5) bekezdése szerinti, kijelölésre igénybe vehető miniszteri rendeleti forma alkalmazása alkotmányellenes.

3. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: az önkormányzati képviselő-testületek helyi rendeleteket az Ötv. 1. §-ában általánosan körülírt helyi közügyek tekintetében alkothatnak. E helyi közügyek átfogó keretét az önkormányzati feladatok töltik ki konkrét tartalommal. A helyi önkormányzati feladatoknak pedig két csoportjuk van: egyrészt az Ötv. és más törvények által megállapított kötelező feladatok, másrészt az Ötv. keretei között önként vállalt önkormányzati feladatok. Mindezek figyelembevételével értelmezendő az Alkotmánynak az az előírása is, amely szerint: „A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.” [44/A. § (2) bekezdés].

Komoly — önkormányzati autonómiát védő — garancia az, hogy a helyi önkormányzatokra vonatkozó alkotmányi és átfogó törvényi szabályozás értelmében önkormányzati feladatot és hatáskört (azaz nem államigazgatási feladatot és hatáskört) csak törvény, valamint az Alkotmány és a törvényi keretek között maradó helyi önkormányzat képviselő-testületének rendelete állapíthat meg.

Nem vállalhat részt a helyi közügyek (önkormányzati feladatok) szabályozásából a miniszteri rendelet sem. „A Kormány tagjai feladatuk ellátása körében” adhatnak ki rendeleteket [Alkotmány 37. § (3) bekezdése]. „Feladataikat” az önkormányzatokkal kapcsolatban az Ötv. 97. §-a konkretizálja, s az ott írt tárgykörökre szorítja, azaz: az önkormányzatokat érintő rendeletben csupán a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyzők, a főjegyző, a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetője államigazgatási feladatai ellátásának szakmai szabályai (ezek érvényesülésének ellenőrzése), valamint a helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények működésének szakmai követelményei és az intézmények dolgozóinak képesítési előírásai (és ezek érvényesülésének szabályai) állapíthatók meg [Ötv. 97. § *a*)—*b*) pont].

A belügyminiszternek az Ötv. X. fejezetében kapott feladatai előkészítési, kezdeményezési, közreműködési, összehangoló karakterűek [Ötv. 96. § *a*)—*d*) pontok]. Az Alkotmány 37. § (3) bekezdésének megfelelően a belügyminiszter is csak ebben a feladatkörében maradván adhat ki rendeletet, tehát ez utóbbi nem vehető igénybe elmaradt önkormányzati rendeletalkotási jogkör helyettesítésére, így helyi önkormányzati rendeletek pótlására sem. Ilyen jogköre a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzésében való közreműködési jogából [Alkotmány 35. § (1) bekezdés *d*) pont; Ötv. 95. § *a*) pont] sem vezethető le. Nyilvánvaló, hogy a belügyminiszter rendelete e tekintetben érintené a helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket, s ezáltal ütközne az Alkotmány 43. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéssel is, amely szerint: „A helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény határozza meg...”

Nem kétséges ezek alapján, hogy az Ötv. 16. § (1) bekezdésének abban a rendelkezésében, amely szerint „a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot”, a „törvény” szó valóban törvényt és nem a végrehajtó hatalom (Kormány, miniszter) normáit is magában foglaló jogszabályt jelent. A miniszteri rendeleti forma (mint jogforrási forma) alkotásának az Szbt.M. 1. §-ában való lehetővé tétele tehát alkotmányellenes.

A kormányzati szervek és az önkormányzatok kapcsolatát az önkormányzatok Alkotmány által is védett önállósága (autonómiája) a jogalkotás területén is nagymértékben meghatározza. A törvényalkotó a felhatalmazás révén és keretében konkrét jogalkotói hatáskört is adhat az önkormányzatoknak és azt — az országos és a helyi közügyek súlyát mérlegelve —, a jogállami követelmények szem előtt

tartásával vissza is vonhatja. A jelen ügyben alkalmazott szabályozási megoldás és módszer azonban — amely a jogalkotási hatáskört formailag meghagyja ugyan az önkormányzatoknál, de azt tartalmilag bizonyos esetekben mégis elvonja — alkalmas a helyi önkormányzati rendeletalkotásban testet öltő autonómia lényeges tartalmának korlátozására.

Az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *a*) pontjában az önkormányzati ügyekben biztosított önálló szabályozás és igazgatás joga önkormányzati alapjog, amely ilyenként az Alkotmány 44/C. §-ának védelme alatt is áll.

Az önkormányzati rendeletalkotás az Ötv.-ben is kiemelt jelentőségű: a rendeletalkotás a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át [Ötv. 10. § (1) bekezdés *a*) pont], illetőleg e hatáskör gyakorlásához minősített többség szükséges [Ötv. 15. § (1) bekezdése]. Az Ötv. e rendelkezései egyértelműen kifejezésre juttatják azt, hogy az Ötv. 1. § (2) bekezdésében részletezett helyi közügyek önkormányzati rendelettel történő szabályozása egyidejűleg a közhatalom helyi gyakorlásának normatív formában való megtestesülését is jelenti. Ez a körülmény egyrészt megjeleníti kifelé az önkormányzatot, másrészt parancsolóan szükségessé teszi a fokozottabb alkotmányi védelmet. Ez az alkotmányi védelem töretlenül jelentkezik az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában: ennek jegyében semmisítette meg pl. miniszteri rendelet rendelkezését azon a címen, mert az „fővárosi közgyűlés” részére állapított meg hatásköröket [44/1992. (VII. 23.) AB határozat, ABH 1992, 378.]; de az önkormányzati rendeleti jogalkotás védelmébe n adott esetben törvény alkotmányellenességét is kimondta. [29/1995. (V. 25.) AB határozat, ABH 1995, 145.]

Ez az alkotmányi védelem — az önkormányzati autonómia védelme által — magát az egész önkormányzati rendszert óvja a Kormánnyal és az államigazgatási szervekkel szemben, „kiemeli a helyi önkormányzatot az államigazgatás hierarchikus szervezetrendszeréből, elválasztja az önkormányzatokat az államigazgatás szervezetétől.” [55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 302.] Ezt az alkotmányos védelem alatt álló rendszert „rendszeridegenként” bontja meg az Szbt.M. 1. §-a által biztosított miniszteri rendeletalkotási jog.

„Az Alkotmány rendelkezései alapján nincs arra mód, hogy a Kormány vagy a központi közigazgatás szervei akár normatív, akár egyedi döntésükkel beavatkozzanak az önkormányzatokat az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján az önkormányzati ügyekben megillető igazgatási és szabályozási autonómia gyakorlásába...” [77/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 390, 394.] Az Alkotmánybíróság az önkormányzatokat az egészségügyi ellátás területén terhelő, általuk kötelezően ellátandó feladatok szabályozásának vizsgálata kapcsán is határozottan leszögezte: „Nem tekinthető alkotmányosnak az a törvényi szabályozás sem, amely a kötelezően ellátandó feladatok körének szabályozása helyett arra ad felhatalmazást, hogy központi közigazgatási szervek egyedi döntései határozzák meg az ellátási kötelezettség tartalmát, mert

ezzel „visszacsempészi” a központi államigazgatási irányítás eszközeit az önkormányzati rendszerbe és alkotmányellenes beavatkozásra ad lehetőséget a közigazgatás központi szerveinek az önkormányzati feladatok ellátásába.” (ABH 1995, 390, 396.)

Az önkormányzati alapjogok által kifejezésre juttatott autonómiát tehát „törvény”, s nem pedig az annak felhatalmazása nyomán kiadott, központi államigazgatási szervek által kibocsátott normák korlátozhatják. Ezt a szigorú követelményt az Alkotmánybíróság annak a tételnek a felállításával is kifejezésre kívánta juttatni, amely szerint: „a törvényen kívül más jogszabály a helyi autonómiát nem korlátozhatja.” [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 71.] A védendő érdek, az önkormányzati alapjogok által megjelenített autonómia biztosításának igénye kizárja azt, hogy e tárgykörben további felhatalmazás(ok) kiadására sor kerülhessen. A szabályozás tárgykörébe tartozó alapjog itt olyan alapvető jognak minősül, amelynek a szabályozására nem is lehet felhatalmazást adni. [A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 15. § (2) bekezdése.]

4. Az önkormányzati alapjogokat érintő (megengedett) külön törvényi szabályozásnak kell tehát olyan szabályozási módot választania, amely az önkormányzati alapjog lényeges tartalmát nem korlátozza. A törvény ugyanis a helyi önkormányzat számára kötelező feladat- és hatáskört megállapíthat [Ötv. 1. § (5) bekezdése]; az kötelezheti a települési önkormányzatokat arra, hogy egyes közszolgáltatásokról és közhatalmi helyi feladatok ellátásáról gondoskodjanak; s e kötelezettségek a település nagyságától, a lakosságszámtól és egyéb feltételektől függően eltérően is megállapíthatók [Ötv. 8. § (3) bekezdés]. A külön törvényi szabályozásnak egyetlen alkotmányos korlátja van: az nem vonhatja el, nem korlátozhatja az Alkotmányban biztosított önkormányzati (szabályozási) alapjog lényeges tartalmát. A vizsgált esetben azzal, hogy a törvényhozó ilyen következménnyel járó miniszteri rendelet kibocsátására hatalmazta fel a belügyminisztert — ez történt, ezért az Alkotmánybíróság az SzbT.M. 1. §-át alkotmányellenesnek minősítette.

A jelen esetben az SzbT.M. által szándékolt törvénymódosítás alkotmányos alapjogot sért: a helyi önkormányzati rendeletalkotásban testet öltő önálló szabályozás alapjogát. [Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pont]

Az SzbT.M.-ben követett szabályozási mód nincs összhangban az Ötv. Preambulumában írt követelménnyel sem, nevezetesen: Az Országgyűlés ... „elismeri és védi a helyi közösségek önkormányzathoz való jogait.” Ezzel az állt volna összhangban, ha utal az Ötv. 98. és 99. §-ában írt eszközök következetes alkalmazására.

A helyi önkormányzati rendeletalkotás elmulasztásával szembeni jogkövetkezményként alkalmazott, SzbT.M.-ben választott törvényi megoldás a helyi képviselő-testületek törvényben biztosított jogalkotói mérlegelési szabadságát vonja el. Mindez pedig különösen igaz lehet egy új összetételű képviselő-testület esetében.

5. Az Alkotmánybíróság megjegyzi: Az Ötv. nem áll azon az elvi alapon, hogy helyi közügyeket csak és kizárólag a helyi (települési) önkormányzatok láthatnának el. A 6. § (2) bekezdés szerint: „A helyi önkormányzat önként vállalt, illetőleg kötelezően előírt feladat- és hatáskörei a helyi közügyek széles körét fogják át. Törvény kivételesen utalhat helyi közügyet más szervezet feladat- és hatáskörébe.”

A tanácsrendszerrel a helyi önkormányzati rendszerre való áttérés szükségszerűen megnövelte a centrális alárendeltségű szervekhez átsorolt ügyek számát, amelyek közül a helyi közügyek sem hiányoznak. Minderre az Ötv. 6. § (2) bekezdésében kapott hatáskör(át)telepítés keretében került sor. Az ilyen ügyek ellátása azt példázza, hogy eredetileg önkormányzati feladatot megtestesítő helyi közügyből is válhat államigazgatási ügy. Ennek hátterében főképpen az a felismerés áll, hogy ezek az „átkerült” helyi közügyek egyúttal olyan közfeladatokat takarnak, amelyeknek a maradéktalan ellátásához nem csupán helyi, hanem kifejezetten országos, állami érdek is fűződik. A szervezett bűnözés elleni harc, s az ennek részét képező prostitúció elleni küzdelem egyértelműen ilyen feladat. Vele kapcsolatban is azt kell tehát mérlegelnie a törvényhozónak, hogy az ellene való fellépése mikor biztat inkább sikerrel: akkor, ha az egyúttal országos közfeladatnak is minősülő teendő ellátását — helyi közügyként kezelve — a helyi önkormányzatokra bízva, vagy akkor, ha azt — bízva a markánsabb eszközrendszerben — alapvetően államigazgatási feladatnak tekinti. Ebben az esetben ugyanis ehhez a jellegbeli változáshoz igazodik az adott közfeladatot el látó államigazgatási szerv tekintetében gyakorolható irányítási eszközrendszer is, amely — lévén hierarchizált az államigazgatási szervezeti és működési rend — egészen direkt, közvetlen is lehet. Ha tehát az állam a közfeladat tartalmú helyi közügyek intézésének ezt a módját választja, egyúttal azt is nyilvánvalóvá teszi: az őt megillető közvetlen beavatkozásra is módot nyitó eszközrendszert is (amelybe a normaalkotás és a törvényben biztosított egyedi beavatkozási eszközök egyaránt beletartoznak) igénybe kívánja venni.

Ha azonban a törvényhozó az ilyen ügyek ellátását az önkormányzatra bízva, annak mikénti gyakorlása során a helyi autonómiát garantáló alkotmányossági előírásokat tiszteletben kell tartania. A vizsgált esetben e követelmény sérült.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: előfordulhat, hogy később válik bizonyossá a törvényhozó által eredetileg választott szabályozási mód (lehetőség) kívánt cél elérésére való alkalmatlansága. Ez — mint a jelen esetben is — kifejeződik abban, hogy az önkormányzatokra telepített hatáskör „nem él”, azt a címzettek nem gyakorolják. Ilyenkor nincs végzettszerűen kiszolgáltatva a törvényhozó a saját, általa eredetileg választott, eredményre nem vezető megoldásának. A feladat elmaradt megoldása okainak elemzését követően juthat arra a következtetésre is, hogy az általa eredetileg önkormányzatokra telepített közfel-

adat tartalmú helyi közügyet — élve az Ötv. 6. § (2) bekezdésében írt lehetőséggel — más állami szervhez telepítse át. Ezt azonban nem teheti meg anélkül, hogy a jogállami elvekre, értékekre (itt az önkormányzati autonómia védelmére) figyelmet ne fordítson. Azaz, ha az ilyen közfeladat részbeni ellátása az önkormányzatnál marad, annak ellátása során is teljeskörűen megilleti a helyi önkormányzatot az Alkotmányban biztosított autonómia-védelem. Az a szabályozási módszer ugyanakkor, amely a helyi jogalkotási hatáskört látszólag érintetlenül hagyva, de időlegesen a Kormány valamely tagjára ruházza át annak tényleges gyakorlását, a kormányzat és az önkormányzati rendszer Alkotmányban rögzített kapcsolatának megváltozását, az önkormányzati autonómia meggyengülését idézheti elő, amely az Alkotmányból már nem vezethető le.

A helyi önkormányzati rendszer nem az állam meghosszabbított karja, hanem az egységes államszervezetnek (közigazgatásnak) olyan alkotórésze, amelynek az Alkotmányban és az Alkotmány alapján kiadott törvényekben garantált jogait az államnak nemcsak biztosítania, de védenie is kell (Ötv. Preambuluma).

6. Az indítványozó annak „alkotmányos véleményezését” is kérte az Alkotmánybíróságtól, vajon sérti-e az Sztb.M. 2. §-a az Alkotmánynak a jogállamiságból eredő jogbiztonság követelményét megállapító 2. § (1) bekezdését, illetve hogy az Sztb.M. 2. §-a összhangban van-e az Alkotmánybíróságnak ezen alkotmányi rendelkezésekkel kapcsolatos gyakorlatával.

Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az Sztb.M. 1. §-ának alkotmányellenességét megállapította, az indítványnak ezt a részét már nem vizsgálta.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyé
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 748/A/2000.

Dr. Bagi István alkotmánybíró árhumamos indokolása

Egyetértek azzal, hogy az Alkotmánybíróság helyt ad a köztársasági elnök előzetes normakontrollra irányuló indítványának, az elfogadott, még ki nem hirdetett törvényt megsemmisíti, mert az aránytalanul korlátozta az önkormányzatok rendeletalkotási jogát.

Ezt az aránytalanságot azonban csak abban látom, hogy a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Sztb.) módosításáról szóló törvény (a továbbiakban: Sztb.M.) által adott normaalkotási hatáskör öt évre illeti meg a belügyminisztert akkor is, ha az önkormányzat képviselő-testülete előbb élne a rendeletalkotási jogával. A belügyminiszteri rendelet időbeli hatálya minden egyes település tekintetében csak addig terjedhet, amíg az önkormányzat képviselő-testülete a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet meg nem szünteti és eleget nem tesz törvényben előírt rendeletalkotási kötelezettségének.

Az önkormányzat az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdése alapján önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz, azonban — mint arra az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban rámutatott [62/1994. (XII. 24.) AB határozat, ABH 1994, 457, 476; 9/1995. (II. 22.) AB határozat, ABH 1995, 456—457.] — szabályozási autonómiája nem terjed odáig, hogy megszegje rendeletalkotási kötelezettségét. Az Alkotmány 43. § (2) bekezdése alapján az önkormányzat a törvényben meghatározott feladatkörében köteles eljárni, ez a rendelkezés vonatkozik a jogalkotási kötelezettségére is.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat képviselő-testülete a törvény által nem szabályozott társadalmi viszonyok rendezésére (eredeti jogalkotói hatáskör) vagy törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására (származtatott jogalkotói hatáskör) alkothat önkormányzati rendeletet. A felhatalmazáson alapuló önkormányzati rendeletek részben kötelező feladatként, részben — a felhatalmazás lehetőségével élve — önként megalkotott rendeletek. Rendeletalkotási kötelezettség esetén az önkormányzat mulasztásban megnyilvánuló törvényt sértést követ el és ezáltal alkotmányellenes helyzetet idéz elő, ha a törvényben előírt jogalkotási feladatának teljesítését elmulasztja.

Az Abtv. 49. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a rendeletalkotási kötelezettségét elmulasztó önkormányzatot hivatalból vagy indítvány alapján feladatának teljesítésére határidő megjelölésével felhívja. Az Ötv. nem tartalmaz rendelkezést arra az esetre, ha az önkormányzat az alkotmányellenes helyzetet — akár alkotmánybírósági határozat hiányában, akár ilyen határozat ellenére — a mulasztás fenntartásával konzerválja. Álláspontom szerint a szabályozás ilyen módjának ismeretében is az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság

lényeges tartalmi elemét képező jogbiztonság követelményét kell irányadónak tekinteni.

Nem értek egyet az indokolásnak azzal a részével, mely szerint egy vagy több önkormányzat mulasztása által előidézett törvénytörő állapot megszüntetésére az Ötv. 6. § (2) bekezdésének második mondatára figyelemmel a törvényhozó számára egyetlen út áll nyitva: a helyi közügyhöz kapcsolódó feladatellátást valamennyi önkormányzattól véglegesen visszavonja és a hatáskört államigazgatási szervhez telepíti át. Az önkormányzati alapjogok kiüresedése ugyanis a helyi hatalomnak a központi szervekre történő végleges „visszaruházása” által inkább bekövetkezik, mint az elmulasztott önkormányzati aktus pótlását célzó törvényhozói döntés esetén. A hiányzó önkormányzati norma pótlását nem tekintem sem hatáskör elvonásnak, sem szankciónak. A norma átmeneti pótlása véleményem szerint megfelel a jogállamiság követelményének és annak az alapelvnek, hogy bármely feladat ellátását az állampolgárhoz legközelebb álló szervhez kell „telepíteni”.

Az Ötv. 10. § (1) bekezdése alapján az önkormányzati rendeletalkotás a képviselő-testület kizárólagos és átruházhatatlan hatásköre. A feladatellátás elmulasztásából bekövetkező törvényellenes helyzet megszüntetése szükségszerűen a hatáskör visszavonásával és államigazgatási szervhez való áttelepítésével történhet. Alkotmányosnak tartom a törvényhozó intézkedését, ha az szükséges, azaz olyan jelentős társadalmi érdekről van szó, amely a normalkotást halaszthatatlanná teszi, másfelől, ha az arányos, azaz a beavatkozás a legszükségesebb mértéket nem haladja meg.

Az Szb. indokolása szerint a prostitúció tömegessé válása és a szervezett bűnözéshez való kapcsolódása tette szükségessé a tevékenység közrendvédelmi szabályainak megalkotását, az Országgyűlés a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 17. §-ában írt szabályozási kötelezettségének tett eleget. A türelmi zónák kijelölésének a helyi közügyek körébe tartozása alapozta meg az önkormányzati képviselő-testületek rendeletalkotási kötelezettségét. Szabályozásra megérett társadalmi viszonyok esetén a jogalkotás nem mellőzhető, a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség állapota nem tartható fenn. Ellenkező álláspont elfoglalása arra utalna, hogy a jogalkotás tárgyát illetően a szabályozás szükségtelen volt. A törvényhozó kompetenciájába tartozik a szabályozás szükségességét megítélni. Az Szb. megalkotásával az Országgyűlés a helyi önkormányzatok részére származtatott jogalkotói hatáskört a szükségességre figyelemmel vonta vissza és adta a mulasztó önkormányzatok tekintetében a belügyminiszternek, amit nem tartok alkotmányellenesnek. Az arányosságra vonatkozóan elmondottakra tekintettel a belügyminisztert a hatáskör gyakorlásával csak addig indokolt felruházni, amíg a mulasztó önkormányzat képviselő-testülete a rendeletalkotási kötelezettségének eleget nem tesz.

A határozat indokolásával ellentétben nem tekintem a miniszteri rendeleti szintet alkotmányellenesnek.

Az Alkotmány 37. § (3) bekezdése alapján a Kormány tagjai „feladatuk ellátása körében” rendeleteket adhatnak ki. Ha az Országgyűlés a belügyminisztert a norma pótlásának feladatával bízta meg, nem alkotmányellenes, hogy ezt rendeleti formában teljesíti. (Rendeletben állapíthatná meg a belügyminiszter a türelmi zónák területét akkor is, ha a származtatott jogalkotói hatáskört a törvényhozó véglegesen vonná vissza az önkormányzatoktól és utalná át a belügyminiszter hatáskörébe.) Az Ötv. 96—97. §-ai meghatározzák a belügyminiszternek, illetőleg a miniszternek az önkormányzatokkal kapcsolatos feladatait. Az Ötv. hivatkozott szakaszai nem zárják ki azt, hogy miniszter más feladatot törvényi felhatalmazás alapján ellásson.

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád alkotmánybíró párhuzamos indokolása

A határozat rendelkező részében foglaltakkal egyetértek, a határozatot azonban az alábbiak szerint tartom indokolhatónak:

Kiindulási alapom az, hogy a szervezett bűnözés, s ezzel összefüggésben a prostitúció — mint a szervezett bűnözés egyik melegágya — elleni fellépés országos közügy. Ezzel összefüggésben a törvényhozónak egyebek közt abban kellett állást foglalnia, hogy a prostitúció ellen az államigazgatási eszközrendszer igénybevételét tartja célravezetőbbnek vagy ehelyett bizonyos teendők ellátását, mint helyi közügyet, a települési önkormányzatokra bízta. E kiindulási alap tehát hasonlít a határozat III/5. pontjában kifejtettekhez, ám hangsúlyában azzal ellentétes.

Egyetértek azzal, hogy a települési önkormányzatoknak törvény által adott hatáskört törvénnyel vissza lehet vonni. Erre különösen akkor kerülhet sor, ha bebizonyosodik, hogy a törvényalkotó által eredetileg választott megoldás nem célravezető, azaz, mint a jelen ügyben, az országos közügyből adódó helyi részfeladat helyi szintű szabályozására vonatkozó hatáskörnek a települési önkormányzatokra ruházása nem hozza meg a kívánt eredményt. Abban az esetben ha a települési önkormányzatok nem gyakorolják a számukra biztosított hatáskört, a törvényi megoldás célszerűtlenségét meg lehet állapítani, s ilyenkor az országos közügyként megjelenő probléma megoldása érdekében a települési önkormányzatoknak biztosított hatáskört vissza kell vonni. Felfogásom szerint az Szb. éppen a hatáskör e törvényi visszavonását, és a teendők ellátásának más útját teremtené meg, s ennyiben alkotmányos lehetne, ám a hatáskör visszavonásának és a belügyminiszterre ruházásának módja miatt az Szb. 1. §-át magam is alkotmányellenesnek tartom.

1. Az Szb.t.M. által választott megoldás szerint a hatáskör visszavonása attól függ, hogy a települési önkormányzat megalkotja-e az Szb.t. 62. § (3) és (4) bekezdésében adott felhatalmazásnak megfelelően a türelmi zóna kijelöléséről szóló önkormányzati rendeletet, illetőleg ha ezt nem tette, a közigazgatási hivatalnak a mulasztás megszüntetésére vonatkozó felhívását követő 30 napon belül a rendeletet mégis megalkotja-e. Ennek következtében a hatáskör visszavonása nem egységes, és nem minden települési önkormányzatra érvényes. A türelmi zónának a belügyminiszter általi kijelölésére ugyanis csak az önkormányzati rendelet kibocsátásának elmaradása esetén kerülhet sor, s ennek folytán bizonyos településeken a képviselő-testület, míg másokon a belügyminiszter gyakorolhatja a türelmi zóna kijelölési hatáskört, s e rendszeridegen megoldás alkotmányellenes helyzetet teremt.

A szabályozás e módja sajátos versengést hoz létre. Ha az önkormányzati rendeletet a települési önkormányzat kibocsátja, a belügyminiszter rendeleti szabályozása szóba sem kerülhet, ha viszont az önkormányzati rendelet kibocsátása bármely okból (akár az önkormányzat törvényellenes mulasztása miatt vagy akár teljesen indokoltan is) elmarad, a belügyminiszter kijelölhet türelmi zónát az 50 000 lélekszám feletti településen [feltéve, hogy az Szb.t. 62. § (4) bekezdésében és az Szb.t.M. 1. § által beiktandó új (5) bekezdésében írt határidők elteltek]. Mindez a jogbiztonság sérelmére vezet, így alkotmányellenes.

2. Az Szb.t.M.-ben megtestesülő megoldás azért is alkotmányellenes, mert végső soron a közigazgatási hivatal vezetője számára lehetőséget teremt a települési önkormányzat képviselő-testülete mérlegelési jogkörének elvonására. A közigazgatási hivatal vezetője (az Szb.t.M. a hatáskör címzettjeként magát a közigazgatási hivaltal jelöli meg, szemben azzal az általánosan bevett megoldással, mely szerint a hatáskörök címzettje mindig az adott közigazgatási szerv vezetője) az Szb.t.M. által beiktandó (5) bekezdés értelmében ugyanis felhívhatja az önkormányzatot arra, hogy a türelmi zóna kijelölésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének tegyen eleget.

Minthogy türelmi zónát a Szb.t. értelmében a prostitúció tömeges megjelenése esetén kell kijelölni, a mulasztás megszüntetésére vonatkozó felhívás lehetősége révén a közigazgatási hivatal vezetője az önkormányzati képviselőtestület mérlegelési körébe tartozó döntést hozhat meg: megállapíthatja, hogy az adott településen tömeges-e a prostitúció vagy sem. A hivatalvezető szabadon felülbíráhatja az önkormányzat azon döntését, hogy a településen a prostitúció nem tömeges, amiért is az önkormányzati rendelet kibocsátás szükségtelen — a rendeletalkotás elmaradása esetén a hivatalvezetőt a mulasztás pótlására irányuló felhívás kiadásában semmi sem korlátozza. A prostitúció tömegessége felőli döntés az Szb.t.-beli definíció (a prostituáltak folyamatos vagy idényjellegű na-

gyobb számú egyidejű megjelenése, olyan területi koncentrációja, amely alkalmas a település nyugalmanak megzavarására) következtében mindenképpen mérlegelést igényel. Az Szb.t. nem határoz meg olyan objektív kritériumot, amely lehetővé tenné azt, hogy a hivatalvezető mérlegelés nélkül állapítsa meg a prostitúció tömegességét egy adott településen.

Az Szb.t.M.-nek ez a rendelkezése a hatáskörrelvonás folytán alkotmányellenes.

3. További alkotmányossági problémát jelent a belügyminiszternek a türelmi zónát kijelölő rendelete, és az önkormányzatnak a belügyminiszteri rendelet hatálybalépését követően esetlegesen kiadott, a türelmi zónát kijelölő rendelete közötti tisztázatlan viszony.

Az Szb.t.M. 1. §-a nem teszi egyértelművé, mikor veszíti hatályát a belügyminiszter rendelete: csak a zóna kijelölését követő ötödik év végén (a rendelkezések szövege ezt fejezi ki), vagy pedig akkor, amikor az önkormányzat — a türelmi zóna kijelölését immár maga is szükségesnek tartva — saját rendeletét megalkotja (abból, hogy az Szb.t.M. a települési önkormányzat mulasztása esetén bízta a belügyminiszterre a zóna kijelölését, erre lehetne következtetni).

A kérdés vizsgálatánál figyelembe kell venni az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésének azon rendelkezését is, amely szerint az önkormányzati rendelet magasabb szintű jogszabállyal nem — így a belügyminiszter rendeletével sem — lehet ellentétes. Ezen jogszabályi hierarchiából következik, hogy az önkormányzat saját jogalkotása során — erre vonatkozó külön felhatalmazás hiányában — nem jelölhet ki más türelmi zónát, mint a belügyminiszter, a belügyminiszteri rendelet megismétlése önkormányzati rendeletben viszont felesleges.

Az is csak bonyolult értelmezési műveletekkel állapítható meg, hogy öt év eltelte után újból megnyílik a települési önkormányzat zóna kijelölési lehetősége. Ez következik legalábbis abból a szabályból, hogy amennyiben az önkormányzat a türelmi zóna kijelölésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének azon öt év alatt sem tesz eleget, amely időszakra a türelmi zónát a belügyminiszter kijelölte, e belügyminiszteri kijelölés további öt évvel meghosszabbítható. Az viszont egyáltalán nem derül ki, hogy mikor, a kijelölés lejártá előtt mennyi idővel kell az önkormányzati rendeletet az újabb miniszteri kijelölés elkerülése érdekében meghozni. Ebben a tekintetben tehát a normavilágosság követelménye sérül.

Az Szb.t.M. 1. §-ában foglalt rendelkezés többféle értelmezésre módot adó normatartalma jogbizonytalanságot teremt, és ezért sérti az Alkotmány 2. §-ában foglalt jogállamiság elvének részét képező jogbiztonság követelményét.

4. Az Alkotmánybíróságnak álláspontom szerint az előbbieken kifejtettek (a jogbiztonság és a normavilágosság sérelme, a hatáskörmegvonás felemás megoldása és a közigazgatási hivatalvezetőnek törvényben biztosított hatáskörelvonási lehetősége) alapján kellett volna megállapítania az Szbt.M. 1. § alkotmányellenességét. A rendelkező rész akkor is kellő indokolást kapott volna.

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Az 1999. évi LXXV. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés által 2000. szeptember 5-én elfogadott törvény (a továbbiakban: Szbt.M.) 1. §-a olyan rendelkezést iktat be az 1999. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Szbt.) 62. §-ába, amely szerint a belügyminiszter rendelettel kijelöli a türelmi zónát abban az esetben, ha az önkormányzat a türelmi zóna kijelölésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének attól számított 30 napon belül nem tesz eleget, hogy a közigazgatási hivatal a mulasztás megszüntetésére felhívta. Véleményem szerint ez a rendelkezés alkotmányellenes, mégpedig a határozat indokolásának III. rész 1. és 2. pontjában kifejtettektől eltérően, a választott rendeleti szabályozási módtól függetlenül. Álláspontom indokai a következők:

1. A vitatott szabály alkotmányosságának megítélésénél az Alkotmány 43. §-ának (1) bekezdését és 44/A. §-a (1) bekezdésének *a*) pontját kell alapul venni. A 43. § (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatok alapjogának minősülnek azok a jogosultságok, amelyeket a 44/A. § felsorol. Ezek között a jogosultságok között szerepel az önkormányzati ügyek önálló szabályozása és igazgatása [44/A. § (1) bekezdésének *a*) pontja]. Az Alkotmány 42. §-a második mondatának meghatározása szerint pedig a helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése.

2. Az Alkotmánynak az önkormányzatok alapjogairól szóló szabályát az Alkotmánybíróság több határozatában is értelmezte. Az egyes határozatok az adott ügy tárgyának megfelelően más-más kérdésre helyezték a fő hangsúlyt, ami azért különösen is érthető, mert az alapjogok szabályozása sok más bonyolult kérdéssel függ össze. A jelen ügy elbírálásánál az alkotmánybírói határozatok következő fő tételei szolgáltatják az alapot:

a) Az alapjogok értelmezésénél a kiindulópontot az jelenti, hogy az önkormányzatok fő feladata, rendeltetése: a helyi közügyek önálló intézése, a helyi közszükségletek kielégítésének szervezése. Ennek alapján állapítható meg

az, hogy milyen kört fognak át az önkormányzatok alapjogai: ügyek önálló intézését, olyan kérdésekben, amelyekben az önkormányzatok autonómiájának alkotmányos garanciája ezt igényli [2/1997. (I. 22.) AB határozat, ABH 1997, 27, 29.]

b) Az Alkotmánybíróság kialakult gyakorlata szerint az önkormányzatok alapjogai nem azonos jellegűek az embert megillető alapjogokkal, de azokhoz hasonló védelemben részesülnek [18/1993. (III. 19.) AB határozat, ABH 1993, 161, 167. és 168.].

c) Az Alkotmány 44/C. §-ából egyértelműen kiderül, hogy az önkormányzatok alapjogai nem korlátlanok. Az önkormányzatok alapjogainak sajátosságaihoz tartozik, hogy ezek elsődlegesen az önkormányzatoknak a kormánytól, az államigazgatástól való önállóságát védik, és külön kérdés az önkormányzati alapjogoknak a törvényhozóval szemben való megjelenése. Az önkormányzatok alkotmányos alapjogai a törvényhozót annyiban korlátozzák, hogy nem lehet azokat teljesen elvonni [56/1996. (XII. 12.) AB határozat, ABH 1996, 204, 207.].

d) Az önkormányzati alapjogok tartalmának meghatározásánál az Alkotmánybíróság kiemelte a koncepciót érintő hatáskörök meglétét, amelyek az önállósághoz elengedhetetlenek és ennek érvényre juttatásához szükségesek [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993. 48, 71.]. Ezzel összefüggésben jutott az Alkotmánybíróság arra az álláspontra, hogy nem tekinthető alkotmányosnak az a törvényi szabályozás, amely önkormányzati alapjog lényeges tartalmát korlátozza [1/1993. (I. 13.) AB határozat, ABH 1993, 27, 29.].

e) Az önkormányzatok alapjogai végeredményben az emberek alapjogaitól különböző, de az Alkotmány által védett olyan jogosultságok, amelyeknek korlátozása a jelenlevő képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvénnyel történhet meg. Még az így meghozott törvény esetében is fennáll azonban az a korlát, hogy teljesen nem lehet elvonni önkormányzati alapjogot és nem lehet olyan mértékű korlátozást megállapítani, amely az önkormányzati jog teljes kiüresedéséhez vezet [3/1997. (I. 22.) AB határozat, ABH 1997, 33, 40.].

3. A fentiek alapján az állapítható meg, hogy

— mivel a türelmi zóna kijelölése a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek szabályozási körébe tartozik, ezért a helyi önkormányzat alapjognak minősülő hatásköri jogosultságáról van szó,

— a türelmi zóna kijelölésének öt éves időtartamra az önkormányzatoktól a belügyminiszter hatáskörébe való utalása azt jelenti, hogy önkormányzati alapjogot hosszú időre teljes egészében elvonnak.

Ezért az Szbt.M. 1. §-a alkotmányellenes.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak az ügy elbírálása során indokolt lett volna kiterjesztenie a vizsgálatát az Szbt.-re is: az indítvány kiterjesztésének ugyanis törvényi akadályja nem volt (ezt fejtem ki a párhuzamos indokolás I. részében); ugyanakkor az Szbt. alkotmányossági vizsgálatba történő bevonásának alapos indokai lettek volna (ezt foglalja össze a II. rész).

I.

*Az indítvány kiterjesztő értelmezésének lehetősége
(Elvi alapok)*

a) A jogállamiság elvéből [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] is következik az Alkotmányban szabályozott szerveknek az a kötelessége, hogy alkotmányos jelentőségű hatás-köreiket, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják. [8/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 54.] Ezt a követelményt az Alkotmánybíróságnak értelemszerűen vonatkoztatnia kell a saját tevékenységére is. [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 347.]

A most tárgyalt ügyben a Magyar Köztársaság Elnöke által kezdeményezett előzetes normakontroll eljárás módot nyújtott volna az Alkotmánybíróságnak arra is, hogy — nem csorbítva a törvényhozó hatalom jogkörét és nem átvállalva annak felelősségét — a törvénymódosítás alapjául és okául szolgáló Szbt.-vel kapcsolatban is meghatározzon néhány, kifejezetten az Szbt. alkotmányosságával összefüggésbe hozható követelményt is.

Az Szbt. teljes figyelmen kívül maradása a törvényalkotóban okkal keltheti azt a meggyőződést, hogy alkotmányossági problémák egyedül és kizárólag csak az Szbt.M.-mel kapcsolatban merülnek fel; s ennek megfelelően elegendő az, hogy csak (és kizárólag) itt keressen és találjon — a jelenlegi helyett — olyan szabályozási formát és módot, amely az Alkotmánynak megfelel.

Álláspontom szerint tehát az Szbt. és az Szbt.M. az alkotmányossági vizsgálat szempontjából egy egységet képez annál is inkább, mivel a mindössze két bekezdésnyi Szbt.M. 1. §-ának tartalma az alapjául (okául) szolgáló Szbt. 62. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés nélkül nehezen értelmezhető: az Szbt.M. egyedül az „okozatot” jeleníti meg, ugyanakkor az ok teljes takarásban marad. Másképpen szólva: az egy egységet képező alap és kiegészítő jogszabályi rendelkezések közül csak a kiegészítő (módosító) törvény rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálata történt meg. Nem került sor ugyanakkor az indítvánnyal támadott törvényi rendelkezésekkel szoros (szerves) összefüggésben álló Szbt. rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálatára.

b) Az indítvány maga is számos esetben összeköti az Szbt.-t az Szbt.M.-mel. („A módosítás a türelmi zónára vonatkozó rendelkezésekre vonatkozik.”; „Az Szbt.M. általi törvénymódosítás lényege az, hogy ha az önkormányzat az Szbt.-ben megállapított határidőn belül nem tesz eleget az Szbt. 62. § (4) bekezdésben meghatározott, a türelmi zóna kijelölésére vonatkozó kötelezettségének, ...”; „Mind az Szbt.-nek a türelmi zónára vonatkozó jelenleg hatályos rendelkezései, mind az Szbt.M. közvetlenül érintik a helyi önkormányzatokat”; „Az Szbt. által meghatározott előírások keretén belül a rendeletalkotás joga a türelmi zóna ügyében tehát az önkormányzati képviselő-testület joga. A törvénymódosítás célja, hogy az önkormányzatok mulasztása ellenére megtörténjen a türelmi zóna kijelölése, ...” „Az Szbt. 8. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat a prostitúció tömeges megjelenése esetén rendeletében türelmi zónát jelölhet ki. Az Szbt. 4. § i) pontja értelmében a türelmi zóna a közterületnek az önkormányzat rendeletében a prostitúció tömeges megjelenése esetén kijelölt azon körzete, ahol ... Az Szbt. 62. § (3)—(4) bekezdései tartalmazzák a felhatalmazást a képviselő-testületek számára, hogy a prostitúció (illetékességi területükön történő) gyakorlásának további szabályairól, illetve a türelmi zóna kijelöléséről helyi önkormányzati rendeletet alkossanak.”; „Az Szbt.M. esetében tehát az a kérdés, hogy nem üresedik-e ki alkotmányellenes mértékben az önkormányzatok rendeletalkotási joga a türelmi zónával kapcsolatos önkormányzati ügyben akkor, amikor e jog a törvény erejénél fogva 5 évre a belügyminiszterre száll át. Kétségtelen, hogy ehhez az kell, hogy az önkormányzat képviselő-testülete megsértse az Szbt. 62. § (4) bekezdését ...”; „Kérdéses, hogy az önkormányzatok képviselő-testületei, amelyek számára kötelező a türelmi zóna kijelölése, a rendelkezésükre álló 6 hónap alatt [Szbt. 62. § (4) bekezdés] nem alkották volna-e meg a rendeletet...”]

Az indítvány az önkormányzati alapjogok kiüresítése egyik szempontjának tekinti azt, hogy a belügyminisztert az Szbt.M.-ben biztosított rendelet kibocsátási jogkör „tekintet nélkül a mulasztás okaira”... illeti meg. A „mulasztás okai” pedig az Szbt. 62. § (3) és (4) bekezdésében írtak nélkül nem vizsgálhatók és nem is állapíthatók meg. Az Szbt. és az Szbt.M. közötti szoros tartalmi összefüggést tehát — álláspontom szerint — közvetve maga az indítványozó is állítja. Erre figyelemmel tehát az Alkotmánybíróság az indítványozó akaratától nem eltérően és nem is annak ellenére terjeszthette volna ki az alkotmányossági vizsgálatot az Szbt. — Szbt.M. közvetlen okául szolgáló — rendelkezéseire. Továbbmenvé: kifejezetten a rá is vonatkozó „együttműködési kötelezettségnek” tehetett volna eleget azzal, ha rávilágított volna az Szbt. 62. § (3), illetve (4) bekezdésében foglalt rendelkezés esetleges alkotmányossági szempontból kifogásolható elemeire. A jelen esetben az segítené a törvényalkotó munkáját, ha az a tárgykör átfogó, ám ugyanakkor mégis minden lényeges elemére kiterjedő, komplex újrendezéséhez megismerhetné a leendő szabályozás alkotmányos kereteit. [Ezzel nem hozná a törvényhozó hatalmat abba a helyzetbe, hogy a most kizárólag az Szbt.M.-re irányuló — alkotmányossá-

gi követelményeket kielégítő — törvénymódosítást követően állapítja majd meg az — egész Szbt.M. alapjául szolgáló — Szbt. 62. § (3), illetve (4) bekezdésének esetleges alkotmányellenességét.]

c) Előzetes normakontrollt kezdeményező indítvány esetében is módja van az Alkotmánybíróságnak arra, hogy eddigi gyakorlatát követve — szoros tartalmi és logikai összefüggés okán — bevonja a vizsgálatba az indítvány által közvetlenül vagy közvetve érintett összes törvényi rendelkezést.

Az iménti állítás alátámasztásául először azokból az AB határozatokból mutatok be néhányat, amelyek általában nyitottak lehetőséget — szoros összefüggés okán — az indítványok kiterjesztő értelmezésére, majd azokra térek át, amelyek kifejezetten előzetes normakontrollra irányuló indítványok kiterjesztő értelmezését példázzák.

ca) Az indítványhoz kötöttség kiterjesztő értelmezése kezdettől fogva jellemzi az Alkotmánybíróság gyakorlatát. Ennek leggyakoribb esetei pedig azt mutatják, amikor „szoros tartalmi és logikai összefüggés” okán az Alkotmánybíróság olyan jogszabályok alkotmányosságát is elbíráltta, amelyeket az indítványok nem is támadtak. [3/1992. (I. 23.) AB határozat, ABH 1992, 329, 330.; 29/1993. (V. 4.) AB határozat, ABH 1993, 227, 229.; 34/1992. (VI. 1.) AB határozat, ABH 1992, 192, 193.; 34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 175, 180.; 4/1998. (III. 1.) AB határozat, ABH 1998, 72.; 16/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1988, 153.] Ezen belül valóban színes képpel találkozunk a vizsgálódó: előfordult pl. az, hogy az Alkotmánybíróság szoros tartalmi összefüggés okán önmagában nem alkotmányellenes törvényi rendelkezést is megsemmisített. (797/B/1995. AB határozat, ABH 1995, 812, 813.) Volt példa arra is, hogy az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította, viszont más, az indítványban nem is támadott jogszabályi rendelkezést minősített alkotmányellenesnek és semmisített meg. [14/1990. (VI. 27.) AB határozat; 29/1995. (V. 25.) AB határozat.] Előfordult továbbá, hogy az alkotmányossági vizsgálat — szoros összefüggés okán — az indítványozó által kifogásolt rendelkezés mellett az annak végrehajtását szolgáló más rendelkezésre is kiterjedt. [31/1995. (V. 25.) AB határozat, ABH 1995, 159.]

A 27/1995. (V. 15.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kimondta: „Az Alkotmánybíróság az indítvány tartalma alapján — és szoros tartalmi összefüggés okán — az eljárást kiterjedtnek tekintette az R. 18. § (4) bekezdése és 59. § (2) bekezdése rendelkezéseire is. Ezek a jogszabályi rendelkezések teszik lehetővé, hogy az R.-ben megfogalmazott egyes korlátozások és tilalmak alól felmentést adjanak.” (ABH 1995, 132.) A mostani eljárásban az Alkotmánybíróság — az indítvány tartalma alapján — az Szbt.M. szankcionáló rendelkezéseinek alapjául szolgáló Szbt. 62. § (4) bekezdését vonhatta volna be — szoros tartalmi összefüggés okán — a vizsgálatba.

Erre az esetre is irányadóak lehetnek dr. Holló András alkotmánybíró 42/1998. (X. 2.) AB végzéshez kapcsolt párhuzamos indokolásának következő gondolatai: „Az Alkot-

mánybíróság az indítványkötöttséget — az indítványban megnevezett alkotmányossági problémát illetően — tágan értelmezte, illetőleg értelmezi. Ez azt jelenti, hogy az indítványban jelzett alkotmányossági probléma adott esetben csak kiindulási pont, ha az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítvány alapján több alkotmányjogi összefüggés tárható fel. Ez eredményezhette olyan jogszabályok alkotmányossági revízióját, amelyek konkrétan nem szerepeltek az indítványban ... az indítvány szabad kezelését az alkotmánybíráskodás természete és az Alkotmányban, valamint az Abtv.-ben meghatározott alkotmánybírói hatáskörök alapozzák meg. Az alkotmányjogi panasz elbírálásának hatáskörétől eltekintve a többi hatáskör gyakorlására irányuló indítvány jellemzően közvetlenül nem érinti az indítványozó jogi helyzetét, ilyen értelemben a felvetett alkotmányossági kifogások az alkotmányvédelmet közérdekűvé transzformálják. Ebben az összefüggésben az indítvány szabad kezelésével az Alkotmánybíróság egy relatív (nem közvetlenül hivatalból gyakorolt) objektív alkotmányvédelmet lát el. A testület indítvány alapján jár el, de a jelzett alkotmányjogi probléma teljes feltárása megkapja az alkotmányvédelem objektív (közérdekű) nézőpontját.” (ABH 1998, 546, 547.)

cb) Álláspontom szerint is az adott „alkotmányjogi probléma teljes feltárására” törekvés, s az Alkotmánybíróság ilyen szerepvállalása (azaz az indítvány citált határok közötti kiterjesztő értelmezése) összhangban áll e szervnek a magyar alkotmányvédelemben kapott és betöltött közjogi funkciójával. Az „alkotmányvédelem legfőbb szerevéként” [az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban. Abtv.) preambuluma], objektív alkotmányvédelmet lát el, s ilyenként illeti meg az indítványok kiterjesztő értelmezésének a lehetősége. E tekintetben pedig — az Abtv.-ben írt kifejezett tiltó szabály híján — arra is módja van, hogy — éppen a teljes értékű alkotmányvédelem jegyében és érdekében akár az Abtv. egyes, számára biztosított hatáskörök között is — figyelembe véve természetesen az ezekre vonatkozó Abtv. előírásokat — szoros összefüggésre hivatkozással „átjárhasson”. Ezt tette a 48/1993. (VII. 2.) AB határozatában is, amelyben a köztársasági elnök előzetes normakontrollra irányuló indítványának elbírálása mellett — szoros összefüggésre hivatkozással — még mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet is megállapított — hivatalból. [A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 14. § (2) bekezdése tekintetében. Lásd: ABH 1993, 314, 319.] Sőt: ugyanebben a határozatban az elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény 24. §-ának mikénti alkalmazásához alkotmányossági követelményt is megfogalmazott. (ABH 1993, 314, 318.) Ilyen alkotmányossági követelmény bukkan fel még több előzetes normakontrollra irányuló eljárásban. [53/1993. (X. 13.) AB határozat, ABH 1993, 323, 339.; 22/1996. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1996, 89.] Megjegyzem azonban: magam e tekintetben inkább a 64/1997. (XII. 17.) AB határozatban

kifejtett álláspontot osztom, amely szerint az Alkotmánybíróság: „... törvényjavaslat alkotmányellenességének előzetes vizsgálatára irányuló hatáskörében fogalmilag kizárt a norma alkalmazásánál az alkotmányos tartalom meghatározása.” (ABH 1997, 387.)

Az Alkotmánybíróság tehát nem kezeli mereven az Abtv.-ben kapott hatásköreit, azok között — az Abtv. egyes hatásköröket érintő szabályozását alapul véve — szoros összefüggésre hivatkozással, alkalmasint szabadon „átjár”. [Nem idegenkedik azonban az előzetes és utólagos normakontrollra irányuló indítványok egyesítésétől sem. [66/1997. (XII. 29.) AB határozat, ABH 1997, 398.]

Nem értelmezi mereven a hatásköreit más esetekben sem az Alkotmánybíróság. „Olyan jogszabály, törvényjavaslat vagy ki nem hirdetett törvény alkotmányossági vizsgálata során azonban — amely nemzetközi jogi kötelezettséget valósít meg, s még inkább, ha a vizsgálat — mint a jelen esetben is — kifejezetten arra irányul, hogy a belső jog a nemzetközi joggal az Alkotmány 7. § (1) bekezdése szerint összhangban van-e, szükségszerűen be kell vonni a vizsgálatba azt is, hogy a kérdéses belső norma a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségbe ütközik-e, illetve, hogy a nemzetközi kötelezettségvállalás összhangban van-e az Alkotmánnyal ... E tekintetben közömbös, hogy a jogszabály előzetes vagy utólagos alkotmányossági kontrolljáról van-e szó; egyik sem végezhető el a belső jogszabály, a nemzetközi szerződés és az Alkotmány harmóniájának vizsgálata nélkül. A hatásköri korlátokból legfeljebb az következik, hogy az előzetes vizsgálatra irányuló eljárásban a rendelkező rész nem tartalmaz megállapítást a ki nem hirdetett törvény és a nemzetközi szerződés viszonyáról.” [53/1993. (X. 13.) AB határozat, ABH 1993, 326, 327.]

A fentiekre tekintettel lett volna oka, de előzménye is annak, hogy a jelen ügy elbírálásakor az Alkotmánybíróság — szoros összefüggés okán — kiterjessze vizsgálatát az Szb. 62. § (3), de különösen és főképpen a (4) bekezdésére is. Enélkül a témakör összefüggéseire is kellő figyelmet fordító, átfogó és teljes körű új törvényi szabályozás számára a figyelembeveendő alkotmányos keretek — álláspontom szerint — maradéktalanul nem, vagy csak nehezen jelölhető ki. Másik oldalról: az Alkotmánybíróság saját hatáskörének erősen leszűkített értelmezésének következtében az alkotmányossági szempontból aggályos — egymással szoros összefüggésben álló — törvényi rendelkezéseknek csak egy — kisebb hányada kerülhetett görcső alá.

II.

Az Szb. 62. § (4) bekezdésének alkotmányossági vizsgálata

A fentiekben írtakra figyelemmel magam lehetségesnek tartottam volna tehát az alkotmányossági vizsgálat kiter-

jesztését az — Szb. M. 1. §-a alapjául szolgáló — Szb. 62. § (4) bekezdésére is. Sőt: e rendelkezés értékelése nemcsak lehetségesnek, de kívánatosnak is tűnik, és pedig két okból is:

1. Kételyeket ébreszt az Szb. 62. § (4) bekezdésének egyértelműsége, világossága, azaz jogbiztonsági követelményeket kielégítő volta.

2. Vizsgálatot érdemel, hogy a kötelező feladat (önkormányzati rendelet megalkotása) meghatározásával „egyidejűleg” biztosította-e a törvényalkotó a feladat ellátásával arányban álló, vagy ahhoz szükséges pénzügyi fedezetet.

Összegésében tehát az alkotmányossági vizsgálat az indítványozó által is hivatkozott „mulasztás okaira” vonatkozik.

ad 1. Mivel az Szb. M. szerinti — minisztert megillető — kijelölési jog egyfajta szankcióként fogható fel, ez fokozottan elvárhatóvá teszi, hogy az alapjául szolgáló törvényi rendelkezések [Szb. 62. § (4) bekezdés] egyértelműek, világosak és végrehajthatóak legyenek. Ennek hiányában ugyanis a kötelezetteknek nincs meg a tényleges lehetőségük arra, hogy jogkövető magatartásukkal a szankciót elkerüljék.

Az Alkotmánybíróság már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában kifejtette és megállapította: „A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam — s elsősorban a jogalkotó — kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.” (ABH 1992, 65.) Ennek figyelembevételével a jogállamiság és jogbiztonság érvényesülésének követelményével érdemes összevetni az Szb. 62. § (4) bekezdésében és a vele tartalmi összefüggésben álló 4. § j) pontjában, illetőleg 8. § (1) bekezdésében írt rendelkezések normatartalmát.

A vizsgálat eredményeként megállapítható: nem egyértelmű, nehezen értelmezhető, nem világos az Szb. 4. § j) pontjában „a prostitúció tömeges megjelenése”-nek törvényi meghatározása, mivel annak egyes elemei: a prostituáltak „folyamatos vagy idényjellegű”, „nagyobb számú egyidejű megjelenése”, „olyan területi koncentrációja, amely alkalmas a település nyugalmanak megzavarására” kifejezések túl általánosak, sokféleképpen értelmezhetőek. Az Alkotmánybíróság egyik korábbi határozata szerint: „Ha egy jogszabály törvényi tényállása túl elvont, túl általános, akkor a jogszabály rendelkezése a jogalkalmazó belátása szerint kiterjeszthető vagy leszűkíthető. Az ilyen szabály lehetőséget ad a szubjektív jogalkalmazói döntésre, a különböző jogalkalmazók eltérő gyakorlatára, a jogegység hiányára. Ez csorbítja a jogbiztonságot.” (1160/B/1990. AB határozat, ABH 1993, 608.) Ugyanilyen okból értelmezhetetlen az Szb. 8. §-ának (1) bekezdésében írt „a közterületi prostitúció folyamatos észlelése” kifejezés is,

amelyre a törvényalkotó ugyancsak kötelező önkormányzati feladatot („a türelmi zóna kijelölése nem mellőzhető”) alapított.

Ugyancsak nem világos, milyen viszonyban áll egymással az Szb. 8. § (1) bekezdés harmadik mondata és a 62. § (4) bekezdése. Mindkettő jogalkotási kötelezettséget fogalmaz meg az önkormányzatok számára, de eltérő — nem egyértelműen értelmezhető — feltételek megvalósulása esetén.

A kötelezően előírt helyi önkormányzati rendeletalkotási feladatot is közvetlenül befolyásoló jelentőségű a „kijelölés” kifejezés tartalmi tisztázatlansága. Nem világos ugyanis az, hogy itt pusztán — a szó szoros értelmében vett — területkijelöléséről van-e szó, vagy ezen túlmenően bizonyos infrastrukturális feladatok (utak kiépítése, vízellátás, világítás) biztosítása is beleértendő-e a „kijelölés”-be.

A nem egyértelmű, nem világos, nehezen vagy egyáltalán nem értelmezhető kifejezések az Szb. 4. § j) pontjában, 8. § (1) bekezdésében, 62. § (4) bekezdésében nagy számban fordulnak elő; összehatásukban azt eredményezik, hogy a helyi önkormányzati rendeletalkotásra kötelezett önkormányzatok egyáltalán nem vagy csak nagy nehézségek árán tudnának eleget tenni az őket kötelező felhatalmazásban foglaltaknak.

Míndezeke tekintettel — szerintem — megsemmisíthető lenne — az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonság sérelme miatt — az Szb. 4. § j) pontja, 8. § (1) bekezdésének harmadik mondata, illetve a 62. § (4) bekezdése.

ad 2. Tekintettel arra, hogy az Szb. 62. § (4) bekezdésében írt önkormányzati rendeletalkotási kötelezettségének sem a megadott határidőn belül, sem pedig azon túl egyetlen önkormányzat sem tett eleget — kiemelt figyelmet érdemel a törvényi rendelkezés alkalmasságának, végrehajthatóságának a vizsgálata abból a szempontból is, hogy biztosítottak-e a kötelező önkormányzati feladatellátás (önkormányzati rendeletalkotás) pénzügyi-anyagi feltételei.

Kevésbé fáradságos vizsgálat után is megállapítható: ezeknek a feltételeknek a megteremtése elmaradt.

Az Ötv. szerint: „Törvény a helyi önkormányzatnak kötelező feladat- és hatáskört is megállapíthat. A kötelezően ellátandó önkormányzati feladat- és hatáskörök meghatározásával egyidejűleg az Országgyűlés biztosítja az ellátásukhoz szükséges anyagi feltételeket, dönt a költségvetési hozzájárulás mértékéről és módjáról.” [1. § (5) bekezdés]. Továbbá: „Új önkormányzati feladat megállapítása esetén az Országgyűlés egyidejűleg biztosítja az ellátáshoz szükséges pénzügyi fedezetet.” [87. § (2) bekezdés].

Az Ötv. tehát világosan rendelkezik: a kötelezően ellátandó önkormányzati feladat- és hatáskörök meghatározásával „egyidejűleg” biztosítani kell a „szükséges anyagi feltételeket”, dönteni kell „a költségvetési hozzájárulás

mértékéről és módjáról”, biztosítani kell „az ellátáshoz szükséges pénzügyi fedezetet”.

A törvényhozó ugyanakkor a jelen esetben — a kötelező feladat elrendelésével „egyidejűleg” — sem a célhoz rendelt állami költségvetési hozzájárulásról nem gondoskodott (s ez utóbbi nevesített forrást nem is kellett volna biztosítania), sem pedig a „saját bevételeknek és állami költségvetési hozzájárulásoknak” a „rendszeréről” [a 2/1997. (I. 22.) AB határozat szóhasználatára (ABH 1997, 31.)] nem intézkedett. Az „egyidejűleg” biztosítandó források elhagyásával mulasztást követett el, amely — kötelező önkormányzati rendeletalkotásban kifejeződő — önkormányzati alapjog gyakorlását lehetetleníthette el. (Ezt mutatja az a körülmény, hogy egyetlen — erre kötelezett — önkormányzat sem jelölt ki türelmi zónát). A törvényalkotó tehát nem gondoskodott saját — kötelező feladatot előíró — rendelkezése végrehajtásának a feltételeiről. Márpedig: „A jogállamiság megköveteli, hogy az állampolgárnak a törvényekben és a bíróságok által meghozott ítéletek végrehajthatóságában a bizalma megszilárduljon.” [16/1992. (III. 30.) AB határozat, ABH 1992, 102.]

Hivatalból eljárva tehát megállapítható lett volna: mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet idézett elő az Országgyűlés azzal, hogy — az Szb. M-mel szoros összefüggésben álló — Szb. -ben elmulasztotta a türelmi zónák kijelöléséhez szükséges pénzügyi forrásoknak a kötelező önkormányzati feladat meghatározásával egyidejűleg történő biztosítását.

Az előzetes normakontrollra irányuló eljárás és a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség hivatalbóli megállapítása tehát a jelen esetben sem zárja ki feltétlenül egymást. [Ahogy nem zárta ki egymást e kettő a 48/1993. (VII. 2.) AB határozatban sem.]

Nyomatékosan hangsúlyozom: az Szb. -t és Szb. M.-et megalkotó törvényhozói szándék dicséretes, hiszen az (a német példából átvett) „zóna modellt” megteremtő szabályozás filozófiája szerint nem lehetetlenre (az utcai prostitúció felszámolására) vállalkozott, hanem — a lakosság érdekeit, a védendő közterületek csendjét, békéjét garantálni képes — a jelenség korlátok közé szorítását, egy olyan, működésképesnek tűnő konstrukció kidolgozását kísérelte meg, amely a „szexuális szolgáltatást” nyújtó legális vállalkozók (SZJ 93.05.10.4) törekvéseivel is találkozhat. A cél és a szándék eléréséhez azonban a törvényhozónak alkotmányossági követelményeket kielégítő szabályozási módot kell találnia: ennek az elvárásnak — álláspontom szerint — ez idő szerint sem az Szb., sem pedig az Szb. M. idevonatkozó rendelkezései nem felelnek meg.

A Kormány határozatai

A Kormány 1004/2001. (I. 17.) Korm. határozata

a közszolgálati ellenőrzés 2001. évi vizsgálati tárgyköréről és a vizsgálat alá vont közigazgatási szervekről

A Kormány a köztisztviselők jogállásáról szóló — többször módosított — 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 64/A. §-ának (1) bekezdése alapján a következő határozatot hozza:

1. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy 2001. évben a közszolgálati ellenőrzést a közszolgálati jogviszony megszüntetése tárgykörben hajtsa végre.

2. Az ellenőrzés 1998. január 1-jétől 2000. december 31-ig tartó időszakra terjedjen ki.

3. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy az 1. pontban meghatározott ellenőrzést

a) a Belügyminisztérium

— a Közlekedési és Vízügyi Minisztériumnál, illetve az irányítása alá tartozó központi hivataloknál (Légügyi Igazgatóság, Közlekedési Főfelügyelet, Országos Vízügyi Főigazgatóság, Központi Közlekedési Felügyelet), továbbá a felügyelete alá tartozó Magyar Űrkezelési Irodánál,

— az Oktatási Minisztériumnál, illetve az irányítása alá tartozó Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontnál, illetve

b) a megyei (fővárosi) közigazgatási hivatalvezetők bevonásával

— az a) pontban felsorolt központi közigazgatási szervek — ide nem értve az Országos Vízügyi Főigazgatóságot — irányítása alá tartozó területi, helyi államigazgatási szerveknél,

— a megyei közgyűlés hivatalánál, illetőleg a főpolgármesteri hivatalnál,

— a fővárosi kerületi, megyei jogú városi, városi önkormányzatok képviselő-testülete hivatalánál

hajtsa végre.

Felelős: belügyminiszter
fővárosi, megyei közigazgatási hivatalok vezetői

Határidő: 2001. szeptember 30.

4. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy a 2001. évi közszolgálati ellenőrzés egységes végrehajtására készítsen intézkedési tervet.

Felelős: belügyminiszter

Határidő: 2001. január 31.

5. A Kormány felhívja a belügyminisztert, hogy az ellenőrzések tapasztalatairól a Kormányt tájékoztassa, és tegyen javaslatot a 2002. évben végrehajtásra kerülő közszolgálati ellenőrzés vizsgálati tárgyköreire és az ellenőrzés alá vont közigazgatási szervek körére.

Felelős: belügyminiszter

Határidő: 2001. november 30.

6. E határozat kihirdetésével egyidejűleg az 1009/2000. (I. 28.) Korm. határozat hatályát veszti.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2000. évi 121. számában kihirdetett, a kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében készített nemzeti stratégiai program elfogadásáról szóló 96/2000. (XII. 11.) OGY határozat melléklete 7. Nemzetközi együttműködések pontja 2. alpontjának harmadik francia bekezdése (7676. oldal) helyesen:

„— Folytatni az eddigi információcserét (az INTERPOL felé), Magyarország adatokat gyűjt az EUROPOL, továbbá az Európa Tanács Intézményei számára is. Évenkénti országjelentés a kábítószer-helyzetről és a kábítószer-ellenes tevékenységekről...”

(Nyomdahiba)

A Magyar Közlöny 2000. évi 122. számában kihirdetett, az útiügyi hatósági eljárások díjairól szóló 26/1997. (XII. 12.) KHVM rendelet módosításáról rendelkező 21/2000. (XII. 12.) KöViM rendelet 1. számú mellékletének 10. pontja c) alpontja helyesen:

„c) csomópontok **16 500**”

(Nyomdahiba)

A Magyar Közlöny 2000. évi 127. számában kihirdetett, az egyes használt vagy sérült gépjárművek vámkezelését megelőző vizsgálatról szóló 3/1999. (I. 18.) KHVM—KöM—PM együttes rendelet módosításáról rendelkező 33/2000. (XII. 21.) KöViM—KöM—PM együttes rendelet 1. §-a idézőjelben levő részének utolsó mondata helyesen:

„...1. számú melléklete, **II. fejezetének 14. pontjában** meghatározott díjat is.”

(Kézirathiba)

A Magyar Közlöny 2000. évi 127. számában kihirdetett, a települési önkormányzat hatáskörébe tartozó adók és adók módjára behajtandó köztartozások nyilvántartásáról, kezeléséről és elszámolásáról szóló 13/1991. (V. 21.) PM rendelet módosításáról rendelkező 50/2000. (XII. 21.) PM rendelet

- 5. számú mellékletében
  - = a „[16/A. számú melléklet a 13/1991. (V. 21.) PM rendelethez]” szövegrész helyesen:
„[16. számú melléklet a 13/1991. (V. 21.) PM rendelethez]”;
  - = a „Helyi iparüzési adóbevallás 2001. adóévről...” szövegrész helyesen:
„Helyi iparüzési adóbevallás **2000.** adóévről...”;
  - = a 7. pontban „A 2001. adóévre az adóalap egyszerűsített meghatározási módját választottam...” szövegrész helyesen:
„A 2001. adóévre az adóalap egyszerűsített meghatározási módját **választom...**”;
  - = a 9. pontban a „913 Közvetített szolgáltatások értéke” szövegrész helyesen:
„**913 Alvállalkozói teljesítések értéke**”
  - = a 12. pontban „A 2000. adóévben alkalmazott adóalap megosztási módszere:” szövegrész helyesen:
„**A 2001.** adóévben alkalmazott **adóalap-megosztás** módszere:”;
- a 6. számú mellékletének
  - = 7.2. pontjában az „... akik 2001. adóévben 4 millió Ft nettó árbevételt értek el.” szövegrész helyesen:
„... akik 2001. adóévben 4 millió Ft nettó árbevételt **nem** értek el.”;
  - = „B jelű kiegészítő lapjában a „911 A Htv. szerinti — vállalkozási szintű — éves nettó árbevétel (9111+ 9112+ 9113—9114—915)” szövegrész helyesen:
„911 A Htv. szerinti — **vállalkozás** szintű — éves nettó árbevétel (9111+9112+9113+9114—**9115**)”.

(Nyomdahiba)

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.
A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.
A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.
Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.
Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönypultjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.
2001. évi éves előfizetési díj: 48 720 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 84 Ft.
A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

01.0105 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.